ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา)

ปริญญา

เทคโนโลยีการศึกษา	เทคโนโลยีการศึกษา
สาขา	**ภาควิชา**

เรื่อง รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

The Integrated Social Networking of Instructional Model to Enhance Social Responsibility for Undergraduate Students at Rajamangala University of Technology Thanyaburi

นามผู้วิจัย นางสาวเอกญา แววภักดี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(รองศาสตราจารย์สาโรช โศภีรักษ์, กศ.ด.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(รองศาสตราจารย์ณรงค์ สมพงษ์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศตรี สัญชัย พัฒนสิทธิ์, กศ.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

The Integrated Social Networking of Instructional Model to Enhance Social Responsibility for Undergraduate Students at Rajamangala University of Technology Thanyaburi

โดย

นางสาวเอกญา แววภักดี

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา)
พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกญา แววภักดี 2555: รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สาโรช โสภีรักษ์, กศ.ด. 256 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 2) เพื่อสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 3) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับที่เรียนจากการสอนปกติ 4) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับที่เรียนจากการสอนปกติ 5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความรับผิดชอบต่อสังคม และ 6) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติจำนวน 30 คนและกลุ่มนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ paired t-test, t-test independent และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม มีประสิทธิภาพ 88.52/87.41 เป็นไปตามเกณฑ์ 2) ค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนระหว่างนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน 3) ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน 4) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 5) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.11 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Akaya Waeophakdi 2012: The Integrated Social Networking of Instructional Model to Enhance Social Responsibility for Undergraduate Students at Rajamangala University of Technology Thanyaburi. Doctor of Education (Educational Technology), Major Field: Educational Technology, Department of Educational Technology. Thesis Advisor: Associate Professor Saroch Sopeerak, Ed.D. 256 pages.

The purposes of this research were to: 1) develop the instructional model that integrated social networking to enhance social responsibility 2) create a courseware that integrated social networking using the instructional model to enhance the social responsibility of undergraduate students using 85/85 criteria 3) compare the social responsibility post-test scores between the experimental group and the control group 4) compare the achievement of students between experimental group and control group 5) study the relationship of achievement and social responsibility, and 6) study the student's level of satisfaction in using integrated social networking instructional model.

The research sample included 61 second year undergraduate students in the second semester of academic year 2011 at the Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Prathomtani province. The two groups of sample were selected using cluster random sampling: 30 students as control group and 31 students as experimental group. The research instruments in analyzing the integrated social networking instructional model to enhance the social responsibility included the achievement test, social responsibility test, and satisfaction questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, correlation, paired t-test, t-test independent, and ANCOVA.

The results of the study indicated that: 1) the efficacy of instructional model integrated social networking was 88.52/87.41 2) the mean score of the social responsibility post-test between experimental and control group was not different 3) the mean score of achievement between experimental and control group was not different 4) the achievement score was related with the score of social responsibility at .01 level of significance, and 5) there was a high level of satisfaction ($\overline{X}$ = 4.11) in using integrated social networking instructional model to enhance social responsibility.

_____ _____ ___ / ___ / _____

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สาโรช โศภีรักข์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สมพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น.ต.ดร.สัญชัย พัฒนสิทธิ์ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัลลภ พิริยะสุรวงศ์ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนิท สิทธิ รองผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอันทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และขอกราบขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน (รายนามผู้เชี่ยวชาญดังแสดงใน ภาคผนวก ก) ที่กรุณาเสียสละเวลามาร่วมการสนทนากลุ่มย่อยและตรวจประเมินเครื่องมือในการทำวิจัยทุกขั้นตอน นอกจากนี้ขอขอบคุณอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

สิ่งที่สำคัญยิ่ง ผู้วิจัยขออุทิศคุณงามความดีและประโยชน์จากผลงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อบูชาพระคุณ คุณพ่อณฐวร แววภักดี และ คุณแม่พวงรัตน์ แววภักดี ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนช่วยเหลือทุกด้าน อีกทั้งขอกราบบูชา พระคุณครูบาอาจารย์ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ประสิทธิ์ประสาทสหวิทยาการและประสบการณ์ชีวิตอันทรงคุณค่าก่อให้เกิดความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยนำองค์ความรู้ที่ได้รับนั้น เสริมสร้างประโยชน์และช่วยเหลือส่วนรวมสืบไป

เอกญา แววภักดี

ตุลาคม 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (6)

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์การวิจัย 2

ขอบเขตการวิจัย 3

ประโยชน์ที่ได้รับ 4

นิยามศัพท์ 4

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 7

รูปแบบการสอน 7

เครือข่ายสังคม 29

ความรับผิดชอบต่อสังคม 43

หลักการประชาสัมพันธ์ 56

ความพึงพอใจ 61

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 64

กรอบแนวคิดการวิจัย 71

สมมติฐานการวิจัย 72

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 73

ตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 73

ตอนที่ 2 การพัฒนาบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 95

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 106

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ 115
ผลการวิจัย 115
ข้อวิจารณ์ 129
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 133
สรุปผลการวิจัย 133
ข้อเสนอแนะ 141

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 144

ภาคผนวก 154
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ 155
ภาคผนวก ข รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม 160
ภาคผนวก ค การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) 174
ภาคผนวก ง รายละเอียดของรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ 182
ภาคผนวก จ แบบทดสอบรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ 199
ภาคผนวก ฉ แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม 213
ภาคผนวก ช แบบสอบถามความพึงพอใจ 230
ภาคผนวก ซ การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) KR-20 233
ภาคผนวก ฌ การหาค่าอำนาจจำแนก 240
ภาคผนวก ญ การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน 246
ภาคผนวก ฎ ผลการวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ 249

ประวัติการศึกษา และการทำงาน 256

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอน	77
2	การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการสอน	80
3	ความหมายและคำจำกัดความของความรับผิดชอบต่อสังคม	90
4	การจัดกิจกรรมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม	94
5	แบบแผนการทดลองที่มีกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม และถูกวัดทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	107
6	ประสิทธิภาพบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความบผิดชอบต่อสังคม	122
7	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มควบคุมหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ paired t-test	123
8	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มทดลองหลังเรียนกับอนเรียน โดยใช้สถิติ paired t-test	123
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียน (pre-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ t-test independent	124
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียน (post-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)	124

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน ของกลุ่มควบคุมหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ paired t-test	125
12	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ paired t-test	126
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ t-test independent	126
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (post-test) ระหว่าง กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ t-test independent	126
15	ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	127
16	ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิง บูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม	128

ตารางผนวกที่

1	การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบทดสอบรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	175
2	การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม	177

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
3	การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบประเมินสื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับรูปแบบการสอนผ่านเครือข่าย สังคม	179
4	การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบประเมินเครื่องมือการประเมินความพึงพอใจสำหรับผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม	180
5	การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบประเมินแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ	181
6	การหาค่าความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	234
7	การหาความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม	236
8	การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ	238
9	การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	241
10	การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	243
11	การหาค่าความยากง่ายของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม	245
12	แสดงค่าการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม	247

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย (research framework)	71
2	ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model	74
3	แบบร่างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model	83
4	แสดงองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model	88
5	รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model	117

ภาพผนวกที่

1	การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอนหน่วยการเรียนที่ 1	194
2	การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอนหน่วยการเรียนที่ 2	195
3	การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอนหน่วยการเรียนที่ 3	196
4	การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอนหน่วยการเรียนที่ 4	197
5	การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอนหน่วยการเรียนที่ 5	198

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ถือเป็นการก้าวเข้าสู่ยุคของสหวิทยาการ บุคคลมีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงองค์ความรู้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเสรี จึงมีช่องว่างให้บุคคลบางกลุ่มส่งข้อมูลหรือรูปภาพละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ก่อให้เกิดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (computer crimes) อาทิ การเปิดเผยข้อมูลลับ การลักลอบฟังข้อมูล การเผยแพร่ภาพลามก อนาจาร การเขียนข้อความผ่านเครือข่ายสังคมที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ รวมถึงการตัดต่อภาพบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตทำให้บุคคลที่สามเกิดความเสียหาย จำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เพื่อปกป้องผู้บริสุทธิ์ สอดคล้องกับมติคณะนายกรัฐมนตรีด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชน สอดรับกับแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ.2550-2559) ถือเป็นแผนยุทธศาสตร์สำคัญด้านการธำนุบำรุงพุทธศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสังคมให้มีความเข้มแข็งและความมั่นคงทางวัฒนธรรม คนไทยมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ โดยปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ คู่คุณธรรม สามารถดำรงภูมิปัญญาไทยประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอย่างสมดุลและรู้เท่าทันสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) เพื่อเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านการดำรงตนอย่างมีเหตุและผล อาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล มั่นคงและยั่งยืนสืบไป (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม, 2552)

ฉะนั้นสังคมไทยต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต มีวิธีการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ด้วยวิธีการเปิดรับข่าวสารเหตุการณ์ทันเหตุการณ์ สร้างจุดยืนประชาชนคนไทยมิให้โน้มเอียงไปในทางที่ผิดศีลธรรม โดยเริ่มจากวิธีการปลูกฝังแนวความคิดการเลือกรับชมสื่อมวลชนอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะผู้ใช้บริการระบบเครือข่ายสังคมต้องมีวิธีการกำกับตนเองและไม่ละเมิดสิทธิของบุคคล จุดเริ่มต้นควรเริ่มจากการวางระบบการจัดการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีวิธีคิดและมีวินัยในตนเอง ด้วยวิธีการเรียนผ่านระบบเครือข่ายสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีกระบวนการการจัดการเรียนการสอนผสมผสานเครือข่ายสังคมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเชื่อมโยงและสามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ทุกที ทุกเวลา อีกทั้งมีความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียน นอกจากนี้ต้องมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความคิดเอื้อต่อประโยชน์ส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้เรียนสามารถสืบค้นองค์ความรู้เพิ่มเติมจากการบูรณาการเครือข่ายสังคมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ส่งผลให้ผู้เรียนรายบุคคลมีจิตสาธารณะและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

2. เพื่อสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและนำไปสู่การออกแบบสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้ผ่านเครือข่ายสังคม โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 121 คน

2. เนื้อหาที่ใช้สำหรับการวิจัย รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมมีเนื้อหา ดังนี้

2.1 ความหมายและความสำคัญของการประชาสัมพันธ์

2.2 ประวัติและวิวัฒนาการของการประชาสัมพันธ์

2.3 ประชามติเพื่อการประชาสัมพันธ์

2.4 ภาพลักษณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์

2.5 สื่อประชาสัมพันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีการเรียน 2 วิธี ได้แก่

3.1.1 วิธีการเรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

3.1.2 วิธีการเรียนจากการสอนปกติ

3.2 ตัวแปรตามมี 2 ตัวแปร ได้แก่

3.2.1 คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

3.2.2 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เกิดการสร้างให้นักศึกษาเกิดความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและเล็งเห็นความสำคัญต่อประโยชน์ส่วนรวมเพิ่มขึ้น

2. สามารถนำรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนารายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

นิยามศัพท์

เครือข่ายสังคม หมายถึง ช่องทางหรือเครื่องมือในการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนผ่านเว็บไซต์ที่ให้บริการด้วยระบบอินเทอร์เน็ต โดยมีรูปแบบการแพร่กระจายข่าวสารเกิดจากการแบ่งปันเนื้อหา อาทิ รูปภาพ เสียง หรือวีดิทัศน์ ใช้เครือข่ายสังคม ยูทูบ ส่วนการนำเครือข่ายสังคม เฟซบุ๊ค มาใช้การเชื่อมโยงผู้เรียนและสามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ทุกที ทุกเวลา อีกทั้งมีความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารผู้เรียน โดยเฟซบุ๊คมีคุณลักษณะสำคัญ ต่อไปนี้ เฟสบุ๊คมีวิธีการสร้างกลุ่ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เรียนจากความสัมพันธ์ที่มีอยู่จริง มีวิธีการตรวจสอบความเป็นเจ้าของจดหมายอิเล็คทรอนิกส์ มีรูปแบบการตั้งค่าความเป็นส่วนตัว สามารถกำหนดกลุ่มผู้เรียนเป็นระบบปิดเฉพาะกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความคิด จิตสำนึกที่แสดงออกถึงความตั้งใจในการช่วยเหลือบุคคลอื่นและให้ความสำคัญต่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งมีขั้นตอนการหล่อหลอมก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม 5 องค์ประกอบ ดังนี้ วิธีการเข้าถึงสังคม การกระทำและผลการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กิจกรรม การสร้างสัมพันธภาพร่วมกันและความตระหนักและทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น เพื่อปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและเห็นคุณค่าทางสังคม

รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง กระบวนการการจัดการเรียนการสอนผสมผสานเครือข่ายสังคมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การจัดระบบให้ผู้เรียนมีความรู้ความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นการเชื่อมโยงกระบวนการของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย ประกอบด้วยวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เรียนได้รับความรู้ ทัศนคติและทักษะการผลิตเพื่อประเมินสมรรถภาพของผู้เรียน ขั้นตอนที่ 2 ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาบทเรียนผ่านเครือข่ายสังคม ขั้นตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยยกตัวอย่างกรณีศึกษาและกำหนดให้ผู้เรียนวางแผนการผลิตหนังสั้นร่วมรณรงค์ให้เยาวชนมีจิตสำนึกและเล็งเห็นประโยชน์ส่วนรวม ขั้นตอนที่ 4 การประเมิน โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมไปยังผู้เรียน

การปฏิสัมพันธ์ของรูปแบบการบูรณาการเครือข่ายสังคม หมายถึง วิธิการต่าง ๆ ในการกำหนดปฏิทินกิจกรรมของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเอง โดยผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์โดยการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเครือข่ายสังคมเพื่อเข้าสู่เนื้อหาบทเรียนแต่ละหน่วยการเรียน โดยผู้สอนได้กำหนดเนื้อหาบทเรียนจากซอฟต์แวร์นำเสนอ และบูรณาการเครือข่ายสังคมยูทูบในลักษณะวีดิทัศน์การจัดการเรียนการสอน เมื่อผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหาบทเรียนด้วยวิธีการบูรณาการเครือข่ายสังคมเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาตามความเข้าใจของผู้เรียนรายบุคคล และเชื่อมโยงบทสรุปมายังเครือข่ายสังคมเฟซบุ๊ค นอกจากนี้ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนวางแนวคิดและผลิตโครงการรณรงค์ที่มีเนื้อหาเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมแต่ละกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนบูรณาการเครือข่ายสังคมด้วยวิธีการนำเสนอผลงานผ่านทางยูทูบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง องค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยวัดจากคะแนนที่นักศึกษาได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกเชิงบวกของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมมีความน่าสนใจและปริมาณเนื้อหา ภาพ อักษร สีกับเนื้อหามีความสอดคล้องและเหมาะสมกันทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนและผู้เรียนสามารถนำความรู้ในบทเรียนไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งประเมินได้จากการใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยประเมินค่าเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. รูปแบบการสอน
2. เครือข่ายสังคม
3. ความรับผิดชอบต่อสังคม
4. หลักการประชาสัมพันธ์
5. ความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย
8. สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการสอน

ความหมายของรูปแบบการสอน

ฉลอง ทับศรี (2549) กล่าวว่า รูปแบบการสอน เป็นแบบแผนหรือโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเรียนการสอนที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ และระบบสามารถปรับปรุงทิศทางของตนเองได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลป้อนกลับ (feedback)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทิศนา แขมมณี (2547) กล่าวว่า รูปแบบการสอน คือ สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนซึ่งจัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคสอนต่าง ๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ

เพราพรรณ เปลี่ยนภู่ (2542) รูปแบบการสอน หมายถึง หลักการขั้นพื้นฐานทางการศึกษาในการพิจารณาความสัมพันธ์ของกระบวนการเรียนกับกระบวนการสอน โดยทั่วไปกระบวนการทั้งสองนี้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการศึกษามุ่งเน้นระบบการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามแนวทางหรือวตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนกระบวนการสอนตามรูปแบบการสอนของกลาสเซอร์ (Robert Glaser) ซึ่งกล่าวว่ารูปแบบการสอนควรมีความสัมพันธ์ของประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ การกำหนดวัตถุประสงค์การสอน การสำรวจสภาพของผู้เรียนที่มีอยู่ก่อนการสอน การดำเนินการสอนโดยการเลือกตัดสินใจและการวัดและการประเมินผล

ความหมายของรูปแบบการสอนข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการสอน หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ด้านการสอนมีแบบแผน ได้แก่ กิจกรรมหรือวิธีการสอน และสามารถนำมาใช้ร่วมกันได้ เพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยโครงสร้างดังกล่าวแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยง ส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการสอน การประเมินผล โดยผ่านขั้นตอนตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยโครงสร้างของระบบสามารถปรับปรุงทิศทางได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลป้อนกลับรวมทั้งกิจกรรมสนับสนุนอื่น ๆ ถือเป็นโครงสร้างที่ใช้เป็นแนวในการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ต้องมีการเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญาแก่ผู้เรียน โดยต้องระบบการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้สอดคล้องและส่งเสริมพัฒนาการทาง สติปัญญา เช่น ข้อมูลความรู้ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว รวมทั้งเหตุการณ์จำลองหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นพัฒนาการทางสติปัญญาแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการสอนที่มาจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นความสัมพันธ์ในสังคม ทำให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมโดยการเรียนรู้ร่วมกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. รูปแบบการสอนที่มาจากกระบวนการคิด (information processing) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นให้เกิดพฤติกรรมทางความคิด ได้แก่ การฝึกมโนทัศน์ การสอนอุปมาน การฝึกสืบเสาะหาความรู้ การสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการพัฒนาความมีเหตุผล

3. รูปแบบการสอนที่มาจากบุคคล (inductive teaching) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นพัฒนาการของบุคลิกภาพของบุคคล เพื่อให้เข้าใจตนเอง รับผิดชอบตนเองและตระหนักในตนเอง รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในประเภทนี้ คือ การสอนแบบไม่นำทาง (non-direct) การประชุมในชั้นเรียน (classroom meeting) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (synectics) การฝึกความตระหนักในตนเอง (awareness training)

4. รูปแบบการสอนที่มาจากการปรับพฤติกรรม (behavior modification) เป็นรูปแบบการสอนที่วิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลโดยกำหนดสิ่งแวดล้อมให้รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในประเภทนี้ คือ การวางเงื่อนไข (operant conditioning) (บุญชม ศรีสะอาด, 2537)

องค์ประกอบของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการออกแบบรูปแบบการสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญด้านแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่มารองรับรูปแบบการสอนให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น โดยหลักการออกแบบรูปแบบการสอนนั้นจะเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการของรูปแบบการสอนต่อไป

2. การกำหนดจุดประสงค์ของรายวิชา เป็นความต้องการที่คาดหวังให้เกิดขึ้นจากประสบการณ์การเรียนรู้จากเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในขอบเขตของวิชานั้น ๆ

3. เนื้อหารายวิชา การเลือกเนื้อหารายวิชาต้องมีการพิจารณาว่าเนื้อหารายวิชานั้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องพิจารณาให้สัมพันธ์กับวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยต้องมีวิธีการคัดเลือกตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกณฑ์ในการเลือกเนื้อหารายวิชา

การคัดเลือกเนื้อหารายวิชาต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหาและวิธีการ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงต้องมีการเลือกเนื้อหารายวิชา 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ความถูกต้องทันสมัย

เนื้อหารายวิชาที่นำมาสอนในบทเรียนต้องมีความถูกต้องทันสมัย (validity) ซึ่งการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในยุคแห่งเทคโนโลยีมีข้อมูลความรู้ที่หลากหลาย ดังนั้นควรฝึกทักษะการสืบค้นข้อมูลความรู้ด้วยวิธีการจับประเด็นหรือการคิดแบบมโนทัศน์ (concept) มีหลักการ (principle) หรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่ถูกต้องและมีแหล่งอ้างอิงของข้อมูล

2. ความสำคัญ

เนื้อหารายวิชาต้องมีรายละเอียดด้านความกว้างและความลึกซึ้ง ดังต่อไปนี้

2.1 ความกว้างด้านเนื้อหา หมายถึง การที่มีเนื้อหาที่หลากหลายเรื่องราว นั้นคือ การที่มีความรู้ต่าง ๆ อย่างครอบคลุม

2.2 ความลึกซึ้งด้านเนื้อหา หมายถึง การที่มีเนื้อหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดทุกแง่ทุกมุม

3. ความสนใจของผู้เรียน

ความสนใจของผู้เรียนถือได้ว่าเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการเลือกเนื้อหารายวิชา ถ้าละเลยความสนใจของผู้เรียนไป ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้หรือเกิดการเรียนรู้น้อย เพราะผู้เรียนขาดแรงจูงใจภายใน ดังนั้นการพิจารณาหลักเกณฑ์ด้านความสนใจของผู้เรียนจึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง ซึ่งสามารถทำได้ 2 วิธีการ ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.1 การเลือกเนื้อหารายวิชาไม่ควรพิจารณาเฉพาะส่วนที่เป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจเพียงอย่างเดียว แต่ควรเลือกเนื้อหาที่มาเรียนให้เข้ากับเกณฑ์ด้านอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ได้เนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3.2 ระยะเริ่มเรียน ควรมีวิธีการเลือกเนื้อหาบทเรียนที่ผู้เรียนให้ความสนใจเป็นสำคัญเพื่อเชื่อมโยงผู้เรียนกับหลักสูตรรายวิชา

4. กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการ เป็นขั้นตอนของการวางแผนและการเตรียมการสอนรายวิชา เช่น การกำหนดปริมาณเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละเรื่อง การกำหนดปฏิทินการสอน การวางแผนเตรียมการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเหมาะสมแก่ผู้เรียนมากที่สุด

5. การวัดและการประเมินผล วิธีการประเมินผลโดยใช้วิธีที่เป็นทางการ (formal) เช่น การทดสอบย่อยแต่ละบทเรียน (formative) ทั้งนี้ต้องมีการเตรียมเครื่องมือในการประเมินผลให้พร้อมก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าเรียนบทเรียนรายวิชานั้น ๆ (บุญชม ศรีสะอาด, 2537)

การพัฒนารูปแบบการสอน

การพัฒนารูปแบบการสอนมีองค์ประกอบ 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบความคิด คือ เริ่มต้นจากการสร้างรูปแบบการสอนเบื้องต้นโดยศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด หลักการ รูปแบบการสอนที่มีผู้คิดค้นไว้แล้ว พิจารณาว่าการที่จะสามารถจัดการสอนให้บรรลุผลอย่างดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร มีองค์ประกอบหรือกิจกรรมอย่างไร โดยผู้วิจัยต้องเขียนรูปแบบเบื้องต้นเรียกว่า พิมพ์เขียวหรือแบบร่างรูปแบบการสอน รวมถึงองค์ประกอบหรือกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรอง คัดเลือกด้วยความมั่นใจว่ามีความจำเป็นต่อการบรรลุผลของแบบร่างรูปแบบการสอนอย่างแท้จริง อีกทั้งควรมีทฤษฎีแนวความคิดและผลการวิจัยมายืนยันในผลขององค์ประกอบหรือกิจกรรมดังกล่าวด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน นั่นคือ หลังจากขั้นตอนการสร้างแบบร่างรูปแบบการสอนข้างต้นแล้ว เพื่อตรวจสอบว่ารูปแบบการสอนดังกล่าวให้ผลอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ควรนำไปทดลองใช้สอน (try out) เพื่อตรวจสอบผลที่เกิดขึ้น อาจมีการปรับปรุงองค์ประกอบหรือกิจกรรมที่มีปัญหา ซึ่งส่งผลให้ได้รูปแบบการสอนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2537)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการออกแบบการเรียนการสอน

ผู้ให้ความหมายของหลักการออกแบบการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

การออกแบบระบบการเรียนการสอน (instructional system design) ชื่อต่าง ๆ มีความหมายเดียวกัน อาทิ การออกแบบการเรียนการสอน (instructional design) การออกแบบและพัฒนาการสอน (instructional design and developmen) เป็นต้น แต่ละชื่อเหล่านั้นมาจากแหล่งที่มาเดียวกัน คือ ก่อกำเนิดมาจากแนวคิดกระบวนการของวิธีระบบ (system approach) (ฉลอง ทับศรี, 2549)

แนวคิดของวิธีระบบ ถือได้ว่าเป็นรากฐานของระบบการเรียนการสอน โดยเฉพาะความเชื่อที่ว่าระบบจะประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำงานสัมพันธ์กันและระบบสามารถปรับปรุงและปรับเปลี่ยนทิศทางของตนเองได้ โดยการตรวจสอบจากข้อมูลป้อนกลับ (feedback)

วิธีระบบถูกนำมาใช้ในระบบการศึกษามีการพัฒนาและทำการปรับปรุงขึ้นเป็นลำดับ โดยได้มีผู้พัฒนารูปแบบการสอน (model) ขึ้นหลากหลายรูปแบบ รูปแบบเหล่านี้ เรียกชื่อว่า ระบบการออกแบบการเรียนการสอน (instructional design systems) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การออกแบบการเรียนการสอน (instructional design) การออกแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่อาศัยหลักการและทฤษฎีสนับสนุนจากองค์ความรู้และการวิจัยทางการศึกษาจนถึงปัจจุบัน นักการศึกษาได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (instructional model) ขึ้นมากมาย โดยรูปแบบเหล่านี้ได้รับการตรวจสอบ ทดสอบและการปรับปรุงมาแล้วก่อนที่จะเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่เชื่อได้ว่า ถ้านำไปใช้แล้วจะทำให้ประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการสอนอย่างสูงสุด

ทิศนา แขมมณี (2552) กล่าวว่า รูปแบบการสอนและรูปแบบการเรียนการสอน (teaching/instructional model) คือ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดระบบอย่างสัมพันธ์กับทฤษฎีและหลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์และทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆโดยทั่วไปแบบแผนการดำเนินการสอนดังกล่าว มักประกอบด้วยทฤษฎีและหลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะอันจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือเป็นแบบอย่างในการจัดและดำเนินการสอนอื่น ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกันได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลักการออกแบบระบบการสอน

การออกแบบระบบการสอน (ISD : Instructional System Design หรือ ID : Instructional Design) หมายถึง การจัดระบบการสอนอย่างมีระบบ โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งรวบรวมองค์ประกอบและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจออกแบบระบบ แล้วจึงทำการทดลองและปรับปรุงแก้ไขจนใช้ได้ผล เป็นการนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กระบวนการออกแบบระบบการสอน จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ เป็นส่วนที่กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ผู้เรียน โดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้เรียน เพื่อการออกแบบระบบการสอนให้เหมาะสม

3. วิธีการและกิจกรรม กำหนดวิธีการและกำหนดกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การวัดและประเมินผล เป็นการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความรู้สำหรับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ (ยืน ภู่วรวรรณ และคณะ, 2546)

1. กำหนดเป้าหมาย เป็นขั้นตอนศึกษาและหาความต้องการของผู้เรียน กำหนด เป้าหมายในการเรียนรู้ซึ่งต้องสอดคล้องกับความต้องการ การกำหนดและออกแบบ ต้องเน้นให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายและกิจกรรมที่จะดำเนินการต่อไป

2. เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บเพื่อหาสาระและแนวคิดที่จะใช้ในระบบการเรียนการสอน การสร้างบทเรียนที่ดีจะต้องมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการสร้างศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาใช้สร้าง ผู้สร้างความรู้ที่ใช้ในระบบการเรียนการสอน ต้องมีความเชี่ยวชาญต้องศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. กำหนดเนื้อหา ระดับเนื้อหา ความเกี่ยวพันและเกี่ยวโยง การเชื่อมสัมพันธ์ที่จะทำให้ความรู้ผูกพันกันเป็นบทเรียน และจูงใจให้เรียนรู้

4. สร้างความคิด เพื่อจะได้แนวคิดและกิจกรรมรูปแบบใหม่ ผู้สร้างบทเรียนจำเป็นต้องมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และหาทางสร้างกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ๆ วัตถุประสงค์ในการสร้างกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ

5. การพัฒนาบทเรียน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค มาตรฐาน วิธีการ เช่น การพัฒนาเนื้อหาเว็บด้วยมาตรฐานที่รู้จักอย่างดี เช่น HTML การเข้าใจระบบโต้ตอบแบบสองทาง การพัฒนาด้านเครื่องมือที่ให้ช่วยสร้างบทเรียน ผู้พัฒนาบทเรียนควรศึกษาหาความรู้และเข้าใจเครื่องมือต่าง ๆ อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันเครื่องมือที่ใช้สร้างบทเรียนทำได้อย่างง่ายและเรียนรู้ ใช้งานได้ด้วยตนเอง การสร้างบทเรียนหรือสร้างเนื้อหาบนเครือข่ายจึงทำได้ด้วยตนเอง

6. การผลิตเนื้อหา อาจต้องใช้เทคนิคบางอย่างประกอบตั้งแต่การใช้ระบบกราฟิก ระบบการสร้างภาพ สร้างวีดิโอ การเขียนลำดับการทำงานและการสร้างเนื้อหาบรรจุสื่อหรือตัวกลาง หรือนำไว้ในเซิร์ฟเวอร์ต่าง ๆ

7. การทดลองใช้และประเมินผล เนื้อหาที่สร้างขึ้นควรจะมีการประเมินผลที่สร้างดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการปรับปรุงระบบต่อไป การประเมินผลถือว่าทำให้เกิดการป้อนกลับและรับรู้ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการใช้งาน

หลักการออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

แนวคิดและหลักการด้านการเรียนการสอนมากมายที่มีผู้นำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของการพัฒนาว่าจะเลือกหลักการใดมาใช้เป็นแนวทาง แต่สำหรับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สอนเนื้อหาทั่วไป กระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้นิยมนำมาเป็นหลักการเพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ ได้แก่ “The Events of Instruction” ของกาเย่ (Gagne, 1992) ซึ่งเสนอลำดับขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนรวม 9 ขั้นตอน ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การกระตุ้นความสนใจ (gaining attention)

2. การแจ้งวัตถุประสงค์บทเรียนให้ผู้เรียนทราบ (informing learner of lesson objective)

3. การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม (stimulating recall of prerequisite learning)

4. การนำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาใหม่ (presenting the stimulus materials)

5. การแนะแนวทางการเรียนรู้ (providing learning guide)

6. การกระตุ้นให้แสดงความสามารถ (eliciting the performance)

7. การให้ข้อมูลป้อนกลับ (providing feedback about performance correctness)

8. การประเมินผลการแสดงออก (assessing the performance)

9. การส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ (enhancing retention and transfer)

จากกระบวนการดังกล่าว สามารถประยุกต์ใช้เป็นหลักการในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. การกระตุ้นความสนใจ (gaining attention)

เร้าความสนใจให้พร้อมเรียน (gaining attention) ตามหลักจิตวิทยาแล้วผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนสูงย่อมจะเรียนได้ดีกว่าผู้เรียนที่มีแรงจูงใจน้อยหรือไม่มีแรงจูงใจเลย ดังนั้นก่อนที่จะเริ่มการนำเสนอเนื้อหาบทเรียน ควรมีการจูงใจและเร่งเร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียน ด้วยการใช้ภาพ แสง สี เสียง หรือใช้สื่อประกอบกันหลาย ๆ อย่าง โดยสื่อที่สร้างขึ้นมานั้นต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาและน่าสนใจ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อความสนใจของผู้เรียน นอกจากเร่งเร้าความสนใจแล้วยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนพร้อมที่จะศึกษาเนื้อหาต่อไปในตัวอีกด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตามลักษณะของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การเร่งเร้าความสนใจในขั้นตอนแรกนี้ คือ การนำเสนอบทนำเรื่อง (title) ของบทเรียน ซึ่งหลักสำคัญประการหนึ่งของการออกแบบ คือ ควรใช้สายตาของผู้เรียนอยู่ที่จอภาพ โดยไม่พะวงอยู่ที่แป้นพิมพ์หรือส่วนอื่น ๆ แต่ถ้าหากบทนำเรื่องดังกล่าวต้องการการตอบสนองจากผู้เรียนโดยการปฏิสัมพันธ์ผ่านอุปกรณ์ป้อนข้อมูล ก็ควรเป็นการตอบสนองที่ใช้งานได้ง่าย เช่น กดแป้น enter คลิกเมาส์ หรือกดแป้นพิมพ์ตัวใดตัวหนึ่ง เป็นต้น

การเร้าความสนใจให้พร้อมเรียนในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 เลือกใช้ภาพกราฟิกที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เพื่อเร่งเร้าความสนใจในส่วนของบทนำเรื่องโดยมีข้อพิจารณาดังนี้

1.1.1 ใช้ภาพกราฟิกที่มีขนาดใหญ่ชัดเจน ง่าย ไม่ซับซ้อน

1.1.2 ใช้เทคนิคการนำเสนอที่ปรากฏภาพได้เร็ว เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเบื่อ

1.1.3 ควรให้ภาพปรากฏบนจอภาพไว้ระยะหนึ่ง จนกระทั่งผู้เรียนกดแป้นพิมพ์ใด ๆ จึงเปลี่ยนไปสู่เฟรมอื่น ๆ เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้เรียน

1.1.4 เลือกใช้ภาพกราฟิกที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ระดับความรู้ และมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

1.2 ใช้ภาพเคลื่อนไหวหรือใช้เทคนิคพิเศษเข้าช่วย เพื่อเป็นการแสดงการเคลื่อนไหวของภาพแต่ควรใช้เวลาสั้น ๆ และง่าย

1.3 เลือกใช้สีที่ตัดกับฉากหลังอย่างชัดเจน โดยเฉพาะสีเข้ม

1.4 เลือกใช้เสียงที่สอดคล้องกับภาพกราฟิก และเหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน

1.5 ควรบอกชื่อเรื่องบทเรียนไว้ด้วยในส่วนของบทนำเรื่อง และอาจมีการแนะนำชื่อหน่วยงานหรือผู้สร้างบทเรียน แนะนำตัวดำเนินเรื่องในบทเรียน (ถ้ามี) หรือแนะนำเนื้อหาทั่วไปในบทเรียน เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การแจ้งวัตถุประสงค์บทเรียนให้ผู้เรียนทราบ (informing learner of lesson objective) การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียน (specify objective) วัตถุประสงค์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้ทราบถึงความคาดหวังของบทเรียน นอกจากผู้เรียนจะทราบถึงพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของตนเองหลังจากจบบทเรียนแล้ว ยังเป็นการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าถึงประเด็นสำคัญของเนื้อหารวมทั้งเค้าโครงสร้างของเนื้อหาด้วย การที่ผู้เรียนทราบขอบเขตของเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานแนวความคิดในรายละเอียดหรือส่วนย่อยของเนื้อหาให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาในส่วนใหญ่ได้ ซึ่งมีผลทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากหลักฐานทางการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ทราบวัตถุประสงค์ของการเรียนก่อนการเรียนบทเรียน จะสามารถจำแนกและเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนได้ดีขึ้นอีกด้วย

การบอกวัตถุประสงค์อาจจะอยู่ในรูปของวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงเค้าโครงเนื้อหาแบบกว้าง ๆ แต่โดยทั่วไปวัตถุประสงค์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มักกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื่องจากเป็นวัตถุประสงค์ที่ชี้เฉพาะสามารถวัดและสังเกตได้ ซึ่งง่ายต่อการตรวจวัดผู้เรียนในขั้นสุดท้าย

การแจ้งวัตถุประสงค์ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 บอกวัตถุประสงค์โดยเลือกใช้ประโยคสั้น ๆ แต่ได้ใจความ อ่านแล้วเข้าใจโดยไม่ต้องมีการแปลความอีกครั้ง

2.2 หลีกเลี่ยงการใช้คำที่ยังไม่เป็นที่รู้จักและเป็นที่เข้าใจของผู้เรียนโดยทั่วไป

2.3 ไม่ควรกำหนดวัตถุประสงค์หลายข้อเกินไปในเนื้อหาแต่ละส่วน ๆ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน หากมีเนื้อหามาก ควรแบ่งบทเรียนออกเป็นหัวข้อเรื่องย่อย ๆ

2.4 ควรบอกการนำไปใช้งานให้ผู้เรียนทราบด้วยว่า หลังจากจบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แล้วจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ทำอะไรได้บ้าง

2.5 ถ้าบทเรียนนั้นประกอบด้วยบทเรียนย่อยหลายหัวเรื่อง ควรบอกทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เชิงพฤตกรรม โดยบอกวัตถุประสงค์ทั่วไปในบทเรียนหลักและตามด้วยรายการให้เลือกหลังจากนั้นจึงบอกวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละบทเรียนย่อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.6 อาจนำเสนอวัตถุประสงค์ให้ปรากฏบนจอภาพทีละข้อ ๆ ก็ได้ แต่ควรคำนึงถึงเวลาการเสนอให้เหมาะสม หรืออาจจะให้ผู้เรียนกดแป้นพิมพ์เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ต่อไปทีละข้อ

2.7 เพื่อให้การนำเสนอวัตถุประสงค์น่าสนยิ่งขึ้น อาจใช้กราฟิกอย่างง่าย ๆ เข้าช่วย เช่น ใช้กรอบ ลูกศร และใช้รูปทรงเรขาคณิต แต่ไม่ควรใช้การเคลื่อนไหวเข้าช่วย โดยเฉพาะกับตัวหนังสือ

3. ทบทวนความรู้เดิม (active prior knowledge)

ตามหลักโครงสร้างทางปัญญา (schema) ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ดังนั้น การปูความรู้พื้นฐานที่จำเป็นหรือการทบทวนความรู้เดิมก่อนที่จะนำเสนอความรู้ใหม่แก่ผู้เรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น วิธีปฏิบัติโดยทั่วไปสำหรับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ การทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ซึ่งเป็นการประเมินความรู้ของผู้เรียน เพื่อทบทวนเนื้อหาเดิมที่เคยศึกษาผ่านมาแล้วและเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับเนื้อหาใหม่ นอกจากจะเป็นการตรวจวัดความรู้พื้นฐานแล้วบทเรียนบางเรื่องอาจใช้ผลจากการทดสอบก่อนเรียนมาเป็นเกณฑ์จัดระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อจัดบทเรียนให้ตอบสนองต่อระดับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละคน

อย่างไรก็ตาม ในขั้นการทบทวนความรู้เดิมนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นการทดสอบเสมอไป หากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้น เป็นชุดบทเรียนที่เรียนต่อเนื่องกันไปตามลำดับ การทบทวนความรู้เดิม อาจอยู่ในรูปแบบของการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดย้อนกลับถึงสิ่งที่เรียนรู้มาก่อนหน้านี้ก็ได้ การกระตุ้นดังกล่าวอาจแสดงด้วยคำพูด ข้อความ ภาพหรือผสมผสานกันแล้วแต่ความเหมาะสม ปริมาณมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเนื้อหา

การทบทวนความรู้เดิมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐานหรือนำเสนอเนื้อหาเดิมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนในการเข้าสู่เนื้อหาใหม่โดยต้องไม่คาดเดาว่าผู้เรียนมีพื้นความรู้เท่ากัน

3.2 แบบทดสอบต้องมีคุณภาพที่สามารถแปลผลได้ โดยวัดความรู้พื้นฐานที่จำเป็นกับการศึกษาเนื้อหาใหม่เท่านั้น มิใช่แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่อย่างใด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3 การทบทวนเนื้อหาหรือการทดสอบ ควรใช้เวลาสั้น ๆ กระชับ และตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนมากที่สุด

3.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกจากเนื้อหาใหม่หรือการทดสอบ เพื่อไปศึกษาทบทวนได้ตลอดเวลา

3.5 ถ้าบทเรียนไม่มีการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิม บทเรียนต้องนำเสนอวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนย้อนกลับไปคิดถึงสิ่งที่ผ่านมาแล้ว หรือสิ่งที่มีประสบการณ์ผ่านมาแล้ว โดยอาจใช้ภาพประกอบในการกระตุ้นให้ผู้เรียนย้อนคิด จึงทำให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น

4. นำเสนอเนื้อหาและความรู้ใหม่ (present new information)

หลักสำคัญในการนำเสนอเนื้อหาใหม่ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ ใช้ตัวกระตุ้น (stimuli) ที่เหมาะสมในการเสนอเนื้อหาใหม่ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การรับรู้นั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการนำเสนอเนื้อหานั้นมีด้วยกันหลายลักษณะ ตั้งแต่การใช้ข้อความ ภาพนิ่ง ตารางข้อมูล กราฟ แผนภาพ กราฟิก ไปจนถึงการใช้ภาพเคลื่อนไหว จากงานวิจัยพบว่าการนำเสนอโดยใช้สื่อหลายรูปแบบหรือที่รวมเรียกว่ามัลติมีเดียนั้นนับเป็นการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะเร้าความสนใจของผู้เรียนแล้ว ยังช่วยในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น กล่าวคือ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้นและทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการจำ (retention) มากขึ้นอีกด้วย แม้ในเนื้อหาบางช่วงจะมีความยากในการที่คิดลักษณะการนำเสนอแบบมัลติมีเดีย แต่ก็ควรพิจารณาวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำเสนอให้ได้ แม้จะมีจำนวนน้อยแต่ก็ยังดีกว่าคำอธิบายเพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ตามการใช้ภาพประกอบอาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร หากภาพเหล่านั้นมีรายละเอียดมากเกินไป ใช้เวลามากไปในการปรากฏบนจอภาพ ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ซับซ้อน เข้าใจยากและไม่เหมาะสมในเรื่องเทคนิคการออกแบบ เช่น ขาดความสมดุล องค์ประกอบภาพไม่ดี เป็นต้น

การนำเสนอเนื้อหาและความรู้ใหม่ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

4.1 เลือกใช้ภาพประกอบการนำเสนอเนื้อหาให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็น เนื้อหาสำคัญ ๆ แต่ต้องเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา อาจใช้การประกอบกับคำอธิบายสั้น ๆ ง่าย แต่ได้ใจความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 เลือกใช้ภาพเคลื่อนไหว สำหรับเนื้อหาที่ยากและซับซ้อนที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับขั้นหรือเป็นปรากฏการณ์ต่อเนื่อง

4.3 ใช้แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ สัญลักษณ์ หรือภาพเปรียบเทียบในการนำเสนอเนื้อหาใหม่ แทนข้อความคำอธิบาย

4.4 การเสนอเนื้อหาที่ยากและซับซ้อน ให้เน้นในส่วนของข้อความสำคัญซึ่งอาจใช้ตัวชี้แนะ (clue) เช่น การขีดเส้นใต้ การตีกรอบ การกระพริบ การเปลี่ยนสีพื้น การโยงลูกศร การใช้สี หรือการชี้แนะด้วยคำพูด เช่น สังเกตที่ด้านขวาของภาพ เป็นต้น

4.5 ไม่ควรใช้กราฟิกที่เข้าใจยากและไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

4.6 คำอธิบายที่ใช้ในตัวอย่าง ควรกระชับและเข้าใจง่าย

4.7 เครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วไป มักแสดงภาพกราฟิกได้ช้า ฉะนั้นควรนำเสนอเฉพาะภาพกราฟิกที่จำเป็น

4.8 ไม่ควรใช้สีพื้นสลับไปสลับมาในแต่ละเฟรม และไม่ควรเปลี่ยนสีไปมาโดยเฉพาะสีหลักของตัวอักษร

4.9 คำที่ใช้ควรเป็นคำที่ผู้เรียนระดับนั้น ๆ คุ้นเคย และเข้าใจความหมายตรงกัน

4.10 ขณะนำเสนอเนื้อหาใหม่ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำอย่างอื่นบ้าง แทนที่จะให้กดแป้นหรือคลิกเมาส์เพียงอย่างเดียว เช่น ปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนโดยการพิมพ์ หรือตอบคำถาม

5. ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ (guide learning)

การออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในขั้นนี้ คือ พยายามค้นหาเทคนิคที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้ในการศึกษาความรู้ใหม่ และวิถีทางที่จะช่วยให้การศึกษาหาความรู้ใหม่ของผู้เรียนนั้นมีความกระจ่างชัดที่สุดเท่าที่จะทำได้ บทเรียนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมคิด ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การถามให้ผู้เรียนตอบ การแสดง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ให้ผู้เรียนเห็นว่าส่วนย่อยมีความสัมพันธ์กับส่วนใหญ่อย่างไร และสิ่งใหม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมของผู้เรียนอย่างไร หรือการใช้เทคนิคการให้ตัวอย่าง (example) และตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่าง (non-example) การใช้ภาพในการนำเสนอตัวอย่างต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งอาจให้ตัวอย่างที่แตกต่างออกไปบ้าง ถ้าเนื้อหายากควรให้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม จนผู้เรียนสามารถค้นพบแนวคิดด้วยตนเอง ก่อนที่บทเรียนจะมีการสรุปแนวคิดให้ผู้เรียนอีกครั้งหนึ่ง เป็นต้น สรุปแล้วในขั้นนี้ผู้ออกแบบบทเรียนจะต้องยึดหลักการจัดการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นประสบการณ์เดิมไปสู่เนื้อหาใหม่ จากสิ่งที่ยากไปสู่สิ่งที่ง่ายตามลำดับขั้น

การชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 บทเรียนควรแสดงให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเนื้อหาความรู้ และช่วยให้เห็นว่าสิ่งย่อยนั้นมีความสัมพันธ์กับสิ่งใหญ่อย่างไร

5.2 ควรแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของสิ่งใหม่กับสิ่งที่ผู้เรียนมีความรู้ หรือมีประสบการณ์ผ่านมาแล้ว

5.3 นำเสนอตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพื่ออธิบายความคิดรวบยอดใหม่ให้ชัดเจนขึ้น เช่น ตัวอย่างการเปิดหน้ากล้องหลาย ๆ ค่า เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของขนาดรูรับแสง

5.4 นำเสนอตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่ถูกต้อง เพื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่ถูกต้อง เช่น นำเสนอภาพไม้ พลาสติก และยาง แล้วบอกว่าภาพเหล่านี้ไม่ใช่โลหะ

5.5 การนำเสนอเนื้อที่ยากควรให้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมไปนามธรรม แต่ถ้าเป็นเนื้อหาที่ไม่ยากนัก ให้นำเสนอตัวอย่างจากนามธรรมไปรูปธรรม

5.6 บทเรียนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงความรู้และประสบการณ์เดิมที่ผ่านมา

6. กระตุ้นการตอบสนอง (elicit responses)

หลังจากที่ผู้เรียนได้รับการชี้แนวทางการเรียนรู้แล้ว ขั้นต่อไปก็คือ การอนุญาตให้ผู้สอนได้มีโอกาสทดสอบว่าผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ตนกำลังสอนอยู่หรือไม่ และผู้เรียนก็จะได้มี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โอกาสทดสอบความเข้าใจของตนในเนื้อหาที่กำลังศึกษาอยู่ ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นั้น การกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองนี้มักจะออกมาในรูปของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดและการปฏิบัติในเชิงโต้ตอบ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียน ดังนั้นการออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้นั้น ผู้ออกแบบจึงควรที่จะจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองจากผู้เรียน

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีข้อได้เปรียบกว่าโสตทัศนูปกรณ์อื่น ๆ เช่น วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ เทปเสียงซึ่งสื่อการเรียนการสอนเหล่านี้จัดเป็นแบบปฏิสัมพันธ์ไม่ (non-interactive media) แตกต่างจากการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เรียนสามารถมีกิจกรรมร่วมในบทเรียนได้หลายลักษณะไม่ว่าจะเป็นการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น เลือกกิจกรรม และการปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่าย การที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับบทเรียน ย่อมส่งผลให้โครงสร้างของการจำดีขึ้น

การกระตุ้นการตอบสนองในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีข้อเสนอดังนี้

6.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนองต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งตลอดบทเรียน เช่น ตอบคำถาม ทำแบบฝึกหัด

6.2 ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพิมพ์คำตอบ หรือเติมข้อความสั้น ๆ เพื่อเรียกความสนใจ แต่ไม่ควรให้ผู้เรียนพิมพ์คำตอบยาวเกินไป

6.3 ถามคำถามเป็นช่วง ๆ สลับกับการนำเสนอเนื้อหา ตามความเหมาะสมของเนื้อหา

6.4 เร่งเร้าความคิดและจินตนาการด้วยคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้ความเข้าใจมากกว่าจำ

6.5 ไม่ควรถามครั้งเดียวหลาย ๆ คำถามหรือถามคำถามเดียวแต่ตอบได้หลายคำตอบ ถ้าจำเป็นควรเลือกใช้คำตอบแบบตัวเลือก

6.6 หลีกเลี่ยงการตอบสนองซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เมื่อผู้เรียนตอบผิดหรือทำผิด 2-3 ครั้ง ควรให้ผลตรวจสอบทันที และเปลี่ยนกิจกรรมเป็นอย่างอื่นต่อไป เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6.7 เฟรมตอบสนองของผู้เรียน เฟรมคำถาม และเฟรมผลตรวจสอบ ควรอยู่บนหน้าจอภาพเดียวกัน เพื่อสะดวกในการอ้างอิง กรณีนี้อาจใช้เฟรมย่อยซ้อนขึ้นมาในเฟรมหลักก็ได้

6.8 ควรคำนึงถึงการตอบสนองที่มีข้อผิดพลาดที่เกิดจากความเข้าใจผิด เช่น การพิมพ์ตัว L กับ เลข 1 การเคาะเว้นวรรคประโยคยาว ๆ ข้อความเกินหรือขาดหายไป ตัวพิมพ์ใหญ่หรือตัวพิมพ์เล็ก เป็นต้น

7. ให้ข้อมูลป้อนกลับ (provide feedback)

หลังจากกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนอง เช่น การตอบคำถามแล้ว ในขั้นตอนนี้บทเรียนควรให้ผลป้อนกลับหรือการให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเกี่ยวกับความถูกต้องและระดับความถูกต้องของคำตอบนั้น ๆ การให้ผลป้อนกลับถือว่าเป็นการเสริมแรงอย่างหนึ่งซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน มีผลการวิจัยพบว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะกระตุ้นความสนใจจากผู้เรียนได้มากขึ้น ถ้าบทเรียนนั้นท้าทาย โดยการบอกเป้าหมายที่ชัดเจนและแจ้งให้ผู้เรียนทราบว่าขณะนั้นผู้เรียนอยู่ที่ส่วนใดห่างจากเป้าหมายเท่าใด การให้ข้อมูลป้อนกลับดังกล่าว ถ้านำเสนอด้วยภาพจะช่วยเร่งเร้าความสนใจได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าภาพนั้นเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน อย่างไรก็ตาม การให้ข้อมูลป้อนกลับด้วยภาพหรือกราฟิก อาจมีผลเสียอยู่บ้างตรงที่ผู้เรียนอาจต้องการดูผลว่าหากทำผิดมาก ๆ แล้วจะเกิดอะไรขึ้น ตัวอย่างเช่น เกมการสอนแบบแขวนคอสำหรับสอนภาษา อังกฤษ ผู้เรียนอาจตอบด้วยวิธีการกดแป้นเรื่อย ๆ โดยไม่สนใจเนื้อหา เนื่องจากต้องการดูผลการถูกแขวนคอ วิธีหลีกเลี่ยง คือ เปลี่ยนเป็นการนำเสนอภาพในทางบวก เช่น ภาพรถวิ่งเข้าสู่เส้นชัย คนข้ามสะพาน หรือปีนต้นไม้ เป็นต้น ซึ่งจะไปจุดหมายได้ด้วยการตอบถูกเท่านั้น หากตอบผิดจะไม่เกิดอะไรขึ้น อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นบทเรียนที่ใช้กับกลุ่มเป้าหมายระดับสูงหรือเนื้อหาที่มีความยาก การให้ข้อมูลป้อนกลับด้วยข้อความหรือกราฟจะเหมาะสมกว่า (ณัฐกร สงคราม, 2553)

8. การทดสอบความรู้ (assess performance)

การทดสอบความรู้เป็นการประเมินว่าผู้เรียนนั้นได้เกิดการเรียนรู้ตามที่ได้ตั้งเป้าหมาย การทดสอบความรู้นั้นอาจเป็นการทดสอบหลังจากผู้เรียนได้เรียนจบจากวัตถุประสงค์หนึ่ง ซึ่งอาจเป็นช่วงระหว่างบทเรียนหรืออาจจะเป็นการทดสอบหลังจากผู้เรียนได้เรียนจบทั้งบทแล้วก็ได้ การทดสอบจะแตกต่างกันกับส่วนของการฝึกหรือแบบฝึกหัดระหว่างเรียนในแง่ของการคิดคะแนน ผลของแบบทดสอบจะตัดสินว่าผู้เรียนผ่านการทดสอบหรือไม่ ส่วนแบบฝึกหัดจะไม่นิยมนำคะแนน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาตัดสิน แต่จะพยายามช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น ข้อแตกต่างอีกส่วนหนึ่งคือ แบบฝึกหัดมักจะเฉลยคำตอบให้ทราบถ้าผู้เรียนตอบไม่ได้ ในขณะที่แบบทดสอบไม่นิยมเฉลยคำตอบ แต่อาจบอกเพียงแค่ว่าถูกหรือผิดเท่านั้น การทดสอบความรู้นั้นนอกจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองแล้ว ผู้สอนยังสามารถนำประโยชน์ของการทดสอบความรู้ไปใช้ในการประเมินว่าผู้เรียนนั้นได้รับความรู้และความเข้าใจเพียงพอที่จะผ่านไปศึกษาบทเรียนต่อไปหรือไม่ อย่างไร

นอกจากการประเมินผลการเรียนรู้แล้ว การทดสอบยังมีผลต่อความคงทนในการจดจำเนื้อหาของผู้เรียนด้วย แบบทดสอบจึงควรถามเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ถ้าบทเรียนมีหลายหัวเรื่องย่อย อาจจะแยกแยะแบบทดสอบออกเป็นส่วน ๆ ตามเนื้อหา โดยมีแบบทดสอบรวมหลังบทเรียนอีกชุดหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ออกแบบบทเรียนว่าต้องการแบบใด

9. ส่งเสริมความจำและการนำไปใช้ (promote retention and transfer)

ขั้นสุดท้ายคือ การช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคงทนในการจำและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความคงทนในการจำข้อมูลความรู้นั้น ก็คือ การทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าข้อมูลความรู้ใหม่ที่ได้เรียนรู้นั้นมีส่วนสัมพันธ์กับข้อมูลความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีความคุ้นเคยอย่างไร สำหรับในส่วนของการนำไปใช้นั้น ผู้สอนต้องมีการจัดหากิจกรรมใหม่ ๆ หลากหลายไว้สำหรับผู้เรียน โดยกิจกรรมที่จัดหามานี้จะต้องเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เพิ่งเรียนรู้มาที่แตกต่างไปจากตัวอย่างที่ใช้ในบทเรียน

การส่งเสริมความจำและการนำไปใช้ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

9.1 สรุปองค์ความรู้เฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ พร้อมทั้งชี้แนะให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่เรียนผ่านมาแล้ว

9.2 ทบทวนแนวคิดที่สำคัญของเนื้อหา เพื่อเป็นการสรุป

9.3 เสนอแนะสถานการณ์ที่ความรู้ใหม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

9.4 บอกผู้เรียนถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาเนื้อหาต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากรูปแบบการสอนทั้ง 9 ประการของกาเย่ แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทั้งบทเรียนสำหรับการสอนปกติและบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เทคนิคอย่างหนึ่งในการออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ การทำ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกใกล้เคียงกับการเรียนรู้โดยผู้สอนในชั้นเรียน โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสมรรถนะของคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน (ณัฐกร สงคราม, 2553)

หลักการออกแบบเนื้อหา

แนวทางการออกแบบเนื้อหา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การเตรียมเนื้อหา การออกแบบเนื้อหาประเภทต่าง ๆ และการออกแบบข้อคำถามสำหรับการประเมิน

การเตรียมเนื้อหา

1. วางโครงสร้างของเนื้อหา

สิ่งสำคัญประการแรกในการเตรียมเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ การจัดโครงสร้างของเนื้อหาให้เป็นระบบ แบ่งเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่อย่างชัดเจน และในภาพรวมต้องมีความเป็นเอกภาพ (unity) คำว่าเอกภาพ หมายถึง เนื้อหาทั้งหมดของบทเรียนต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความต่อเนื่องที่จะสู่เป้าหมายเดียวกัน นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาแบ่งน้ำหนักเนื้อหาแต่ละหัวข้อให้มีปริมาณที่ใกล้เคียงกัน

การวางโครงสร้างของเนื้อหาให้ชัดเจนตั้งแต่แรกนี้นอกจากจะง่ายต่อการสร้างบทเรียนและนำเสนอเนื้อหาได้อย่างครอบคลุมแล้วนั้น ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเห็นภาพรวมของเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของหัวข้อต่าง ๆ ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้ เสริมสร้างความมั่นใจในการเรียนและคงความสนใจของผู้เรียนได้ดี

2. คัดเลือกเนื้อหาที่จะนำเสนอ

การนำเสนอเนื้อหาในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ควรเป็นการนำเสนอที่กระชับ ได้ใจความ เน้นเฉพาะประเด็นสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่แสดงผลทำให้ไม่สามารถแสดงรายละเอียดได้มากเหมือนในหนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ผู้ออกแบบจึงควรพิจารณาจากเป้าหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องใด ก็เลือกเนื้อหาส่วนนั้นมาใช้ในการนำเสนอ ส่วนเนื้อหาใดหากไม่มีความจำเป็นก็ควรตัดทิ้งไป หรืออาจจัดทำเป็นส่วนข้อมูลหรือเอกสารเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้หากต้องการ

3. การเรียงลำดับหัวข้อเนื้อหา

การลำดับเนื้อหาที่เหมาะสมจะทำให้สามารถคงความสนใจของผู้เรียนได้อีกทางหนึ่ง โดยทั่วไปการลำดับเนื้อหาอาจเรียงตามลำดับในการสอน หรือเรียงตามความยากง่ายของเนื้อหา ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ได้เสนอแนวทางในการลำดับหัวข้อเนื้อหาไว้ 2 วิธี

3.1 วิธีนิรนัย (deductive method) เริ่มต้นด้วยข้อสรุป ได้แก่ มโนทัศน์และหลักการ แล้วอธิบายข้อเท็จจริง ด้วยการสังเกต การประยุกต์ใช้และการแก้ปัญหา

3.2 วิธีอุปนัย (inductive method) เริ่มด้วยการสังเกต รายละเอียดข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การหาข้อสรุป การกำหนดมโนทัศน์และหลักการ ตลอดจนการนำไปประยุกต์ใช้และแก้ปัญหา

4. ใช้ภาษาให้เหมาะสม

ภาษาที่ใช้ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นส่วนสำคัญซึ่งควรคำนึงถึง โดยพิจารณาจากลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะระดับการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนการออกแบบเนื้อหาประเภทต่าง ๆ

4.1 เนื้อหาประเภทความรู้ความจำ ความเข้าใจ

เนื้อหาด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจเป็นเนื้อหาที่พอได้ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ทั่ว ๆ ไป หลักการสำคัญในการออกแบบบทเรียน คือ การกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาให้ชัดเจน โดยแบ่งเนื้อออกเป็นหัวข้อย่อย พยายามให้มีปริมาณเนื้อหาในแต่ละหัวข้อพอ ๆ กัน แต่อาจจะมีมากบ้างน้อยบ้างในบางส่วนขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา ถ้าเนื้อหาไม่ยาก ไม่ซับซ้อนและผู้เรียนเป็นเด็กกลุ่มปกติ อาจนำเสนอไปทีเดียวแล้วค่อยมีการตรวจสอบความรู้ด้วยแบบฝึกหัด แต่หากเนื้อหามีความยากและผู้เรียนมีความจำเป็นต้องเรียนรู้เป็นขั้นเป็นตอน อาจแบ่งเนื้อหาเป็นส่วนสั้น ๆ และมีแบบฝึกหัดแทรกอยู่เป็นช่วง ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 เนื้อหาด้านทักษะและการปฏิบัติ

มักเป็นเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการสอนกฎเกณฑ์ ทฤษฎี และทักษะต่าง ๆ เช่น เนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทยและคอมพิวเตอร์ ซึ่งนำไปใช้กับมัลติมีเดียที่เป็นการเน้นการฝึกทักษะ (drill) การออกแบบเนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การสร้างโจทย์คำถาม ซึ่งอาจมีรูปแบบคำถามได้หลายลักษณะ ตั้งแต่รูปแบบทั่วไป เช่น แบบเลือกตอบ แบบเติมคำ หรืออื่น ๆ รวมถึงการออกแบบสถานการณ์เพื่อการแก้ปัญหาและการแข่งขันในรูปแบบของเกมคอมพิวเตอร์เพื่อการฝึก นอกจากนี้ผู้ออกแบบควรมีการสรุปกฎเกณฑ์และแนวคิดหลักของเนื้อหาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวน หากผู้เรียนต้องการ การทบทวนเนื้อหาอาจกระทำก่อนการฝึกหรือระหว่างการฝึกก็ได้ เพื่อให้ได้ผลดีในการฝึกในสถานการณ์ที่ต่าง ๆ กัน ผู้ออกแบบจึงควรสร้างคำถามหรือสถานการณ์ปัญหาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ข้อในลักษณะของคลังข้อสอบ เพื่อที่คอมพิวเตอร์จะได้ทำการสุ่มโจทย์ตามเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องการฝึก รวมทั้งจำนวนข้อคำถาม ระดับความยากง่ายของคำถาม กำหนดเวลาในการฝึก อย่างไรก็ตามการออกแบบเนื้อหาประเภทนี้มีความยืดหยุ่น ขึ้นอยู่กับแนวคิดในการออกแบบของผู้ออกแบบบทเรียนว่าต้องการเน้นการฝึก การเสริมความรู้ หรือการทดสอบความรู้มากน้อยเพียงใด

4.3 เนื้อหาด้านทัศนคติ

การเปลี่ยนทัศนคติจะต้องทำให้ผู้เรียนเห็นว่าทัศนคติใหม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากกว่าทัศนคติเดิม ผู้เรียนอาจสนับสนุนแนวคิดใหม่หรือปฏิเสธแนวคิดใหม่ก็ได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องคำนึงว่าจะนำเสนอในรูปแบบใดจึงจะทำให้ผู้เรียนสนใจและคล้อยตาม การเปลี่ยนทัศนคติอาจจะทำได้ยากสำหรับบุคคลที่มีจุดยืนที่แน่นอน ปัจจัยที่จะทำให้บทเรียนหรือเนื้อหามีความน่าสนใจ ได้แก่ ความคล้ายคลึงหรือความใกล้เคียงกับเหตุการณ์ที่คุ้นเคยของผู้เรียน หากแหล่งข้อมูลมีลักษณะที่คล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับผู้เรียน เช่น ค่านิยม ความเชื่อ ภาษา จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในบทเรียนนั้น ๆ และอาจจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความคิด นำไปสู่การเรียนรู้ที่ดีได้ นอกจากนี้การเพิ่มความสนใจโดยการใช้เรื่องราวหรือวรรณกรรมสั้น ๆ หรือความโดดเด่นของบุคคลต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เช่น การนำตัวละครหรือบุคคลตัวอย่างที่เป็นที่รู้จักทั่วไป หรือบุคคลที่มีบุคลิกภาพดี มีความน่าเชื่อถือ มาใช้ประกอบการออกแบบเนื้อหาในการจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ก็เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้และอาจสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมตามบทเรียนหรือแบบอย่างที่ได้เห็นหรือได้ฟังมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การออกแบบข้อคำถามสำหรับการประเมิน

1. การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบจะต้องออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหา ระดับความยากง่ายของวัตถุประสงค์สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ และควรมีลักษณะเป็นข้อสอบแบบคู่ขนาน หมายถึง ข้อสอบที่ใช้วัดวัตถุประสงค์เดียวกัน แต่มีรูปแบบของข้อสอบ ข้อคำถามหรือตัวเลือกตอบแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้มีความหลากหลายของคำถามและไม่ต้องการให้ผู้เรียนจำคำถามหรือคำตอบได้ ในการปฏิบัติจริงผู้ออกข้อสอบอาจเขียนข้อสอบมากกว่า 2 ข้อในแต่ละวัตถุประสงค์ก็ได้และให้โปรแกรมทำการสุ่มคำถามลงไปในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แต่ต้องหาวิธีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าข้อสอบคู่ขนานแต่ละคู่ที่สร้างขึ้นนั้นวัดวัตถุประสงค์เดียวกันและมีความยากง่ายใกล้เคียงกัน

2. การสร้างแบบฝึกหัด

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ควรแบ่งข้อคำถามเป็นเรื่อง ๆ เมื่อผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องแรกจบ จึงจะสามารถทำแบบฝึกหัดชุดต่อไปได้ โดยในแต่ละข้อเมื่อผู้เรียนตอบคำถามในบทเรียนแต่ละข้อบทเรียนจะมีผลป้อนกลับทันทีว่า ผู้เรียนตอบคำถามถูกหรือผิด ถ้าผู้เรียนตอบผิด จะมีคำอธิบายและบอกข้อที่ถูกต้องทันที หรือแนะนำให้ผู้เรียนกลับไปอ่านเนื้อหาเพิ่มเติมอีกครั้งก่อนที่จะเรียนบทเรียนอื่น ๆ ต่อไป และเมื่อผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องตามระดับที่แบบฝึกหัดในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์กำหนดไว้ ข้อคำถามในแบบฝึกหัดก็จะมีความยากขึ้นตามความสามารถของผู้เรียนเช่นกัน หรือมีการแบ่งระดับความยากไว้ให้ผู้เรียนเลือกว่าตนเองต้องการจะทำแบบฝึกหัดในระดับใด ซึ่งเป็นการท้าทายความสามารถของผู้เรียนอย่างหนึ่ง

3. คำถามที่ใช้ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

โดยทั่วไปคำถามจะมี 2 รูปแบบด้วยกัน คือ คำถามที่ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง โดยโปรแกรมจะกำหนดตัวเลือกให้คำถามกลุ่มนี้ ได้แก่ คำถามแบบถูกผิด คำถามแบบจับคู่ คำถามแบบหลายตัวเลือกและคำถามแบบกาเครื่องหมาย คำถามรูปแบบที่ 2 คือ คำถามที่ออกแบบให้ผู้เรียนพิมพ์คำตอบหรือประโยคสั้น ๆ ในบริเวณหน้าจอ แต่มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถประเมินค่าของคำตอบยาว ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เครือข่ายสังคม

ความหมายของเครือข่ายสังคม

เครือข่ายสังคม หมายถึง เครื่องมือหรือรูปแบบของเว็บไซต์ที่ให้บริการสร้างสังคมเครือข่ายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกันด้วย สายสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความคล้ายคลึงกันด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างอิสระไร้พรมแดน จนทำให้เครือข่ายมีขนาดใหญ่และเข้มแข็งขึ้น นอกจากใช้เครือข่ายสังคมเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารของสมาชิกในกลุ่มแล้ว บรรดาเว็บไซต์เครือข่ายสังคมทั้งหลายยังเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลเพิ่มขึ้น ทำให้เทคโนโลยีเครือข่ายสังคมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตบุคคล (ปวีณา มีป้อง และคณะ, 2554)

เครือข่ายสังคม หมายถึง เทคโนโลยีที่ช่วยให้บุคคลจำนวนมากได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ คือ การมีส่วนร่วม (participation) กันทุก ๆ คน โดยต้องการที่จะให้ผู้ติดต่อกันมีแต่ความปรารถนาดีและมอบสิ่งที่ดีให้แก่กันและกัน

เครือข่ายสังคม หมายถึง เป็นที่นิยมอย่างมากในกลุ่มผู้ใช้อินเตอร์เน็ต ทำให้เครือข่ายสังคมขยายวงกว้างออกไปเรื่อย ๆ และจะยังคงสร้างเครือข่ายสังคมอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นในอนาคต จากผลการสำรวจจากประเทศสหรัฐอเมริกายืนยันการใช้เครือข่ายสังคมเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนเว็บไซต์ที่มีจำนวนผู้เข้าชมสูงสุดทั่วโลก อาทิ myspace, facebook และ orkut สำหรับเว็บไซต์ที่มีการเติบโตเพิ่มขึ้นเท่าตัวทั้งในต่างประเทศและประเทศไทย คือ facebook (นิภาพร เข็มเจริญ, 2553)

จากคำจำกัดความของ คำว่า เครือข่ายสังคมข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า เครือข่ายสังคมเปรียบเสมือนการรวมกลุ่มของบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นสังคมขนาดใหญ่และมีรูปแบบของการติดต่อสื่อสารรูปแบบใหม่ โดยอาศัยการเชื่อมโยงของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายเป็นช่องทางในการสื่อสาร ซึ่งมีลักษณะการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารทั้งข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูล ความรู้ทั่วไป ก่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้แหล่งใหม่ที่สามารถสื่อสารข้อมูลถึงกันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดการประสานหรือการร่วมมือ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันขึ้น ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เทคโนโลยีเครือข่ายสังคม

เนื่องจากเครือข่ายสังคมถือได้ว่าเป็นเทคโนโลยีอีกรูปแบบหนึ่ง ถือว่าเป็นเครื่องมือหรือช่องทางการประยุกต์ใช้ในการการติดต่อสื่อสารผ่านทางระบบเครือข่ายสังคมและการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความของคำว่าเทคโนโลยีไว้ดังต่อไปนี้

ความหมายของเทคโนโลยี

คำว่า เทคโนโลยี ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Technology" ซึ่งมาจากภาษากรีกว่า "Technologia" แปลว่า การกระทำที่มีระบบ ฉะนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของเทคโนโลยีไว้หลากหลาย ดังนี้ คือ

ผดุงยศ ดวงมาลา (2523) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีว่าปัจจุบันมีความหมายกว้างกว่ารากศัพท์เดิม คือ หมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกล สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ทาง อุตสาหกรรม ถ้าในแง่ของความรู้ เทคโนโลยีจะหมายถึง ความรู้หรือศาสตร์ที่เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตในอุตสาหกรรมและกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตของบุคคล หรืออาจสรุปว่า เทคโนโลยี คือ ความรู้ที่บุคคลใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลเอง ทั้งในแง่ความเป็นอยู่และการควบคุมสิ่งแวดล้อม

สิปปนนท์ เกตุทัต (ม.ป.ป: 81) อธิบายว่า เทคโนโลยี คือ การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศาสตร์อื่น ๆ มาผสมผสานประยุกต์ เพื่อสนองเป้าหมายเฉพาะตามความต้องการของบุคคลด้วยการนำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ในการผลิตและจำหน่ายให้ต่อเนื่องตลอดทั้งกระบวนการ เทคโนโลยีจึงมักจะมีคุณประโยชน์และเหมาะสมเฉพาะเวลาและสถานที่ และหากเทคโนโลยีนั้นสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีนั้นจะเกื้อกูลเป็นประโยชน์ทั้งต่อบุคคลและส่วนรวม หากไม่สอดคล้องเทคโนโลยี นั้น ๆ จะก่อให้เกิดปัญหาตามมามหาศาล

ธรรมนูญ โรจนะบุรานนท์ (2531: 170) กล่าวว่า เทคโนโลยี คือ ความรู้วิชาการรวมกับความรู้วิธีการ และความชำนาญที่สามารถนำไปปฏิบัติภารกิจให้มีประสิทธิภาพสูง โดยปกติเทคโนโลยีนั้นมีความรู้วิทยาศาสตร์รวมอยู่ด้วย นั้นคือ วิทยาศาสตร์เป็นความรู้ เทคโนโลยีเป็นการนำความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติ จึงมักนิยมใช้สองคำด้วยกัน คือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเน้นให้เข้าใจว่า ทั้งสองอย่างนี้ต้องควบคู่กันไปจึงจะมีประสิทธิภาพสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชำนาญ เชาวกีรติพงศ์ (2534: 5) ได้ให้ความหมายสั้น ๆ ว่า เทคโนโลยี หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยการประกอบวัตถุเป็นอุตสาหกรรม หรือวิชาช่างอุตสาหกรรม หรือการนำเอาวิทยาศาสตร์มาใช้ในทางปฏิบัติ

จากการที่มีผู้ให้ความหมายของเทคโนโลยีไว้หลากหลาย สรุปได้ว่า เทคโนโลยี หมายถึง เครื่องมือหรือช่องทางในการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร โดยนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ มาประยุกต์ใช้เหมาะสมกับรูปแบบของการติดต่อสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนจำนวนมาก ผ่านทางระบบเครือข่ายสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล ฉะนั้นเทคโนโลยี เครือข่ายสังคมเป็นนวัตกรรมทางด้านการติดต่อสื่อสารด้านองค์ความรู้และข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์มหาศาล เชื่อมโยงไปยังประชาชนทั่วไป โดยมีรูปแบบและช่องทางการติดต่อสื่อสารที่อำนวยความสะดวกและสามารถเชื่อมโยงข้อมูลถึงกันได้ในลักษณะรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มแล้วแต่ผู้ส่งจะเลือกรูปแบบและช่องทางการติดต่อสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติและองค์ประกอบของเทคโนโลยีเครือข่ายสังคมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เครือข่ายสังคม ประกอบด้วยเทคโนโลยีเครือข่ายสังคมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เฟซบุ๊ค

เฟซบุ๊ค (facebook) เริ่มพัฒนาขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2547 โดย มาร์ก ซักเกอร์เบิร์ก (Mark Zuckerburg) ซึ่งขณะนั้นเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ซึ่งมีแนวคิดมาจากการทำเฟซบุ๊คจากหนังสือรุ่นเมื่อสมัยศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ใช้ส่งต่อ ๆ กัน เพื่อแนะนำตัวให้รู้จักเพื่อนในชั้นเรียนจากแนวความคิดนี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นให้มีการดัดแปลงหนังสือรุ่นที่มีเพียงรูปภาพ พร้อมรายละเอียดเพียงเล็กน้อยเข้าไปสู่โลกออนไลน์ และทำให้ดูน่าสนใจมากกว่าการอ่านหรือดูเพียงอย่างเดียว โดยช่วงแรกเป็นการทดลองใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อน ๆ ในมหาวิทยาลัยเดียวกันจนขยายไปสู่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ และได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วจากเครือข่ายเล็ก ๆ ที่ใช้กันเฉพาะกลุ่มก็ขยายวงกว้างให้ผู้ที่อยากเล่นเข้ามาใช้เฟซบุ๊คได้อย่างไม่จำกัด ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้เทคโนโลยีเครือข่ายสังคม โดยเฉพาะเฟซบุ๊ค มีลักษณะคุณสมบัติสำคัญซึ่งแตกต่างจากเทคโนโลยีเครือข่ายสังคมอื่น ๆ ดังจะได้กล่าวต่อไป (ปวีณา มีป้อง และคณะ, 2554: 19)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1 คุณสมบัติของเฟซบุ๊ค

เว็บไซต์หนึ่งที่ให้สำหรับแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอความเป็นตัวตนให้กลุ่มเพื่อนในสังคมเครือข่ายได้รับทราบข้อมูลส่วนบุคคล ขณะนี้เฟซบุ๊ค ถือเป็นแหล่งรวบรวมกลุ่มบุคคลภายในระบบเครือข่ายออนไลน์และเป็นเว็บไซต์ที่มีเครือข่ายขนาดใหญ่ที่สุด โดยผู้ใช้สามารถปรับปรุงแก้ไขระบุข้อมูลส่วนตัว โปรไฟล์ (profile) ของตนเองได้ พร้อมทั้งสามารถอัพโหลด (upload) รูปภาพนิ่ง วิดีโอ คุณลักษณะเด่นของเฟซบุ๊ค คือ การกำหนดกลุ่มบุคคลเฉพาะเรื่องที่สนใจในเรื่องเดียวกันมาเป็นเครือข่ายกลุ่มบุคคลที่สนใจในประเด็นที่หลากหลายแต่ละด้าน (ปิยพร เชี่ยวชูศักดิ์, 2554: 182)

นอกจากนี้เฟซบุ๊คมีคุณสมบัติสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบความเป็นเจ้าของอีเมล (email domain authentication) เครือข่ายสังคมเฟซบุ๊คมีวิธีการตรวจสอบของผู้ใช้บริการต้องลงทะเบียนด้วยอีเมลที่ลงท้ายด้วย @harvard.edu ดังนั้นจึงไม่สามารถปลอมแปลงได้

2. ความสัมพันธ์ที่มีอยู่จริง (real relationships) ตั้งแต่แรกเริ่มเฟซบุ๊คได้รับการออกแบบมาเพื่อใช้กับเครือข่ายจริง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เช่น โรงเรียน บริษัท และองค์กรต่าง ๆ เฟซบุ๊คกระตุ้นให้ผู้คนสร้างและรับคำขอเป็นเพื่อนจากคนที่รู้จักกันจริงๆ แต่ในทางตรงกันข้ามไม่มีลักษณะเช่นนี้ในเว็บของออกกัตหรือเฟรนด์สเตอร์ ผู้คนยอมรับคำขอเป็นเพื่อนจากคนแปลกหน้า และเมื่อคนแปลกหน้ามากกว่าเพื่อนแล้ว จึงทำให้ไม่สะดวกที่จะแบ่งปันข้อมูลส่วนตัวให้ผู้อื่นทราบอีกต่อไป แล้วจึงเลิกใช้งานเว็บไซต์นั้น ๆ ในที่สุด

3. การตั้งค่าความเป็นส่วนตัว (privacy setting) เฟซบุ๊คเป็นเครือข่ายสังคมรายแรกที่นำการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวมาใช้เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถแบ่งประเภทของเพื่อนจากรายชื่อเพื่อนแล้วเลือกที่จะแบ่งปันข้อมูลที่แตกต่างกันให้กับคนแต่ละกลุ่ม เมื่อผู้ใช้ทราบว่าเขาสามารถกำหนดให้ผู้อื่นเข้าถึงข้อมูลทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนของข้อมูลส่วนตัวของเขาได้ จึงทำให้คนมีความเชื่อมั่นที่จะแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับตัวเองมากขึ้น

4. สงวนสิทธิ์เฉพาะ (exclusiveness) เบื้องต้นเครือข่ายสังคมเฟซบุ๊คมีใช้เฉพาะในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเท่านั้น ต่อมาจึงได้แพร่หลายไปยังมหาวิทยาลัยชั้นนำแล้วแพร่หลายอย่างรวดเร็วไปยังมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และในที่สุดก็แพร่สู่สาธารณะ ความเป็นมาดังกล่าวเสมือนดังตราประทับให้เฟซบุ๊คมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ต้องการใช้งานมากยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ข่าวใหม่ (new feed) เครือข่ายสังคมเฟซบุ๊คมีวิธีการกระจายข่าวสารอย่างต่อเนื่องอาทิ มีรูปภาพใหม่ การเชื่อมโยงข้อมูล การถูกใจ การแสดงความคิดเห็นและการตอบรับเข้าร่วมกิจกรรม (event RSVPs) ส่งผลให้เฟซบุ๊คมีความแตกต่างจากเครือข่ายสังคมอื่น ๆ (ณัฐพัดชา ชีวิตานนท์และคณะ, 2554: 55)

ลักษณะการทำงานของเฟซบุ๊ค คือ มีระบบการเชื่อมโยงของการติดต่อระหว่างเพื่อนที่เคยเรียนมาด้วยกันสมัยยังเป็นนักเรียน โดยเพื่อนสามารถส่งข้อความขอเป็นเพื่อนเข้ามา (contact) ถ้าต้องการยอมรับเป็นเพื่อนกับบุคคลนั้น ก็สามารถตอบรับการเป็นเพื่อนบนตกลง บุคคลนั้นก็จะเข้ามาอยู่ในรายชื่อเพื่อนบนเครือข่ายของเฟซบุ๊ค ทันที ขณะเดียวกันเฟซบุ๊คมีรูปแบบการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อทำการเชิญบุคคลอื่น ๆ ในเครือข่ายสังคมให้สามารถเข้ามาอยู่ในกลุ่มเพื่อนอย่างเป็นระบบต่อไป โดยเฟซบุ๊คจะมีการแบ่งปันข้อมูลประสบการณ์ของแต่ละคน อัพเดตรูปภาพที่ได้ไปเที่ยวกันมาการติดต่อสนทนากับบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเฟซบุ๊คมีรุปแบบและวิธีการสร้างกิจกรรมที่หลากหลายดังจะกล่าวต่อไปนี้

1.2 กิจกรรมที่ทำร่วมกันบนเฟซบุ๊ค

เริ่มต้นด้วยการวางระบบการจัดการเพื่อน (edit friends) ลงสมุดโทรศัพท์และวางระบบการจัดการกลุ่มที่สร้างขึ้น (list) โดยมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันบนเฟซบุ๊ค ดังต่อไปนี้

1.2.1 การสร้างแฟนเพจ (facebook page)

หน้าแฟนเพจหรือ facebook page เป็นหน้าเว็บสังคมเพื่อให้กลุ่มบุคคลที่เป็นเพื่อนร่วมลงทะเบียนเป็นสมาชิกในกลุ่มเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งร่วมกับบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือนักวิชาการ โดยองค์กรหรือบุคคลที่ต้องการนำเสนอข่าวสารด้านต่าง ๆ ให้แฟนเพจได้รับทราบข้อมูลข่าวสารร่วมกันในระบบเครือข่ายสังคม รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันบนเครือข่ายโดยตรง

1.2.2 ระบบการพูดคุยผ่านเฟซบุ๊ค (chat)

ระบบการพูดคุยผ่านเฟซบุ๊ค (chat) ถือเป็นการเพิ่มช่องทางการสนทนาร่วมกับกลุ่มเพื่อน โดยสามารถใช้งานได้ง่ายและถือเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารที่สะดวก รวดเร็วและทันเหตุการณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2.3 การสร้างกล่องข้อความ (inbox)

รูปแบบการสร้างกล่องข้อความบนเฟซบุ๊ค เป็นการสร้างข้อความใหม่เพื่อส่งถึงเพื่อนที่อยู่ในและนอกระบบเครือข่ายของเฟซบุ๊คได้อย่างเต็มที่ เพื่อต้องการสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ

1.2.4 การสร้างกระดานข้อความ (wall)

การมีพื้นที่เพื่อเขียนข้อความของบุคคล เพื่อบรรยายความรู้สึกหรือการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อแบ่งปันข้อมูลและกลุ่มบุคคลร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับข้อความนั้นบนเครือข่ายสังคม

1.2.5 ระบบการคอมเมนต์ (comment)

การคอมเมนต์ หรือรูปแบบการแสดงความคิดเห็นบนเครือข่ายสังคม โดยเป็นการตอบข้อความหรือเนื้อหาในส่วนต่าง ๆ ที่เพื่อนนำมาแบ่งปันไว้ ซึ่งจะทำการอัพเดทข้อมูลผ่านทาง news feed ในหน้าแรกของเฟซบุ๊คหรือทำการอัพเดทข้อมูลผ่านทางหน้ากระดานข้อความ (wall)

1.2.6 ระบบการแบ่งปันเนื้อหา (share)

เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลของบุคคลที่เป็นกลุ่มเพื่อนในเครือข่ายสังคมที่อัพเดทไว้เรียบร้อยแล้ว ให้ไปแสดงยังหน้าโปรไฟล์ของเรา เพื่อให้กลุ่มเพื่อนของบุคคลนั้น ได้เข้ามาดูข้อมูลดังกล่าวได้อย่างทั่วถึง

1.2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน (friendship)

หน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน โดยการแสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนคนใดคนหนึ่งกับบุคคลที่ติดต่อกัน ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การเขียนกระดานของกันและกัน รูปภาพที่ถูกแท็กคู่กัน คอมเม้นที่เคยแสดงความคิดเห็นในเรื่องเดียวกัน สิ่งที่ชอบ (page) เหมือนกัน และเพื่อนที่บุคคลทั้งสองคนมีเพื่อนที่รู้จักเหมือนกัน โดยผู้ใช้สามารถเข้าไปที่หน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนได้จากการเชื่อมโยงใต้ข้อความบนกระดานข้อความที่เพื่อนเข้ามาแสดงความคิดเห็น หรือการเข้าเชื่อมโยงจากหน้าโปรไฟล์ของเพื่อนที่ต้องการดูความสัมพันธ์ร่วมกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2.8 ระบบการเขียนบันทึก (note)

การเขียนบันทึกเพื่อแบ่งปันเรื่องราว แสดงความคิดเห็น หรือบันทึกข้อมูลที่เป็นความทรงจำหรือความประทับใจ ซึ่งการเขียนบันทึกสามารถอัพเดทจากโทรศัพท์มือถือได้อีกด้วย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

ก. การเขียนบันทึกทั่วไป

รูปแบบการเขียนบันทึก หรือบทความในเฟซบุ๊ค มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเขียนบทความในเว็บบล็อกทั่วไป เมื่อการเขียนบันทึกเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือเลือกว่าจะเผยแพร่ให้บุคคลกลุ่มใดอ่านบ้างหรือว่าจะเก็บไว้อ่านคนเดียวก็ได้

ข. การสร้างการเขียนบันทึกจากบล็อกอื่น (import a blog)

รูปแบบการสร้างการเขียนบันทึกจากบล็อกอื่น ถือเป็นการดึงข้อมูลเนื้อหาที่ผู้สอนได้เขียนไว้บนบล็อกที่เคยใช้บริการ โดยสามารถทำการโอนถ่ายเนื้อหาจากเว็บบล็อกเข้ามาอัพเดทในเฟซบุ๊คได้อัตโนมัติ

2. บล็อค

บล็อค (blog) มาจากศัพท์คำว่า weblog ซึ่งมาจากคำว่า web หรือ เวิลด์ไวด์เว็บ ซึ่งเป็นการให้บริการของระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้เก็บข้อมูลต่าง ๆ เช่น บันทึก รูปภาพ เป็นต้น สำหรับให้ผู้อื่นเข้ามาอ่านซึ่งทำหน้าที่เหมือนสมุดบันทึกส่วนตัวหรือเอกสารแนะนำตัวโดยที่บล็อค โดยที่บล็อกสามารถติดต่อสื่อสารกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ทั่วโลก มีวิธีการทำงาน คือ ข้อมูลที่อัพเดตล่าสุดจะแสดงอยู่ด้านบนสุดและมีการอัพเดตเนื้อหาเป็นประจำ

เว็บที่ให้บริการด้านบล็อคเรียกว่า blog engine โดยในการเข้าใช้งานจะต้องสมัครเป็นสมาชิกของ blog engine ก่อน มีให้เลือกทั้งแบบไม่เสียค่าสมาชิกและแบบเสียค่าสมาชิก (ปิยพร เชี่ยวชูศักดิ์, 2554: 166)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1 คุณสมบัติของบล็อก

การบันทึกบทความส่วนบุคคล (personal journal) ลงบนเว็บไซต์ โดยเนื้อหาของระบบ การทำงานของบล็อกครอบคลุมทุกเนื้อหา อาจเป็นบทความเฉพาะด้าน โดยจุดเด่นของบล็อก คือ ผู้เขียนบล็อกสามารถแสดงความคิดเห็นลงในบทความ โดยบล็อกบางแห่ง จะมีอิทธิพลในการโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านสูงมาก แต่ในขณะเดียวกันบางบล็อกเขียนขึ้นมาเพื่อให้อ่านเฉพาะกลุ่ม อาทิ กลุ่มเพื่อนหรือครอบครัว จุดเด่นที่สุดของบล็อก คือ เป็นเครื่องมือสื่อสารชนิดหนึ่งที่สามารถสื่อถึงความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนบล็อกและผู้อ่านบล็อก โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนของบล็อกนั้น ๆ ผ่านทางระบบคอมเมนต์ และสามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บอื่น ๆ ได้อีกด้วย

2.2 กิจกรรมที่ทำร่วมกันบนบล็อก

เครื่องมือสื่อสารที่สามารถสื่อถึงความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนบล็อก และผู้อ่านบล็อกที่เป็น กลุ่มเป้าหมาย ที่ชัดเจนของบล็อกนั้น ๆ ผ่านทางระบบคอมเมนต์ของบล็อกนั่นเอง ช่วงแรกผู้เขียนบล็อกนั้นยังทำด้วยมือ คือ การเขียนเว็บเพจขึ้นเองทีละหน้า แต่ในปัจจุบันนี้ มีเครื่องมือหรือซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการเขียนบล็อกมากมาย

2.2.1 การแท็ก (tag)

การติดป้ายชื่อที่สามารถเชื่อมโยงเข้าไปยังโปรไฟล์ของเพื่อนคนนั้นได้ โดยเลือกติดป้ายชื่อบนตำแหน่งที่ต้องการสื่อ เมื่อนำเม้าส์ไปชี้ที่และให้โดนในส่วนที่ติดป้ายชื่อไว้ จะข้อความที่ตั้งติดป้ายชื่อหรือชื่อเพื่อนให้ทราบ โดยข้อความและภาพจะไปปรากฏที่กระดานข้อความของเพื่อนที่ถูกติดป้ายชื่อทุกคน ซึ่งการติดป้ายชื่อทำได้ 4 รูปแบบ คือ การติดป้ายชื่อรูปภาพ วีดิทัศน์ การบันทึกและการติดป้ายชื่อสถานะ

2.2.2 ปฏิทินกิจกรรม (events)

การจัดเหตุการณ์ขึ้น เป็นเหมือนปฏิทินกิจกรรมในเฟซบุ๊ค ซึ่งผู้สอนสามารถบันทึกกิจกรรมที่น่าสนใจ สร้างกิจกรรมใหม่ ค้นหากิจกรรมที่ชอบ หรือนำไฟล์กิจกรรมบนเฟซบุ๊คไปใช้ที่อื่นได้ โดยร่วมแบ่งปันกิจกรรมต่าง ๆ ให้เพื่อนได้รับรู้ รวมถึงการเชิญชวนกลุ่มเพื่อนให้เข้ามาร่วมกลุ่มกิจกรรมนั้น ๆ ได้ด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. การสร้างกิจกรรมใหม่ (create an event) ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มกิจกรรมใหม่ที่ผู้สอนเลือกได้ว่าต้องการเผยแพร่และชวนกลุ่มเพื่อนมาร่วมกิจกรรมนี้ด้วยหรือไม่ หรือจะทำการบันทึกเก็บไว้ดูคนเดียวก็ได้

ข. ค้นหากิจกรรม (browse events) เป็นรูปแบบของคำสั่งในการค้นหากิจกรรมอื่น ๆ ที่ผู้สอนต้องการ โดยกำหนดได้ว่าต้องการค้นหากิจกรรมประเภทใดและช่วงเวลาไหน

ค. การตอบกลับกิจกรรม (RSPV) หลังจากที่ผู้สอนค้นหากิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมจากหัวข้อข้างต้นแล้ว ให้คลิก RSPV ที่อยู่หลักกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อตอบกลับ

ง. การนำไฟล์ กิจกรรมไปใช้ที่อื่น (export events) รูปแบบการนำไฟล์กิจกรรมทั้งหมดที่เคยสร้างไว้ในเฟซบุ๊คออกไปใช้กับโปรแกรมหรือแอพพลิเคชันของเครือข่ายสังคมอื่น ๆ โดยไม่ต้องไปทำการเขียนข้อมูลใหม่

จ. การนำไฟล์ กิจกรรมไปใช้กับเว็บอื่น (export calendar) เป็นการนำไฟล์กิจกรรมที่ได้จากหัวข้อ “นำไฟล์ กิจกรรมไปใช้ที่อื่น” ไปใช้กับโปรแกรมอื่น ๆ ซึ่งจะขอยกตัวอย่างการนำข้อมูลไปใช้ร่วมกับปฏิทินของ gmail หรือ google calendar ที่ผู้สอนใช้ทำงานอยู่

ฉ. การเพิ่มการเชื่อมโยงข้อมูล (link)

รูปแบบการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน เพื่อแนะนำให้ผู้เรียนเข้าร่วมศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาดังกล่าว โดยลักษณะของการเพิ่มการเชื่อมโยงข้อมูลจากเว็บมาอัพโหลด จากนั้นเฟซบุ๊คทำการประมวลผลและค้นหารายละเอียดของข้อมูลมาเพิ่มการเชื่อมโยงข้อมูลในเนื้อหาโดยอัตโนมัติ (ปวีณา มีป้อง และคณะ, 2554: 80)

3. ยูทูบ

ยูทูบ (youtube) เป็นเว็บไซต์ที่มีไว้สำหรับแบ่งปันไฟล์วิดีทัศน์ที่ได้รับความนิยม ยูทูบได้รับความสนใจเนื่องมาจากเป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมคลิปวิดีทัศน์จากเครือข่ายทั่วโลก นากจากนี้ยังสามารถสืบค้นวิดีทัศน์ที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สำหรับผู้ที่ต้องการอัพโหลดไฟล์วิดีโอขึ้นบนยูทูบจะต้องสมัครเป็นสมาชิกก่อน โดยถ้ามีอีเมลของ gmail ก็สามารถลงทะเบียนได้ทันที

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.1 กิจกรรมที่ทำร่วมกันบนยูทูบ

3.1.1 การลงทะเบียนเข้าใช้งานในยูทูบ ก่อนที่จะเข้าไปอัพโหลดวิดีทัศน์บนยูทูบได้จะต้องสมัครสมาชิกก่อนโดยใช้อีเมลของ gmail ในการสมัคร

3.1.2 การลงทะเบียนเข้าใช้งานยูทูบ เมื่อเป็นสมาชิกของยูทูบแล้ว สามารถลงทะเบียน (sign in) เข้าไปเพื่ออัพโหลดวิดีทัศน์ คอมเมนต์วิดีทัศน์ของบุคคลอื่นได้ทันที

3.1.3 การอัพโหลดวิดีทัศน์ ในการอัพโหลดวิดีทัศน์จะจำกัดเฉพาะผู้ที่เป็นสมาชิกเท่านั้น โดยต้องลงทะเบียนเข้าใช้งานยูทูบ จากนั้นสามารถอัพโหลดวิดีทัศน์ได้ตามต้องการ

3.1.4 การค้นหาไฟล์วิดีทัศน์บนยูทูบ การหาไฟล์วิดีทัศน์สามารถค้นหาได้ง่าย โดยการสืบค้น (search) หาคำที่ต้องการค้นหาหรือจากแท็บการแบ่งหัวข้อที่ยูทูบจัดไว้ให้และสามารถสืบค้นหาไฟล์ตามต้องการ (ปิยพร เชี่ยวชูศักดิ์, 2554: 242)

4. วิกิพีเดีย

วิกิพีเดีย (wikipedia) คือ สารานุกรมออนไลน์หลายภาษาบนอินเทอร์เน็ต ที่แจกจ่ายในลักษณะเนื้อหาเสรีที่ทุกคนสามารถอ่านและปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหา ซึ่งทำให้วิกิพีเดียกลายเป็นสารานุกรมที่ได้รับการแก้ไข รวบรวมและดูแลรักษาจากอาสาสมัครหลายแสนคนทั่วโลก

คำว่า วิกิพีเดีย เป็นที่มาของ ชื่อการผสมคำของคำว่า วิกิ หมายถึง ลักษณะของการสร้างเว็บไซต์ที่ร่วมกันปรับปรุงและคำว่า เอนไซโคลพีเดีย (encyclopedia) หมายถึง สารานุกรม เว็บไซต์ก่อตั้งเมื่อ 15 มกราคม พ.ศ. 2544 โดยเริ่มต้นโครงการจากชื่อสารานุกรมนูพีเดียที่เขียนโดย ผู้เชี่ยวชาญในหลายสาขา และในปัจจุบันดำเนินงานโดยมูลนิธิวิกิมีเดีย ซึ่งก่อตั้งโดยจิมมี เวลส์ และแลร์รี แซงเจอร์ ปัจจุบันวิกิพีเดียมีทั้งหมดมากกว่า 250 ภาษา รวมทุกภาษามีบทความมากกว่า 9, 000,000 บทความ โดยในทั้งหมดมี 16 ภาษาที่มีบทความมากกว่า 100,000 บทความ และปัจจุบันวิกิพีเดียไทยมีทั้งหมด 31,140 บทความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิกิพีเดียมีเซิร์ฟเวอร์ตั้งอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ รัฐฟลอริดา (สหรัฐอเมริกา) เซิร์ฟเวอร์ใหญ่ที่เก็บเนื้อหาทั้งหมดและเป็นที่ตั้งของมูลนิธิวิกิมีเดีย และเซิร์ฟเวอร์สำหรับช่วยในการจัดเก็บฐานข้อมูลตั้งอยู่ที่ อัมสเตอร์ดัม (เนเธอร์แลนด์) และ โซล (เกาหลีใต้)

4.1 กิจกรรมที่ทำร่วมกันบนวิกิพีเดีย

สารานุกรมวิกิพีเดียได้รับการยอมรับจากนักวิชาการและสื่อมวลชน เนื่องจากเนื้อหาเปิดเสรีให้สามารถนำไปใช้ได้ รวมถึงเปิดเสรีที่ให้ทุกคนแก้ไข รวมถึงนโยบายมุมมองที่เป็นกลางจากทุกฝ่ายที่เขียนในสารานุกรม อย่างไรก็ตามการนำไปใช้อ้างอิงในเอกสารทางวิชาการยังคงเป็นข้อถกเถียงเนื่องจากการเปิดโอกาสให้ทุกคนแก้ไข ซึ่งง่ายต่อการปรับเปลี่ยนข้อมูลทุกเมื่อ

ผู้ประสงค์ร้ายที่เข้าไปทำลายข้อมูลหรือสิ่งดี ๆ ในวิกิพีเดีย ถือเป็นปัญหาหลัก แม้ว่าส่วนใหญ่ผู้ก่อการร้ายเหล่านั้นจะถูกจับได้ และมีการเข้าไปแก้ไขเนื้อหาเพิ่มเติมที่ไม่ถูกต้องเหล่านั้นอย่างรวดเร็ว โดยผู้ใช้วิกิพีเดียที่ทำหน้าที่ตรวจสอบติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นล่าสุด

การตรวจสอบเนื้อหาในวิกิพีเดีย ใช้วิธีอ้างอิงจากงานที่ได้รับการตีพิมพ์ (peer-reviewed publications) แทนที่จะเป็นบุคคลผู้เชี่ยวชาญ วิกิพีเดียไม่เรียกร้องให้ผู้ร่วมสมทบงานให้ชื่อสกุลจริงหรือข้อมูลอื่นใดเพื่อสร้างตัวตนในวิกิพีเดีย และแม้ว่าผู้สมทบงานบางรายจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาของตน วิกิพีเดียก็ยังต้องการให้งานสมทบของเขาสนับสนุนโดยแหล่งอ้างอิงที่ตีพิมพ์แล้วและตรวจสอบได้ (ปิยพร เชี่ยวชูศักดิ์, 2554: 316)

ในการจัดกิจกรรมผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมมีการกำหนดปฏิทินกิจกรรมให้นักศึกษาผ่านทางเครือข่ายสังคมเฟซบุ๊ค ถือเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน รวมถึงผู้เรียนด้วยกันเอง โดยมีการกำหนดให้ผู้เรียนเชื่อมโยงไปยังคลิปวิดีทัศน์เครือข่ายสังคมยูทูบเพื่อศึกษาเนื้อหาบทเรียนแต่ละหน่วยการเรียนและสรุปประเด็นแต่ละหัวข้อออกมา โดยให้ผู้เรียนส่งข้อมูลผ่านทางเฟซบุ๊คตามระยะเวลาที่กำหนด โดยการจัดกิจกรรมของผู้สอนมีการออกแบบเพื่อนำเครือข่ายสังคมเข้ามาใช้เพิ่มเติมตามลักษณะของกิจกรรมการสอนที่แตกต่างกันไป โดยให้อิสระแก่ผู้เรียนในการสืบค้นเนื้อหาบทเรียนเพิ่มเติมผ่านทางวิกิพีเดียหรือบล็อกต่าง ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องค์ประกอบของเครือข่ายสังคม

1. เป็นสื่อที่แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีรูปแบบการแพร่กระจายข่าวสารเกิดจากการแบ่งปันเนื้อหา (content sharing) อาทิ รูปภาพ เสียง หรือวีดิทัศน์ เป็นต้น

2. เป็นสื่อที่เปลี่ยนแปลงสื่อเดิม ที่แพร่กระจายข่าวสารแบบทางเดียว (one-to-many) เป็นรูปแบบการสนทนาที่สามารถมีผู้เข้าร่วมได้หลาย ๆ คน (many-to-many) เมื่อสภาพการเป็นสื่อสังคม สิ่งสำคัญ คือ การสนทนาพาทีที่เกิดขึ้น เป็นการรวมกลุ่มคุยในเรื่องที่สนใจร่วมกัน หรือวิพากษ์วิจารณ์สินค้าหรือบริการต่าง ๆ โดยที่ไม่มีใครเข้ามาควบคุมเนื้อหาของการสนทนา แม้กระที่ผู้ผลิตเนื้อหาเอง เพราะผู้ที่ได้รับสารมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในรูปแบบของการเพิ่มเติมความคิดเห็น หรือแม้กระทั่งเข้าไปแก้ไขเนื้อหานั้นได้ด้วยตนเอง กรณีของ wikipedia

3. เป็นสื่อที่เปลี่ยนผู้คนจากผู้บริโภคเนื้อหาเป็นผู้ผลิตเนื้อหา จากผู้รับสารซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีความสำคัญแต่อย่างใด แต่คุณลักษณะเด่นของเครือข่ายสังคม นั่นคือ ไม่มีต้นทุนในการผลิตเนื้อหาและสามารถกระจายข้อมูลไปยังผู้รับสารได้อย่างเสรี โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ส่งสารต้องเป็นผู้ผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพ ทำให้เป็นที่พอใจของผู้รับสารผู้ส่งสารบุคคลนั้น กลายเป็นผู้ทรงอิทธิพล (influencer) และสามารถโน้มน้าวใจบุคคลจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภิเษก ชัยนิรันดร์, 2553)

คุณค่าและประโยชน์ของเครือข่ายสังคม

1. การรักษาความเชื่อมั่นและการโน้มน้าวใจ (trust and persuasion)

2. มีนวัตกรรมและการสร้างความรู้ (innovation and knowledge creation)

3. มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (efficiency in the operation)

4. การพัฒนาความสามารถพิเศษและเกิดความผูกพัน (the development of talent and commitment) (Arthur *et al*., 2010)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทบาทของเครือข่ายสังคมต่อการจัดการเรียนการสอน

ด้วยลักษณะสำคัญของเครือข่ายสังคม คือ การมีปฏิสัมพันธ์ของคนในระบบเครือข่าย ดังนั้น จึงมีผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมจำนวนมาก ส่งผลให้เครือข่ายสังคมมีบทบาทต่อการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือภายในเครือข่าย โดยผู้ใช้สร้างโปรไฟล์ของตนเองและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เช่น facebook, myspace เป็นต้น

2. การเผยแพร่ความรู้ความเชี่ยวชาญ ซึ่งจะอยู่ในลักษณะของเว็บบล็อกต่างๆ

3. การเผยแพร่ข้อความสั้น เช่น twitter เป็นต้น

4. การเพิ่มเติมข้อมูลความรู้ต่างๆ เช่น เว็บ wikipedia

5. การเผยแพร่เนื้อหาเฉพาะ การเผยแพร่ภาพ เสียง วีดิโอ เช่น youtube , flickr เป็นต้น

ด้วยความหลากหลายของการเผยแพร่ข้อมูลไปยังผู้ใช้จำนวนมาก เป็นผลให้มีการนำเครือข่ายสังคมมาใช้ในงานต่างๆ และที่เห็นผลเป็นรูปธรรมมาก เช่น ในการหาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาของบารัก โอบามา ซึ่งสามารถสร้างกระแสนิยมได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงสำคัญในหลายประเทศ เช่น ประเทศซีเรีย อียิปต์ หรือแม้กระทั่งการก่อการจราจลในประเทศอังกฤษ เครือข่ายสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง ในขณะเดียวกันเหตุการน้ำท่วมของประเทศไทย เครือข่ายสังคมมีบทบาทสำคัญเพื่อการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดย twitter ซึ่งช่วยให้ผู้ต้องการความช่วยเหลือและผู้ให้ความช่วยเหลือติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยวิธีการใช้แท็ก (tag) ร่วมกันหรือการเผยแพร่ข้อมูลต่อ ๆ กัน

ด้วยข้อมูลจำนวนมากที่ถูกนำเสนอในเครือข่ายสังคมหากนำมาสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมก่อให้เกิดผลสำคัญในหลากหลายลักษณะเช่นกัน เช่น

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นห้องเรียน เนื่องจากบรรยากาศของเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านภายมิติความสัมพันธ์ของคนในเครือข่าย เมื่อ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ภายในระบบเครือข่ายสังคมก็จะนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ในสังคมจริงในทิศทางที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจริง นอกจากนี้ลักษณะการนำเสนอข้อมูลและสถานภาพที่เป็นปัจจุบัน ทำให้ทั้งผู้สอนสามารถติดตามพฤติกรรมและประสานข้อมูลได้อย่างทันท่วงที

2. การกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวาง การตั้งประเด็นแลกเปลี่ยน ข้อสงสัยต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายสังคมทำได้อย่างทันท่วงที และเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนในการกระตุ้นผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและผู้เรียนสามารถติดตามได้อย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริมการศึกษาตามความสนใจและความถนัด เครือข่ายสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของเว็บบล็อกเป็นระบบที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานตามความถนัดและความสนใจของทั้งผู้สอนและผู้เรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนขยายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การส่งเสริมการบันทึกและการอ่าน การเผยแพร่ผ่านเครือข่ายสังคมส่วนใหญ่ผ่านรูปแบบของข้อเขียนในหลายลักษณะ เช่น ข้อความสั้นในระบบ twitter ข้อความปานกลางของเฟซบุ๊คหรือข้อความยาว ๆ ของระบบเว็บบล็อก เป็นต้น

ในขณะเดียวกันเครือข่ายสังคมอาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนมีความจำเป็นที่ผู้ปกครองจะต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิด ดังต่อไปนี้

1. การใช้งานเพื่อความบันเทิง เกมมากกว่าการศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้ระบบเครือข่ายสังคม เช่น เฟซบุ๊คประกอบด้วยเกมต่าง ๆ มากมายและส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาในการเล่นที่ต่อเนื่อง

2. ความจำเป็นของอุปกรณ์การสื่อสาร ซึ่งส่วนใหญ่มีราคาแพงและมีค่าใช้จ่ายที่ต่อเนื่อง และหากผู้สอนใช้เครือข่ายสังคมเพื่อนำเสนอข้อมูลไปยังผู้เรียนเป็นหลักอาจจะก่อให้การไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลของผู้เรียนได้

3. การรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและการขาดวิจารณญาณในการข้อมูล ทั้งนี้เมื่อผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้ในเครือข่ายสังคม แหล่งการรับข้อมูลจะไม่สามารถจำกัดไว้เพียงจากผู้สอนเท่านั้น ซึ่งจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องย้ำถึงแนวทางการตรวจสอบข้อมูลให้กับผู้เรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. การขาดวิจารณญาณในการนำเสนอข้อมูล เนื้อหาของผู้เรียน ด้วยความสะดวก รวดเร็ว ในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายสังคม จะพบว่า หลายครั้งทำให้หลายคนขาดความยั่งคิดในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ภาพหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ และนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมา

แนวปฏิบัติในการใช้เครือข่ายสังคม

เมื่อเครือข่ายสังคมมีทั้งข้อดีและข้อด้อย แต่เป็นการยากที่ผู้สอนจะปฏิเสธการใช้เครือข่ายสังคมได้ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนควรมีแนวปฏิบัติสำคัญเพื่อให้การใช้เครือข่ายสังคมมีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ควรศึกษาธรรมชาติของระบบเครือข่ายสังคมที่จะนำมาใช้อย่างชัดเจน

2. ควรศึกษาความพร้อมของผู้เรียนในการใช้เครือข่ายสังคม

3. เป็นต้นแบบที่ดีในการใช้เครือข่ายสังคม

4. ติดตามพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

5. สร้างเครือข่ายผู้สอนและผู้ปกครองเพื่อประสิทธิภาพของการดูแลผู้เรียนในเครือข่ายสังคม (จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. 2552)

ความรับผิดชอบต่อสังคม

ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม บำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนและสังคมอย่างเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม การให้ความรู้ความสนุกเพลิดเพลินแก่ประชาชนตามความสามารถของตน ช่วยคิดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม (พรชัย รอดสมจิตร, 2527: 7)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจของตนเองด้วยความเพียรละเอียดรอบคอบโดยไม่ต้องอาศัยคำสั่งบังคับของผู้อื่น และความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม ละเว้นการกระทำได้ ๆ ในทางที่จะไม่ให้เกิดผลเสียแก่ส่วนรวม (ศิริอร ขันชหัตถ์, 2526: 9)

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความคิดและความรู้สึกที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคมด้วยความเต็มใจและมีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอย่างดี ให้ความช่วยเหลือในกิจการของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็นพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับของสังคม เช่น ปฏิบัติตามกฎหมาย แบบแผน คำสั่งคำตักเตือน เป็นต้น

2. การช่วยกันรักษาทรัพย์สมบัติของส่วนรวม เช่น การดอยดูแลสาธารณสมบัติ เป็นต้น

3. การให้ความร่วมมือในการทำงานเพื่อส่วนรวม โดยร่วมมือในการพัฒนาชุมชนที่ตนอยู่ เช่น ช่วยเก็บกวาดขยะในโรงเรียน

4. การช่วยเหลือและป้องกันสิ่งที่เป็นอันตรายแก่สังคม โดยการสอดส่องและป้องกันภัยพิบัติต่าง ๆ ที่จะเกิดแก่ชุมชน เช่น ไฟไหม้ โจรผู้ร้าย ยาเสพติด เป็นต้น

5. การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม เช่น ให้ความช่วยเหลือเมื่อมีผู้ประสบอัคคีภัย

6. การไม่ละเลยหน้าที่พลเมืองดี เช่น เก็บเงินได้ก็พยายามหาทางคืนเจ้าของ เป็นต้น

ประเภทของความรับผิดชอบแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรับรู้ฐานะบทบาทของตนที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมจะต้องดำรงตนอยู่ในฐานะที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ รู้จักว่าอะไรถูก อะไรผิด ยอมรับผลการกระทำของตน ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ฉะนั้นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในตนเองย่อมไตร่ตรองดูให้รอบคอบก่อนว่า สิ่งที่ตนจะกระทำลงไปนั้นจะมีผลเสียหรือไม่และจะเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่ทำให้เกิดผลดีเท่านั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง ตั้งแต่สังคมขนาดเล็กจนถึงสังคมขนาดใหญ่ (พรรัตน์ แก่นทอง, 2529: 5, 24-25) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง คุณธรรมซึ่งเป็นความคิดรวบยอดในความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี อันเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งควบคุมพฤติกรรมเพื่อสนองความปรารถนา สามารถมองเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งพึงปรารถนาของคนกลุ่มใหญ่และพร้อมที่จะแสดงออก เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมมากระตุ้น (อุไร ดุลยเกษม, 2529: 10)

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง สภาพหรือลักษณะนิสัยของการยอมรับหรือยอมตามในผลที่ดี หรือไม่ดีในเหตุการณ์หรือกิจการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้กระทำ กำลังกระทำหรือจะกระทำต่อสังคม (สมควร กวียะ, 2547)

ผลที่ดีต่อสังคม คือ 1) การสร้างและรักษาระบบความสัมพันธ์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจ จิตใจ หรืออื่นใดของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ 2) การก่อให้เกิดระบบ กระบวนการและความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และความร่วมมือประสานงานสร้างสรรค์ หรือ 3) การเสริมสร้างสนับสนุนในการจัดระเบียบสังคมและจัดรูปองค์กรเพื่อสร้างมาตรฐานพฤติกรรมสังคม ลดความขัดแย้งและดำรงรักษาความสัมพันธ์ในทางบวกไว้เสมอ

ผลไม่ดีต่อสังคม หมายถึง การทำให้เกิดระบบความสัมพันธ์ที่นำไปสู่ความเสียเปรียบและความเสียหายของสมาชิก หรือการเปลี่ยนแปลงผันผวนไปสู่ความเสื่อมโทรมหรือการทำลายระเบียบสังคม หรือระบบองค์การที่มีความสำคัญต่อการดำรงรักษาและพัฒนาสังคม

การรับผิดชอบในผลที่ดีและการับผิดชอบในผลที่ไม่ดี โดยการยอมรับหรือยอมแก้ไขปรับปรุงย่อมเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาในสังคมบุคคล

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยจึงทำการสรุปเป็นความหมายของความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีความตระหนักถึงผลประโยชน์ส่วนรวมด้วยการปฏิบัติตนให้มีวินัยในตนเอง โดยต้องกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความเพียรพยายามและยอมรับผลของการกระทำของตน และยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์ของสังคม รักษาสิทธิและหน้าที่ของตน โดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น รวมถึงกระทำตนช่วยเหลือสังคมที่ตนอยู่และตนเองต้องไม่กระทำสิ่งใด ๆ ที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความหมายของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า responsibility และมีผู้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม ไว้ดังนี้

Cattell (1963: 145) ได้กล่าวถึง บุคคลที่มีความสามารถในความรับผิดชอบไว้ว่า คือ บุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ลักษณะของคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ คือ คนที่ถือความสะดวกเป็นเกณฑ์ หลีกเลี่ยงข้อบังคับ

Dickinson (1987: 9-11) กล่าวถึงรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนสามารถตัดสินใจในกระบวนการเรียนของตนเองได้ เช่น การตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ การเลือกและการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียน การแบ่งเวลาการเรียน การประเมินผลการเรียน การเลือกทำกิจกรรม การเลือกพบบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ การเข้ารวมกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการตัดสินใจในพฤติกรรมดังกล่าวเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้

Flippo (1966: 122) ได้สรุปความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้และความสำเร็จนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ คือ พันธะ ผูกพันหน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

Funk and Wagnall (1961: 1073) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ว่า เป็นการแสดงออกถึงความสามารถจัดการและทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสามารถสนองต่อหน้าที่หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติ กฎของศีลธรรมและหลักธรรมอีกด้วย

ปรีชา ชัยนิยม (2542: 9) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน พากเพียรและความละเอียดรอบคอบ ตั้งใจที่จะทำงานในหน้าที่ที่มีต่อตนเองและสังคม เพื่อให้บรรลุและประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ โดยมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จันทรา พวงยอด (2543: 3) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียน การปฏิบัติตนเองในการเรียนและการยอมรับผลการกระทำของตนเอง

ดวงหทัย แสงวิริยะ (2544: 37) ได้กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลตระหนักในหน้าที่และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และยินดีกับการรับผลพร้อมทั้งแก้ไขการกระทำนั้น ทั้งทางที่ดีและทางไม่ดีด้วยความเต็มใจ

ศิรินันท์ วรรัตน์กิจ (2545: 13) ได้กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลประพฤติและปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจและเอาใจใส่ ระมัดระวังที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จด้วยดี อีกทั้งยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย อีกทั้งยังไม่นิ่งดูดายหรือปัดความรับผิดชอบในภาระหน้าที่ของตนให้แก่ผู้อื่น

เอกวิทย์ โทปุรินทร์ (2546: 48-49) ได้สรุปไว้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลมีความตั้งใจและสนใจมุ่งมั่นทำงานด้วยความรู้สึกผูกพัน มีความพากเพียร และมีความละเอียดรอบคอบ โดยแสดงออกในรูปแบบของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนเป็นผลสำเร็จด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวัง เอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรค และมีการติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความมานะอุตสาหะ และใช้ความพยายามอย่างสูงสุด เพื่อให้ได้ผลงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยต้องปฏิบัติหน้าที่นั้นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ละเอียดรอบคอบในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน และมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานนั้น ๆ อย่างชัดเจน พร้อมทั้งยอมรับผลการทำงานไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย และมีใจกว้างพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนให้ดียิ่งขึ้น

ประเภทของความรับผิดชอบ

ประเทิน มหาขันธ์ (2536: 58) ได้ความรับผิดชอบไว้ 2 ประเภท คือ

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ คือ การปฏิบัติหน้าที่การงานและหน้าที่สังคม หน้าที่อื่น ๆ ทั้งปฏิบัติต่อตนเอง ต่อบิดามารดา ญาติพี่น้อง ต่อบุคคลทั่วไป และต่อประเทศชาติบุคคล ต้อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รับผิดชอบต่อหน้าที่เหล่านี้ ความรับผิดชอบถือเป็นลักษณะเฉพาะที่สามารถใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินว่าบุคคลใดมีวุฒิภาวะมากหรือน้อย

2. ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน ในด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานนั้น เนื่องจากทุกคนต้องมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติทั้งของตนเองและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในด้านการงาน และในส่วนบุคคลควรจะตั้งใจทำหน้าที่ของตนให้เสร็จสิ้นตามที่ได้รับมอบหมายมา ไม่ละเลยทอดทิ้งไป ผู้ที่มีความรับผิดชอบในการงาน เป็นผู้ที่คอยเอาใจใส่ในการงานของตน คอยรับผิดชอบอยู่ ผู้รับผิดชอบต่อหน้าย่อมถือว่า งานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของตนนั้นสำคัญที่สุด ซึ่งจะละเลยหลีกเลี่ยงไม่ได้ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดและปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ที่วางไว้ให้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับหน้าที่แต่ละประเภท

จุรีรัตน์ นันทัยทวีกุล (2538: 5) ได้แบ่งประเภทของความรับผิดชอบออกเป็น 5 ด้านได้แก่

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรักษาป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย โรคภัยไข้เจ็บ รักษาร่างกายให้แข็งแรง บังควบคุมจิตใจไม่ให้ตกเป็นทางของกิเลส ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมและละเว้นความชั่ว รู้จักประมาณการใช้จ่ายตามสมควรแก่ฐานะ จัดหาเครื่องอุปโภคที่เหมาะสม

2. ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียน ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นและตั้งใจ มุมานะ พยายามพัฒนาศักยภาพของตนเองเพิ่มขึ้น

3. ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียง อดทนต่อสู้อุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ มีความละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง พยายามปรับปรุงการงานของตนให้ดียิ่งขึ้น รู้จักวางแผนงานและป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในงานที่ตนรับผิดชอบ

4. ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน หมายถึง การยอมรับการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ไม่ปัดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนให้ผู้อื่น พร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ได้ผลดียิ่งขึ้น ไตร่ตรองให้รอบคอบว่าสิ่งที่ตนทำลงไปนั้น จะเกิดผลเสียขึ้นหรือไม่ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ทำให้เกิดผลดี และกล้าเผชิญต่อความจริง

5. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆ ภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตน รู้จักแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตนเพื่อความสุขและชื่อเสียงของครอบครัวช่วยแก้ปัญหาที่สมาชิกของครอบครัวไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหากันควรได้รับคำปรึกษาและควรแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบปัญหาเบื้องต้น

ลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่ง กมลรัตน์ ทวิชชาติวิทยากุล (2530: 182,187) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคม ของนิสิตปริญญาตรี สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสังคมมี 9 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาสังคม

1.2 การแนะนำให้ประชาชนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

1.3 การให้ความช่วยเหลือแก่ทางราชการในการพัฒนาสังคม

1.4 การชักชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสังคม

1.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง

1.6 การติดตามความเคลื่อนไหวของสังคม

1.7 การยอมเสียสละเวลาส่วนหนึ่งเพื่อทำประโยชน์แก่สังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.8 การเป็นพยานเมื่อรู้เห็นเหตุการณ์กระทำผิด

1.9 การเข้าร่วมของกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับสังคม

2. ลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อความสงบสุขของสังคมตามการรับรู้ของนักศึกษามี 5 ลักษณะดังนี้

2.1 ไม่กระทำสิ่งที่เป็นภัยต่อสังคม

2.2 ระวังการกระทำที่เป็นผลเสียหายต่อส่วนรวม

2.3 การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบของสังคม

2.4 การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

2.5 การรักษาชื่อเสียงเกียรติยศของมหาวิทยาลัย

กระบวนการของความรับผิดชอบต่อสังคม

การแบ่งซีเอสอาร์ลักษณะนี้ เป็นการแบ่งความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรตามกระบวนการในการดำเนินธุรกิจ โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. ซีเอสอาร์นอกกระบวนการ (CSR-after-process) เป็นการทำกิจกรรมเพื่อสังคม ที่แยกจากการดำเนินธุรกิจหลัก และดำเนินการหลังจากที่ได้ทำกระบวนการธุรกิจนั้น โดยมักทำกิจกรรมนอกเวลางานปกติ เช่น การเป็นอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ การบริจาคเงินหรือสิ่งของบรรเทาทุกข์

2. ซีเอสอาร์ในกระบวนการ (CSR-in-process) เป็นการทำธุริจเพื่อสังคม โดยนำเอาความรับผิดชอบต่อสังคมไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางธุรกิจ ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การจัดจำหน่าย และการให้บริการหลังการขาย ที่ตระหนักถึงการป้องกันและกำจัดมลภาวะต่าง ๆ การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ การเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การชดเชยความบกพร่องจากสินค้าและบริการ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นการดำเนินการใน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เวลาปกติของการทำงาน ธุรกิจเพื่อสังคม คือ social business เป็นส่วนประกอบย่อยของการประกอบการสังคม (social entrepreneurship)

3. ซีเอสอาร์ทั้งกระบวนการ (CSR-as-process) เป็นกิจกรรมเพื่อสังคม มักเป็นองค์กรที่ดำเนินงานโดยไม่แสวงหากำไร มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อยังประโยชน์ให้แก่สังคมในทุกกระบวนการของกิจการ ได้แก่ มูลนิธิ องค์กร สาธารณประโยชน์ องค์กรประชาชน และส่วนราชการต่าง ๆ

4. ซีเอสอาร์ทั้งวิสาหกิจ (CSR-in-enterprise) เป็นวิสาหกิจสังคม หรือ social enterprise เป็นธุรกิจที่หารายได้ด้วยนวัตกรรม การแสวงหาโอกาสจากความอยุติธรรม การไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ ซึ่งแบ่งเป็นองค์กรแบบดั้งเดิมที่ไม่แสวงหากำไร องค์กรแบบดั้งเดิมที่แสวงหากำไรและองค์กรแบบผสม ผู้ดำเนินงานในวิสาหกิจสังคมเรียกว่า ผู้ประกอบการสังคม (social enterprise) ซึ่งเป็นผู้มีความเด็ดเดี่ยว กัดติดและต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมหรือปฏิวัติสังคมอย่างยั่งยืน

5. ซีเอสอาร์ทั้งธุรกิจ (CSR-as- business) เป็นการทำธุรกิจสังคม เป็นการนำเอาประเด็นสังคมมาทำธุรกิจซึ่งมีทั้งการผลิต การค้าและการบริการ เช่น เป็นผู้ผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ช่วยประหยัดพลังงานหรือลดมลพิษ ผู้ขายปัจจัยการผลิตที่ไม่ปนเปื้อนมีที่มาที่รับผิดชอบต่อสังคม เป็นผู้รับซื้อขยะอุตสาหกรรมไปคัดแยกและหมุนเวียนนำมาใช้ใหม่ เป็นบริษัทที่ให้คำปรึกษาหรือจักฝึกอบรมทางด้านซีเอสอาร์ เป็นต้น องค์กรลักษณะนี้จะทำธุรกิจกับหน่วยงานที่ดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในทุกระดับ

การแบ่งประเภทของซีเอสอาร์ตามการพัฒนา ถือเป็นการแบ่งตามแนวคิดในการพัฒนาซีเอสอาร์ที่มีการปฏิบัติกันในภาคสนาม โดยแบ่งซีเอสอาร์ออกเป็น เจนเนอเรชัน เวอร์ชันและยุค ดังนี้

1. เจนเนอเรชัน ซีเอสอาร์

1.1 ซีเอสอาร์ เจนเนอเรชันที่ 1 (CHR the first generation) เป็นการมุ่งเน้นกิจกรรม (activity) อย่างการบริจาคและการดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างชื่อเสียงและการยอมรับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 ซีเอสอาร์ เจนเนอเรชันที่ 2 (CHR the second generation) เป็นรุ่นที่พัฒนาตัวเอง (self- development) มีการปรับตัวและปรับปรุงการดำเนินความรับผิดชอบในกระบวนการดำเนินธุรกิจ ที่คำนึงถึงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นการทำซีเอสอาร์ในระดับกลยุทธ์

1.3 ซีเอสอาร์ เจนเนอเรชันที่ 3 (3G - CHR) เป็นการทำงานที่สังคมพลเมืองกับธุรกิจจะมีบทบาทกับภาครัฐมากขึ้น (civil governance) เป็นการทำงานในระดับเครือข่ายผ่านความร่วมมือระหว่างองค์กร เป็นการยกระดับและพัฒนาซีเอสอาร์เพื่อสร้างความรับผิดชอบในลักษณะของการแสวงหาความร่วมมือกันมากขึ้น และกลายมาเป็นส่วนผสมของการดำเนินการด้านซีเอสอาร์ ที่เชื่อว่าซีเอสอาร์สร้างผลกระทบในเชิงบอกมากขึ้นจากการใช้ศักยภาพ ความสามารถในสิ่งที่แต่ละองค์กรมีมาร่วมกันทำงาน

2. เวอร์ชันซีเอสอาร์

2.1 ซีเอสอาร์ 1.0

ซีเอสอาร์ 1.0 สอดคล้องกับการพัฒนาของ web 1.0 คือ เป็นเครื่องมือให้องค์กรจัดตั้งความสัมพันธ์กับชุมชน ช่องทางการบริจาค และการจัดการภาพลักษณ์ขององค์กร มีลักษณะที่มีมาตรฐานเดียวที่จะใช้ได้หมด

2.2 ซีเอสอาร์ 2.0

ซีเอสอาร์ 2.0 สอดคล้องกับการพัฒนาของ web 2.0 มีการให้ความหมายด้วยคำว่าสามัญโลก (global common) หุ้นส่วนนวัตกรรม (innovation partnerships) และความเกี่ยวพันกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder involvement) มีกลไกที่รวมถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่แตกต่างกันการรายงานอย่างโปร่งใสแบบเรียลไทม์ และผู้ประกอบการสังคมคลื่นใหม่

นอกจากนั้นก็ยังมีการเคลื่อนจากการรวมอำนาจ เป็นการกระจายอำนาจ ขนาดจากน้อยและใหญ่โดเป็นมากและเล็ก อีกทั้งเปลี่ยนการใช้งานจากแบบเดี่ยวและคนเดียวเป็นแบบพหุและแบ่งปัน อย่างไรก็ตามซีเอสอาร์ 2.0 ยังมีผู้เสนอความคิดอย่างหลากหลายถึงทิศทางของซีเอสอาร์ 2.0 ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลักษณะของซีเอสอาร์ 2.0

1. การรวมเข้าด้วยกัน (inclusiveness) การทำกิจกรรมซีเอสอาร์จะเกี่ยวพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการทำกิจกรรมโดยตรงจากเริ่มต้นถึงจุดสิ้นสุด

2. การขับเคลื่อนด้วยตลาด (market driven) จะไม่มีการขับเคลื่อนซีเอสอาร์ผู้เชี่ยวชาญอีกแล้ว และมีการตัดคนกลางซึ่งเป็นการลดบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนและที่ปรึกษาซีเอสอาร์

3. นวัตกรรม (innovation) องค์กรที่ฉลาดจะหันแรงกดดันทางตลาดที่มีต่อองค์กรไปสู่นวัตกรรมที่นำหรือริเริ่มโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. ความจริงใจ (sincerity) องค์กรไม่สามารถเชิดชูภาพลักษณ์ได้ ถ้าไม่ใช่ของจริง

5. การเป็นเจ้าของร่วมกัน (co-ownership) มีความเกี่ยวพันกันกับวัฒนธรรมค่านิยมที่ฝังตัวอยู่ และแปลงค่านิยมเหล่านั้นเป็นการปฏิบัติอย่างแท้จริง

6. พลวัตร (dynamics) มีมาตรฐานและการตรวจสอบประจำปี จะถูกแทนที่ด้วยความผูกพันแบบ 24/7 คือ 24 ชั่วโมงต่อวัน 7 วันต่อสัปดาห์

7. คุณภาพ (quality) ซีเอสอาร์ในฐานะที่เป็นกลยุทธ์ธุรกิจที่มีค่านิยมจริยธรรมอยู่ในการกระทำ จริยธรรมซึ่งเป็นคุณภาพภายในของบุคคล

8. ความเป็นส่วนตัว (personal) เชื่อมโยงและเกี่ยวข้องจริยธรรมของบุคคล ไม่ใช่แค่ภาคส่วนอุตสาหกรรมที่องค์กรต้นสังกัด

9. พหุนิยม (pluralism) จำนวนและโครงการซีเอสอาร์ทั่วไปจะขยายตัวอย่างอย่างกว้างขวาง

10. ความใกล้ชิด (proximity) ผลกระทบในระดับท้องถิ่นจะส่งผลในระดับโลก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม ก่อให้เกิดผลดีต่อสังคม 3 ประการ ดังนี้

1. การสร้างและรักษาระบบความสัมพันธ์ร่วมกัน เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจ จิตใจ หรือสิ่งอื่นใดของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ

2. การก่อให้เกิดระบบ กระบวนการและความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความร่วมมือประสานงาน สร้างสรรค์

3. การเสริมสร้างสนับสนุนในการจัดระเบียบสังคม และจัดรูปองค์กรเพื่อสร้างมาตรฐานพฤติกรรมสังคม ลดความขัดแย้งและดำรงรักษาความสัมพันธ์ในทางบวกไว้เสมอ (สมควร กวียะ, 2547: 99-100)

การประเมินความรับผิดชอบต่อสังคม

การประเมินความรับผิดชอบต่อสังคมจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินผลให้ได้ก่อน ซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบการประเมินให้สอดคล้องกัน จุดมุ่งหมายของการประเมินผลมี 4 ประการคือ

1. การประเมินผลเพื่อคุณธรรมและความคุ้มค่า เป็นการพัฒนาดุลพินิจในระดับบุคคลและสังคมของคุณค่าของนโยบายหรือแผนงาน

2. การปรับปรุงแผนงานและองค์กรเป็นความพยายามในการใช้สารสนเทศ เพื่อปรับเปลี่ยนและเสริมการดำเนินงานตามแผนงานโดยตรง

3. การตรวจตราและการปฏิบัติตาม เป็นการประเมินว่าแผนงานได้ทำตามกฎ ระเบียบ มาตรฐานหรือความคาดหวังที่เป็นทางการอื่น ๆ

4. การพัฒนาความรู้ เป็นการค้นหาหรือทดสอบทฤษฎี ข้อกำหนดและสมมติฐานในบริบทของแผนงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประเมินผล (evaluation) หมายถึง การวิเคราะห์ตรวจสอบความก้าวหน้าและความสัมฤทธิผลของผลผลิตว่า ได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด การประเมินผล ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. การประเมินผลกระบวนการ (process evaluation)

การประเมินผลกระบวนการเป็นการศึกษาประสิทธิภาพของผลผลิตที่แตกต่างกันไปจากแผน เกิดจากกระบวนการหรือกิจกรรมใดบ้าง ซึ่งเป็นการพิจารณาจากผลผลิตย้อนกลับไปยังกิจกรรมที่ทำไป

นอกจากนั้นการประเมินผลกระบวนการ ยังเป็นการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจกรรมที่จะนำส่งผลผลิตว่า มีการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เป็นการศึกษาประสิทธิภาพของผลผลิตใน 4 มิติ ได้แก่ ปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุน

2. การประเมินผลลัพธ์ (outcome evaluation)

การประเมินผลโครงการที่ทำการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ โดยเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิผลหรือผลลัพธ์ว่า โครงการได้มีการดำเนินงานจนได้ผลผลิตออกมาตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เพียงใด ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับประโยชน์ใดจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

3. การประเมินผลกระทบ (impact evaluation)

เป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้รับต่อเนื่องจากประสิทธิผลของโครงการว่าผลที่ได้รับจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการสามารถเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าประสงค์การพัฒนาได้หรือไม่ เพียงใด

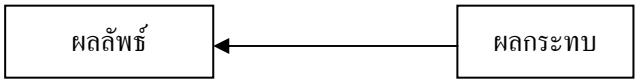

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประเมินผลกระทบเดิมเป็นการประเมินหลังการดำเนินงาน แต่ภายหลังมีการเน้นการประเมินผลกระทบก่อนการดำเนินงาน ซึ่งเรียกว่า impact assessment แบ่งเป็นการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (environmental impact assessment: EIA) การประเมินผลกระทบสังคม social impact assessment: SIA) และการประเมินผลกระทบสุขภาพ (health impact assessment: HIA) (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2553: 264-266)

หลักการประชาสัมพันธ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2549 ได้ให้ความหมาย "การประชาสัมพันธ์" ว่า การติดต่อสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องต่อกัน

วิรัช ลภิรัตนกุล คำว่า "การประชาสัมพันธ์" หากวิเคราะห์ตามรูปศัพท์แล้ว เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า "public relations"

public แปลว่า ประชา ได้แก่ ประชาชน สาธารณชน กลุ่มชน

relations แปลว่า สัมพันธ์ ได้แก่ ความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องด้วยหรือการผูกพัน

ดังนั้น คำว่าการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน สาธารณชน หรือกลุ่มชน หนังสือศัพทานุกรมสื่อสารมวลชนได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามแผนที่ได้วางไว้ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อถือ ศรัทธาในบุคคลและสถาบัน การประชาสัมพันธ์อาจแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การประชาสัมพันธ์สำหรับโรงพยาบาล การประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล เป็นต้น

ความหมายของนักวิชาการ

Bernays (1952) นักประชาสัมพันธ์ที่นำผลงานประชาสัมพันธ์เข้าสู่สถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกาเมื่อปี ค.ศ.1923 แสดงความคิดว่าการประชาสัมพันธ์มีความหมาย 3 ประการด้วย

1. เผยแพร่ชี้แจงให้ประชาชนทราบ

2. ชักชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย และเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของสถาบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ประสานความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องให้เข้ากับจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินงานของสถาบัน

สะอาด ตัณศุภผล (2536) ให้คำจำกัดความว่า การประชาสัมพันธ์ คือ วิธีการของสถาบันอันมีแผนการและการกระทำที่ต่อเนื่องกัน ในอันที่จะสร้างหรือพึงให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประชาชนเพื่อให้สถาบัน อันจะเป็นประโยชน์ให้สถาบันนั้น ๆ ดำเนินงานไปได้ผลดี สมความมุ่งหมาย โดยมีประชามติเป็นแนวบรรทัดฐานสำคัญด้วย

กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

1. การรวบรวมข้อมูล (fact–finding)

การรวบรวมข้อมูลในการประชาสัมพันธ์ เริ่มต้นด้วยแนวทางในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โดยได้มาจากคำถาม 4 ข้อดังนี้

1.1 หน่วยงาน องค์การ สถาบัน ประสบปัญหาอะไรในการศึกษาข้อมูล ทั้งจากภายในและภายนอก หน่วยงาน องค์การและสถาบัน ควรอาศัยหลักดังนี้

1.1.1 นักประชาสัมพันธ์เฝ้าดูความเป็นไปในหน่วยงานด้านความสัมพันธ์และในสภาวะแวดล้อม ด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ในการเฝ้าดูควรจะทำให้ลักษณะ “radar scanning” คือ คอยเฝ้าระวังเหตุอยู่ตลอดเวลาทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทั้งในการเตรียมตัวแก้ปัญหา และเมื่อเวลาเกิดปัญหาขึ้นจะได้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที

1.1.2 นักประชาสัมพันธ์จะต้องสามารถตัดสินใจได้ว่าจะหาข้อมูลด้วยวิธีไหนจึงจะเหมาะสม หาในเรื่องอะไร ประเด็นปัญหาว่าอะไร เป็นต้น

1.1.3 รวบรวมข้อมูล

1.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับหน่วยงาน เพื่อให้สามารถนำผลที่ได้ไปใช้กับหน่วยงานได้โดยตรง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1.5 นำข้อมูลนั้นไปไว้ในมือของผู้ที่จะใช้โดยตรง

1.1.6 ข้อมูลที่จะเก็บไว้ใช้ควรเก็บอย่างมีระบบ เพื่อให้สามารถนำกลับมาใช้ได้อีกเมื่อต้องการ

1.1.7 มีระบบในการนำข้อมูลกลับมาใช้

1.1.8 นำข้อมูลที่หาได้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ถ้าสามารถทำได้

1.1.9 นำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

นอกจากข้อมูลที่ทำการหาแล้วนักประชาสัมพันธ์ยังควรจัดทำแฟ้มข้อมูล ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วย

1. ตัวเลขต่าง ๆ เกี่ยวกับหน่วยงานสถิติทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน

2. กฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับหน่วยงาน

3. สิ่งพิมพ์ต่าง ๆรวมทั้งสุนทรพจน์ที่หน่วยงานเผยแพร่ออกไป

4. ภาพถ่ายขนาดต่าง ๆ ทั้งภาพสีและขาวดำ ภาพที่มีไว้ได้แก่ภาพเกี่ยวกับอาคารของหน่วยงาน อุปกรณ์ที่ผลิตต่าง ๆ หรือผลงานต่าง ๆ กิจกรรมที่ผ่านมา เป็นต้น

5. ประวัติและภาพผู้บริหารคนสำคัญ

6. เอกสาร อาทิ หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ เป็นต้น ที่หน่วยงานได้จัดทำขึ้น

7. รายงานการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การจากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ

8. หนังสืออ้างอิงที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9. รายชื่อคนที่สนใจในหน่วยงานของเรา

10. รายชื่อองค์การที่น่าสนใจ

11. รายชื่อหน่วยงานราชการต่าง ๆ และข้าราชการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน

12. รายชื่อบุคคลในวงการสื่อสารมวลชน ทั้งที่เป็นบรรณาธิการ นักข่าว และนักวิจารณ์ทั่วไป

13. ข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลและสถาบันที่มีความเห็นเป็นปฏิปักษ์หน่วยงาน

2. จำนวนและแหล่งที่มาของทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรและการจัดหาทรัพยากรเอื้อต่อการทำงาน

3. เวลา นักประชาสัมพันธ์ต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านเวลา ว่าเรามีเวลามากน้อยแค่ไหน นอกจากนี้เวลายังมีความสำคัญมากในการวางแผน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานระยะสั้นระยะยาว

4. ปัญหาภายในหน่วยงานและปัญหาภายนอก ปัญหาที่มีผลกระทบต่อหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบในการวางแผนเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ เพื่อดำเนินงานต่าง ๆ และเพื่อทางเทคนิคทาง ด้านประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพที่สุดมาใช้ในการวางแผนและดำเนินงาน

คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์

Bernays (1952: 449-450) ผู้ริเริ่มงานด้านการประชาสัมพันธ์ยุคใหม่ ได้อธิบายถึง คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ ไว้ว่า

1. มีความชอบและความถนัดงานประชาสัมพันธ์

2. มีความตั้งใจในการทำงานอย่างจริงจัง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ต้องเป็นผู้มีความสุขุมรอบคอบ เที่ยงธรรม ปราศจากความลำเอียง (prejudice) หมายถึงความสามารถในการมองปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบและวางตัวเป็นกลางเสมอ

4. มีความอยากรู้อยากเห็นและกระตือรือร้นเสมอ นักประชาสัมพันธ์จะต้องมีหูตาไว มีความรอบรู้และทันต่อเหตุการณ์เสมอ

5. มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

Doug and Alan (1976) คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้ คือ

1. มีความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล

2. มีความสามารถในการพูดได้อย่างคล่องแคล่ว แต่ก็ต้องรู้จักว่าเวลาไหนควรจะต้องฟังอะไรบ้าง

3. เป็นคนช่างสังเกต เรียนรู้ได้เร็ว และมีความจำดี

4. มีความซื่อตรง และมีความกล้าที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

5. มีระเบียบวินัยควบคุมตนเองได้

6. มีความคิดสุขุมรอบคอบ

7. มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ เสมอ

8. คิดและแก้ไขสถานการณ์ในยามฉุกเฉินได้ดี ตัดสินใจได้รวดเร็วในยามวิกฤต

9. มีความสามารถในการเขียนได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

10. มีความสามารถในการแยกแยะจัดระเบียบข่าวสารต่าง ๆ

11. มีความรู้ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

12. มีความรู้ทางด้านจิตวิทยา ปรัชญา การเมืองการปกครอง

13. มีความสามารถในการจัดระเบียบตนเองและผู้อื่น

14. รู้จักขั้นตอนของการทำงาน

15. มีความสามารถเป็นนักการฑูตได้ในบางโอกาส

16. นักประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่เป็นครู ผู้สั่งสอนและให้คำแนะนำ

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (satisfaction) หมายถึง ความคิดหรือทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถจับต้องได้ ดังนั้นการพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจของแต่ละบุคคลนั้น จำเป็นต้องหาวิธีการวัดระดับความพึงพอใจทางอ้อม โดยการวัดจากการแสดงความคิดเห็นที่มาจากความรู้สึกอย่างแท้จริงของบุคคล พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 775) ได้ให้คำจำกัดความของ ความพึงพอใจ คือ รัก ชอบใจ ซึ่งสอดคล้องกับพจนานุกรมทางด้านพฤติกรรมได้ให้ความจำกัดความของความพึงพอใจ ไว้ว่าความรู้สึกที่ดีมีความสุข เมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จ ตามความมุ่งหมาย (goals) ความต้องการ (need) หรือแรงจูงใจ (motivation) (Wolman, 1973)

กาญจนา อรุณสุขรุจี (2546: 5) ให้คำจำกัดความคำว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกยินดีหรือดีใจเฉพาะบุคคล เพื่อตอบสนองส่วนความรู้สึก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างเหมาะสม ถือเป็นลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่เลือกปฏิบัติต่อกิจกรรมต่าง ๆ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2529) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ ไว้ว่า เป็นทัศนคติหรือเจตคติ มีลักษณะเป็นนามธรรมถือเป็นการแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่ซับซ้อน จึงถือเป็นเรื่องยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่ผู้วิจัยสามารถวัดทัศนคติได้โดยอ้อม ด้วยวิธีการวัดความคิดเห็นของบุคคลแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจจึงมีขอบเขตจำกัด ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนขึ้นถ้าบุคคลแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัดโดยทั่ว ๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พรศักดิ์ ตระกูลชีวาพานิตต์ (2541: 35) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามมุ่งหมาย โดยความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่ไม่สามารถสัมผัสได้ แต่สามารถคาดคะเนได้ว่าจากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเท่านั้น

Hornby (2000) กล่าวถึง ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่พอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ Quirk (1987) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้ที่มีความสุขหรือความพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จหรือได้รับสิ่งที่ต้องการ

Looke (1969) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงออกถึงความแตกต่างระหว่างผลที่เป็นจริงกับผลที่บุคคลคาดหวังว่าจะได้รับ ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้นสอดคล้องกับการรับรู้ของแต่ละบุคคล

โดยสรุป ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดหรือทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถพิสูจน์ได้ ถือได้ว่าความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งจำเป็นต้องหาวิธีการวัดระดับความพึงพอใจทางอ้อม โดยการวัดจากการแสดงความคิดเห็นที่ได้มาจากความรู้สึกที่แท้จริงของบุคคล

จากความหมายของความพึงพอใจนั้นจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการจูงใจจากการศึกษาของกลุ่มจิตวิเคราะห์ (psychoanalysis theory) ซิกมันต์ ฟรอยด์ ได้อธิบายถึง กระบวนการของจิตไร้สำนึก (unconscious motives) เป็นแรงผลักดันให้บุคคลทำพฤติกรรมโดยที่ไม่รู้สึกตัว นักจิตวิทยากลุ่มนี้ ให้ความสำคัญกับสัญชาติญาณในรูปของพลังงาน ที่ผลักดันพฤติกรรมบุคคล โดยอาศัยสัญชาติญาณ 2 ชนิด ได้แก่ สัญชาติญาณในการมีชีวิตและสัญชาติญาณความตาย (the life and death instincts) ซึ่งมีผลผลักดันพฤติกรรมของบุคคลตลอดชีวิต นอกจากนี้ฟรอยด์ ยังอธิบายถึงกระบวนการทางจิต โดยแบ่งจิตของบุคคลออกเป็น 3 องค์ประกอบ อาทิ อิด (id) อีโก้ (ego) ซุปเปอร์อีโก้ (super ego) โดย อิดเป็นแรงผลักดันไร้สำนึกส่งผลต่อสัญญาติญาณชีวิตผลักดันทำให้กระทำสิ่งที่มีความสุข ส่วนอีโก้ถือว่าเป็นพลังจิตที่รักษาสมดุลระหว่างอิดและซุปเปอร์อีโก้ ซึ่งอีโก้นั้นถือเป็นพลังจิตรับผลจากสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ อีโก้อยู่ภายใต้การควบคุมของซุปเปอร์อีโก้ ซึ่งเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและเป็นพลังจิตที่มีมโนธรรม โดยซุปเปอร์อีโก้ควบคุมอิดและอีโก้ให้เกิดพฤติกรรมตามกฎเกณฑ์ทางสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ ว่าความต้องการเป็นสิ่งกระตุ้นและผลักดันให้บุคคลกระทำพฤติกรรมและได้ตั้งทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลไว้ 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ความต้องการทางกาย (physiological needs) บุคคลมีความต้องการเพื่อการมีชีวิต นั่นคือ ปัจจัยสี่ มีองค์ประกอบ ดังนี้ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค

2. ความต้องการความปลอดภัย (sefty needs) ถือเป็นความต้องการของบุคคลด้านความมั่นคงปลอดภัย มีผู้ปกป้องคุ้มครองและมีที่ยึดเหนี่ยว ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกปลอดภัยจากการคุกคามและรอดพ้นจากภัยอันตรายทั้งปวง

3. ความต้องการความรักและผูกพัน ความเป็นเจ้าของ (love and belonging needs) ถือเป็นความต้องการขอบบุคคลในการได้รับความรักจากบุคคลอื่น เป็นความต้องการที่เกิดจากความ สัมพันธ์ของบุคคล เช่น พ่อ แม่ สามี ภรรยาและเพื่อน เป็นต้น

4. ความต้องการความนิยมนับถือหรือได้รับการยอมรับ การยกย่อง (esteem needs) เป็นความต้องการการยอมรับและเห็นคุณค่า ทั้งจากบุคคลอื่นและจากตนเอง บุคคลที่มองเห็นคุณค่าของตนเองและบุคคลย่อมยอมรับมองเห็นคุณค่าของบุคคลอื่นด้วย ซึ่งจะเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

5. ความต้องการรู้จักตนเอง (self-actualization needs) ถือเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของบุคคล ซึ่งเป็นความต้องการทราบว่าตนเองมีศักยภาพตรงตามสภาพที่ตนมีอยู่เพียงใด เป็นความต้องการที่สำคัญยิ่ง ถือเป็นแรงผลักดันให้พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ให้เจริญก้าวหน้าถึงที่สุด (เพราพรรณ เปลี่ยนภู่, 2542: 322-323)

พฤติกรรมของบุคคลข้างต้นมีลำดับขั้นตอนด้านความต้องการกระตุ้นจากสภาพแวดล้อมรอบตัว ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นหรือการที่บุคคลแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจหรือความไม่พึงพอใจ มีนักวิชาการได้อธิบายถึงองค์ประกอบของความพึงพอใจไว้ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของความพึงพอใจ

นักวิชาการได้มีการแยกแยะพฤติกรรมการแสดงออกด้านความพึงพอใจ โดยสามารถแบ่งองค์ประกอบของความพึงพอใจได้ 2 องค์ประกอบ (Hackman and Oldman, 1980) ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านบริบท (context satisfaction) การได้รับข้อมูลข่าวสารหรือองค์ความรู้ที่เหมาะสมและสมบูรณ์แบบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์และความรู้สึก (affective satisfaction) ถือเป็นความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้บทเรียนตามรูปแบบการสอนที่จูงใจในการเรียนการสอนต่อไป

การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจถือได้ว่าเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลไม่สามารถวัดได้โดยตรง ต้องใช้วิธีการประเมินผลทางอ้อม โดย บุญชม ศรีสะอาด (2537: 150-151) กล่าวว่า การให้ผู้เรียนนึกถึงเหตุการณ์ในการเรียนการสอนที่ผ่านมา แล้วแสดงความคิดเห็นออกมาว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในระดับใด วิธีการวัดความพึงพอใจใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) การวัดความพึงพอใจสามารถวัดได้ 3 วิธี ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกตอบหรือการตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น ขั้นตอนการเข้าถึงบทเรียน การออกแบบบทเรียน

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรงอีกทางหนึ่ง จำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยอาศัยรูปแบบการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีการนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

น้ำทิพย์ ตระกูลเมฆี (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย” ได้พัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ความหลากหลาย อาทิ การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่และผ่านรูปแบบสื่อซีดีช่วยสอน ในเนื้อหารายวิชาการวางระบบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ โดยทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี จำนวน 50 คน พบว่า สื่อการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.06/86.34 มีประสิทธิภาพของผลลัพธ์สูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังไว้คือ เกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยสื่อการเรียนรู้สูงกว่าระหว่างเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.00 อยู่ในระดับมาก

ลีนา ทองมาก (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อการทบทวน เรื่องระบบกระดูก” ได้พัฒนาบทเรียน เนื้อหาระบบกระดูก เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวนในรายวิชากายวิภาคและสรีรวิทยา 1 ได้เก็บตัวอย่างจากผู้เรียนสาขาพลศึกษา จำนวน 32 คน พบว่า มีประสิทธิภาพของบทเรียน เท่ากับ 86.25/84.37 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เมื่อทดสอบคุณภาพของบทเรียนทางสถิติพบว่า มีคุณภาพด้านเนื้อหา ค่าเฉลี่ย 4.66 อยู่ในระดับดีมากและคุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่อ มีค่าเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับดีมากเช่นกัน

ภาสกร เรืองรอง (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบบทเรียนบนเครือข่าย การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค jigsaw” ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและความคาดหวังของนิสิตเกี่ยวกับความเหมาะสมของการนำเสนอสื่อและกิจกรรม โดยมีประชากรเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คนและนิสิตสาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา ชั้นปีที่ 2 จำนวน 37 คน พบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ทุกขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค jigsaw ได้แก่ การนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น การเรียนกลุ่มย่อย การทดสอบย่อย รายงานคะแนนความก้าวหน้าของแต่ละบุคคลและกลุ่มที่ได้รับการยกย่องหรือยอมรับ

อัจนา นิตยพงศ์ชัย (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอสนิกส์ (e-book) วิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ” ได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาดังกล่าวเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาและได้เก็บตัวอย่างจากผู้เรียนจำนวน 34 คน พบว่า มีประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 84.46/83.30 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เมื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก

กาดดา รุณนะพงศา และคณะ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้เว็บเครือข่ายสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ” ได้ทดลองออกแบบและพัฒนาแอฟพลิเคชั่นเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์ขององค์กรเข้ากับเว็บเครือข่ายสังคม อาทิ เฟซบุ๊ค ทวิตเตอร์ ฟีด (feed) โดยสามารถป้อนข้อมูลเพียงครั้งเดียวแต่สามารถกระจายข้อมูลผ่านเครือข่ายสังคมไปยังผู้รับข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น การพัฒนาบทเรียน การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การใช้เว็บเครือข่ายสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ โดยเน้นเนื้อหาเฉพาะด้าน และมีผู้ศึกษาการบูรณาการด้านรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยใช้อุปกรณ์เสริมการเรียนรู้หลายช่องทาง กับการศึกษารูปแบบบทเรียนบนเครือข่าย การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค jigsaw โดยอาศัยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการเข้าถึงบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิผลทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Amit *et al*. (2007) ได้ศึกษาเรื่อง “บริบททางภูมิปัญญา: การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์ของการอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมสำหรับสื่อมัลติมีเดีย” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิธีการของการอธิบายเนื้อหาเหตุการณ์ใหม่ในสื่อประสมโดยอาศัยการสืบค้นข้อมูลหรือเนื้อหาของเหตุการณ์จากเครือข่ายสังคมอื่น ผู้วิจัยพัฒนาระบบวิธีการป้อนข้อมูลและรูปแบบของการกำหนดรายละเอียดของเหตุการณ์ ซึ่งได้ทำการทดลองกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 8 คน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบของการกำหนดรายละเอียดของเหตุการณ์จำนวน 58 เหตุการณ์ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ และอีกทั้งผู้วิจัยทำการออกแบบรูปภาพเพื่อประกอบเหตุการณ์ จำนวน 250 ภาพ ซึ่งภาพเหตุการณ์ที่นำมาลงในเครือข่ายสังคมได้แก่ ภาพเหตุการณ์ที่สามารถสื่อความหมายถึงบุคคลหรือเหตุการณ์ในภาพว่า “ใคร ทำอะไร ที่ไหน ระยะเวลาใด อีกทั้งมีรูปภาพเหตุการณ์ประกอบ” โดยผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบการใส่รายละเอียดแบบทั่วไป (global) และแบบรายบุคคล (personal) เทียบกับโดยใช้วิธีคัดแยกกลุ่มแบบ Support Vector Machine (SVM) ผลการทดลองพบว่าวิธีการสืบค้นรูปภาพด้วยวิธีการอธิบายเนื้อหาเหตุการณ์ใกล้เคียง สามารถคืบค้นรูปแบบและเนื้อหาที่มีการปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงข้อมูลได้ถูกต้องทั้งวิธีการอธิบายเนื้อหาทั่วไปและวิธีการอธิบายเนื้อหารายบุคคลสูงกว่าวิธีการอธิบายเนื้อหาที่อาศัยรูปแบบบรรทัดฐาน

Tucker *et al*. (2007) ได้ศึกษาเรื่อง “วิธีการรายงานผล การบูรณาการทางจริยธรรมและความรับผิดชอบสังคมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี” งานวิจัยชิ้นนี้ได้กำหนดเป้าหมายระยะยาว คือ ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นด้านจริยธรรมและสังคมซึ่งเป็นประสบการณ์จริง เพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมและเกิดแรงจูงใจให้นักศึกษาให้หันมาสนใจปัญหาของจริยธรรมและความยุติธรรมทางสังคมด้านวิศวกรรมเพิ่มขึ้น โดยหลักสูตรนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต้องการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความตระหนักถึงจริยธรรม ความยุติธรรมทางสังคม เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยนี้ได้นำเสนอวิธีการ เครื่องมือในการวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้โดยนำกรณีศึกษาจากเหตุการณ์จริงหลาย ๆ เหตุการณ์ รวมถึงการนำประสบการณ์ตรงจากการทำงานมาสอดแทรกลงในหลักสูตรด้านจริยธรรมทางวิศวกรรม การศึกษาวิจัยครั้งนี้ถือเป็นการนำข้อมูลเบื้องต้นที่มีคุณค่าเกี่ยวกับเหตุการณ์และประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวกับประเด็นด้านจริยธรรมและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลโดยตรงต่อนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์เกิดความตระหนักถึงปัญหาทางจริยธรรมและสังคมในด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจด้านการส่งผลกระทบต่อทัศนคติของสตรีและชนกลุ่มน้อย

Dimicco *et al*. (2008) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิจัยเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมระบบปฏิบัติการผ่านเครือข่ายสังคมนำมาใช้ในสถานที่ทำงาน" โดยผู้วิจัยทดลองกับพนักงานบริษัทแห่งหนึ่งในเมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกาที่ใช้บริการเครือข่ายสังคมทั้งภายในและภายนอกบริษัทผลการวิจัยพบว่าพนักงานบริษัทมีการปฏิสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคม ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อนทั่วไปและมีการแบ่งปันข้อมูลกับครอบครัวของตนเองด้วย ทำให้พนักงานบริษัทแต่ละคนนั้นได้รับความรู้เพิ่มเติม ส่งผลให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์และเสริมสร้างความผูกพันเพิ่มขึ้นระหว่างเพื่อนร่วมงานในบริษัท เพื่อนและครอบครัว ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบริษัทได้

Zhang (2008) ได้ศึกษาเรื่อง “กรณีศึกษาเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางเครือข่ายสังคมในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม” โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายกับนักศึกษาที่กำลังศึกษาและนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 34 คน โดยวิธีการสอนผ่านเครือข่ายสังคมเท่านั้น และใช้ระบบ WebCL โดยใช้ระยะเวลา 1 เทอมในการทดลอง ผลการวิจัยพบว่าแนวคิดของผู้เรียนด้านความสัมพันธ์ทางเครือข่ายสังคมในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ถือว่ามีความซับซ้อนและมีความยากเนื่องจากผู้เรียนบางกลุ่มอาจมีความเชื่อมั่นในระบบการเรียนแบบเดิม งานวิจัยครั้งนี้ทำการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้เรียน 3 กลุ่ม ดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ความ สัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม สรุปผลการวิจัยได้ว่าการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมและรูปแบบการสอนในห้องเรียนปกตินั้น ผู้เรียนได้รับความรู้ในระดับเดียวกัน โดยผู้เรียนที่เรียนระบบเครือข่ายสังคมสามารถพิจารณาและตัดสินใจเลือกกลุ่มตามกลยุทธ์ของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เรียนได้ เองและแนวความคิดด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมีประโยชน์มากกว่าการใช้เทคนิคประกอบการเรียนการสอน

Patsakis *et al*. (2009) ได้ศึกษาเรื่อง “คุณสมบัติของเครือข่ายสังคม ประเด็นการศึกษาเฉพาะ: กรณีศึกษาเฟซบุ๊ค” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอวิธีการติดต่อสื่อสารโดยตรงแบบเสมือนจริงระหว่างผู้ใช้เฟซบุ๊ค โดยผู้ใช้ต้องเข้ามาใช้เฟซบุ๊คในเวลาเดียวกันและดำเนินกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ร่วมกัน คุณลักษณะเด่นของเฟซบุ๊ค คือ วิธีเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านผู้ใช้จำนวนมหาศาล ถือได้ว่าเป็นข้อได้เปรียบของเฟซบุ๊คและผู้ใช้ให้ความเชื่อมั่นในระบบ โดยผู้ใช้เฟซบุ๊คได้มีการแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน เช่น ภาพถ่าย วีดีโอ และการค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเดียวกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่าผู้ใช้สามารถเข้ามาใช้เครือข่ายสังคมด้วยความสะดวก ส่งผลให้ข้อมูลของผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมมีผู้แอบอ้างหรือมิตรฉาชีพนำข้อมูลจากเครือข่ายสังคมนำไปใช้ในเรื่องที่ไม่ประสงค์ได้ เนื่องจากระบบเครือข่ายสังคมเข้าสู่ยุค web 2.0 ซึ่งเกิดการมีตัวตนของบุคคลในเครือข่ายสังคมหรือที่เรียกว่า ความเป็นจริงเสมือนให้แก่ผู้ใช้เฟซบุ๊คสามารถสร้างแฟ้ม ข้อมูลส่วนบุคคลแบบสมบูรณ์เป็นของตัวเองและมีวิธีการเชิญชวนให้ผู้ใช้เครือข่ายสังคมเฟซบุ๊คมาทำกิจกรรมร่วมกัน โดยผู้ใช้เฟซบุ๊คสามารถออกแบบกิจกรรมตามความต้องการของผู้ใช้เฟซบุ๊ค ความก้าวหน้าของเครือข่ายสังคมขึ้นอยู่กับการป้อนข้อมูลที่เป็นลักษณะเฉพาะและการประยุกต์การใช้งานสำหรับเครือข่ายสังคม คุณสมบัติของเครือข่ายสังคมเช่นนี้ ส่งผลให้ผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมเกิดความเชื่อถือว่าเครือข่ายสังคมเฟซบุ๊คนั้นมีความปลอดภัยสูง นอกจากนั้นแล้วผู้ใช้เครือข่ายสังคมยังตระหนักถึงการให้ความสำคัญของเฟซบุ๊ค โดยผู้ใช้บริการเฟซบุ๊คทุกคนต้องมีการเข้ารหัสผ่านก่อนที่จะเข้าใช้เฟซบุ๊คเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ข้อมูลของผู้ใช้มากที่สุด

Fovet (2009) ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของการใช้เฟซบุ๊คของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยศึกษาพฤติกรรมทางอารมณ์และพฤติกรรมทางสังคม” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า บริบทของสภาพแวดล้อมการใช้เฟซบุ๊คสำหรับนักเรียนมัธยมส่งผลให้นักเรียนความเครียดอย่างมากและไม่มีความสุขสำหรับนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการวิจัยพบว่ามีปัญหากับนักเรียนที่มีสมาธิสั้น เนื่องจากไม่ได้รับการการยอมรับจากเพื่อน สาเหตุมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและการแลกเปลี่ยนทางสังคมไม่สามารถควบคุมได้ มีนักเรียนบางกลุ่มเห็นคุณค่าของเฟซบุ๊คว่าเป็นเสมือนเครื่องมือการสร้างเครือข่ายสังคมระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน แต่ผู้เรียนมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ด้านการรับรู้และการใช้ข้อมูลร่วมกันทางเครือข่ายสังคมของนักเรียนที่โรงเรียนอย่างเป็นระบบและ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างมีการใช้บริการเฟซบุ๊คทั้งสองแห่ง คือ การใช้บริการเฟซบุ๊คที่บ้านและการใช้บริการเฟซบุ๊คที่โรงเรียน

ผลการศึกษาครั้งนี้มีความสำคัญและการพัฒนาที่เป็นไปได้ 1) ผู้สอนต้องตระหนักถึงความซับซ้อนและละเอียดอ่อนของวิธีการทำงาน 2) ผลกระทบต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ที่ต้องมีตรวจสอบ 3) การวิจัยครั้งนี้ส่งผลให้เกิดบทเรียนที่มีคุณค่าด้านมุมมองและประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยี

Sorensen (2009) ได้ศึกษาเรื่อง “การที่ผู้ใช้ให้ความเชื่อมั่นในการใช้บริการเครือข่ายสังคม : การเปรียบเทียบระหว่างเฟซบุ๊ค มายสเปซและ ลิงค์อิน” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการอภิปรายถึงความเชื่อมั่นในการใช้บริการเครือข่ายสังคมขั้นพื้นฐานและแนะนำการสร้างรูปแบบการใช้งานในหลายมิติหรือกิจกรรมที่ทำให้ผู้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมขั้นพื้นฐานได้มากขึ้น ผลการวิจัยพบว่าความเชื่อมั่นในการใช้บริการเครือข่ายสังคมขั้นพื้นฐานขึ้นอยู่กับระบบการจัดการความเป็นส่วนตัวและระบบการรักษาความปลอดภัย ผู้ใช้ส่วนใหญ่ตระหนักถึงความร่วมมือในการกำหนดข้อมูลส่วนตัว โดยไม่มีสิ่งใดที่สามารถรับประกันได้ว่าผู้ใช้แต่ละคนมีมาตรฐานหรือแบบอย่างเดียวกัน ดังนั้นสรุปได้ว่า ผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมขั้นพื้นฐานควรเก็บข้อมูลส่วนตัวไว้เป็นความลับ

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ชัดเจนว่าสังคมและองค์ประกอบของบุคคลเชื่อมั่นในการออกแบบระบบการรักษาความปลอดภัยของเครือข่ายสังคมขั้นพื้นฐาน ผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมที่มีประสบการณ์ต้องการจัดการระบบแฟ้มเก็บข้อมูลส่วนตัวและการจัดการข้อมูล โดยทั่วไปแล้วเครือข่ายสังคมลิงค์อินและมายสเปซไม่ได้คำนึงถึงเรื่องการรักษาระบบความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัวตั้งแต่เริ่มต้น แต่สนใจเฉพาะการแบ่งปันรูปภาพหรือการค้นหาบุคคลที่รู้จักเท่านั้น อย่างไรก็ตามระบบอินเตอร์เน็ตที่สมบูรณ์แบบถือได้ว่ากลุ่มของผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมมีความแตกต่างกันแต่ได้มีการปฏิสัมพันธ์กันในเครือข่ายสังคมขั้นพื้นฐานที่แตกต่างกันด้วยและเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวงานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจเครือข่ายสังคมที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่เลือกใช้งาน โดยผู้ใช้เฟซบุ๊คมีวิธีการสงวนสิทธิ์เฉพาะบุคคลของข้อมูลส่วนตัวได้ด้วยตนเองในระบบเครือข่ายสังคมขั้นพื้นฐาน

Shi *et al*. (2010) ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้เฟซบุ๊คอย่างต่อเนื่องในระบบเครือข่ายสังคม” โดยมีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อเสริมสร้างและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนเก่าและเพื่อนร่วมรุ่น โดยได้ทราบความเคลื่อนไหวและความเป็นไปในปัจจุบัน 2) การรู้จักเพื่อนใหม่ โดยอาศัยเฟซบุ๊คเพื่อทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่ ซึ่งไม่เคยเจอกันมาก่อน โดยผู้ใช้สามารถเลือกเพื่อนที่ตนเองสนใจเข้ามาเป็นเพื่อนใหม่ได้ และสานสัมพันธ์ผูกมิตรกันต่อไป ถ้าถูกอัธยาศัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กันก็ติดต่อกันในชีวิตจริงต่อไป 3) การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และแนวโน้มในอนาคตด้านต่าง ๆ ประเด็นสำคัญต่าง ๆ โดยมีการนำมาแบ่งปันข้อมูลข่าวสารและร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันของประชาชนทั่วทุกมุมโลก ฉะนั้นผู้ใช้เฟซบุ๊คจะได้รับข้อมูลจำนวนมากในการเข้ามาเป็นสมาชิกของเฟซบุ๊ค 4) เพื่อสร้างความบันเทิงและความเพลิดเพลินยามว่าง ช่วงเวลาแห่งการพักผ่อนและต้องการความสนุกสนาน บุคคลส่วนใหญ่ใช้บริการเฟซบุ๊คเพื่อต้องการสร้างความบันเทิงให้กับตนเอง เมื่อรู้สึกเบื่อ เช่น เฟซบุ๊คมีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย อาทิ การให้ของขวัญ การทดสอบเชาว์ปัญญา การเล่นเกมร่วมกับเพื่อน เป็นต้น สรุปผลการวิจัยได้ว่า ผู้ใช้เฟซบุ๊คมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมหรือเนื้อหาของข้อความในเฟซบุ๊ค

Xie (2010) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิจัยเชิงระบบคุณค่าและความรับผิดชอบของชุมชนผู้ได้รับประโยชน์จากเครือข่ายสังคม” ผลการวิจัยพบว่า ประโยชน์มีการพัฒนารูปแบบของเครือข่ายสังคมเพื่อชุมชนเสมือนจริงมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและกลุ่มประชาชนจำนวนมากรวมตัวกันเพื่อผลประโยชน์ของชุมชนเสมือนจริง โดยสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมด้านการตลาดและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ รวมถึงให้ความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของเครือข่ายสังคมเพื่อชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนได้รับประโยชน์และเพื่อความอยู่รอดของบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคม โดยเครือข่ายสังคมต้องมีการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยวิธีการส่งข้อมูลให้สมาชิกในชุมชนสามารถติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวมาให้ทราบอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงแจ้งข่าวสารการแข่งขันและการพัฒนาตลาดเครือข่ายสำหรับเครือข่ายการพัฒนาสุขภาพอย่างยั่งยืนทั้งปัจจุบันและอนาคตให้สมาชิกผ่านเครือข่ายสังคมเพื่อให้สมาชิกรับทราบเป็นระยะ ๆ อีกทั้งเครือข่ายสังคมเพื่อชุมชนต้องมีการจัดตั้งระบบการออกแบบและการพัฒนาทางด้านเทคนิคข้อมูลที่ทันสมัยและการรวบรวมข้อมูลข่าวสารของชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่า อิทธิพลของการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมของบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม อาทิ เฟซบุ๊ค ถือว่ามีผู้ทำการศึกษาวิจัยมากที่สุด เนื่องจากเป็นเว็บไซต์ที่มีผู้เข้าใช้จำนวนมาก โดยมีคุณสมบัติสำคัญ ดังนี้ เฟซบุ๊คมีการตรวจสอบความเป็นเจ้าของอีเมล การสร้างความสัมพันธ์ที่มีอยู่จริง การตั้งค่าความเป็นส่วนตัวและการสงวนสิทธิ์เฉพาะบุคคล ถือว่าเป็นระบบเครือข่ายสังคมที่มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัว โดยการเข้าระบบต้องมีการป้อนรหัสผ่านเพื่อเข้าใช้บริการเฟซบุ๊ค นอกจากนี้ผู้ใช้ติดต่อสื่อสารที่สะดวกและไม่เสียเวลา อีกทั้งเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อการแบ่งปันข้อมูล องค์ความรู้เกี่ยวกับบทเรียนและมีการปฏิทินกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มผู้เรียนผ่านเครือข่ายสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

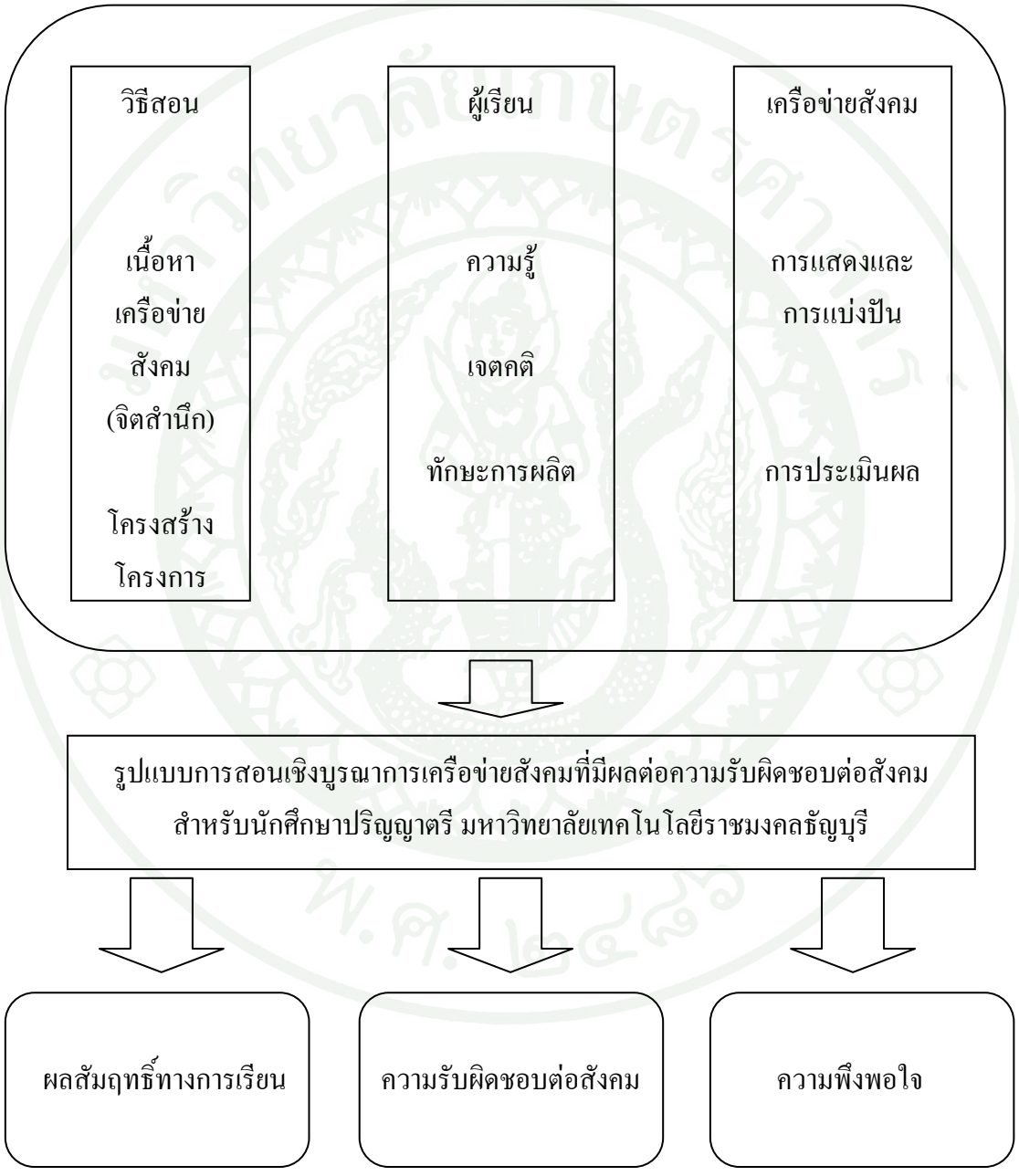

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย (research framework)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ มีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ครั้งนี้เป็นการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัยตามขั้นตอนดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 2 การพัฒนาบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ขั้นตอนของการศึกษารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม มีขั้นตอนการค้นคว้า แสวงหาและการสร้างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

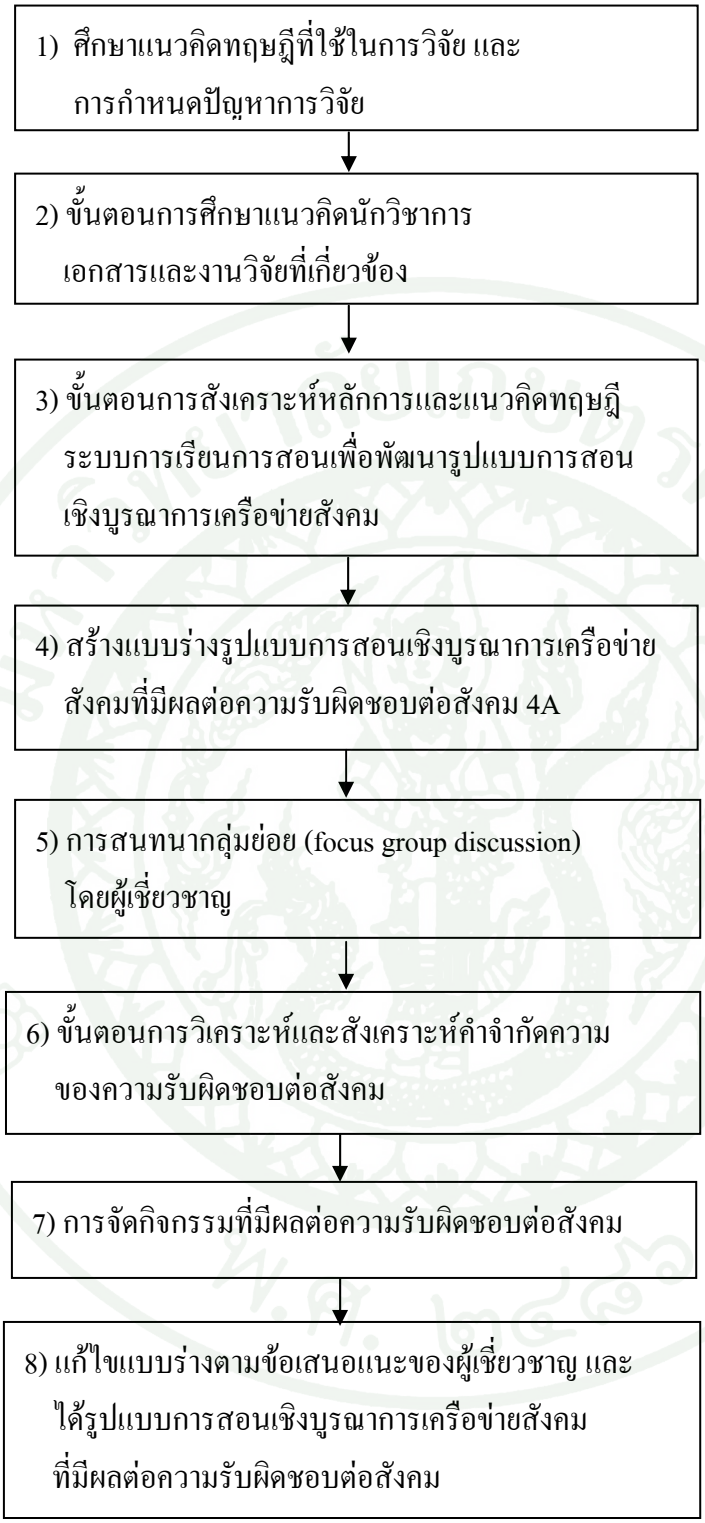

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนการศึกษารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิธีดำเนินการศึกษา พัฒนาและการสร้างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยวิธีการศึกษารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการ ทำการศึกษาการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการศึกษาอ้างอิงจากหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ ใจทิพย์ ณ สงขลา (2550) และทิศนา แขมมณี (2552) เพื่อศึกษารูปแบบร่างการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม จากนั้นจึงทำการระดมความคิดเห็น โดยวิธีการเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คนมาสนทนากลุ่มย่อย (focus group discussion) เพื่อนำผลมากำหนดรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

การวิจัยเรื่องรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยใช้แนวคิดในการพัฒนาการเรียนการสอน (instructional design) และแนวคิดการเครือข่ายสังคมและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยนำรูปแบบการสอนไปใช้ในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคม โดยอาศัยช่องทางการสื่อสารแบบสองทาง (two-way communication) เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยและการกำหนดปัญหาในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย เพื่อกำหนดปัญหาในการวิจัย โดยการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้ในกระบวนการวิจัยได้รวบรวมข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทำการวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ มากำหนดกรอบความคิดและตั้งประเด็นปัญหาในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1.1 รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เหมาะสมสำหรับการสอนผ่านเครือข่ายสังคมและมีประสิทธิภาพมีลักษณะอย่างไร

1.2 รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมให้ผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.3 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไร

2. ขั้นตอนการศึกษาแนวคิดนักวิชาการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยสามารถสรุปแนวคิด ได้ดังนี้

2.1 รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

รูปแบบการออกแบบและพัฒนาระบบการสอน สามารถจับกลุ่มของงาน (tasks) ที่อยู่ในขั้นตอนต่าง ๆ รวมเป็นกลุ่มงานหลักได้ 4 กลุ่ม ซึ่งระบบการสอนที่ได้ออกแบบและพัฒนาแล้วย่อมนำไปใช้ได้ โดยมีการเผยแพร่ (diffusion) ซึ่งมีวิธีการต่าง ๆ แต่ในการนำไปใช้ต้องมีการประเมินผล ให้ข้อมูลย้อนกลับและ ปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา องค์ประกอบพื้นฐานของระบบการสอนซึ่งขาดไม่ได้มี 4 ประการ (กิดานันท์ มลิทอง, 2540) คือ ผู้เรียน วัตถุประสงค์ วิธีการและกิจกรรมและการประเมินผล ซึ่งการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบการสอน จากนักการศึกษาหลายท่านที่คิดรูปแบบ/ แบบจำลองระบบการสอนมาเป็นแบบจำลองระบบการสอนที่หลากหลายรูปแบบ (Robert Tyler, 1950; Glaser, 1965; Carroll, 1963; Gerlach and Ely, 1971; Klausmeir and Ripple, 1971; Kemp, 1977; Gagne and Briggs, 1979; สงัด อุทรานันท์, 2526; ทิศนา แขมมณี, 2545) เพื่อให้สามารถเลือกใช้เป็นแนวปฏิบัติในการออกแบบการสอน การจัด การเรียนการสอน หรือการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นได้ตามความต้องการของผู้ใช้ สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบด้านรูปแบบการสอนที่มีการดำเนินงานสัมพันธ์กันเพื่อให้การจัดการสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย (aims) ที่ต้องการได้ดังนี้ คือ 1) วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (objective) 2) การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม (stimulating recall of prerequisite learning) 3) เป้าหมาย (goals)

2.2 กิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ (activities)

การกำหนดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้เข้าสู่รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้หลักการออกแบบบทเรียนมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ ได้แก่ “The Events of Instruction” ของกาเย่ (Gagne, 1992) ซึ่งเสนอลำดับขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน 9 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอน (Gagne, 1992)

ขั้นตอน	การเรียนการสอน
การกระตุ้นความสนใจ (gaining attention)	โดยอาศัยการออกแบบเนื้อหา ก่อนเริ่มนำเสนอเนื้อหาบทเรียนนั้น ควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนด้วยวิธีการใช้ภาพ แสง สี เสียงหรือสื่อประกอบการสอน โดยสื่อที่สร้างขึ้นนั้นต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาและมีความน่าสนใจ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อความสนใจของผู้เรียน นอกจากเร่งเร้าความสนใจแล้ว ยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนพร้อมที่จะศึกษาเนื้อหาต่อไป
การแจ้งวัตถุประสงค์บทเรียนให้ผู้เรียนทราบ (informing learner of lesson objective)	การแจ้งวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละบทเรียน โดยแบ่งการสอนออกเป็น 5 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้เรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเรียนเนื้อหาในแต่ละสัปดาห์ ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ตามเนื้อหาของบทเรียนที่กำหนดไว้ อีกทั้งมีกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม
การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม (stimulating recall of prerequisite learning)	โดยก่อนการเข้าสู่บทเรียนมีการนำเสนอเนื้อหาโดยวิธีการให้ความรู้เบื้องต้นเรื่องการโฆษณาและประชาสัมพันธ์แก่ผู้เรียนก่อน ถือเป็นการเกริ่นนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับเนื้อหาบทเรียนที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาใหม่ได้อย่างคงทนยิ่งขึ้น เนื่องจาก มีการเชื่อมโยงข้อมูลเดิมหรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เข้ากับเนื้อหาบทเรียนใหม่
การนำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาใหม่ (presenting the stimulus materials)	รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาใหม่นั้น สามารถนำเสนอได้ด้วยวิธีการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอน	การเรียนการสอน
การแนะแนวทางการเรียนรู้ (providing learning guide)	การวางแผนกำหนดปฏิทินกิจกรรม การออกแบบกิจกรรมในรูปแบบของการปฐมนิเทศเพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการเข้าสู่บทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้สอนนำกรณีศึกษา (case study) ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นโดยการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ร่วมกันทางเครือข่ายสังคม ซึ่งมีรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเสาะแสวงหาคำตอบในแต่ละกรณีศึกษานั้น ๆ ด้วยตนเอง โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ร่วมกันออกแบบกิจกรรมสร้างสรรค์และเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม
การกระตุ้นให้แสดงความสามารถ (eliciting the performance)	การกำหนดปฏิทินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมเชิงความคิดและมีปฏิสัมพันธ์ในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงควรจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองจากผู้เรียน
การให้ข้อมูลป้อนกลับ (providing feedback about performance correctness)	การกำหนดให้ผู้เรียนมีการแสดงความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกันในลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับผู้เรียน ระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับผู้สอน โดยให้ผู้เรียนคิดโครงการรณรงค์ (campaign) ผลิตหนังสั้นที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้เรียนเป็นผู้วางแผนการผลิตและแสดงความคิดเห็นต่อผลงานของผู้เรียนเองและให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อเป็นข้อมูลตอบกลับในประเด็นที่ผู้เรียนมีต่อกรณีศึกษาดังกล่าว โดยผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันและให้ข้อมูลตอบกลับไปยังกลุ่มผู้เรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอน	การเรียนการสอน
	ซึ่งการให้ผลตอบกลับมาจากผู้สอนถือว่าเป็นการเสริมแรงอย่างหนึ่ง ทำให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียนเพิ่มขึ้น
การประเมินผล การแสดงออก (assessing the performance)	การทดสอบความรู้หลังเรียนแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบตามวัตถุประสงค์หนึ่ง ซึ่งอาจเป็นช่วงระหว่างบทเรียนหรืออาจจะเป็นการทดสอบหลังจากผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาบทเรียนจบทั้งบทแล้วก็ได้ แบบทดสอบควรถามเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ถ้าบทเรียนมีหลายหัวเรื่องย่อย โดยการแยกแยะแบบทดสอบออกเป็นส่วน ๆ ตามเนื้อหา อีกทั้งมีแบบทดสอบรวมหลังบทเรียนอีกชุดหนึ่งเพื่อต้องการทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
การส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ (enhancing retention and transfer)	การทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าข้อมูลความรู้ใหม่ที่ได้เรียนรู้นั้นมีส่วนสัมพันธ์กับข้อมูลความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีความคุ้นเคยอย่างไร สำหรับในส่วนของการนำไปใช้นั้น ผู้สอนต้องมีการจัดหากิจกรรมใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลายไว้สำหรับผู้เรียน โดยกิจกรรมที่จัดหามานี้จะต้องเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เพิ่งเรียนรู้มาและเป็นกิจกรรมที่มีความแตกต่างไปจากตัวอย่างที่ใช้ในบทเรียน

3. ขั้นตอนการสังเคราะห์หลักการและแนวคิดทฤษฎีระบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลักการทฤษฎีและแนวคิดด้านการนำเอาขั้นตอนการเรียนรู้ระบบการเรียนการสอนจากแหล่งต่าง ๆ ตามหลักการคิดเชิงระบบในระบบการเรียนการสอนของไทเลอร์ลูฟ Tyler Loop (Robert Tyler, 1950) และได้วิเคราะห์สังเคราะห์ระบบการเรียนการสอนของเกลเซอร์ (Glaser, 1956) และระบบการเรียนการสอนของเกอร์ลัคและอีลาย (Gerlach and Ely, 1971) และระบบการเรียนการสอนของคลอสไมเออร์ และริปเปิล (Klausmeier and Ripple, 1971) และระบบการเรียนการสอนของเคมพ์ (Kemp, 1977) และการออกแบบการเรียนการสอนของกาเย่และบริกส์ (Gagne and Briggs, 1979) และระบบการจัดการสอน (สงัด อุทรานันท์, 2526) และ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระบบการออกแบบการเรียนการสอน (ทิศนา แขมมณี, 2534) รวมถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมมาจากองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อบูรณาการกับแนวคิดการนำเครือข่ายสังคมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม อาทิ แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อสังคม โดยนำมาบูรณาการร่วมกับรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม (integrated social networking of instructional model to enhance social responsibility) โดยมีวิธีการสังเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้และระบบการเรียนการสอนของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ดังแสดงผลการศึกษาวิเคราะห์ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการสอน

นักวิชาการ/ นักการศึกษา	องค์ประกอบรูปแบบการสอน										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Klausmeier and Ripple. 1971 : 11	✓	✓		✓		✓			✓	✓	
Brown & Others.1977	✓	✓	✓								
Kemp. 1977 : 9	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
Gerlach and Ely. 1980	✓		✓	✓	✓				✓	✓	✓
สงัด อุทรานันท์: 2526: 31	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓

คำอธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการสอน

1. จุดมุ่งหมายการเรียนการสอน

2. ศึกษาคุณลักษณะและความพร้อมของผู้เรียน

3. ระบุจุดมุ่งหมายการสอนเชิงพฤติกรรม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ

5. กำหนดเนื้อหาวิชาที่สนับสนุนวัตถุประสงค์แต่ละข้อ

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

7. ทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถก่อนที่จะทำการสอน

8. เลือกกิจกรรมและแหล่งวิชาการสำหรับการเรียนการสอน เพื่อจะนำเนื้อหาวิชาไปสู่จุดหมายปลายทาง

9. การดำเนินการสอน

10. ประเมินผลการเรียนของผู้เรียน

11. การแก้ไขปรับปรุงแผนการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้อธิบายคำจำกัดความองค์ประกอบของรูปแบบการสอนในการสังเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้และได้องค์ประกอบของรูปแบบการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 11 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายการเรียนการสอน หมายถึง จุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เบื้องต้น

2. ศึกษาคุณลักษณะและความพร้อมของผู้เรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียน เพื่อผู้สอนทราบถึงคุณลักษณะ ความแตกต่างและความพร้อมในการเรียนของผู้เรียนรายบุคคล

3. ระบุจุดมุ่งหมายการสอนเชิงพฤติกรรม หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนเชิงพฤติกรรมในแต่ละรายวิชา เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธิการวางแผนการจัดการเนื้อหารายวิชา รวมถึงการเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับรายวิชานั้น ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. กำหนดเนื้อหาวิชาที่สนับสนุนวัตถุประสงค์แต่ละข้อ หมายถึง การวางแผนหรือมีกระบวนการกำหนดเนื้อหารายวิชาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การวางแผนการเรียนการสอน โดยเสริมสร้างกิจกรรมที่เหมาะสมและมีเนื้อหากิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในแต่ละบทเรียน

7. ทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถก่อนที่จะทำการสอน หมายถึง การทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เพื่อผู้สอนจะได้จัดเนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

8. เลือกกิจกรรมและแหล่งวิชาการสำหรับการเรียนการสอน เพื่อจะนำเนื้อหาวิชาไปสู่จุดหมายปลายทาง หมายถึง การศึกษาและแสวงหาองค์ความรู้ที่สามารถเสริมความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียน อีกทั้งแนะนำหรือหาช่องทางให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และศึกษาได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

9. การดำเนินการสอน หมายถึง การดำเนินการสอนตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนของรายวิชาที่กำหนดไว้

10. ประเมินผลการเรียนของผู้เรียน หมายถึง การทดสอบความรู้ของผู้เรียนหลังจากได้เรียนเนื้อหาและร่วมกิจกรรมการเรียน โดยวิเคราะห์จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

11. การแก้ไขปรับปรุงแผนการเรียนการสอน หมายถึง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

4. สร้างแบบร่างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่สังเคราะห์มาแล้ว 11 องค์ประกอบ แล้วนำมาร่างเป็นรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ก่อนดำเนินการจัดสนทนากลุ่มย่อยจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ได้แบบร่างรูปแบบการสอน ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

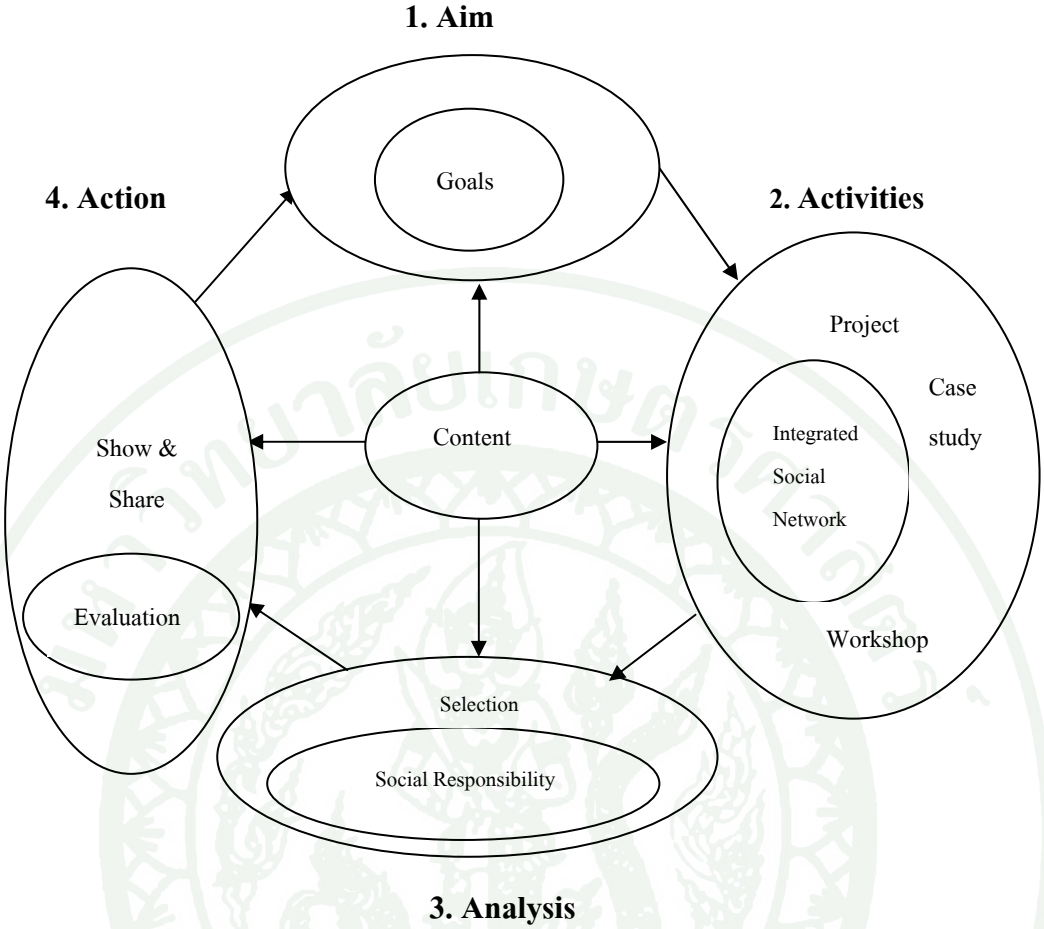

ภาพที่ 3 แบบร่างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

โดยผู้วิจัยได้มีการให้คำจำกัดความของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ไว้ดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมาย (aim)

จุดประสงค์ของหลักสูตรเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (objective)

เมื่อผู้เรียนศึกษาผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model แล้ว ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมเพิ่มขึ้น

1.2 เป้าหมาย (goals) ผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้ (knowledge) เจตคติ (attitude) และทักษะ (skills) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม หลังจากได้เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติและมีทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น

1.3 การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม (stimulating recall of prerequisite learning) การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model นั้น อาศัยการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม นำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) มาให้ผู้เรียนทำก่อนเรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model เป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้พื้นฐาน ถือเป็นการทบทวนความรู้เดิมเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน

2. กิจกรรม (activities)

การกำหนดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model โดยใช้หลักการออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ ได้แก่ “The Events of Instruction” ของกาเย่ (Gagne, 1992) ซึ่งเสนอลำดับขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน 9 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การกระตุ้นความสนใจ (gaining attention) โดยอาศัยการออกแบบและนำเสนอเนื้อหา ก่อนที่จะเริ่มการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนนั้น ควรมีการจูงใจและเร่งเร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียนด้วยการใช้ภาพ แสง สี เสียงหรือใช้สื่อประกอบกันหลาย ๆ อย่าง โดยสื่อที่สร้างขึ้นมานั้นต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาและน่าสนใจ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อความสนใจของผู้เรียน นอกจากเร่งเร้าความสนใจแล้ว ยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนพร้อมที่จะศึกษาเนื้อหาต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2 การแจ้งวัตถุประสงค์บทเรียนให้ผู้เรียนทราบ (informing learner of lesson objective) การแจ้งวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละบทเรียน โดยแบ่งการสอนออกเป็น 5 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้เรียนทราบวัตถุประสงค์การเรียนเนื้อหาแต่ละสัปดาห์ ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ตามเนื้อหาของบทเรียนที่กำหนดไว้ อีกทั้งมีกิจกรรมการเรียนรู้ปลูกฝังและเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

2.3 การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม (stimulating recall of prerequisite learning)

โดยก่อนการเข้าสู่บทเรียนมีการนำเสนอเนื้อหาโดยวิธีการปูพื้นฐานเบื้องต้นในเรื่องการโฆษณาและประชาสัมพันธ์แก่ผู้เรียนก่อน ถือเป็นการเกริ่นนำเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับเนื้อหาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาใหม่ได้อย่างคงทนยิ่งขึ้น เนื่องจาก มีการเชื่อมโยงข้อมูลเดิมหรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เข้ากับเนื้อหาบทเรียนใหม่

2.4 การนำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาใหม่ (presenting the stimulus materials)

รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาใหม่นั้น สามารถนำเสนอได้ด้วยวิธีการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียน โดยอาศัยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.5 การแนะแนวทางการเรียนรู้ (providing learning guide)

รูปแบบหรือวิธีการกำหนดปฏิทินกิจกรรม การออกแบบกิจกรรมในรูปแบบของการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) การจัดโครงการ (project) และการกำหนดกรณีศึกษา (case study) ให้ผู้เรียนนั้นมีความเข้าใจเรื่องการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเสาะแสวงหาคำตอบแต่ละกรณีศึกษาด้วยตนเอง โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ร่วมกันออกแบบกิจกรรมสร้างสรรค์และเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

2.6 การกระตุ้นให้แสดงความสามารถ (eliciting the performance)

การกำหนดปฏิทินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดและการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แสดงความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียน ดังนั้นการออกแบบบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ผู้ออกแบบควรจัดให้มีกิจกรรมที่มีความหลากหลายและมีความสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองจากผู้เรียน

2.7 การให้ข้อมูลป้อนกลับ (providing feedback about performance correctness)

การกำหนดให้ผู้เรียนได้มีการแสดงความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกันในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) การจัดโครงการ (project) และการกำหนดกรณีศึกษา (case study) โดยการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลตอบกลับหรือผู้สอนเข้ามาตรวจสอบข้อมูลที่แบ่งปันและให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเพื่อความถูกต้องและระดับความเหมาะสมของการตอบคำถาม การให้ผลป้อนกลับถือว่าเป็นการเสริมแรงอย่างหนึ่งซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

2.8 การประเมินผลการแสดงออก (assessing the performance)

การทดสอบความรู้หลังเรียน หลังจากผู้เรียนเรียนจบตามวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจเป็นช่วงระหว่างบทเรียนหรืออาจจะเป็นการทดสอบหลังจากผู้เรียนได้เรียนจบทั้งบทเรียนแล้ว แบบทดสอบควรถามเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ถ้าบทเรียนมีหลายหัวเรื่องย่อย ต้องมีการแยกแยะแบบทดสอบออกเป็นส่วน ๆ ตามเนื้อหา นอกจากนี้ควรมีแบบทดสอบรวมหลังบทเรียนอีกชุดหนึ่งเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2.9 การส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ (enhancing retention and transfer)

การทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าข้อมูลความรู้ใหม่ที่ได้เรียนรู้นั้น มีส่วนสัมพันธ์กับข้อมูลความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีความคุ้นเคยอย่างไร สำหรับการนำไปใช้นั้น ผู้สอนต้องมีการจัดหากิจกรรมใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลายให้ผู้เรียน โดยกิจกรรมต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เพิ่งเรียนรู้มา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่แตกต่างไปจากตัวอย่างที่ใช้ในบทเรียน

3. การวิเคราะห์ (analysis)

รูปแบบของการวิเคราะห์ผลด้านการนำเสนอเนื้อหาและการออกแบบกิจกรรมในลักษณะของการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) การจัดโครงการ (project) และการกำหนด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรณีศึกษา (case study) ลงในรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

3.1 การคัดเลือก (selection) หมายถึง รูปแบบของการจัดการและการคัดเลือกเนื้อหาบทเรียนควรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเสริมสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของความรับผิดชอบต่อสังคม

3.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม (social responsibility) ถือได้ว่าเป็นเนื้อหาบทเรียนที่ปลูกฝังและสร้างความตระหนักด้านจิตสาธารณะและให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม ควรออกแบบเนื้อหาบทเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

4. การกระทำ (action)

พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนหลังจากร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามปฏิทินกิจกรรมที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและมองเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เน้นผลที่ตามมา คือ การกระทำของผู้เรียนมีจิตสำนึกที่แสดงออกถึงความตั้งใจในการช่วยเหลือบุคคลอื่นและแสดงพฤติกรรมเห็นความสำคัญต่อประโยชน์ส่วนรวม

4.1 การแสดงและการแบ่งปัน (show & share) หมายถึง การนำเสนอผลงานของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนผลิตหนังสั้นที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมนำเสนอผลงานผ่านทางเครือข่ายสังคม

4.2 การประเมินผล (evaluation) หมายถึง รูปแบบของการประเมินผลความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลังจากที่ได้ศึกษาผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

นอกจากนี้ รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model มีรายละเอียดของเนื้อหารูปแบบการสอนซึ่งได้แตกประเด็นออกเป็นรูปแบบการสอนย่อย ๆ ออกไป ดังแสดงตามภาพต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

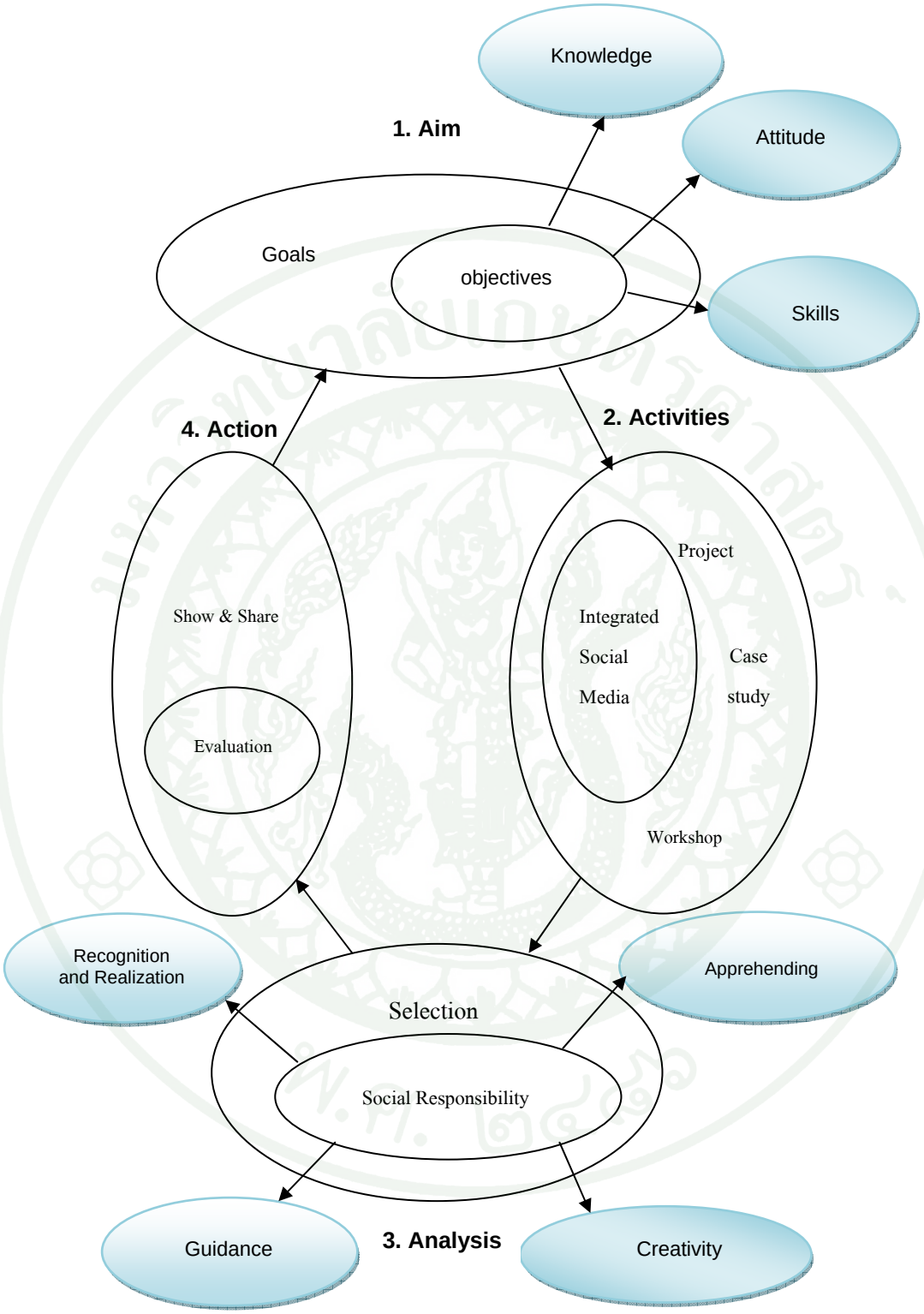

ภาพที่ 4 แสดงองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก่อนการสนทนากลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้ออกแบบองค์ประกอบที่ 3 เรื่องการวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดย่อยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เนื้อหาและคำจำกัดความของความรับผิดชอบต่อสังคม จึงนำแนวคิดด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี มาเป็นขั้นตอนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การจับใจความหรือการเข้าใจความหมาย (apprehending)

2. การมีความคิดสร้างสรรค์ (creativity)

3. การรับรู้และตระหนัก (recognition and realization)

4. การให้คำแนะนำ (guidance)

1. การสนทนากลุ่มย่อย (focus group discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ

การเชิญผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการสนทนากลุ่มย่อย การร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทำการระดมความคิดเห็น โดยวิธีการเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน มาสนทนากลุ่มย่อย (รายนามผู้เชี่ยวชาญดังแสดงใน ภาคผนวก ก) และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอน วิเคราะห์ตรวจสอบรูปแบบของการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model เพื่อทราบแนวทางและนำประเด็นการสนทนามาออกแบบรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมต่อไป

หลังจากการจัดสนทนากลุ่มย่อย จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม โดยผู้วิจัยวิเคราะห์และสรุปประเด็นในภาพรวม ได้ดังนี้ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model องค์ประกอบที่ 2 จากการทำกิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ (activities) เปลี่ยนเป็น องค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึง (accessibility) เนื้อหาและเครือข่ายสังคม ส่วนองค์ประกอบที่ 3 ให้เปลี่ยนจากการวิเคราะห์ (analysis) ให้เป็น กิจกรรม (activities) ประกอบด้วย รูปแบบการกำหนดโครงสร้าง (construction) บทเรียนและการออกแบบปฏิทินกิจกรรมในลักษณะของการนำกรณีศึกษา (case study) มาเป็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนศึกษา วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นต่อกรณีศึกษาตัวอย่าง ส่วนองค์ประกอบที่ 4 เปลี่ยนจากการกระทำ (action) เป็นการประเมิน (assessment) ประกอบด้วยการประเมินผล (evaluation) และการแสดงและการแบ่งปัน (show & share) ซึ่งข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านซึ่งมีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าว ช่วยในการจัดระบบและวางรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์และสังเคราะห์คำจำกัดความของความรับผิดชอบต่อสังคม

หลังจากที่ผู้วิจัยจัดเสวนากลุ่มย่อยเสร็จสิ้นลงแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เพิ่มเติมด้านข้อมูลและเนื้อหาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จึงได้ปรับเปลี่ยนหัวข้อในการวางแผนเพื่อสร้างแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมให้สอดคล้องกับแผนการสอนและเนื้อหาของบทเรียนวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ยิ่งขึ้น ดังมีรายละเอียดในการสังเคราะห์เนื้อหาดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและองค์ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาและความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม มีนักวิชาการได้ให้ความหมายและคำจำกัดความของความรับผิดชอบต่อสังคมได้ตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความหมายและคำจำกัดความของความรับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ให้ความหมาย	ความรับผิดชอบต่อสังคม
Good, 1973	- คุณธรรมที่ทำให้บุคคลเกิดความคิดรวบยอดในความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี - เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออก เพื่อสนองตอบสิ่งที่พึงปรารถนาดีต่อคนกลุ่มใหญ่ในสังคมและพร้อมที่จะแสดงออกมาเมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมมากระตุ้น
พรชัย รอดสมจิตร, 2527: 7	- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม - บำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนและสังคมอย่างเต็มความสามารถ - ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม - การให้ความรู้ความสนุกเพลิดเพลินแก่ประชาชนตามความสามารถของตน - ช่วยคิดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ให้ความหมาย	ความรับผิดชอบต่อสังคม
ศิริอร ขันชหัตถ์ 2527: 9	- การปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจของตนเอง ด้วยความเพียร ละเอียดรอบคอบ - กระทำโดยไม่ต้องอาศัยคำสั่งบังคับของผู้อื่นและความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม - การละเว้นการกระทำใด ๆ ในทางที่จะไม่ให้เกิดผลเสียแก่ส่วนรวม
พรรัตน์ แก่นทอง, 2529: 5, 24-25	- ภาระหน้าที่ของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ - เรื่องที่ผูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง ตั้งแต่สังคมขนาดเล็กจนถึงสังคมขนาดใหญ่
สมควร กวียะ, 2547	- สภาพหรือลักษณะนิสัยของการยอมรับหรือยอมตามในผลที่ดี หรือไม่ดี - เหตุการณ์หรือกิจการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้กระทำ กำลังกระทำหรือจะกระทำต่อสังคม

หลังจากผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มย่อยเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยทำการศึกษาเพิ่มเติมในเนื้อหาและการวางแผนการสอน วิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ในการวางรูปแบบและกิจกรรม ด้วยวิธีการเชื่อมโยงความรู้ผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยผู้วิจัยมีการวางระบบและขั้นตอนการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดแก่ผู้เรียนโดยวิธีการศึกษา ค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมด้านเนื้อหาหรือการเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น ดังได้แสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาและข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจากนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนแต่ละแขนง เพื่อวางระบบความคิดด้านความรับผิดชอบต่อสังคมแก่นักสื่อสารมวลชน ซึ่งถือว่าเป็นผู้วางแผนการผลิตสื่อเพื่อสร้างจิตสำนึกให้เกิดมีขึ้นแก่ประชาชนในภาพรวมได้ เนื่องจากประชาชนในปัจจุบันมีการบริโภคสื่อมวลชนทุกแขนง ซึ่งแฝงด้วยรูปแบบและขั้นตอนการเสริมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดมีขึ้นแก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะเทคโนโลยีเครือข่ายสังคมเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้ชมสะดวกและเข้าถึงเครือข่ายสังคมได้อย่างครบวงจร

จากการศึกษาสามารถสรุป เป็นขั้นตอนของการหล่อหลอมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. วิธีการเข้าถึงสังคม (access) หมายถึง วิธีการปลูกฝังด้วยกฎเกณฑ์และบรรทัดฐาน ระเบียบข้อบังคับทางสังคม ซึ่งนักสื่อสารมวลชนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรม สิทธิเสรีภาพและจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชน โดยนักสื่อสารมวลชนต้องมีความตระหนักถึงประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 การมีสามัญสำนึก หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงความเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานของสังคม

1.2 การมีวินัยในตนเอง หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง

1.3 การรักษาสิทธิและหน้าที่ของตนเอง หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์

1.4 การไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึงความเคารพและให้เกียรติในสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอื่น โดยไม่เข้าไปก้าวก่ายสิทธิของบุคคลอื่น

1.5 การตระหนักถึงผลประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การกระทำและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการให้เกียรติและเคารพสิทธิของบุคคลอื่น รวมถึงการแสดงความช่วยเหลือและมีความคิดเห็นแก่สาธารณประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

2. การกระทำและผลการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (action–interaction) หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลในการติดตามเฝ้าระวังและตรวจสอบ ดูแลความสงบสุขของสังคม โดยอาศัยวิธีการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่สังคม ด้วยวิธีการปลูกฝังและเสริมสร้างให้นักสื่อสารมวลชนมีแนวทางการวางแผนการผลิตสื่อที่เสริมสร้างแนวคิดและการวางแผน วางเค้าโครงเรื่อง (storyboard) เพื่อผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นการปลูกฝังและกระตุ้นให้ประชาชนผู้บริโภคสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมโดยส่วนรวม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. กิจกรรม (activities) หมายถึง การสร้างพฤติกรรมหรือการเชิญชวนให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม อาทิ การบำเพ็ญประโยชน์ การออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน รวมถึงการออกแบบและสร้างสรรค์กิจกรรมที่ช่วยเหลือประชาชนส่วนรวมในชุมชน

4. การสร้างสัมพันธภาพร่วมกัน (association) หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในสังคมเป็นคุณสมบัติสำคัญอีกข้อหนึ่งของนักสื่อสารมวลชน ฉะนั้นจึงควรให้การศึกษาหรือเสริมสร้างความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มผู้เรียน โดยวิธีการเสริมสร้างการมีมนุษยสัมพันธ์ต่อสังคมรอบข้าง โดยเริ่มจากการสร้างความผูกพัน ด้วยวิธีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มสังคมเล็กไปสู่สังคมใหญ่ และมีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารร่วมกันระหว่างสังคมใหญ่กลับมาสู่กลุ่มสังคมเล็ก

นอกจากนี้การสร้างปฏิสัมพันธ์ของนักสื่อสารมวลชน ต้องมีรูปแบบของการติดต่อสื่อสารในวงกว้างยิ่งขึ้น โดยวิธีการสร้างสัมพันธภาพร่วมกันโดยเชื่อมโยงผ่านเครือข่ายสังคมอีกทั้งยังต้องมีวิธีการปลูกฝังและเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างนักสื่อสารมวลชนและผู้บริโภคสื่อมวลชนทุกแขนง โดยอาศัยการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างผลประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหลัก เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักสื่อสารมวลชนเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

5. ความตระหนักและทัศนคติที่ดีต่อส่วนรวม (awareness and attitude) หมายถึง การวางแนวความคิดการสร้างความคิดรวบยอดด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลและเสริมสร้างพฤติกรรมของบุคคลให้มีจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความรู้สึกผิดชอบชั่วดี อีกทั้งมีพฤติกรรมในการกระทำและร่วมมือร่วมใจกันในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

นอกจากนี้ควรมีวิธีการจัดกิจกรรมร่วมกันของนักสื่อสารมวลชน โดยจัดตั้งเป็นสมาคมนักสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยขึ้น ควรมีการนำจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชนมาเป็นกฎกติกาในการสร้างความตระหนักและการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อส่วนรวม ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการปลูกฝังให้นักสื่อสารมวลชนเป็นบุคคลที่มองโลกในแง่ดี หรือมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เนื่องจากมุมมองของนักสื่อสารมวลชนถือเป็นกระจกสะท้อนความคิดหรือมุมมองของสังคมโดยภาพรวม ฉะนั้นการปลูกฝังจิตสำนึกและการมีทัศนคติเชิงบวกต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ส่งผลให้รูปแบบและวิธีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ ของสื่อสารมวลชนถ่ายทอดเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์และมีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. การจัดกิจกรรมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการวางแผนขั้นตอนของการหล่อหลอมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยสามารถจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออกในแต่ละองค์ประกอบที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม มี 5 องค์ประกอบ แสดงผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 การจัดกิจกรรมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคม	วัตถุประสงค์	พฤติกรรมที่เกิดขึ้นหรือ แสดงออก	แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม
1. วิธีการเข้าถึงสังคม (access)	เข้าใจและหาวิธีการปลูกฝังจิตสำนึกตระหนักถึงสังคมส่วนรวม	ปฏิบัติตาม สิทธิเสรีภาพและจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชน	การตอบคำถามด้วยวิธีการแสดงความคิดเห็นผ่านกรณีศึกษา
2. การกระทำและผลการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (action – interaction)	การสร้างพฤติกรรมเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นฐาน	การกระทำและผลการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	กำหนดกรณีศึกษาเป็นสถานการณ์สมมติ
3. การสร้างสัมพันธภาพร่วมกัน (association)	การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสังคมส่วนรวม	การสร้างความร่วมมือช่วยเหลือสังคม (เพื่อนและชุมชน)	การขอความร่วมมือโดยให้ผู้เรียนมาโอกาสหรือแสดงทางเลือกของตนเอง
4. กิจกรรม (activities)	การกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นความรับผิดชอบต่อสังคม	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมที่กำหนด	กำหนดบทบาทสมมติเพื่อให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรม
5. ความตระหนักและทัศนคติที่ดีต่อส่วนรวม (awareness & attitude)	ความตระหนักและทัศนคติที่ดีต่อส่วนรวม	การตอบคำถามที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	การแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ดังกล่าว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8. แก้ไขปรับปรุงแบบร่างตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model หลังจากการสนทนากลุ่มย่อย ผู้วิจัยจึงได้รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่ายสังคม (แสดงไว้ในบทที่ 4 เรื่องผลการสร้างรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model)

ตอนที่ 2 การพัฒนาบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้วิจัยนำสรุปผลการประชุมร่วมกับประธานกรรมการหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์และคณะผู้สอนที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโฆษณาและประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การสร้างบทเรียนผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบประเมินบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

ผู้วิจัยทำการออกแบบบทเรียนบนเครือข่ายสังคมตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม รายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างบทเรียน โดยใช้เนื้อหารายวิชาตามหลักสูตรเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่กำหนดกระบวนการออกแบบและสร้างบทเรียนบนเครือข่ายสังคม เป็น 8 ขั้นตอน คือ

1.1 การออกแบบบทเรียน

1.2 การออกแบบหน่วยการเรียน

1.3 การออกแบบกิจกรรม

1.4 การสร้างสตอรี่บอร์ด

1.5 การสร้างบทเรียน

1.6 การตรวจสอบประเมินผลบทเรียน

1.7 การทดสอบคุณภาพการใช้งาน

1.8 ทำการทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบบทเรียน

การออกแบบบทเรียน ประกอบด้วยกิจกรรมและขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหารายวิชา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการของหลักสูตรที่จะนำมาสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้วิจัยได้ประสานงานกับประธานกรรมการหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์และคณะผู้สอนรายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อศึกษาผลการวิเคราะห์ความต้องการของรายวิชาในหลักสูตรที่ต้องการพัฒนาเป็นบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยทำการกำหนดแผนการสอนตามวัตถุประสงค์เนื้อหาบทเรียน กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความต้องการของผู้เรียนและเป้าหมายในการเรียนโดยดำเนินการตามขั้นตอนของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม (รายละเอียดรายวิชาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ดังแสดงใน ภาคผนวก ง)

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนด วัตถุประสงค์ ร่วมกับคณะผู้สอนรายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์

3. การวิเคราะห์เนื้อหาและกิจกรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ เนื้อหาและกิจกรรมที่จะออกแบบบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ร่วมกับประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตรและคณะผู้สอนรายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดยกำหนดเนื้อหาที่ครอบคลุมทุกหัวข้อย่อยตามเอกสารประกอบการสอนรายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์

4. การกำหนดขอบข่ายบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขอบข่ายบทเรียนโดยครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละข้อย่อยที่มีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน โดยคำนึงถึงแนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนหลักจิตวิทยา ความชอบ และวัยของผู้เรียน โดยมีรูปแบบและวิธีการศึกษา รวมถึงการวางแผนการสอนของบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยอาศัยหลักการออกแบบเนื้อหาและองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของบทเรียนเชิงศิลปะ เพื่อให้บทเรียนน่าสนใจ โดยนำหลักทฤษฎีการออกแบบการเรียนการสอนของกาเย่ (Gagne, 1987 อ้างในทิศนา แขมมณี, 2552) มาใช้ในดำเนินการเพื่อออกแบบเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบหน่วยการเรียน

การออกแบบหน่วยการเรียน การเลือกสื่อการนำเสนอและการเลือกสื่อในส่วนย่อยของโครงสร้าง เช่น แนะนำการใช้บทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกิจกรรมการเรียนโดยสรุปมีลักษณะดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. บทเรียนที่นำเสนอแบบเรียงลำดับ (linear progress) ที่มีลักษณะให้ผู้เรียนเรียนรู้ไปตามลำดับ

2. บทเรียนที่มีลักษณะบรรยายประกอบแฟ้ม microsoft powerpoint สื่อที่ใช้ คือ audio clips ประกอบข้อความ (text) ที่เป็นคำและประโยคที่ได้บันทึกเสียงไว้แล้วนำยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย

3. บทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาสาระด้วยข้อความและขยายเนื้อหาโดยการลิงค์

4. การกำหนดขอบข่ายบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขอบข่ายบทเรียนโดยครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละข้อย่อยที่มีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน โดยคำนึงถึงแนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนหลักจิตวิทยา ความชอบ และวัยของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบกิจกรรม

การออกแบบกิจกรรมการเรียนเป็นกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่ทำการบูรณาการเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียน โดยยกข้อความมาให้อ่าน และตั้งคำถามให้ผู้เรียนเขียนคำตอบ สรุปประเด็นสำคัญ ยกตัวอย่างและเรียงลำดับความที่ถูกต้อง โดยนำกิจกรรมไปตั้งไว้ที่จัดทำกลุ่มอภิปราย (discussion forum) บนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างสตอรี่บอร์ด

การสร้างสตอรี่บอร์ด เป็นการนำโครงสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม มาแจกแจงรายละเอียดมาเขียนเป็นเฟรมที่เปรียบเสมือนหน้าจอว่าในแต่ละเฟรมประกอบด้วยภาพ ข้อความภาพเคลื่อนไหว เสียงบรรยาย เสียงเพลง เทคนิคภาพพิเศษ การกำหนดแหล่งข้อมูลภาพ เสียง ตลอดจนภาพการนำทางและปฏิสัมพันธ์ (navigation and interaction system) ของบทเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนที่ 5 การสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

การสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำสตอรี่บอร์ด ของบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยนำมาใส่เนื้อหา ผลิตสื่อประกอบบทเรียน เช่น บันทึกและตัดต่อเสียงบรรยายที่เป็นไฟล์ดิจิตอล รวมถึงการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการนำเสนอ แล้วนำข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ระบบเป็นการนำเนื้อหาบทเรียนเข้าสู่ระบบแอฟพลิเคชันของบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม โดยนำข้อมูลและสื่อต่าง ๆ ที่เตรียมไว้มาจัดระบบตามโครงสร้างของบทเรียนที่ได้ออกแบบไว้แล้ว เพื่อให้มีการเชื่อมโยงกันในบทเรียนอย่างต่อเนื่องกันระหว่างเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอนการนำเสนอบทเรียน

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบประเมินผลบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

1. นำบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้แก้ไขแล้วโดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. นำบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาการเรียนการสอน จำนวน 5 ท่าน (รายนามผู้เชี่ยวชาญดังแสดงใน ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมโดยใช้แบบประเมินบทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 7 การทดสอบคุณภาพการใช้งาน

การทดสอบคุณภาพการใช้งานเป็นการทดสอบเพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้ว่าจะไม่เกิดปัญหาใด ๆ เมื่อผู้ใช้เรียกดูจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งอยู่ในที่ที่มีสิ่งแวดล้อมต่างๆ กันหรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ที่ต่างกัน โดยการทดสอบในเรื่องต่อไปนี้

1. การใช้งาน (usability) เป็นการทดลองใช้บทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม เพื่อมั่นใจได้ว่าสามารถใช้งานได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ความสม่ำเสมอและความถูกต้อง (consistency and accuracy) เป็นการตรวจสอบของความถูกต้องของตัวเชื่อมโยง (link) ตรวจสอบคำผิดและลักษณะอื่นๆ ที่เป็นความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น

3. ความเข้ากันได้ของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ (compatibility and degradability) เป็นการทดสอบความเรียบร้อยของการแสดงผล โดยการนำไปใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกันด้วยการทดสอบเรียกดูจากคอมพิวเตอร์จากเครื่องต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 8 ทำการทดลอง (try out)

เมื่อออกแบบบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสม ทำการทดลองหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมใช้เกณฑ์ 85/85 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525) โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เคยเรียนวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ จำนวน 39 คน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ครั้ง ดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 ทำการทดลองกับผู้เรียนจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของเนื้อหาบทเรียนรูปแบบการปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อใช้ทดลองในขั้นต่อไป

ครั้งที่ 2 ทำการทดลองกับผู้เรียนจำนวน 9 คน ทำการทดลองเสมือนภาคสนามทุกอย่าง เพื่อตรวจสอบความผิดพลาดต่าง ๆ เช่น ศึกษาบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมโดยใช้รูปแบบการบูรณาการเครือข่ายสังคม พร้อมทั้งตรวจสอบระบบการทำงานของโปรแกรมและเวลาที่ใช้ในการทดลองเพื่อที่จะได้นำข้อมูลเหล่านี้ไปแก้ไขบทเรียนก่อนที่จะนำไปใช้งานจริง

ครั้งที่ 3 ขั้นการทดลองกับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ จำนวน 27 คน โดยนำบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model โดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนและเรียนเนื้อหาจากบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม โดยละเอียดพร้อมฝึกปฏิบัติระหว่างเรียนเมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว จึงให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน นำไปหาประสิทธิภาพ พบว่าบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Modelมีประสิทธิภาพ 88.52/87.41 (การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนดังแสดงใน ภาคผนวก ญ)

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบประเมินบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

การสร้างแบบประเมินบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ประเมินความเหมาะสมของบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมิน ประกอบด้วยด้านเนื้อหา (content) ด้านการออกแบบระบบการเรียนการสอน (instructional design) ด้านการออกแบบหน้าจอ (screen design) และด้านเทคนิค

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบประเมินบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม (การหาค่าดัชนีความสอดคล้องดังแสดงใน ภาคผนวก ค) โดยนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการพัฒนาบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม จำนวน 5 ท่าน (รายนามผู้เชี่ยวชาญดังแสดงใน ภาคผนวก ก) ได้ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา จากผลการหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหามีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) (ล้วน สายยศ, 2538: 209-210)

การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยผู้เชี่ยวชาญ (การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจดังแสดงใน ตารางผนวกที่ 4) จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งพบว่าอยู่ในเกณฑ์เหมาะสม โดยค่าดัชนีความสอดคล้องนั้นในแต่ละข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ แสดงว่า แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ส่วนใหญ่ค่าดัชนีความสอดคล้องเป็น 1.00 ซึ่งอยู่ในระดับดีทุกข้อและสามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนในรายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยดำเนินการได้วางหลักเกณฑ์การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกับประธานคณะกรรมการบริหารรายวิชาตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยมีการลักษณะแบบทดสอบชนิดปรนัย ที่มีตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ รวมคะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 50 คะแนน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 วิเคราะห์เนื้อหาเรื่องการประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในประมวลรายวิชาตามหลักสูตร

2.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครอบคลุมเนื้อหา เรื่องการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อที่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอของคณะผู้สอน

2.2.5 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปปรึกษากรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 5 ท่าน (รายนามผู้เชี่ยวชาญดังแสดงใน ภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาตรวจสอบประเมินค่าความสอดคล้องแบบทดสอบและปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ

2.2.6 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 60 ข้อ โดยผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหามาแล้ว ไปทดลองกับนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 27 คน ที่เคยเรียน วิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์มาแล้ว จึงถือว่ามีความเหมาะสมต่อการทดลองใช้เครื่องมือ โดยตรวจให้คะแนนข้อที่ถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน จากนั้นใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ นำคะแนนมาเรียงลำดับจากน้อยไปมาก จำนวน 27/4 = 6.75 ปัดขึ้นเป็น 7 คน ได้กลุ่มสูง 7

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนและกลุ่มต่ำ 7 คน (การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังแสดงใน ตารางผนวกที่ 9) จากผลการหาค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ข้อสอบทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป สามารถนำไปใช้จริงได้ต่อไป

2.2.7 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson : KR-20) โดยเป็นแบบทดสอบฉบับเดียว ดำเนินการสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากผลของความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์เหมาสม นั่นคือ มีค่าระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และข้อสอบแต่ละข้อ สามารถนำมาใช้งานได้จริงต่อไป ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแบบทดสอบทั้ง 60 ข้อ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82 (การหาค่าความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังแสดงใน ตารางผนวกที่ 6) มีค่าอยู่ในระดับดี

2.2.8 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ จำนวน 60 ข้อ จากผลการหาดัชนีความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ข้อสอบทุกข้อค่าความยากง่าย มีค่า 0.63 ถึง 0.78 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมและข้อสอบสามารถนำมาใช้งานได้จริง (การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังแสดงใน ตารางผนวกที่ 10)

2.3 แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

การสร้างแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.3.1 ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ก. การออกแบบเนื้อหาของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

ข. หลักการออกแบบกิจกรรมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ค. วิเคราะห์เนื้อหาบทเรียนเรื่องการประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งตั้งเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นการสร้างคำถามให้ผู้เรียนตอบคำถาม และศึกษาวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดความรับผิดชอบต่อสังคมแก่ผู้เรียน

ง. สร้างแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

จ. พิจารณาตรวจสอบประเมินค่าความสอดคล้องของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผู้วิจัยวางหลักเกณฑ์การสร้างแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ร่วมกับประธานคณะกรรมการบริหารรายวิชาตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยมีการลักษณะแบบทดสอบชนิดปรนัย ที่มีตัวเลือก 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยมีการดำเนินการดังนี้

1) วิเคราะห์เนื้อหา วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในประมวลรายวิชาตามหลักสูตร

2) สร้างแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมชนิดปรนัย ที่มีตัวเลือก 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3) นำแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอของคณะผู้สอน

4) นำแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักศึกษาได้เรียนวิชานี้ไปแล้ว แต่ไม่ใช้กลุ่มทดลอง จำนวน 27 คน

5) วิเคราะห์หาค่าความยากง่ายของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบวัดเป็นรายข้อ จำนวน 50 ข้อ จากผลการหาดัชนีความยากง่ายของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า แบบวัดทุกข้อมีค่าความยากง่าย มีค่าตั้งแต่ 0.63 ถึง 0.78 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมและ สามารถนำมาใช้งานได้จริง (การหาค่าความยากง่ายของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมดังแสดงใน ตารางผนวกที่ 11)

6) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้แบบของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน (KR-20) จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรับผิดชอบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต่อสังคมซึ่งพบว่าอยู่ในเกณฑ์เหมาะสม โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 50 ข้อ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.82 (การหาความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมดังแสดงใน ตารางผนวกที่ 7) แสดงว่า แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีและสามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

2.4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของนักศึกษา และความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจของแบบต่าง ๆ

2.4.2 กำหนดหัวข้อหลักในการสอบถาม กำหนดรายละเอียดของแบบสอบถามความพึงพอใจ สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ และนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ตรวจแก้ไขขั้นต้นและทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 15 ข้อ

2.4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจปรึกษาคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไข

2.4.5 ประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.4.6 แบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะการตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ แบบมาตราลิเคิร์ท (likert scale) (ล้วน สายยศ และอัคณา สายยศ, 2538) โดยข้อคำถามแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พึงพอใจมากที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 5
พึงพอใจมาก ให้คะแนนเท่ากับ 4
พึงพอใจปานกลาง ให้คะแนนเท่ากับ 3
น้อย ให้คะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 1

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

4.51 – 5.00 แปลความว่า มีพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50 แปลความว่า มีพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50 แปลความว่า เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50 แปลความว่า มีพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50 แปลความว่า มีพึงพอใจน้อยที่สุด

2.4.7 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α-Coefficient Cronbach) จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งพบว่าอยู่ในเกณฑ์เหมาะสม โดยค่าดัชนีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86 (การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ ตารางผนวกที่ 8) แสดงว่า แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีและสามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป

2.4.8 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการแก้ไขไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 15 ข้อ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมีค่าเป็น 1.00 อยู่ในระดับดี แสดงว่าแบบสอบถามแต่ละข้อคำถามวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ สามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป (การหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบประเมินแบบสอบถามวัดความพึงพอใจดังแสดงใน ตารางผนวกที่ 5)

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 121 คนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมเป็นนักศึกษาเรียนแบบปกติจำนวน 30 คนและกลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาที่เรียนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 31 คน

2. แบบแผนการทดลอง

การดำเนินการทดลองโดยใช้รูปแบบการทดลองแบบแท้จริง (true experimental design) (พิษณุ ฟองศรี, 2553) ตามแผนการทดลองแบบสองกลุ่มและถูกวัดทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (two group pretest–posttest design) สามารถเขียนเป็นแผนผังได้ ดังนี้

ตารางที่ 5 แบบแผนการทดลองที่มีกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม และถูกวัดทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

	ทดสอบก่อนทดลอง		**ทดสอบหลังทดลอง**
กลุ่มควบคุม	O_1	X_1	O_1
กลุ่มทดลอง	O_2	X_2	O_2

O_1 แทน กลุ่มควบคุม

O_2 แทน กลุ่มทดลอง

X_1 แทน การสอนปกติ

X_2 แทน การสอนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.1 แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

3.2 แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

3.3 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของการเรียนบทเรียนที่สร้างขึ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นก่อนการทดลอง

ขั้นเตรียมการก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้เตรียมการก่อนการทดลอง ดังต่อไปนี้

1. การอบรมและปฐมนิเทศการเรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน เข้าร่วมการปฐมนิเทศ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2554 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทดลอง และอธิบายขั้นตอน วิธีการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมให้กลุ่มตัวอย่างทราบ และได้รับรหัสผ่านเพื่อเข้าสู่บทเรียน

2. นักศึกษามีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้

3. นักศึกษามีเวลาในวันเวลาที่อาจารย์กำหนดเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นเวลาจริง (real time)

ขั้นการทดลอง

1. ผู้สอนจัดสมาชิกเข้ากลุ่มโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จากประชากร จำนวน 121 คนได้ห้องเรียน 2 ห้องเรียน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม เป็นนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ จำนวน 30 คน และกลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 31 คน รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 61 คน โดยให้กลุ่มทดลอง ลงทะเบียนเรียนโดยกรอก username เป็นชื่อนักศึกษาและ password เป็นรหัสนักศึกษา 4 ตัวสุดท้าย ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนก่อนทำการทดลอง 1 สัปดาห์ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนทั้งสองชุด ชุดละ 1 ชั่วโมง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ผู้วิจัยเขียนเป็นปฏิทินกิจกรรมหรือคำสั่งในการปฏิบัติกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนโดยส่งข้อมูลที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติไปยังกระดานข้อความ (wall) เป็นพื้นที่ให้ผู้สอนเขียนส่งปฏิทินกิจกรรมไปยังผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้เรียนปฏิบัติตามปฏิทินกิจกรรมที่กำหนด

3. ผู้วิจัยกำหนดปฏิทินกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ ใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ในการศึกษาบทเรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนเข้ามาศึกษาบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และมีปฏิทินกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละสัปดาห์

4. ผู้สอนมีการจัดระบบกลุ่มผู้เรียน โดยตั้งเป็นกลุ่มทดลองเรียนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้เรียนสามารถส่งงานหรือแสดงความคิดเห็นต่อคำถามหรือตอบคำถามผู้สอนผ่านทางเครือข่ายสังคม

5. ให้กลุ่มทดลองเข้ามาศึกษา ครั้งที่ 1 โดยให้กลุ่มทดลองลงทะเบียนเรียนโดยใส่ username เป็น ชื่อนักศึกษาและ password เป็นรหัสนักศึกษา 4 ตัวสุดท้าย โดยผู้เรียนศึกษาหน่วยการเรียนที่ 1 เรื่องความหมายและความสำคัญของหลักการประชาสัมพันธ์และผู้เรียนเรียนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในหน่วยการเรียนที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีการเรียน ขั้นตอนที่ 1 ผู้เรียนเชื่อมต่อไปยังเครือข่ายสังคมยูทูบ ซึ่งผู้สอนผลิตสื่อการเรียนการสอนลักษณะของคลิปวิดีทัศน์ให้ผู้เรียนสรุปประเด็นที่สำคัญในแต่ละบทเรียน เพื่อประมวลความรู้ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟังและการจับใจความสำคัญของเนื้อหาแล้วให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาบทเรียนตามความเข้าใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนจดจำและพิมพ์สรุปหัวข้อของเนื้อหาบทเรียนตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนด ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นผ่านทางเครือข่ายสังคมและสรุปเนื้อหาส่งผู้สอนผ่านเครือข่ายสังคม คือ เฟซบุ๊ค

ขั้นหลังการทดลอง

1. หลังจากผู้เรียนศึกษาเนื้อหาในแต่ละบทเรียน ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียนใช้เวลาในการทำแบบทดสอบหลังเรียน บทเรียน 5 บทเรียนใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2. หลังจากกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ตอบแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียน โดยให้เวลาทำแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

3. หลังจากกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมเรียบร้อยแล้ว ให้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผล เพื่อสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ และการทดลองใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้

สถิติเพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามโครงสร้างขององค์ประกอบ (structure validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความเหมาะสมระหว่างขั้นตอนและองค์ประกอบโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า เพื่อประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมและความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1. ค่าเฉลี่ย (mean)

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. การประเมินหาประสิทธิภาพ (efficiency) ของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการ เครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ใช้เกณฑ์ 85/85 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525)

$$E1 = \frac{\frac{\sum X}{n}}{A} x\,100$$

$$E2 = \frac{\frac{\sum F}{n}}{B} x\,100$$

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อ E_1 = 80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกปฏิบัติ กิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียนหรือออนไลน์

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติ ทุกชิ้นรวมกัน

N คือ จำนวนผู้เรียน

เมื่อ E_2 = 80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือ คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน

B คือ คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วย ประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนนจากการประเมินงานสุดท้าย

N คือ จำนวนผู้เรียน

2. การประเมินค่าความสอดคล้องของเนื้อหาสำหรับสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence : IOC) ที่ยอมรับได้ คือ คะแนน 0.50 ขึ้นไป เป็นการให้คะแนนการตอบแบบประเมินรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้เชี่ยวชาญแล้วหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ จะมีค่าอยู่ระหว่าง –1 ถึง +1 ถ้าค่า IOC ที่ได้น้อยกว่า 0.50 แสดงว่าขั้นตอนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ในข้อนั้นไม่เหมาะสม ต้องปรับปรุงใหม่ (ล้วน สายยศ, 2538: 209-210)

สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$ $\underline{\sum R}$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.1 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538) โดยใช้สูตร

$$r = \left(\frac{k}{k-1}\right)\left[1 - \frac{\sum p_i q_i}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ k หมายถึง จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p_i หมายถึง สัดส่วนของผู้ตอบถูกข้อที่ i

q_i หมายถึง สัดส่วนของผู้ตอบผิดข้อที่ i

S^2_t หมายถึง ความแปรปรวนทั้งฉบับ

3.2 การหาค่าความยากง่าย (difficulty) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ R หมายถึง จำนวนผู้ตอบถูกแต่ละข้อ

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

3.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนเรื่อง การประชาสัมพันธ์จัดกระทำโดยเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย แล้วตัดกลุ่มโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ จากนั้น นำไปแทนค่าในสูตรการหาค่าอำนาจจำแนก (ยุทธ ไกยวรรณ์และกุสุมา ผลาพรม, 2553)

$$r = \frac{H - L}{N}$$

เมื่อ H หมายถึง จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มคะแนนสูง

L หมายถึง จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มคะแนนต่ำ

N หมายถึง จำนวนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. การสร้างแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

4.1 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และ อังคณาสายยศ, 2538) โดยใช้สูตร

$$r = \left(\frac{k}{k-1}\right)\left[1 - \frac{\sum p_i q_i}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ k หมายถึง จำนวนข้อของแบบวัด

p_i หมายถึง สัดส่วนของผู้ตอบถูกข้อที่ i

q_i หมายถึง สัดส่วนของผู้ตอบผิดข้อที่ i

S^2 หมายถึง ความแปรปรวนทั้งฉบับ

4.2 การหาค่าความยากง่าย (difficulty) แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538) ใช้สูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ R หมายถึง จำนวนผู้ตอบถูกแต่ละข้อ

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

5. การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α-Coefficient Cronbach) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538) โดยใช้สูตร

$$r = \frac{k}{k-1}\left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right]$$

เมื่อ k หมายถึง จำนวนข้อ

$\sum S_i^2$ หมายถึง ความแปรปรวนรวมของแต่ละข้อ

S_t^2 หมายถึง ความแปรปรวนทั้งฉบับ

6. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6.1 สถิติ paired t-test เพื่อใช้ในการทดสอบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนและหลังเรียน

6.2 สถิติ t-test independent เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

6.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) เพื่อใช้ในการหาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้คะแนนก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม เพื่อขจัดในกรณีคะแนนก่อนเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน

6.4 สหสัมพันธ์ (correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนาบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ศึกษาผลคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังจากเรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังจากเรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความรับผิดชอบต่อสังคม ที่เรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น รวมถึงศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จำนวน 2 ห้องเรียนเพื่อให้เป็นกลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติและกลุ่มทดลองเรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม โดยกลุ่มควบคุม มีจำนวน 30 คนและกลุ่มทดลอง มีจำนวน 31 คนทดลองด้วยวิธีการใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสามารถนำเสนอผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ตามตามขั้นตอนดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 สร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Modelกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Modelกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

ตอนที่ 5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ตอนที่ 6 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเป็นการนำแนวคิดและหลักการของการเรียนรู้ผ่านเว็บ (web–besed instruction: WBI) ผสมผสานกับแนวคิดพื้นฐานการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมผ่านเครือข่ายสังคม โดยมีผู้เชี่ยวชาญมาสนทนากลุ่มย่อย (focus group discussion) เพื่อรับรองรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ดังแสดงตามแผนภาพด้านล่างนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

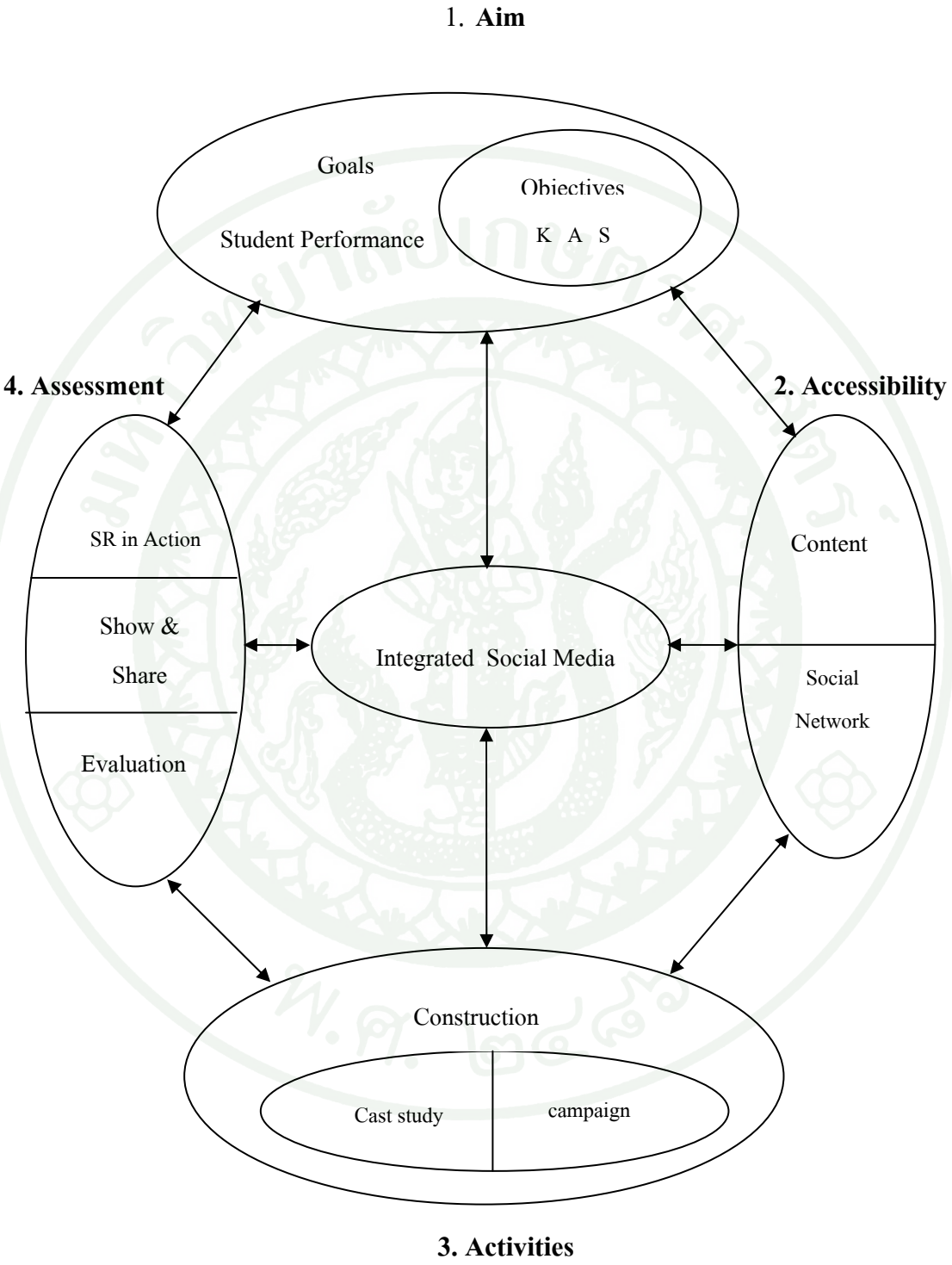

ภาพที่ 5 รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การนำระบบการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เรียกว่า “Four A Model” (4A) ซึ่งนำแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีกระบวนการของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ได้แก่ จุดมุ่งหมาย (Aim) การเข้าถึง (Accessibility) กิจกรรม (Activities) และการประเมิน (Assessment)

1. จุดมุ่งหมาย (Aim)

จุดประสงค์ของหลักสูตรเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (objectives)

เมื่อผู้เรียนศึกษาผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model แล้ว โดยต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เรียน 3 ประการ คือ (K A S) ผู้เรียนมีพฤติกรรมพัฒนาการทางด้านความรู้ (knowledge) ทัศนคติ (attitude) และทักษะ (skills) ความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น

1.2 ศักยภาพของผู้เรียน (student performance) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนด้านความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อจะได้ทราบถึงความสามารถของผู้เรียนเบื้องต้น โดยมีวิธีการการกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม (stimulating recall of prerequisite learning) ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ซึ่งมีการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ก่อนเข้าสู่บทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model มีการกำหนดให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้พื้นฐาน ถือเป็นการทบทวนความรู้เดิมเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน

1.3 เป้าหมาย (goals)

ผู้เรียนเรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model แล้ว ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียน อีกทั้งผู้เรียนเกิดทัศนคติเชิงบวกและเพิ่มทักษะการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การเข้าถึง (Accessibility)

2.1 เนื้อหา (content) โดยผู้สอนกำหนดเนื้อหาบทเรียนแต่ละบทเรียนในรายวิชาโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ดังบทเรียนต่อไปนี้ บทที่ 1 ความหมายและความสำคัญของหลักการประชาสัมพันธ์ บทที่ 2 ประวัติและวิวัฒนาการของการประชาสัมพันธ์ บทที่ 3 ประชามติเพื่อการประชาสัมพันธ์ บทที่ 4 ภาพลักษณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์และบทที่ 5 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

2.2 เครือข่ายสังคม (social network) การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนศึกษาและแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียนด้วยวิธีการสืบค้นองค์ความรู้แบบบูรณาการเชิงข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3. กิจกรรม (Activities)

รูปแบบการกำหนดโครงสร้าง (construction) บทเรียนและการออกแบบปฏิทินกิจกรรมในลักษณะของการนำกรณีศึกษา (case study) มาเป็นตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนศึกษา วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น อีกทั้งเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนให้เกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม และกำหนดให้ผู้เรียนวางแผนคิดโครงการรณรงค์ (campaign) ประเภทหนังสั้นที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

4. การประเมิน (Assessment)

ผลของการปฏิบัติงานตามปฏิทินกิจกรรมที่กำหนดไว้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของผู้เรียน ให้มีจิตสำนึกในการเล็งเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก โดยผลที่ออกมา นั่นคือ การกระทำของนักศึกษาที่มีความตระหนักและมีจิตสำนึกในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม

4.1 การกระทำของผู้เรียนด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (social responsibility in action) หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนหลังจากเรียนบทเรียน และทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model เพื่อให้ผู้เรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกิดจิตสำนึกและพฤติกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยสรุปเป็นขั้นตอนของการหล่อหลอมเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1.1 วิธีการเข้าถึงสังคม (access) หมายถึง วิธีการปลูกฝังตามกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานระเบียบข้อบังคับทางสังคม มีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรม สิทธิเสรีภาพและจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชน โดยผู้เรียนควรมีความตระหนักถึงประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก. การมีสามัญสำนึก หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงความเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานของสังคม

ข. การมีวินัยในตนเอง หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง

ค. การรักษาสิทธิและหน้าที่ของตนเอง หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน

ง. การไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึงความเคารพและให้เกียรติในสิทธิและหน้าที่ของบุคคล โดยไม่เข้าไปก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคล

จ. การตระหนักถึงผลประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การกระทำและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการให้เกียรติและเคารพสิทธิส่วนบุคคล รวมถึงการแสดงความช่วยเหลือและมีความคิดเห็นต่อสาธารณประโยชน์ส่วนรวม

4.1.2 การกระทำและผลการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (action–interaction) หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของบุคคลด้านการติดตาม การเฝ้าระวังและการตรวจสอบ ดูแลความสงบสุขของสังคม โดยอาศัยวิธีการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วยวิธีการปลูกฝังแนวความคิดด้านการวางแผนการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการวางเค้าโครงเรื่อง (storyboard) เพื่อกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.1.3 กิจกรรม (activities) หมายถึง การเชิญชวนด้วยวิธีการโน้มน้าวใจบุคคลให้มีจิตสำนึกด้านการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม อาทิ การออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน รวมถึงการออกแบบกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และช่วยเหลือประชาชนส่วนรวม

4.1.4 การสร้างสัมพันธภาพร่วมกัน (association) หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในสังคม ด้วยวิธีการเสริมสร้างความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยเริ่มจากการสร้างความผูกพันและมีมนุษยสัมพันธ์ต่อสังคมรอบข้าง ด้วยวิธีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มสังคมเล็กไปสู่สังคมใหญ่ และมีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารร่วมกันระหว่างสังคมใหญ่กลับมาสู่กลุ่มสังคมเล็ก

4.2 การแสดงและการแบ่งปัน (show & share) หมายถึง การนำเสนอผลงานของนักศึกษา โดยผลลัพธ์ คือ โครงการรณรงค์ (campaign) หลังจากผู้เรียนได้เรียนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม 4A Model แล้ว ผู้เรียนมีวิธีการคิดวางแผนการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทหนังสั้นเพื่อให้ผู้ชมมีจิตสาธารณะและเห็นคุณค่าการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

4.3 การประเมินผล (evaluation) หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม และแบบสอบถามความพึงพอใจหลังเรียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีหลังจากที่ได้ศึกษาผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และทราบถึงความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

5. การบูรณาการเครือข่ายสังคม (integrated social networking) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเชื่อมโยงเครือข่ายสังคมให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันแต่ละขั้นตอนของบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ซึ่งมีขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนลงทะเบียนเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ซึ่งผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเนื้อหาบทเรียนผ่านสื่อประกอบการสอนในลักษณะบูรณาการวิดีทัศน์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาทิ ยูทูบ โดยให้ผู้เรียนเสริมทักษะการฟังและการจับใจความเนื้อหาที่สำคัญแต่ละหัวข้อแล้วให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทเรียนตามความเข้าใจของผู้เรียนเพื่อประมวลความรู้และเสริมสร้างให้ผู้เรียนใช้วิธีการคิดวิเคราะห์ฝึกทักษะการพิมพ์และสรุปเนื้อหาบทเรียนรายบุคคล โดยผู้เรียนส่งบทสรุปเนื้อหามายังผู้สอนผ่านทางเฟซบุ๊ค นอกจากนี้มีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้สอนกับผู้เรียนผ่านเครือข่ายสังคม ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน ส่งผลให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้เพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 การสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

ขั้นตอนการสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ต้องมีการทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประสิทธิภาพบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

	คะแนนเต็ม	**คะแนนเฉลี่ย**	**ร้อยละ**
กระบวนการ (E_1)	50	44.26	88.52
ผลลัพธ์ (E_2)	60	52.44	87.41

จากตารางที่ 6 พบว่าการสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีวิธีการทดสอบโดยขั้นตอนการทดลองภาคสนาม จำนวน 27 คน หลังจากเรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ได้คะแนนเฉลี่ย 44.26 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.52 และได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนเฉลี่ย 52.44 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.41 ซึ่งมีประสิทธิภาพของบทเรียน 88.52/87.41 ตามเกณฑ์ 85/85

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับนักศึกษาเรียนจากการสอนปกติ

จากการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model กับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มควบคุมหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ paired t-test

(n = 30)

กลุ่มควบคุม	$\overline{X}$	*S.D.*	**t**	**df**	**p-value**
ก่อนเรียน	29.23	3.32	27.86	29	.000
หลังเรียน	38.40	4.22			

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มควบคุมก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 29.23 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.32 คะแนนและคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มควบคุมหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 38.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.22 เมื่อเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนในกลุ่มควบคุมหลังเรียนกับก่อนเรียน ด้วยสถิติ paired t-test ได้ ค่าสถิติ t=27.86, df=29, p-value= .000 แสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มทดลองหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ paired t-test

(n = 31)

กลุ่มทดลอง	$\overline{X}$	*S.D.*	**t**	**df**	**p-value**
ก่อนเรียน	31.29	3.65	19.82	30	.000
หลังเรียน	40.52	2.76			

จากตารางที่ 8 พบว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มทดลองก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 31.29 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.65 คะแนนของกลุ่มควบคุมหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 40.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.76 เมื่อเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนในกลุ่มทดลองหลังเรียนกับก่อน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรียนด้วยสถิติ paired t-test ได้ ค่าสถิติ t=19.82, df=30, p-value= .000 แสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียน (pre-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ t-test independent

(n = 61)

ตัวแปร	$\overline{X}$	*S.D.*	t	df	p-value
กลุ่มควบคุม	29.23	3.32	2.30	60	.025
กลุ่มทดลอง	31.29	3.65			

จากตารางที่ 9 พบว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ย 29.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.32 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 31.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.65 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ได้ค่าสถิติ t=-2.30, df=60, p-value= .025 แสดงว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมเฉลี่ยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียน (post-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

(n = 61)

แหล่งของความแปรปรวน	Adjusted SS	df	Adjusted MS	F	p-value
กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	2.81	1	2.81	0.605	.440
ภายในกลุ่ม	269.81	58	4.65		
รวม	272.62	59			

จากตารางที่ 10 เนื่องจากค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อมีความแตกต่างกันตั้งแต่จุดเริ่มต้นแล้ว ความแตกต่างดังกล่าวนี้อาจเป็นผลให้มีคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมที่วัดภายหลังการทดลองแตกต่างกันได้ โดยที่ไม่ใช่เป็นผลมาจากวิธีการสอนที่ต่างกัน กรณีเช่นนี้ควรทดสอบสมมุติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ซึ่งกำหนดให้คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม สามารถควบคุมหรือขจัดผลของความแตกต่างก่อนทดลองออกไปได้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ค่าสถิติ F=0.605, df=1,58, p-value= .440 แสดงว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมเฉลี่ยหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model กับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

จากการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model กับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียนของกลุ่มควบคุมหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ paired t-test

(n = 30)

กลุ่มควบคุม	$\overline{X}$	*S.D.*	**t**	**df**	**p-value**
ก่อนเรียน	31.13	5.47	33.61	29	.000
หลังเรียน	41.67	5.01			

จากตารางที่ 11 พบว่า คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มควบคุมก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 31.13 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.47 และคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุมหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 41.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.01 เมื่อเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนในกลุ่มควบคุมหลังเรียนกับก่อนเรียน ด้วยสถิติ paired t-test ได้ ค่าสถิติ t=33.61, df=29, p-value= .000 แสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ paired t-test

(n = 31)

กลุ่มทดลอง	$\overline{X}$	*S.D.*	**t**	**df**	**p-value**
ก่อนเรียน	29.26	4.06	21.15	30	.000
หลังเรียน	40.39	2.83			

จากตารางที่ 12 พบว่า คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลองก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 29.26 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.06 และคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 40.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.83 เมื่อเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนในกลุ่มทดลองหลังเรียนกับก่อนเรียน ด้วยสถิติ paired t-test ได้ ค่าสถิติ t=21.15, df=30, p-value= .000 แสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ t-test independent

(n = 61)

ตัวแปร	$\overline{X}$	*S.D.*	**t**	**df**	**p-value**
กลุ่มควบคุม	31.13	5.47	1.52	53.46	.135
กลุ่มทดลอง	29.26	4.06			

จากตารางที่ 13 พบว่า คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ย 31.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.47 และคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 29.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.06 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้ค่าสถิติ t=1.52, df=53.46, p-value= .135 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (post-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ t-test independent

(n = 61)

ตัวแปร	$\overline{X}$	*S.D.*	**t**	**df**	**p-value**
กลุ่มควบคุม	41.67	5.01	1.22	45.42	.228
กลุ่มทดลอง	40.39	2.83			

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 14 พบว่า คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ย 41.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.01 และคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ย 40.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.83 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้ค่าสถิติ t=1.22, df=45.42, p-value= .228 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่าง

ตอนที่ 5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(n = 31)

ความสัมพันธ์ระหว่าง	**ค่าสหสัมพันธ์**	**df**	**p-value**
คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	0.49	30	.005

จากตารางที่ 15 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าสหสัมพันธ์ 0.49, df=30 ,p-value= .005 แสดงว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 6 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

จากนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model จำนวน 31 คน มีความพึงพอใจดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 16 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

(n =31)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
นักศึกษามีความพึงพอใจในรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model	4.39	0.50	มาก
วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผ่านเครือข่ายสังคม	4.32	0.48	มาก
รูปแบบและวิธีการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผ่านเครือข่ายสังคม	4.26	0.45	มาก
ความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน	4.16	0.52	มาก
ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในบทเรียน	4.16	0.52	มาก
รูปแบบการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผ่านบทเรียน	4.13	0.50	มาก
ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน	4.10	0.47	มาก
รูปแบบและการออกแบบหน้าจอของบทเรียนผ่านเครือข่ายสังคม	4.10	0.47	มาก
ความถูกต้องในการลำดับเนื้อหาในบทเรียน	4.03	0.41	มาก
ความน่าสนใจในบทเรียน	4.03	0.48	มาก
ความสอดคล้องของภาพ อักษร สีกับเนื้อหา	4.00	0.63	มาก
รูปแบบและการออกแบบหน้าจอของบทเรียน	4.03	0.61	มาก
นักศึกษาสามารถนำความรู้ในบทเรียนไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง	4.03	0.48	มาก
นักศึกษาคิดว่ารูปแบบการสอนในบทเรียนทำให้มีความรู้มากขึ้น	4.03	0.55	มาก
ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	3.87	0.50	มาก
เฉลี่ย	**4.11**	**0.50**	**มาก**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 16 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model พบว่าโดยภาพรวมของนักศึกษามีความพึงพอใจทุกรายการอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50

ข้อวิจารณ์

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาและพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ได้รับการตรวจสอบโดยวิธีการสนทนากลุ่มย่อย จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 จุดมุ่งหมาย (Aim) ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ความสามารถของผู้เรียนและเป้าหมายในการเรียน องค์ประกอบ ที่ 2 การเข้าถึง (Accessibility) ประกอบด้วยการเข้าถึงเนื้อหาและเครือข่ายสังคม องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรม (Activities) ประกอบด้วย การสร้างกิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 การประเมิน (Assessment) ประกอบด้วยการประเมินผล การแสดงและการแบ่งปัน องค์ประกอบของรูปแบบเหล่านี้นำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เทคนิคการสอน การสร้างกิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างบทเรียน โดยนำบทเรียนไปทดสอบหาประสิทธิภาพ มีผลเฉลี่ยการทดสอบหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 เป็น 88.52/87.41 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ 85/85 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525) ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1 รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนด้วยการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หลักการวิเคราะห์ผู้เรียน ตามองค์ประกอบที่ 1 จุดมุ่งหมาย (Aim) โดยศึกษาจากพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับระบบการเรียนการสอนของคลอสไมเออร์และริปเปิล โดยการพิจารณาความพร้อมของผู้เรียน ได้แก่ ความสนใจและสมรรถภาพของผู้เรียน (Klausmeier and Ripple, 1971: 11) นอกจากนี้รูปแบบการสอนยังสอดคล้องกับระบบการเรียนการสอนของเคมพ์ ในด้านการศึกษาคุณสมบัติของผู้เรียนและระบุจุดมุ่งหมายของการสอนในเชิงพฤติกรรม (Kemp, 1977: 9) และรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับระบบการเรียนการสอนของ สงัด อุทรานันท์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(2526: 31) ได้เสนอแนะองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน ด้านลักษณะของผู้เรียน และจุดมุ่งหมายของการสอน

1.2 รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีการเข้าถึงเนื้อหาและเครือข่ายสังคม ตามองค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึง (Accessibility) คือ การพัฒนาเนื้อหาสาระบทเรียนที่ใช้ในการสอนผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย (Aim) โดยเน้นคุณลักษณะของผู้เรียนให้มีการปฏิสัมพันธ์เนื้อหาบทเรียนเชื่อมโยงกับสังคมโลกภายนอกโดยอาศัยเครือข่ายสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมี 9 ลักษณะ (กมลรัตน์ ทวิชชาติวิทยากุล, 2531: 182) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาสังคม การแนะนำให้ประชาชนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การให้ความช่วยเหลือแก่ทางราชการในการพัฒนาสังคม การชักชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสังคม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง การติดตามความเคลื่อนไหวของสังคม การยอมเสียสละเวลาส่วนหนึ่งเพื่อทำประโยชน์แก่สังคม การเป็นพยานเมื่อรู้เห็นเหตุการณ์กระทำผิด และการเข้าร่วมของกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับสังคม

1.3 รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีการสร้างกิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม ตามองค์ประกอบที่ 3 กิจกรรม (Activities) ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาทิ ให้ผู้เรียนศึกษากรณีศึกษา (case study) และให้ผู้เรียนคิดโครงการรณรงค์เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง เสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในด้านการรับใช้สังคมตามความต้องการของชุมชนและสังคม และมีประโยชน์ต่อส่วนรวม (Erickson and Anderson, 1997 และ Weigart, 1998)

1.4 รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีการสร้างกิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม ตามองค์ประกอบที่ 4 การประเมิน (Assessment) ประกอบด้วยการประเมินผลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลคะแนนแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนการแสดงและการแบ่งปัน โดยให้ผู้เรียนชมสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทหนังสั้นเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมแล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นรายบุคคลผ่านเครือข่ายสังคม นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มผลิตชิ้นงานเป็นโครงการรณรงค์ประเภทหนังสั้นที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม หลังจากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านเครือข่ายสังคมต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่เรียนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model มีดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบผลต่างคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนและก่อนเรียนของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ความก้าวหน้าของคะแนนความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนและความก้าวหน้าของคะแนนความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ผู้เรียนที่เรียนในห้องเรียนและผู้เรียนด้วยบทเรียน ได้รับการเสริมสร้างความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model โดยสอดคล้องกับ Dimicco *et al*. (2008) ได้วิจัยพบว่า การใช้เครือข่ายสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถเกิดการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับเพื่อนร่วมงาน กลุ่มเพื่อนและครอบครัวได้ ทำให้สามารถได้รับความรู้เพิ่มเติม นำไป สู่ความผูกพัน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานแก่หน่วยงานได้

2.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนระหว่างนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนไม่แตกต่างกับนักศึกษากลุ่มควบคุม ถึงแม้ว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนแตกต่างกัน เมื่อนักศึกษาทั้งสองกลุ่มเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model แล้วทำให้นักศึกษามีความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการจัดการสอนและกิจกรรมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรนารถ โมลีเอรี (2550)

3. การเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนและก่อนเรียนของนักศึกษาที่เรียนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model มีดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบผลต่างคะแนนหลังเรียนและก่อนเรียนของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ความรู้เนื้อหาการประชาสัมพันธ์ก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้เรียนที่เรียนในห้องเรียนและผู้เรียนด้วยบทเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผ่านเว็บ ได้รับความรู้เนื้อหาการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนและบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model มีประสิทธิภาพ 88.52/87.41 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 85/85 ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น จากกระบวนการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน โดยสอดคล้องกับ ลีนา ทองมา (2551) ภาสกร เรืองรอง (2552) อัจนา นิตยพงศ์ชัย (2552)

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับนักศึกษากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน แสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีระดับสติปัญญาโดยรวมของกลุ่มไม่เท่ากัน

4. การศึกษาผลคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีความสามารถทางสติปัญญาสูง จะมีความรู้ด้านรับผิดชอบต่อสังคมสูงขึ้นตามไปด้วย เมื่อผู้เรียนได้เรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

5. ความพึงพอใจในการใช้บทเรียนผ่านเว็บที่พัฒนาขึ้นตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนจากการเรียนตามผู้สอน (passive learning) มาเป็นการเรียนรู้วิธีเรียน (learning how to learn) ที่ผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนดการกระทำด้วยตนเอง (active learning) (ณรงค์ สมพงษ์, 2547) บทเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้เพิ่มเติมเนื้อหาข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว สามารถแบ่งปันกลุ่มผู้เรียนและกลุ่มสังคมโลกในเครือข่ายสังคม เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนที่มีคุณสมบัติคล้ายกับการเรียนการสอนผ่านเว็บที่ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางผ่านไปยังผู้เรียนโดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นการนำเสนอเนื้อหาแบบมัลติมีเดีย ถือว่าเป็นสื่อที่สามารถกระตุ้นการรับรู้และสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี (บุปผชาติ ทัฬหิกรณ์, 2543: 23) นอกจากนั้นการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมยังสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ โดยที่ผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหาบทเรียนที่นำเสนออยู่ในรูปแบบบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเทคนิคการเชื่อมโยงเนื้อหาหลัก ด้วยเนื้อหาอื่นที่เกี่ยวข้อง (ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2542: 18-28)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในเรื่อง รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

2. เพื่อสร้างบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความรับผิดชอบต่อสังคม

6. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนำไปสู่การออกแบบสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองผ่านเครือข่ายสังคม เน้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมผู้เรียนโดยมีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี ประกอบด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้และระบบการเรียนการสอนตามหลักการคิดเชิงระบบในระบบการเรียนการสอน และองค์ประกอบของการเรียนรู้ผ่านเว็บ

2. การพัฒนาบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2.1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย โดยพิจารณาตามกรอบเนื้อหารายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2.2 การศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 85/85 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.2 แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ หารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การวิจัยระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบต่อสังคมและความพึงพอใจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model โดยวิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่มย่อย (focus group discussion) โดยนำมาพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model เพื่อใช้ในการพิจารณาการพัฒนากระบวนการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา โดยคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือเอกในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา หรือ สาขาที่เกี่ยวข้อง มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการออกแบบรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้มีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีเครือข่ายสังคม จำนวน 10 คน

ขั้นตอนการพิจารณาและประเมินคุณภาพรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา การออกแบบรูปแบบการสอน การเรียนการสอนบนเครือข่ายสังคมโดยการตอบแบบประเมินรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นของการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model และเครื่องมือการวิจัยให้ได้คุณภาพมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี

กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งได้มาโดยการสุ่มจากคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 27 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยแบ่งกลุ่มในการทดลองครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การทดลองครั้งที่ 1 ได้แก่ กลุ่มนักศึกษา จำนวน 3 คน ทำการทดลองเพื่อทดสอบและประเมินคุณภาพเบื้องต้น โดยการสังเกต สอบถามความคิดเห็น เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขใช้ทดลองให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

การทดลองครั้งที่ 2 ได้แก่ กลุ่มนักศึกษา จำนวน 6 คน ทำการทดลองเพื่อทดสอบและประเมินคุณภาพและหาแนวทางการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขและปรับปรุงทดลองใช้ในครั้งต่อไป

การทดลองครั้งที่ 3 กลุ่มนักศึกษา จำนวน 27 คน ทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่สร้างขึ้น เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ 85/85

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นของการศึกษาทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐานผลการใช้รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบต่อสังคมและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้น

1. ประชากรได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 121 คนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 61 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จำนวน 2 ห้องเรียน เพื่อให้เป็นกลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติและกลุ่มทดลองเรียนด้วยบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม โดยกลุ่มควบคุม มีจำนวน 30 คนและกลุ่มทดลอง มีจำนวน 31 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวแปร ดังต่อไปนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น (independent variable) ได้แก่ การเรียนโดยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และการเรียนโดยวิธิการสอนปกติ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความรับผิดชอบต่อสังคม

เนื้อหารายวิชาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ รายวิชา 08-551-101 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 (3-1) หน่วยกิต ซึ่งเป็นกลุ่มวิชาพื้นฐาน หลักสูตรเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้มีวิธีการในการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการก่อนการทดลอง

1.1 การอบรมและปฐมนิเทศการเรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน เข้าร่วมการปฐมนิเทศ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2554 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทดลอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และอธิบายขั้นตอน วิธีการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมให้กลุ่มตัวอย่างทราบ และได้รับรหัสผ่านเพื่อเข้าสู่บทเรียน

1.2 นักศึกษามีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้

1.3 นักศึกษามีเวลาในวันเวลาที่อาจารย์กำหนดเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นเวลาจริง (real time)

2. ขั้นการทดลอง

2.1 ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 61 คน ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) และแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนในวันที่ 19 ธันวาคม 2554 ก่อนทำการทดลอง 1 สัปดาห์ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทั้งสองชุด ชุดละ 1 ชั่วโมง

2.2 ผู้วิจัยเขียนเป็นปฏิทินกิจกรรมหรือคำสั่งในการปฏิบัติกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนโดยส่งข้อมูลที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติไปยังกระดานข้อความ (wall) เป็นพื้นที่ให้ผู้สอนเขียนส่งปฏิทินกิจกรรมไปยังผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้เรียนปฏิบัติตามปฏิทินกิจกรรมที่กำหนด

2.3 ผู้วิจัยกำหนดปฏิทินกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ ใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ในการศึกษาบทเรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนเข้ามาศึกษาบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และมีการปฏิบัติกิจกรรมตามปฏิทินกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละสัปดาห์

2.4 ผู้สอนมีการจัดระบบกลุ่มผู้เรียน โดยตั้งเป็นกลุ่มทดลองเรียนผ่านบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม และผู้เรียนสามารถส่งงานหรือแสดงความคิดเห็นต่อคำถามหรือตอบคำถามผู้สอนผ่านทางเครือข่ายสังคม

2.5 ทำการทดลองการสอนด้วยบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม ครั้งที่ 1 ในวันที่ 26 ธันวาคม 2554 โดยให้กลุ่มตัวอย่าง ลงทะเบียนเรียนโดยใส่ username เป็น ชื่อนักศึกษาและ password เป็นรหัสนักศึกษา 4 ตัวสุดท้าย โดยผู้เรียนศึกษาหน่วยการเรียนที่ 1 เรื่องความหมายและความสำคัญของหลักการประชาสัมพันธ์ โดยให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนผ่านเครือข่ายสังคม นั่นคือ ยูทูบ โดยผู้สอนผลิตสื่อการเรียนการสอนลักษณะคลิปวิดีทัศน์เพื่อให้ผู้เรียนสรุปและศึกษาประเด็นสำคัญในแต่ละบทเรียน โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังและการจับใจความเนื้อหาที่สำคัญตาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความเข้าใจของผู้เรียนเพื่อประมวลความรู้ของผู้เรียน มีการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นผ่านทางเครือข่ายสังคม แล้วทำการสรุปเนื้อหาส่งมายังผู้สอนผ่านเฟซบุ๊ค

ครั้งที่ 1 ความหมายและความสำคัญของหลักการประชาสัมพันธ์ วันที่ 17 มกราคม 2555

ครั้งที่ 2 ประวัติและวิวัฒนาการของการประชาสัมพันธ์ วันที่ 24 มกราคม 2555

ครั้งที่ 3 ประชามติเพื่อการประชาสัมพันธ์ วันที่ 31 มกราคม 2555

ครั้งที่ 4 ภาพลักษณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2555

ครั้งที่ 5 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2555

2.6 หลังจากผู้เรียนศึกษาเนื้อหาในแต่ละบทเรียน ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน (post-test) ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบหลังเรียน บทเรียน 5 บทเรียนใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2.7 หลังจากกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ตอบแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียน โดยให้เวลาทำแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

2.8 หลังจากกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมเรียบร้อยแล้ว ให้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2.9 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ได้รับการตรวจสอบโดยวิธีการสนทนากลุ่มย่อย จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 จุดมุ่งหมาย (aims) การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมความสามารถของผู้เรียนและเป้าหมายในการเรียน องค์ประกอบ ที่ 2 การเข้าถึง (accessibility)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกอบด้วยการเข้าถึงเนื้อหาและเครือข่ายสังคม องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรม (activities) ประกอบด้วย การสร้างกิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 การประเมิน (assessment) ประกอบด้วยการประเมินผล การแสดงและการแบ่งปัน องค์ประกอบของรูปแบบเหล่านี้นำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เทคนิคการสอน การสร้างกิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างบทเรียน โดยนำบทเรียนไปทดสอบหาประสิทธิภาพ มีผลเฉลี่ยการทดสอบหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 เป็น 88.52/87.41 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ 85/85 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525)

2. การเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่เรียนบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม 4A Model มีดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบผลต่างคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนและก่อนเรียนของนักศึกษาในกลุ่มควบคุม มีค่าสถิติ t=27.86, df=29, p-value= .000 และกลุ่มทดลอง มีค่าสถิติ t=19.82, df=30, p-value= .000 แสดงว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนและก่อนเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนระหว่างนักศึกษาในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้ค่าสถิติ F=0.605 df=1, 58 p-value=0.440 พบว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมเฉลี่ยหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม มีดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบผลต่างคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียนของนักศึกษาในกลุ่มควบคุม มีค่าสถิติ t=33.67, df=29, p-value= .000 และผลต่างคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียนของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง มีค่าสถิติ t=21.15, df=30, p-value= .000 แสดงว่า นักศึกษามีคะแนนหลังเรียนและก่อนเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าสถิติ t=1.22, df=45.42, p-value= .228 แสดงว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. การศึกษาผลคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษากับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าสหสัมพันธ์ r=0.49, df=31, p-value= .005 แสดงว่า คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามีความสัมพันธ์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความพึงพอใจในการใช้บทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 แสดงว่า นักศึกษามีระดับความพึงพอใจต่อบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในเรื่อง รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานออกแบบบทเรียนตามแบบรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นไปอย่างถูกต้องและมีขั้นตอนชัดเจน ทำให้สามารถนำรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ที่มีความสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้สามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผลงานได้รับรางวัลและเผยแพร่ต่อไป อย่างไรก็ตามควรมีการพิจารณาเพิ่มระยะเวลาในการทดลอง เนื่องจากการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการปลูกฝังและสร้างความตระหนักต่อการมีจิตสาธารณะและเห็นความสำคัญต่อประโยชน์ส่วนรวมก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model สามารถนำมาใช้กับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยนำรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model มาใช้เป็นสื่อหลักแทนที่การบรรยายในห้องเรียนปกติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาผ่านเครือข่ายสังคม โดยมีครูผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก เมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาในการเรียน หรือนำมาเป็นสื่อเสริมสำหรับใช้เพิ่มเติมประสบการณ์พิเศษแก่ผู้เรียนหลังกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนในระดับปริญญาตรีใช้สำหรับเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมในวิชาโฆษณาและประชาสัมพันธ์ได้ ทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักสื่อสารมวลชนเพิ่มมากขึ้น หากผู้เรียนศึกษาบทเรียนตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

3. การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาตามรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model ต้องมีการวางรูปแบบของเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และดำเนินงานได้สำเร็จตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ นอกจากนี้การจัดการเลือกรูปแบบของบทเรียนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา อาทิ ควรเลือกรูปแบบการจัดวางภาพกราฟิก อักษรที่มีขนาดเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเรียนบทเรียนในระยะเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจสืบค้นความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียนผ่านทางเครือข่ายสังคม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมไปทดลองกับรายวิชาอื่น ๆ ที่มีลักษณะธรรมชาติของวิชาที่แตกต่างกันเพื่อพัฒนารูปแบบเนื้อหาและกิจกรรมการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

2. ควรมีการวิจัยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้ได้รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนในทุกระดับชั้น มีวางแนวความคิดด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่การศึกาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสามารถปลูกฝังความคิดให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 4A Model หารูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาใช้สำหรับเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนำรูปแบบนั้น ๆ มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรทำการวิจัยกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมหลากหลายรูปแบบโดยจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อปลูกฝังและวางระบบความคิดที่เล็งเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม โดยควรเกิดจากจิตใต้สำนึกของผู้เรียนอย่างแท้จริง

5. ควรมีรูปแบบการสอนที่ใช้เครือข่ายสังคมที่มีความหลากหลาย เพื่อเป็นการนำศักยภาพของเครือข่ายสังคมมาใช้ประโยชน์ให้เต็มประสิทธิภาพ

6. ควรมีการวิจัยรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมโดยใช้เว็บเพจให้เป็นระบบเปิดเป็นเว็บเพจเพื่อการสอนเสริม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนสามารถศึกษาค้นคว้า ส่วนผู้เรียนที่เรียนช้าสามารถทบทวนบทเรียนได้บ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมลรัตน์ ทวิชชาติวิทยากุล. 2530. **การวิเคราะห์องค์ประกอบของความรับผิดชอบของนิสิตปริญญาตรีสาขา สังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของนิสิตและอาจารย์** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาดดา รุณะพงศา และคณะ. 2553. **การใช้เว็บเครือข่ายสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการ ประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานการอุดมศึกษา.

กิดานันท์ มลิทอง. 2543. **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

จันทรา พวงยอด. 2543. **การพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา โดยใช้กิจกรรมและเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

จุรีรัตน์ นันทัยทวีกุล. 2538. **การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. 2552. **เครือข่ายสังคมออนไลน์** (Online). http://ngnforum.ntc.or.th/index.php?option=com_content& task=view&id=76&Itemid=1, 25 มิถุนายน 2554.

ใจทิพย์ ณ สงขลา. 2542. **สร้างสรรค์หน้าและกราฟิกบนเว็บ.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2550. **วิธีวิทยาการออกแบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉลอง ทับศรี. 2549. **การออกแบบการเรียนการสอนวิชา การออกแบบการเรียนการสอน** (423511). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. (เอกสารการสอน)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชัยยงค์ พรมหวงศ์. 2525. **การทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอน.** กรุงเทพมหานคร: สำนักเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชำนาญ เชาวกีรติพงศ์. 2534. **หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย** *ใน* เอกสารประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย หน่วยที่ 1-7. น. 1-52. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณรงค์ สมพงษ์. 2544. **สื่อประสมเพื่อการเผยแพร่สารสนเทศในงานส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 12.** นนทบุรี: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณัฐกร สงคราม. 2553. **การออกแบบและพัฒนามัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพัดชา ชีวิตานนท์ และคณะ. 2554. **ยุคแห่งเฟซบุค.** กรุงเทพมหานคร: ประพันธ์สาส์น.

ดวงหทัย แสงวิริยะ. 2544. **ผลการใช้แผนการสอนแบบ 4 MAT ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบและเจตคติต่อการเรียน ในหน่วยการเรียนเรื่องประชากรศึกษาและการทำมาหากินระดับชั้นประถมศึกษา.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ทิศนา แขมมณี. 2552. **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

น้ำทิพย์ ตระกูลเมฆี. 2551. **การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย.** สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

นิคม ทาแดง. 2536. “หน่วยที่ 3 การวิเคราะห์ระบบทางการศึกษา”, น. 15 *ใน* **เอกสารการสอนชุดวิชาการ จัดระบบทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิภาพร เข็มเจริญ. 2553. **ความหมายและประโยชน์ของเครือข่ายสังคม** (ออนไลน์). http://ngnforum.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=1, 20 เมษายน 2553.

บุญชม ศรีสะอาด. 2535. **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

_____. 2537. **การพัฒนาการสอน.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุปผชาติ ทัฬหิกรณ์ และคณะ. 2544. **ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา.** โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว: กรุงเทพมหานคร.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2529. **วิธีวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประเทิน มหาขันธ์. 2536. **สอนเด็กให้มีความรับผิดชอบ.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ปรัชญนันท์ นิลสุข และคณะ. 2550. **การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยครูต้นแบบ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและอาชีพ, สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

ปรีชา ชัยนิยม. 2542. **การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการสอนความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปวีณา มีป้อง และ ภวรัญชน์รัตน์ ภู่วิจิตร์ม. 2554. **Facebook & twitter**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโปรวิชั่น จำกัด.

ปิยพร เชี่ยวชูศักดิ์. 2554. **ท่องโลกออนไลน์.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท สวัสดี ไอที จำกัด.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. **จิตวิทยาอุตสาหกรรม.** กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซท.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผดุงยศ ดวงมาลา. 2523. **การสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา.** ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พรชัย รอดสมจิตร. 2527. **ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ และที่อยู่ในครอบครัวปกติในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พรรัตน์ แก่นทอง. 2529. **การใช้บทบาทสมมุติพัฒนาความรับผิดชอบต่อชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พรศักดิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. 2541. **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทบวงมหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. 2553. **การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธิงค์ บียอนด์ บุ๊คส์ จำกัด.

พิสณุ ฟองศรี. 2553. **วิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

เพราพรรณ เปลี่ยนภู่. 2542. **จิตวิทยาการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

ภาสกร เรืองรอง. 2553. **รูปแบบบทเรียนบนเครือข่าย การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Jigsaw**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานการอุดมศึกษา.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภิเษก ชัยนิรันดร์. 2553. **การตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีเอ็ด ยูเคชัน จำกัด.

ยืน ภู่วรวรรณ และ สมชาย นำประเสริฐชัย. 2546. **ไอซีที เพื่อการศึกษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่นจำกัด.

ยุทธ ไกยวรรณ์ และ กุสุมา ผลาพรม. 2553. **พื้นฐานการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. **ความพึงพอใจในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542** หน้า 775. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.

รัชพล งามกระบวน. 2553. **วารสารการศึกษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท รำไทย เพรส จำกัด.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ลีนา ทองมาก. 2552. **การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อการทบทวน เรื่อง ระบบกระดูก.** ชุมพร: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร.

วรนารถ โมลีเอรี. 2550. **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดคุณลักษณศึกษาของลิคโคนาเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาสายอาชีพและเทคโนโลยี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2542. **พลังการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: SR Printing limited partnership.

วิชุดา รัตนเพียร. 2542. “การเรียนการสอนผ่านเว็บ: ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย.” **วารสารครุศาสตร์** 27 (3): 29-35.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิมลพรรณ อาภาเวท. 2553. **หลักการโฆษณาและประชาสัมพันธ์.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

วิรัช ลภิรัตนกุล. 2549. **การประชาสัมพันธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีระ ไทยพานิช. 2551. "การเรียนการสอนบนเว็บ: Web-based Instruction" **วารสารวิจัยรามคำแหง**. 11 (2): 1-12.

ศิรินันท์ วรรัตนกิจ. 2545. **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์คาโนนิคอล.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศิริอร ขันธหัตถ์. 2536. **องค์การและการจัดการ.** กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.

สมควร กวียะ. 2547. **การสื่อสารมวลชน : บทบาทหน้าที่ สิทธิ เสรีภาพและความรับผิดชอบต่อสังคม.** กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์.

สมคิด บางโม. 2551. **กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทพัฒนวิทย์การพิมพ์.

สมคิด อิสระวัฒน์. 2532. "การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning)." **การศึกษานอกระบบ.** 4 (5): 73-79.

สะอาด ตัณศุภผล. 2536. **นานาทัศนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และโฆษณา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2552. **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559).** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. 2550. **แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (2550-2559)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม.

สิปปนนท์ เกตุทัต. ม.ป.ป. **"แนวคิดเกี่ยวกับทิศทางและนโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศึกษาของประเทศไทย"** *ใน* ความหวังและอนาคตของชาติทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. น. 78-85. พระนครศรีอยุธยา: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สิริพร จิตรักษ์ธรรม. 2550. **กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน.** กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

สุกรี รอดโพธิ์ทอง. 2544. **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน: ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุรางค์ โค้วตระกูล. 2545. **จิตวิทยาการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

สุรพล พยอมแย้ม. 2545. **จิตวิทยาอุตสาหกรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กาญจนบุรี: สำนักพิมพ์ธรรมเมธี–สหายพัฒนาการพิมพ์.

อัจฉรีย์ พิมพิมูล และคณะ. 2554. "การพัฒนาบทเรียนตามรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์". **วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์พระบรมราชูปถัมภ์** 6 (2): 29-42.

อัจนา นิตยพงศ์ชัย. 2552. **การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอสนิกส์ (e-Book) วิชา เศรษฐศาสตร์จุลภาค สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.** พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

เอกวิทย์ โทปุรินทร์. 2546. **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความรับผิดชอบต่อการเรียนผ่านห้องเรียนเสมือนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Amit, Z. *et al.* 2007. Contextual Wisdom: Social Relations and Correlations for Multimedia Event Annotation. MM'07, September 2007, **ACM Journal, Bavaria, Germany**.

Arthur, L. J. *et al.* 2010. **Social Media at Work : How Networking Tools Propel Organizational Performance.** Sanfrancisco: Jossey-Bass.

Bernays, E.L. 1952**. Public Relations**. Norman: University of Oklahoma Press.

Cattell, R.B. 1963. **Manual for Jr.–sr. High school Personality Questionnaire "HSP" Form A.** Illinois: The Institute for Personality and ability Testing.

Dickinson, A. *et al.* 1984. Judgment of act-outcome contingency: The role of selective attribution. **Quarterly Journal of Experimental Psychology**, 36A, 29-50.

Dimicco, J.M. *et al.* 2008. **Research on the Use of Social Software in the Workplace.** [Online]**,** http://research.ihost.com/cscw08-socialnetworkinginorgs/papers/dimicco-millen-geyer-dugan_cscw08_workshop.pdf, August 10, 2011.

Doug, N. and S. Alan. 1976. **This is PR: The Realities of Public Relations.** Belmont, Calif: Wadsworth Publishing Company Inc.

Flippo, E.B. 1966. **Management: A Behavioral Approach.** New York: Allyn and Bacon.

Funk and Wagnalls. 1961. **New Standard Dictionary of The English Language**. New York: McGraw – Hill Book Company.

Patsakis, C. *et al.* 2009. **Social networks as an attack platform : Facebook case study.** Paper presented at Eighth International Conference on Networks, Piraeus, Greece.

Gagne, R. M., J.L. Briggs and W.W. Wager 1992. **Principles of instructional design.** Fort Worth: Harcourt Brace Jovanovich.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Erickson, J. and J. Anderson. 1997. **Learning with the community: Concepts and models for service learning in teacher education.** Washington, DC: American Association for Higher Education.

Fovet, F. 2009. **Impact of the use of Facebook amongst students of high school age with Social, Emotional and Behavioural Difficulties (SEBD)**. France: Paper presented at 39th ASEE/IEEE Frontiers in Education Conference.

Hackman, J. R. and G. R. Oldman. 1980. **Work Redesign.** Reading, Ma: Addison Wesley.

Hornby, A. F. 2000. **Advance learner's dictionary (6th ed.).** London: England: Oxford University.

Jessica, T. and D. Ferguson. 2007. **Work In Progress - Incorporating Ethics and Social Responsibility in Undergraduate Engineering Education.** Paper presented at Stony Brook University.

Locke, E. A. 1969. **What is Job Satisfaction? OB and Human Performance**, 4, 309-336.

Quirk, R. 1987. **Longman dictionary of contemporary English (2nd ed.).** London, England: Richard Clay Ltd.

Shi, N. et al. 2010**. The Continuance of Online Social Networks: How to Keep People Using Facebook**?. Hong Kong, China: Paper presented at the 43rd Hawaii International Conference on System Sciences – 2010.

Sorensen, L. 2009. **User managed trust in Social Networking– comparing Facebook, My Space and Linkedin.** Aalborg University Copenhagen, Lautrupvang Ballerup, Denmark.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Timothy, J.E. and S.C. Maxine. 2009. **Forums and Wikis and Blogs, Oh My: Building a Foundation for Social Computing in Education.** Paper presented at 39th ASEE/IEEE Frontiers in Education Conference Nova Southeastern University.

Tucker, J. and D. Ferguson. 2007. **Work In Progress - Incorporating Ethics and Social Responsibility in Undergraduate Engineering Education.** Paper presented at Stony Brook University.

Xie, Z. 2010. **Research for value and responsibility system of computer network benefit Community.** Ningbo, China: Paper presented at 2010 Second International Workshop on Education Technology and Computer Science.

Zhang, Z. 2008. **A Phenomenographic Study into Conceptions of Social Relations in Online Collaborative Learning.** Tianjin, China: Paper presented at International Conference on Computer Science and Software Engineering.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเสวนากลุ่มย่อยการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

1. รศ.ดร.ทิพย์เกษร บุญอำไพ ภาควิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. รศ.ดร.สุพัตรา คูหากาญจน์ ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3. รศ.ดร.สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. รศ.ดร.พิชัย ทองดีเลิศ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ผศ.ดร.ไพโรจน์ เบาใจ สาขาวิชาเทคโนโลยีการสื่อสารและการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

6. ผศ.ดร.พัลลภ พิริยะสุรวงศ์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

7. ผศ.ดร.สุกัญญา แสงเดือน สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารและการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

8. ดร.อินทิรา รอบรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9. คุณพัชร เกิดศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีเครือข่ายสังคม กรรมการและผู้จัดการฝ่ายการตลาด บริษัท ไทเกอร์ ไอเดีย จำกัด
10. คุณอรภัค สุวรรณภักดี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีเครือข่ายสังคม ที่ปรึกษาสภาผู้แทนราษฎรและนักการตลาด

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินค่าความตรงเชิงเนื้อหา

1. ดร.อินทิรา รอบรู้	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ผศ.กิจชัย ชัยนาคอนันต์	หัวหน้าภาควิชาการประสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
3. อาจารย์ศราณี เวศยาสิรินทร์	อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
4. อาจารย์เฉลิมศรี อรรจนกุล	อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
5. อาจารย์สาธิต ดิษโยธิน	ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมความรู้สื่อสาธารณะ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินค่าความเที่ยงของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

1. ผศ.ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข	ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ผศ.ดร.สาลินันท์ เทพประสาน	ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ดร.อินทิรา รอบรู้	ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
4. ดร.อมรรัตน์ ชีวังกูร	ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โรงเรียนวัดใหม่อมตรส กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์สาธิต ดิษโยธิน	ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมความรู้สื่อสาธารณะ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

1. ผศ.ดร. ปรัชญนันท์ นิลสุข	ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ผศ.ดร.สาลินันท์ เทพประสาน	ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา รองคณบดีด้านวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
3. ผศ.ดร.เลิศทิวัส ยอดล้ำ	อาจารย์ประจำศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
4. ดร.อินทิรา รอบรู้	ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
5. ดร.อมรรัตน์ ชีวังกูร	ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โรงเรียนวัดใหม่อมตรส กรุงเทพมหานคร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิแบบประเมินค่าความเที่ยงสื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1. ผศ.ดร. ปรัชญนันท์ นิลสุข ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2. ผศ.ดร.สาลินันท์ เทพประสาน รองคณบดีด้านวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

3. ผศ.ดร.เลิศทิวัส ยอดล้ำ อาจารย์ประจำศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

4. ดร.อินทิรา รอบรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

5. ดร.อมรรัตน์ ชีวังกูร ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โรงเรียนวัดใหม่อมตรส กรุงเทพมหานคร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการ

เครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารหมายเลข 1

รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ประกอบของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย

1. หลักการ แนวคิดและทฤษฎี ได้แก่ หลักการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม การกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

2. รูปแบบการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ มโนทัศน์เนื้อหาวิชาโฆษณาและประชาสัมพันธ์ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล

3. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม แผนการสอนวิชาโฆษณาและประชาสัมพันธ์

องค์ประกอบของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักการ แนวคิดและทฤษฎี

การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมทางสังคมทั่วโลกทุก ๆ ด้าน ส่งผลก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดมิติที่หลากหลายทางสังคมและกระแสความนิยมของการเข้าถึงเครือข่ายสังคมของผู้ใช้บริการจำนวนมาก ก้าวเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย ปรับเปลี่ยนและสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างลงตัวรอบด้าน โดยเฉพาะรูปแบบการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่งผลกระทบโดยตรงต่อการจัดการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ เนื่องจากปัจจุบันผู้เรียนมีรูปแบบการค้นคว้าหาข้อมูลที่อาศัยเครือข่ายออนไลน์เป็นหลัก ส่งผลให้การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายนั้น มิได้คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น จึงมีให้เห็นว่าเกิดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (computer crimes) มากมาย อาทิ การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ การลักลอบฟังข้อมูล การเผยแพร่ภาพลามก การเขียนข้อความผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เป็นภัยต่อความมั่นคง รวมถึงการตัดต่อภาพเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย จึงต้องมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เพื่อปกป้องประชาชนผู้บริสุทธิ์ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องและเพื่อเป็นการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดมีขึ้นแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2550-2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบการพัฒนางาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมั่นคงทางวัฒนธรรม คนไทยมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สร้างความกลมเกลียวท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม เสริมสร้างประชาชนมีความรู้ คู่คุณธรรม สามารถดำรงภูมิปัญญาของสังคมไทย ตลอดจนสามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงแห่งโลกอนาคต ถือเป็นรูปแบบการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและคุณธรรมจริยธรรมให้กับสมาชิกของสังคมต่อไป

รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาโฆษณาและประชาสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ นักสื่อสารมวลชน โดยการจัดกระบวนการสอนผ่านระบบเครือข่ายสังคมและร่วมกับการใช้สื่อมัลติมีเดียอื่น ๆ แนวทางในการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยหลักการดังนี้

หลักการที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการเรียนรู้ (aim and goals) ผู้สอนกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนผ่านเครือข่ายสังคมและผู้สอนเข้าใจผู้เรียน โดยกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน รวมถึงการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ ในเรื่องที่จะเรียน ทั้งในด้านความรู้ เจตคติ ทักษะที่จำเป็นในผลิตสื่อเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักการที่ 2 การเข้าถึง (accessibility) เนื้อหาบทเรียนและการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายสังคม ดังนี้

เนื้อหาบทเรียน (content) กำหนดเนื้อหาบทเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทั้งในด้านทฤษฎีและหลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

เครือข่ายสังคม (social network) กำหนดรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่ช่วยสนับสนุนผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนได้อย่างสะดวก ทุกที่ ทุกเวลา

หลักการที่ 3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ (activities) เป็นการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม มีวิธีการ ดังนี้

ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดให้ผู้เรียนผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และมีการรวบรวมผลงานเพื่อเผยแพร่และแบ่งปันเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเครือข่ายสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิจกรรมที่ 1 ให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบโครงการ (project approach) โดยให้ผู้เรียนรายบุคคลสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

กิจกรรมที่ 2 ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (interactive) กับผู้สอนและเพื่อนผ่านระบบเครือข่ายสังคม โดยการนำเสนอผลงานและความก้าวหน้าการสร้างสรรค์ผลงานผ่านทางระบบเครือข่ายสังคม

หลักการที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (assessment of learning) ด้วยวิธีการประเมินผลงานและการสังเกตพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้และการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งประเมินตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

จุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

รูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม มีเป้าหมายหลัก คือ ให้ความรู้แก่ผู้เรียนผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมและเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนผ่านรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นทักษะการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนเชื่อมโยงไปสู่ผู้เรียนผ่านระบบเครือข่ายสังคม

เนื้อหารายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ประกอบด้วยหลักการประชาสัมพันธ์ ความสำคัญ ความหมายพื้นฐานของการประชาสัมพันธ์ ประวัติและวิวัฒนาการด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งในและต่างประเทศ ร่วมถึงการสร้างประชามติเพื่อการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งการสร้างภาพลักษณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและเข้าใจถึงเทคนิคต่าง ๆ ของการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม การผลิตสื่อเพื่อสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้ชมสื่อประชาสัมพันธ์ต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารหมายเลข 2

แบบประเมินความเหมาะสมเพื่อรับรองรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ: แบบประเมินความเหมาะสม เพื่อรับรองรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ตอนที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการ	**เหมาะสม 1**	**ไม่แน่ใจ 0**	**ควรปรับปรุง -1**	**ข้อเสนอแนะ**
องค์ประกอบของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม				
1. หลักการ แนวคิดและทฤษฎี				
1.1 หลักการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม				
1.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการเรียนรู้				
1.3 จัดสภาพแวดล้อมทางการสอนโดยใช้กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านทางการสอนผ่านระบบเครือข่ายสังคม				
1.4 ประเมินผลการเรียนผ่านระบบเครือข่ายสังคม การสร้างสรรค์ผลงานและจดให้ผู้เรียนประเมินผลงานของตนเองผ่านระบบเครือข่ายสังคม				

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายการ	เหมาะสม 1	ไม่แน่ใจ 0	ควรปรับปรุง -1	ข้อเสนอแนะ
1.5 ผู้สอนทำหน้าที่ให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนผ่านระบบเครือข่ายสังคม และสร้างเสริมแรงจูงใจผ่านระบบเครือข่ายสังคม				
2. จุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการ				
2.1 จุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิทางการเรียนที่ดีขึ้นและมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น				
2.2 เป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม				
3. เนื้อหาวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์				
3.1 ความหมายและความสำคัญของหลักการประชาสัมพันธ์				
3.2 ประวัติและวิวัฒนาการของการประชาสัมพันธ์				
3.3 ประชามติในการประชาสัมพันธ์				
3.4 ภาพลักษณ์ของการประชาสัมพันธ์				
3.5 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์				
4. กระบวนการเรียนการสอน				
4.1 กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ (Goals)				
4.2 ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)				
- เนื้อหา (Content)				
- เครือข่ายสังคม (Social Network)				
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้ (Activities)				
- เรียนแบบโครงการ (Project Approach)				

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายการ	เหมาะสม 1	ไม่แน่ใจ 0	ควรปรับปรุง -1	ข้อเสนอแนะ
- ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มผ่านเครือข่ายสังคม (Interactive)				
- การแสดงความคิดเห็นร่วมกันเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม				
4.4 การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning)				
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning achievement)				
- แสดงและการแบ่งปัน (Show and Share)				
- ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินผลงาน (Evaluation)				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (เพิ่มเติม)

……
……
……
……
……
……
……
……

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง .....

ขอขอบพระคุณในความกรุณา ที่ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
นางสาวเอกญา แววภักดี (ผู้วิจัย) นักศึกษาปริญญาเอก สาขาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารหมายเลข 3

แบบประเมินความเหมาะสมเพื่อรับรองรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการ
เครือข่ายสังคมที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

ขั้นตอนการเข้าเรียนรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคม

การเข้าสู่เว็บไซต์ คลิกเข้าไปที่ Internet Explorer และเข้าhttp://www.facebook.com/#!/socialprs จะปรากฏหน้าจอ ดังที่ปรากฏภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 หน้าเว็บเพจแรกของ http://www.facebook.com/#!/socialprs

ในเว็บเพจหน้าแรก ของ http://www.facebook.com/#!/socialprs ข้อมูลจะปรากฏในรูปแบบของ Timeline for Facebook ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเพื่อนหรือสมาชิกในกลุ่มนักศึกษาที่เรียนวิชาโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ร่วมกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพที่ 2 ลำดับสารบัญ Timeline for Facebook

การนำเสนอบทเรียนผ่านเครือข่ายสังคมในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดียลักษณะ Video file (.wmv) ดังที่ปรากฏในภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 การนำเสนอบทเรียนผ่านเครือข่ายสังคมในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดียลักษณะ Video file (.wmv)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในการปฏิสัมพันธ์ในระบบเครือข่ายสังคมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมีลักษณะดังนี้

ภาพที่ 4 แสดงการปฏิสัมพันธ์ในระบบเครือข่ายสังคมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

ขั้นตอนการเข้าสู่ระบบการสอนออนไลน์ (e-Learning)

1. การเข้าสู่เว็บไซต์ คลิกเข้าไปที่ Internet Explorer และเข้า http:// www.socialprs.com จะปรากฏหน้าจอ ดังที่ปรากฏภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพที่ 1 หน้าแรกของ web http://www.socialprs.com/social/

ในหน้าแรก ของ web http://www.socialprs.com/social/ ประกอบด้วย ข้อมูลที่นำเสนอไว้ดังนี้

1.1 ชื่อผู้วิจัย ชื่อโครงการวิทยานิพนธ์

1.2 ส่วนของการเข้าสู่ระบบ

1.3 ชื่อวิชา การโฆษณาและประชาสัมพันธ์

1.4 การเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน

1.5 ปฏิทิน

1.6 สถานะของผู้ที่อยู่ในระบบ ณ เวลานั้น

2. การเข้าสู่ระบบของผู้เชี่ยวชาญ ท่านอาจารย์ สามารถเข้าสู่ระบบได้โดยไปที่หมายเลข 2 (ในภาพที่ 2) และใช้ username และ password ดังนี้

Username: prosocials

Password: P12345

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

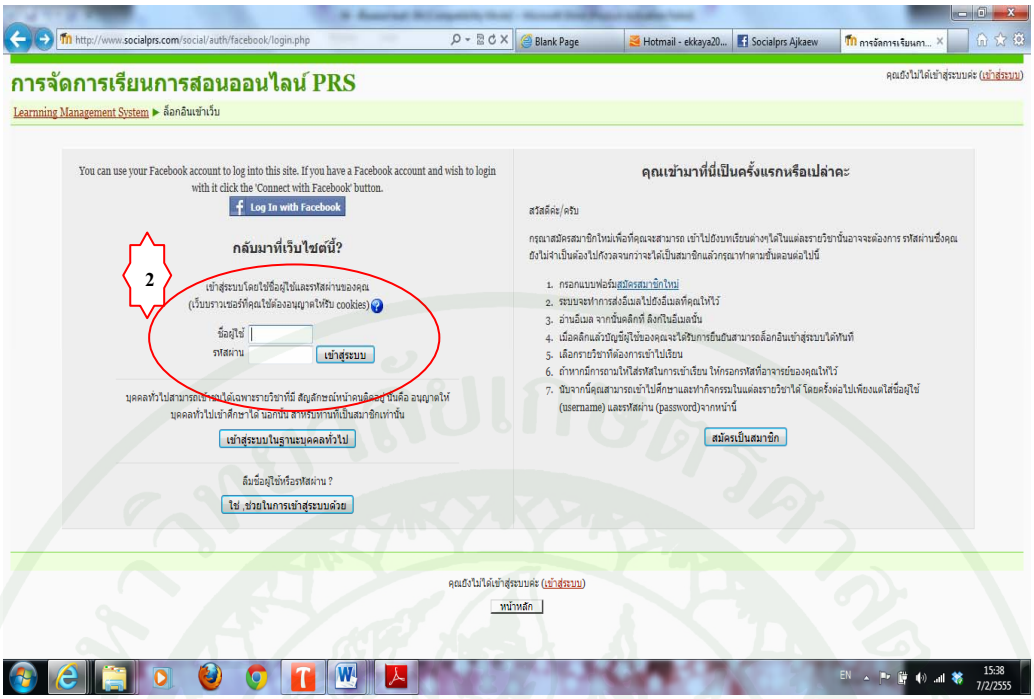

ภาพที่ 2 การเข้าสู่ระบบ

3. การเข้าสู่วิชาเรียน ท่านสามารถเข้าสู่วิชาเรียนได้ โดยคลิก ที่ชื่อรหัสวิชา 08 – 551 - 101: วิชา การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดยไปที่หมายเลข 3 (ในภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 การเข้าวิชา การโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพจะปรากฏในภาพที่ 3.1

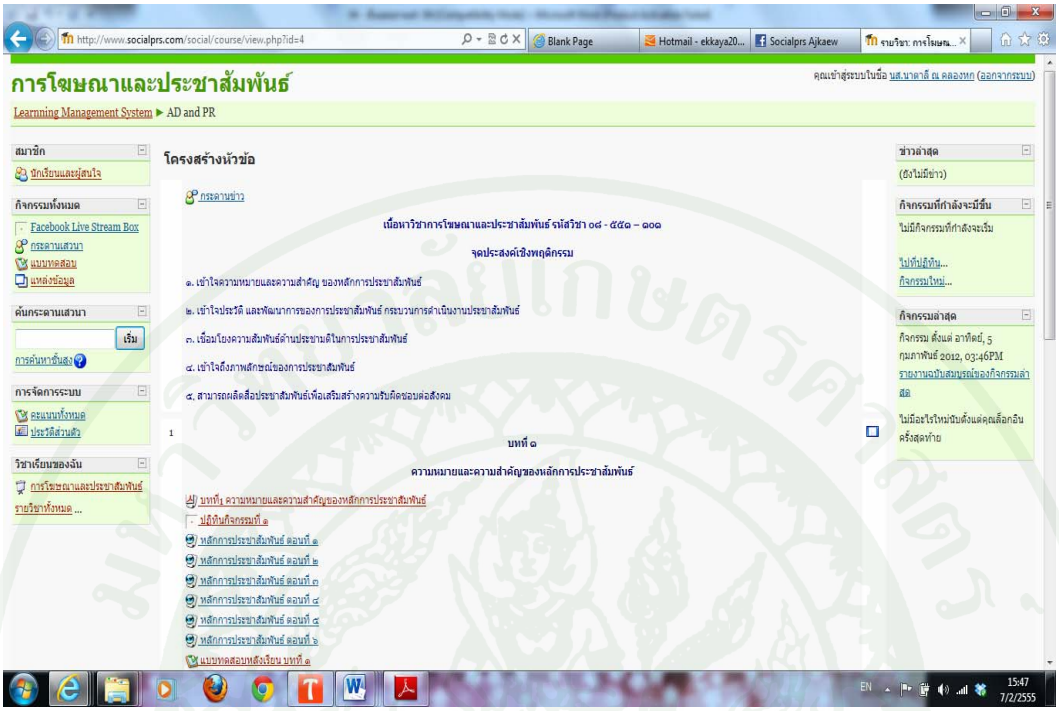

ภาพที่ 3.1 หน้าเว็บ รหัสวิชา 08 – 551 - 101: วิชา การโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ในหน้าเว็บของ วิชา การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่นำเสนอไว้ ดังนี้

3.1 แสดงชื่อบทเรียน รายละเอียดของบทเรียนและกิจกรรมการเรียน ดังนี้

3.5.1 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.5.2 เนื้อหาของบทเรียน ตั้งแต่บทที่ 1 - 5 ตามลำดับ

3.5.3 เอกสารประกอบการสอนของแต่ละบท (เป็นเอกสาร pdf)

3.5.4 วิดีทัศน์นำเสนอเนื้อหาบทเรียน

3.5.5 แบบทดสอบหลังเรียนผ่านสื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (ปรากฏตอนท้ายบทเรียนที่ 1-5 ตามลำดับ)

4. **การเข้าถึงเนื้อหาวิชาโดยใช้ Menu** เมื่อต้องการไปยังเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมการเรียนอื่นๆ สามารถคลิก menu “ไปยัง” และเลือก ตามรายการที่ปรากฏได้ (หมายเลข 5 ในภาพที่ 5)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

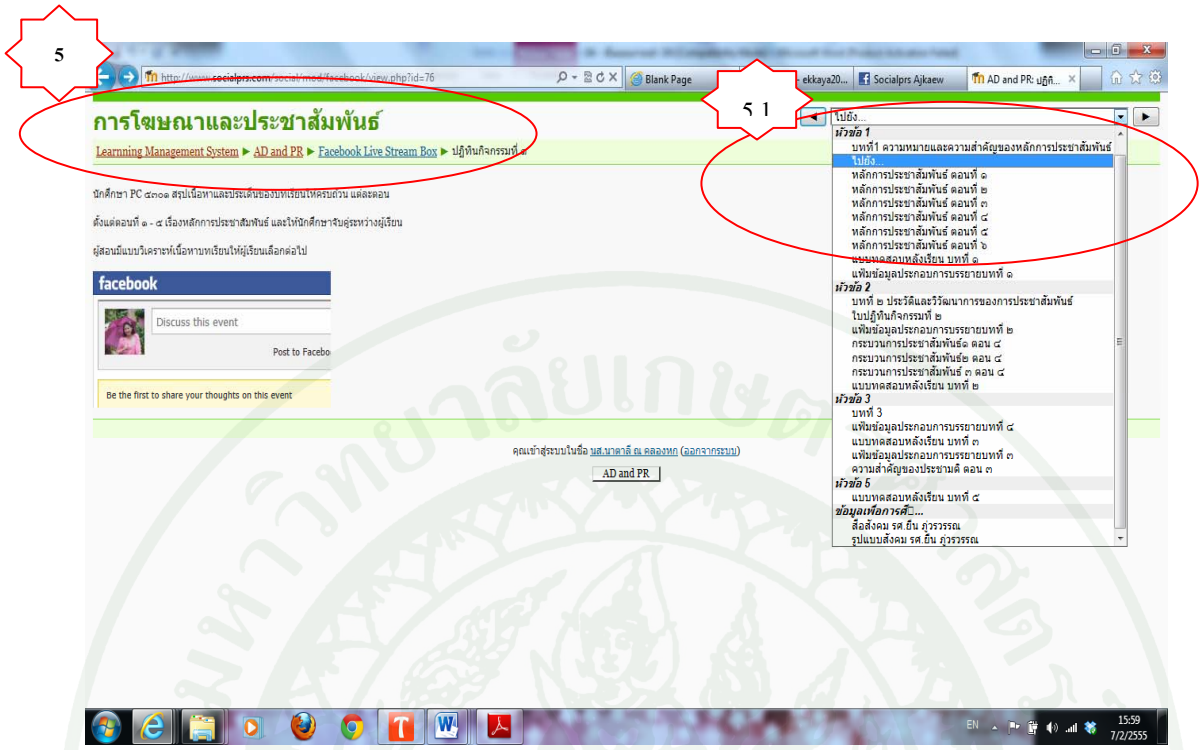

ภาพที่ 5 การใช้ menu

และอาจใช้ menu bar ใต้ชื่อวิชา (หมายเลข 5.1 ในภาพที่ 5)

- คลิก **แหล่งข้อมูล** จะไปยังแหล่งข้อมูลของกิจกรรมทั้งหมด
- คลิก ที่ www socialprs. com หรือ AD and PR วิชา การโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้เชี่ยวชาญที่สละเวลาในการตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ประกอบการวิจัยในครั้งนี้ จบครบทุกกิจกรรม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบทดสอบรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC $=\frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
16	1	0	1	1	1	4	0.80	ดี
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
18	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
20	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
22	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
23	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
24	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
25	1	1	0	1	1	4	0.80	ดี
26	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC = $\frac{\Sigma R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
27	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
28	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
29	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
30	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
31	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
32	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
33	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
34	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
35	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
36	1	1	1	0	1	4	0.80	ดี
37	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
38	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
39	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
40	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
41	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
42	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
43	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
44	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
45	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
46	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
47	1	1	1	1	0	4	0.80	ดี
48	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
49	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
50	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี

โดยการแปลความ คือ ถ้า IOC $\geq$ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ถ้า IOC < 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 2 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC $=\frac{\Sigma R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
18	1	0	1	1	1	4	0.80	ดี
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
20	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
22	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
23	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
24	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
25	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
26	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
27	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
28	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
29	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
30	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
31	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
32	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
33	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
34	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
35	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
36	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
37	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
38	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
39	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
40	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
41	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
42	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
43	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
44	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
45	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
46	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
47	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
48	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
49	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
50	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี

โดยการแปลความ คือ ถ้า IOC $\geq$ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ถ้า IOC < 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 3 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบประเมินสื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับรูปแบบการสอนผ่านเครือข่ายสังคม

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC $=\frac{\Sigma R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
6	0	1	1	1	1	4	0.80	ดี
7	1	0	1	1	1	4	0.80	ดี
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
11	1	1	0	1	1	4	0.80	ดี
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
15	0	1	1	1	1	4	0.80	ดี
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
17	0	1	1	1	0	3	0.60	ดี
18	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี

โดยการแปลความ คือ ถ้า IOC $\geq$ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ถ้า IOC < 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 4 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบประเมินเครื่องมือการประเมินความพึงพอใจสำหรับผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
4	1	1	0	1	1	4	0.80	ดี
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี

โดยการแปลความ คือ ถ้า IOC $\geq$ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ถ้า IOC < 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 5 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective concordance: IOC) แบบประเมินแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC $=\frac{\Sigma R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ดี

โดยการแปลความ คือ ถ้า IOC $\geq$ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ถ้า IOC < 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ง

รายละเอียดของรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คณะ/ภาควิชา/สาขาวิชา คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อวิชา 08-888-205 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์
Advertising and Public Relations

2. จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต (2-3-5)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา เทคโนโลยีบัณฑิต
กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
อาจารย์เอกญา แววภักดี

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ชั้นปีที่ 2

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี

8. สถานที่เรียน อาคารคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด 27 พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจถึงความหมาย หลักการ กระบวนการ รูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ และสื่อที่ใช้ ในงานโฆษณาและงานประชาสัมพันธ์

2. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับองค์กรและบริษัทตัวแทนในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

3. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับ จรรยาบรรณและจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อต่อยอดและเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการโฆษณาและประชาสัมพันธ์กับสภาพการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายของรายวิชา

ความหมาย หลักการ พัฒนาการของการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ กระบวนการ รูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ และสื่อที่ใช้ ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและบริษัทตัวแทนในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ศึกษาเป้าหมาย ข้อบังคับ ความรับผิดชอบและจรรยาบรรณในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา 3 (2-3-5)

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
บรรยาย 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	การฝึกปฏิบัติ 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	การศึกษาด้วยตนเอง 75 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย/เฉพาะกลุ่ม

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

ผลการเรียนรู้จากรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2)

1. คุณธรรมจริยธรรม

1.1 คุณธรรมจริยธรรมที่ต้องพัฒนา

1) ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น

2) มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

3) มีคุณธรรม จริยธรรมและตรงต่อเวลา

1.2 วิธีสอน

1.3 มอบหมายงานให้นักศึกษาศึกษา ค้นคว้า และนำเสนอรายงานที่ได้รับมอบหมาย

1) สอนจรรยาบรรณและจริยธรรมของนักโฆษณาและนักประชาสัมพันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) ยกตัวอย่างกรณีศึกษาเชิงปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักโฆษณาและนักประชาสัมพันธ์และให้นักศึกษาอภิปรายอย่างกว้างขวาง

1.4 วิธีการประเมินผล

1) สังเกตพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนตรวจสอบการส่งงานตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด สังเกตการณ์แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นอภิปราย

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

*1) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ

2) มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 วิธีสอน

1) บรรยายความหมาย หลักการ กระบวนการ รูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ และสื่อที่ใช้ ในงานโฆษณาและงานประชาสัมพันธ์โดยยึดหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) บรรยายและยกตัวอย่างองค์กรและบริษัทตัวแทนในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

3) บรรยายข้อบังคับ จรรยาบรรณและจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์พร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องให้นักศึกษาอภิปรายอย่างกว้างขวาง

4) สอนโดยการติว (Tutorial Group)

2.3 วิธีการประเมินผล

1) สอบข้อเขียนเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค

2) ประเมินความรู้ ความเข้าใจจากการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการอภิปราย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

*1) มีความสามารถในการค้นคว้าความรู้ ข้อมูล และประเมินความถูกต้องได้ด้วยตนเอง

2) สามารถประเมินสถานการณ์ต่างๆ และวางแผนรับได้ดี

3.2 วิธีสอน

1) มอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดรายบุคคล/รายงานกลุ่มให้นักศึกษาจัดทำเพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

2) มอบหมายให้นักศึกษานำเสนอรายงานในชั้นเรียนและเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง

3.3 วิธีการประเมินผล

1) สังเกตพัฒนาการและความถูกต้องของข้อมูลในการคิดวิเคราะห์ จากงานที่นักศึกษาได้มอบหมาย

2) ประเมินจากรายงานและการนำเสนองานของนักศึกษา สังเกตพฤติกรรมจากการอภิปราย

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

*1) มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม

วิธีสอน

2) มอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดรายบุคคล/รายกลุ่มเกี่ยวกับการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาจัดทำตามที่ได้รับมอบหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 วิธีการประเมินผล

1) ตรวจสอบความตรงต่อเวลาในการส่งงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม

2) สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาจากการทำงานหรือแบบฝึกหัดรายบุคคลหรือรายงานกลุ่ม

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

*1) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม

2) สามารถเลือกรูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้ฟังที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 วิธีสอน

1) มอบหมายให้นักศึกษานำเสนองานรายบุคคล/รายงานกลุ่ม

5.3 วิธีการประเมินผล

1) ประเมินผลจากการนำเสนอผลงานในเชิงความเหมาะสม การเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีและวิธีการนำเสนอ

6. ทักษะพิสัย

6.1 ทักษะพิสัยที่ต้องพัฒนา

*1) มีทักษะในการปฏิบัติงานกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีความร่วมมืออย่างดี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6.2 วิธีสอน

1) มอบหมายรายงานกลุ่มให้นักศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญๆ ของการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

6.3 วิธีการประเมินผล

1) สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำรายงานกลุ่ม

หมายเหตุ: *หมายถึง ข้อที่เป็นความรับผิดชอบหลักที่ปรากฏใน Curriculum Mapping

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน (จัดทำการสอน 15 สัปดาห์)

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน / สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	แนะนำรายวิชา ความหมาย หลักการ ประเภท และความสำคัญของการประชาสัมพันธ์	5	ปฐมนิเทศ วิเคราะห์ความรู้เบื้องต้นของผู้เรียน บรรยาย/PowerPoint	อาจารย์เอกญา แววภักดี
2	ความหมาย หลักการ ประเภท และความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ (ต่อ)	5	บรรยาย/PowerPoint อภิปรายกลุ่ม	
3	ประวัติ และพัฒนาการของการประชาสัมพันธ์	5	บรรยาย/PowerPoint	
4	กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์	5	บรรยาย/PowerPoint ยกตัวอย่าง	
5	ภาพลักษณ์	5	บรรยาย/PowerPoint ยกตัวอย่าง แบบฝึกหัด	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน / สื่อที่ใช้	ผู้สอน
6	สื่อการประชาสัมพันธ์ องค์กรและบริษัทตัวแทน ประชาสัมพันธ์	5	บรรยาย/PowerPoint ยกตัวอย่าง กิจกรรมนิทรรศการ ประชาสัมพันธ์	
7	ข้อบังคับ จรรยาบรรณและ จริยธรรมของนัก ประชาสัมพันธ์	5	บรรยาย/PowerPoint ยกตัวอย่าง อภิปรายกลุ่ม แบบฝึกหัด	
	สอบกลางภาคเรียน			
8	ความหมาย และความสำคัญ ของการโฆษณา	5	บรรยาย/PowerPoint อภิปรายกลุ่ม	
9	ประวัติ และพัฒนาการของการ โฆษณา	5	บรรยาย/PowerPoint	
10	กระบวนการดำเนินงาน โฆษณา	5	บรรยาย/PowerPoint ยกตัวอย่าง	
11	ประเภท และรูปแบบของงาน โฆษณา	5	บรรยาย/PowerPoint ยกตัวอย่าง	
12	สื่อการโฆษณา องค์กร/บริษัทตัวแทนโฆษณา อุตสาหกรรมการโฆษณา	5	บรรยาย/PowerPoint ยกตัวอย่าง Internet แบบฝึกหัด	
13	ข้อบังคับ จรรยาบรรณและ จริยธรรมของนักโฆษณา	5	บรรยาย/PowerPoint ยกตัวอย่าง อภิปรายกลุ่ม แบบฝึกหัด	
14	นำเสนอรายงานกลุ่ม	5	PowerPoint Internet อภิปรายกลุ่ม	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน / สื่อที่ใช้	ผู้สอน
15	ทบทวน สรุปเนื้อหา	5	บรรยาย/PowerPoint สอนโดยการติว (Tutorial Group)	
	สอบปลายภาคเรียน			

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
	1. คุณธรรม จริยธรรม	แบบฝึกหัด	7,13	5
	2. ความรู้	สอบกลางภาคเรียนและสอบปลายภาคเรียน	สัปดาห์สอบกลางภาคเรียน/สอบปลายภาคเรียน	60
	3. ทักษะทางปัญญา	งานรายบุคคล รายงานกลุ่ม	5,6,12,14	15
	4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	รายงานกลุ่ม	14	5
	5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การนำเสนอรายงานกลุ่ม	14	5
	6. ทักษะพิสัย	พฤติกรรมการเข้าชั้นเรียน/ความตั้งใจและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	10

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

เอกสารและตำราหลัก

วิมลพรรณ อาภาเวท. (2553). **หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วิรัช ลภิรัตนกุล. (2553). **การประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสรี วงษ์มณฑา. (2546). **หลักการโฆษณา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสาร.

Dan Lattimore et al. (2007). **Public relations : the profession and the practice.** New York : McGraw-Hill.

Belch, G. E., and Belch, M. A. (2009). **Advertising and promotion : an integrated marketing communication perspective**. New York: McGraw-Hill.

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

วิรัช ลภิรัตนกุล. (2553). **การประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิมลพรรณ อาภาเวท. (2553). **หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

เสรี วงษ์มณฑา. (2546). **หลักการโฆษณา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสาร.

Dan Lattimore et al. (2007). **Public relations : the profession and the practice.** New York : McGraw-Hill.

เอกสารและข้อมูลแนะนำ

นิตยสารทางด้านการตลาด เช่น BrandAge Maketeer MBA เป็นต้น
เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เช่น www.positioningmag.com

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

1. การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
2. ให้ข้อเสนอแนะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามที่ผู้สอนทำเป็นช่องทางสื่อสารกับนักศึกษา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

1. การแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์สอนของอาจารย์ประจำวิชานี้
2. ระดับผลการเรียนของนักศึกษา
3. การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

1. เมื่อได้ผลประเมินการสอนและการแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นโดยประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

1. ในระหว่างกระบวนการเรียนการสอนมีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในรายวิชา หรือการสอบถามนักศึกษา
2. การสอบกลางภาคและปลายภาคให้มีการวัดและประเมินผลผลการเรียนรู้ที่สำคัญๆ อีกครั้ง
3. การตรวจและประเมินผลงานสอบถามนักศึกษา

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

1. ปรับปรุงรายวิชาอย่างน้อยทุก 4 ปี ตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ 5 หน่วยการเรียน ดังมีเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

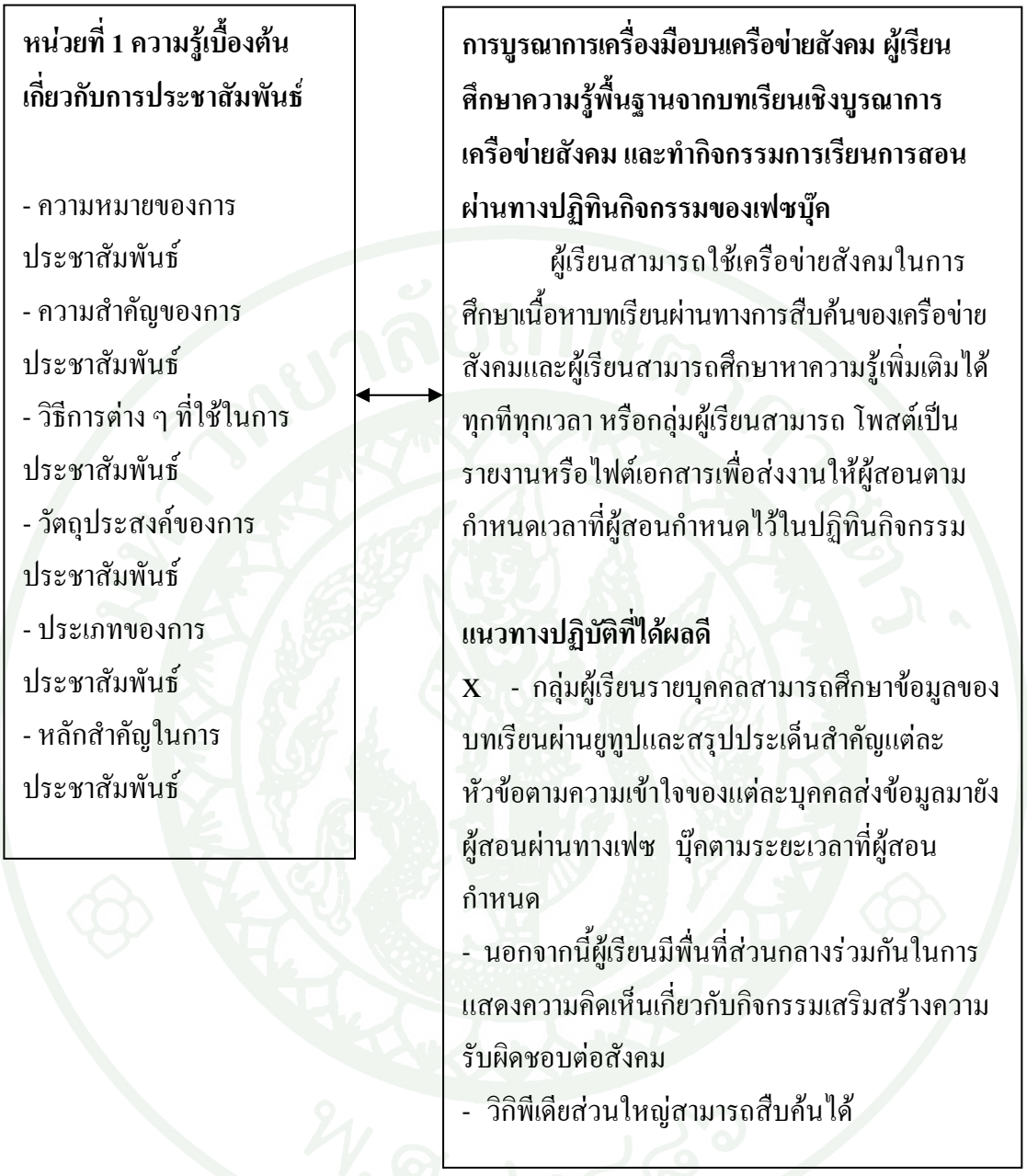

ภาพผนวกที่ 1 การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอน หน่วยการเรียนที่ 1

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

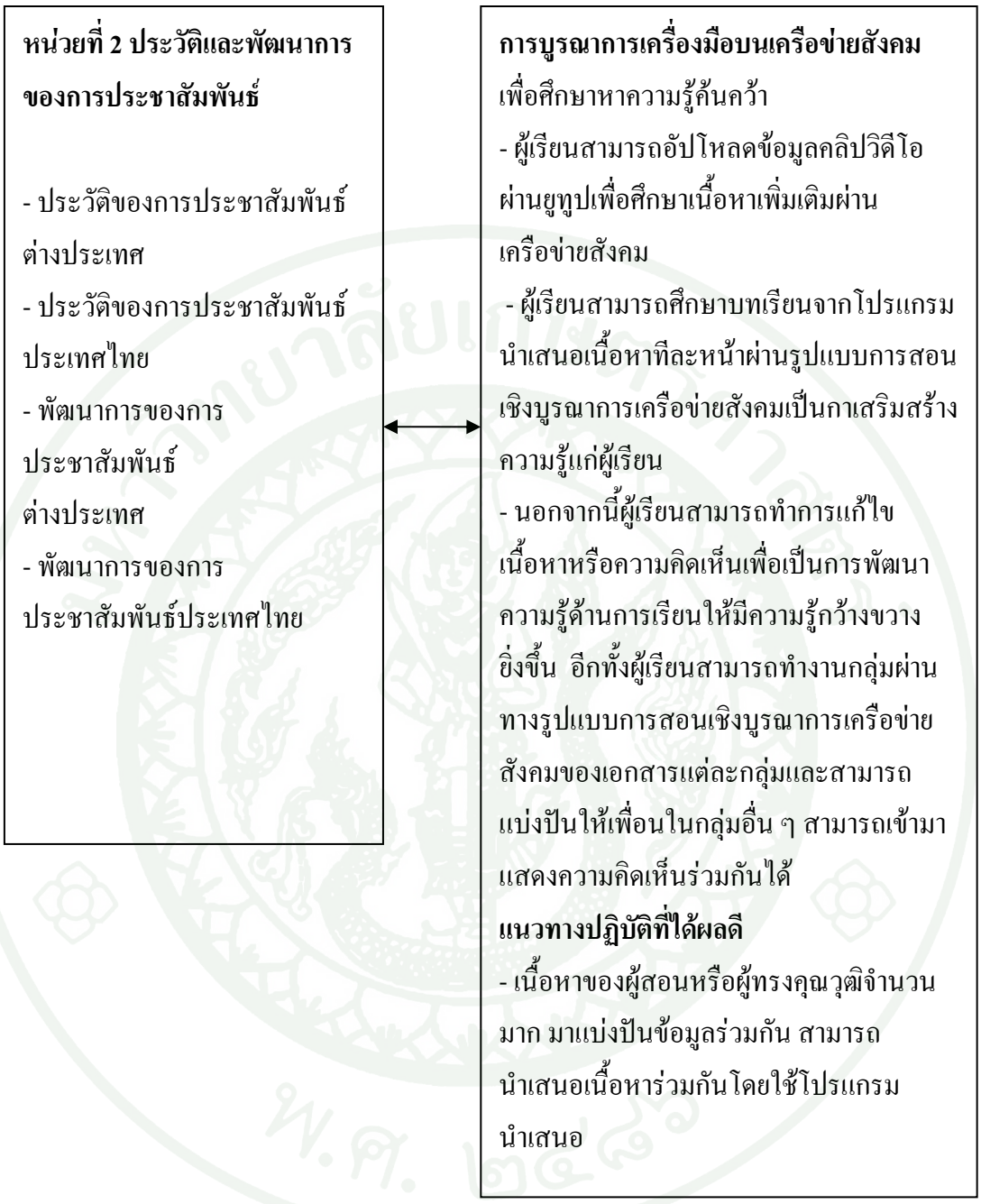

ภาพผนวกที่ 2 การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอน หน่วยการเรียนที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

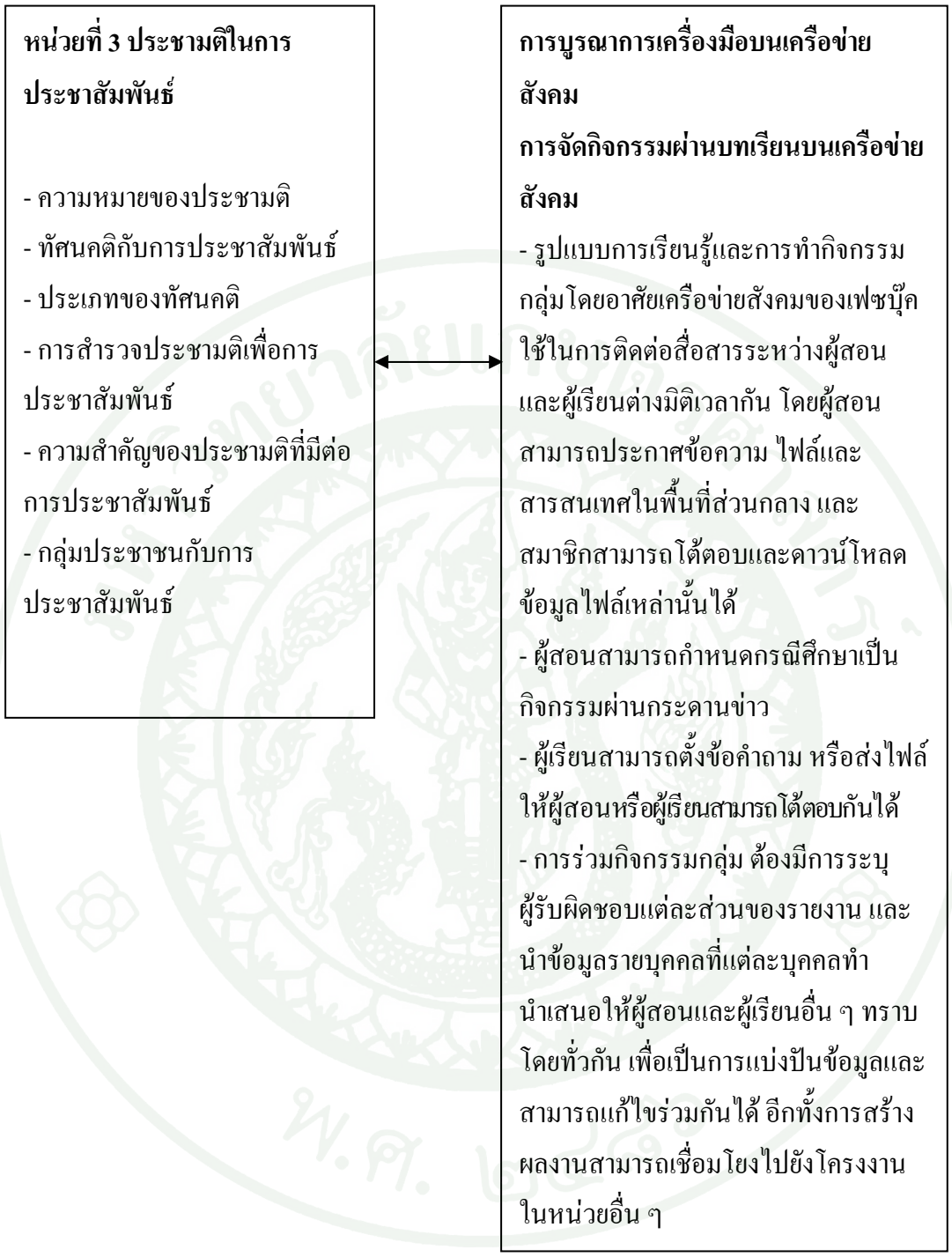

ภาพผนวกที่ 3 การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอน หน่วยการเรียนที่ 3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หน่วยที่ 4 ภาพลักษณ์ในด้านการประชาสัมพันธ์

- ความหมายของภาพลักษณ์
- ความสำคัญของภาพลักษณ์
- คุณลักษณะของภาพลักษณ์
- ประเภทของภาพลักษณ์
- กระบวนการเกิดภาพลักษณ์
- บทบาทของนักประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์
- กรณีศึกษาภาพลักษณ์

การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคม

- ผู้เรียน ทำกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นเมื่อได้ชมโครงการรณรงค์ผลิตหนังสั้นที่เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านเทคโนโลยีเครือข่ายสังคมเฟซบุ๊ค

แนวทางปฏิบัติที่ได้ผลดี

- เนื้อหาของผู้สอนหรือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนมาก มาแบ่งปันข้อมูลร่วมกัน สามารถนำเสนอเนื้อหาร่วมกันโดยใช้โปรแกรมนำเสนอ
- การนำเสนอทั้งภาพและเสียงรูปแบบการสร้างข้อมูล หรือเนื้อหา โดยอาศัยภาพหรือเรื่องราวต่าง ๆ ในการอธิบายเนื้อหาบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้และสามารถจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

การจัดกิจกรรมผ่านบทเรียนบนเครือข่ายสังคม

- การกำหนดหัวข้อการทำกิจกรรม โดยให้นักศึกษาทำตามขั้นตอนและกระบวนการเขียนรายงานเอกสารที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายและส่งรายงานตามกำหนดเวลาอย่างต่อเนื่องตามเงื่อนไขที่ผู้สอนกำหนดต่อไป

สิ่งที่ควรพิจารณา

- ผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มสามารถแก้ไขข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มปิดได้ หรือผู้เรียนมีพื้นที่ที่แสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อเป็นการสะท้อนความคิดของกลุ่มได้

ภาพผนวกที่ 4 การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอน หน่วยการเรียนที่ 4

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

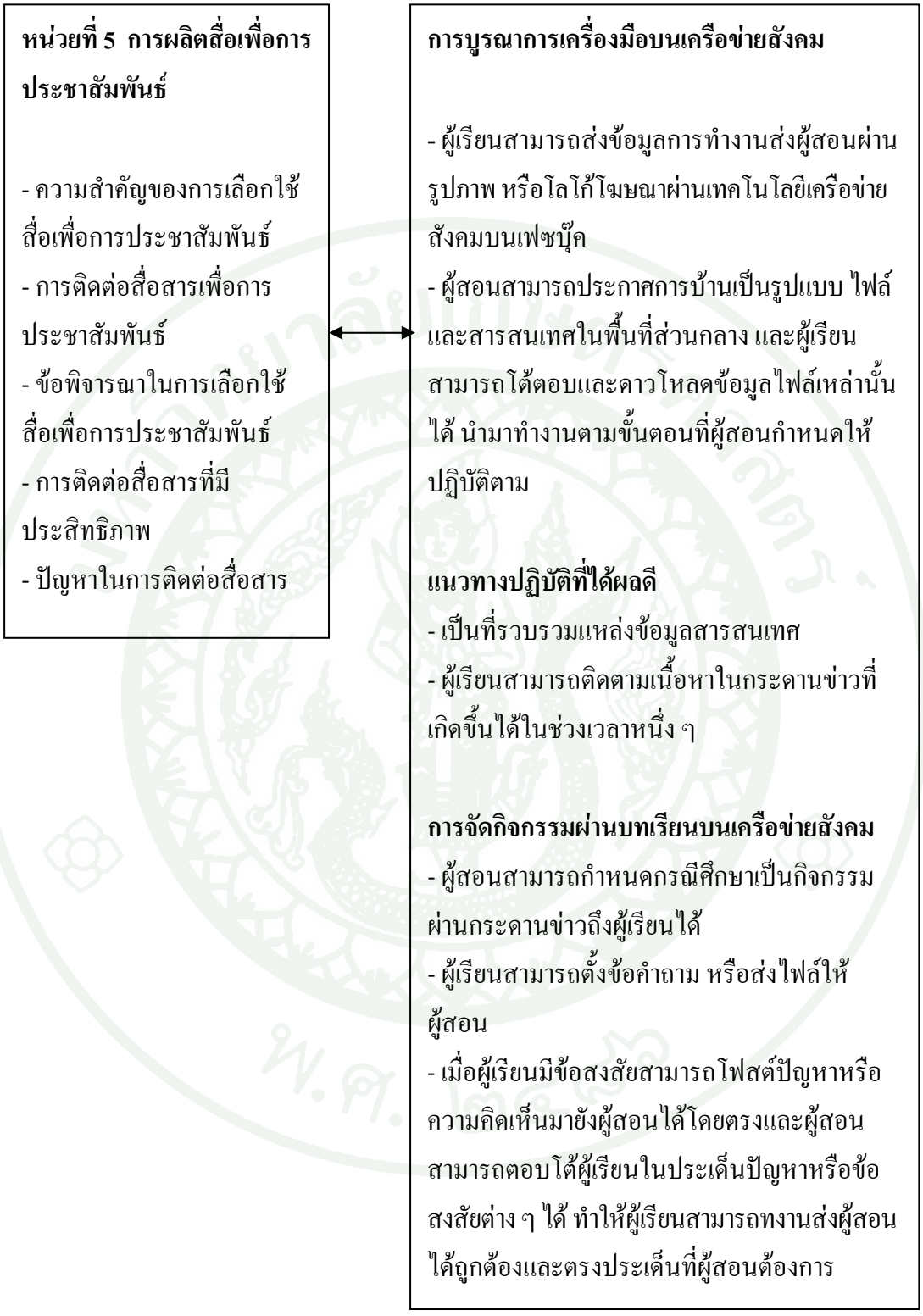

ภาพผนวกที่ 5 การบูรณาการเครื่องมือบนเครือข่ายสังคมในจัดรูปแบบการสอน หน่วยการเรียนที่ 5

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบทดสอบรายวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกที่สุด เพียงคำตอบเดียวแล้ว ทำเครื่องหมาย X ลงบนกระดาษคำตอบที่นักศึกษาเลือก

1. คำว่า “การประชาสัมพันธ์” แปลตามตัวอักษร มีความหมายว่าอย่างไร
   ก. การเกี่ยวข้องผูกพันกับหมู่คน หรือความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน สถาบันและกลุ่มประชาชน
   ข. การแจ้งข้อมูลข่าวสารหรือความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน สถาบันและกลุ่มประชาชน
   ค. หน่วยงานประชาสัมพันธ์ความรู้ข่าวสารและรายละเอียดแก่ผู้รับสารตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ
   ง. รัฐบาลแจ้งข่าวสารแก่กลุ่มประชาชน โดยผ่านทาง สื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุโทรทัศน์

2. ความหมายของการะประชาสัมพันธ์ในภาพรวม คือข้อใด
   ก. การวางแผนล่วงหน้า เพื่อสร้างสัมพันธ์และรักษาการยอมรับเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง
   ข. การวางแผนต่อเนื่อง เพื่อสร้างสัมพันธภาพและรักษาค่านิยมเกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างองค์กรกับสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง
   ค. การวางแผนระยะสั้น เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์และรักษาขนบธรรมเนียมเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างองค์กรกับสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง
   ง. การวางแผนระยะยาว เพื่อสร้างความสัมพันธ์และค่านิยมอันดีงามขององค์กรให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง

3. กรณีที่สาธารณชนให้การยอมรับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ขององค์กร ถือว่าสาธารณชนมีจิตสำนึกในข้อใด
   ก. Relation
   ข. Reputation
   ค. Recognition
   ง. Relaxation

4. กรณีของผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับคัดเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเรียบร้อยแล้ว มีการประพฤติปฏิบัติตามนโยบายที่ได้แจ้งให้ประชาชนทราบก่อน ถือเป็นการปฏิบัติพฤติกรรมในข้อใด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. การกระทำตามที่ได้ประกาศหรือชี้แจง เผยแพร่ไว้ล่วงหน้า
ข. การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลโดยตรง
ค. การวางรูปแบบหรือวิธีการทำงานตามนโยบายของรัฐบาล
ง. การเผยแพร่หรือป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

5. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์
ก. องค์กรมีความพยายามป้องกันความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพื่อส่งผลกระทบต่อประชาชนน้อยที่สุด
ข. องค์กรมีความพยายามเผยแพร่ข่าวสารองค์กรที่เป็นประโยชน์และเป็นที่ยอมรับของประชาชน
ค. องค์กรมีวิธีการเสริมสร้างกลยุทธ์เพื่อให้เป็นที่รู้จักของประชาชน
ง. องค์กรมีวิธีการวางระบบการทำงานเพื่อเสริมสร้างป้องกันอุปสรรค์ในการดำเนินงานขององค์กร

6. ข้อใดไม่ใช่หลักการประชาสัมพันธ์
ก. องค์กรมีแผนกที่จัดการเก็บรวบรวมช้อมูล เพื่อการสำรวจประชามติของสาธารณชน
ข. องค์กรมีการวางแผนเพื่อบอกกล่าวหรือชี้แจง เผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบ
ค. องค์กรมีวิธีการดำเนินงานตามแผนประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด
ง. องค์กรมีแผนกที่จัดทำดัชนีชี้วัดผลความสำเร็จขององค์กรทุกปีงบประมาณ

7. การที่องค์กรมีการเตรียมการวางแผนล่วงหน้า เพื่อประชาสัมพันธ์ก่อนที่จะมีการย้ายสถานที่ทำงานขององค์กร ถือว่าองค์กรมีการเตรียมการตรงกับข้อใด
ก. การจัดทำล่วงหน้าเพื่อลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
ข. การจัดทำดัชนีชี้วัดเพื่อรายงานผลความสำเร็จ ขององค์กร
ค. การบอกล่าวหรือชี้แจงเบื้องต้น และเผยแพร่ให้ทราบ
ง. การสร้างความเข้าใจตรงกันก่อนที่จะมีเปลี่ยนแปลงขององค์กร

8. เมื่อมีสถานการณ์มวลน้ำมีปริมาณมาก จึงเกิดการไหลเข้ามาท่วมเมืองหลวงและมีน้ำบางส่วนไหล เข้าสู่คลองประปา ทางรัฐบาลต้องมีมาตรการการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำประปาที่เกิดขึ้นในลักษณะใด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. เมื่อเกิดปัญหาหรือความเข้าใจผิดขึ้นมาแล้ว จึงแก้ไขปัญหา
ข. การตรวจสอบหลังจากเกิดความเข้าใจผิด จึงแก้ไขความเข้าใจผิด
ค. การป้องกัน เมื่อเกิดปัญหาหรือเกิดความเข้าใจผิด
ง. การลดข้อบกพร่อง หลังจากเกิดปัญหา จึงแก้ไขความเข้าใจผิด

9. การนำลูกบอลจุลินทรีย์มาใช้ในการบำบัดน้ำเสีย โดยบอกถึงคุณสมบัติพิเศษของ “อีเอ็มบอล” ว่าสามารถช่วยเพิ่มออกซิเจนในน้ำ ช่วยดับกลิ่นเน่าเหม็นที่เกิดจากจุลินทรีย์ในน้ำเน่า นักประชาสัมพันธ์ต้องมีการให้ข้อมูลในรูปแบบใด
ก. การเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ ข. การให้การศึกษา
ค. การสร้างภาพลักษณ์ ง. การสร้างความน่าเชื่อถือ

10. การที่องค์กรแต่ละองค์กรพยายามสร้างความรัก ความชื่นชมในสินค้าหรือองค์กร รวมถึงการก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีแก่สาธารณชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อวัตถุประสงค์ในข้อใด
ก. การสร้างความน่าเชื่อถือ ข. การเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์
ค. การให้การศึกษา ง. การสร้างภาพลักษณ์

11. การโฆษณาไม่สามารถทำให้คนเชื่อถือในตัวสินค้าได้ ฉะนั้นควรหาวิธีการให้ข่าวสาร ซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกันกับงานโฆษณารูปแบบใด เพื่อให้ ลูกค้าเชื่อถือในตัวสินค้า
ก. รูปแบบการถ่ายทำจากสถานที่ที่เป็นที่รู้จักของประชาชน
ข. รูปแบบการนำเสนอบทความ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ
ค. รูปแบบการนำบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก ของประชาชน
ง. รูปแบบการเพิ่มงบประมาณและหาช่องทางในการนำเสนอสินค้าเพิ่มขึ้น

12. กรณีที่องค์กรมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาขององค์กรผ่านทางสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ถือว่าเพื่อจุดมุ่งหมายลักษณะใด
ก. Add value ข. Building image
ค. Credibility building ง. Image building

13. ข้อใดไม่ใช่ “กลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์”
ก. พนักงานและผู้บริโภค ข. รัฐบาลและเอกชน
ค. สาธารณชน และสื่อมวลชน ง. สถาบันการเงินและชุมชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

14. วิธีการสื่อสารตีเกราะเคาะไม้ หรือการใช้ควันไฟ ถือว่าเป็นรูปแบบการแสดงออกถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของบุคคลยุคใด
    ก. ยุคโบราณ
    ข. ยุคภาพเขียน
    ค. ยุคตัวอักษร
    ง. ยุคบทกวีนิพนธ์

15. การประชาสัมพันธ์ในยุคเริ่มแรก มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์รูปแบบใด
    ก. การชักจูงความคิดเห็นส่วนรวมเฉพาะด้าน
    ข. การโน้มน้าวใจให้เชื่อถือโดยไม่มีเหตุผล
    ค. ความสามัคคี และสร้างศรัทธาในตัวผู้นำ
    ง. การสร้างความมั่นคงในชีวิตความเป็นอยู่

16. รูปแบบการแกะสลักภาพลงบนผนังถ้ำ ถือเป็นวิวัฒนาการด้านประชาสัมพันธ์สมัยใด
    ก. ยุคโบราณ
    ข. ยุคภาพเขียน
    ค. ยุคตัวอักษร
    ง. ยุคบทกวีนิพนธ์

17. ข้อใดถือว่าเป็นประเทศที่ยังไม่มีความก้าวหน้าด้านการประชาสัมพันธ์ยุคตัวอักษร
    ก. กรีกและโรมัน
    ข. จีนและอินเดีย
    ค. อิหร่านและอิรัก
    ง. อังกฤษและสเปน

18. ยุคที่สังคมมนุษย์เริ่มมีความตื่นตัวเรื่องประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการถกเถียงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางอยู่ในยุคสมัยใด
    ก. ยุคกวีนิพนธ์
    ข. ยุคเครื่องพิมพ์
    ค. ยุคตัวอักษร
    ง. ยุคปัจจุบัน

19. การตรากฎหมายของกรุงโรม เพื่อเป็นการเผยแพร่กิจการของสภาซีเนตให้ประชาชนทราบ ซึ่งใช้เป็นกระดานสีขาวเขียนประกาศโดยมีชื่อเรียกว่า Album อยู่ในยุคสมัยใด
    ก. ยุคเครื่องพิมพ์
    ข. ยุคตัวอักษร
    ค. ยุคบทประพันธ์
    ง. ยุคปัจจุบัน

20. Johann Gutenburg เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของโลก บุคคลดังกล่าวคิดประดิษฐ์สิ่งใดขึ้นมา
    ก. เครื่องผลิตกระแสไฟฟ้า
    ข. เครื่องโทรเลข
    ค. เครื่องพิมพ์
    ง. เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

21. สิ่งประดิษฐ์ประเภทเครื่องพิมพ์สามารถทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นไปในลักษณะใด
    ก. การนำเสนอข้อมูลข่าวสารน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ข. เผยแพร่ข้อมูลได้กว้างขวางขึ้น
    ค. ให้ข้อมูลได้ละเอียดถี่ถ้วนยิ่งขึ้น ง. เห็นทั้งภาพและเสียงอย่างชัดเจน

22. ยุคเครื่องพิมพ์ทำให้เกิดปรากฏการณ์รูปแบบการติดต่อสื่อสารสองทางด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่มใดอย่างชัดเจน
    ก. ประชาชนกับประชาชน ข. ประชาชนกับประเทศ
    ค. รัฐบาลกับประชาชน ง. รัฐบาลกับประเทศ

23. การประชาสัมพันธ์ยุคปัจจุบัน เริ่มจากการบุกเบิกด้านใด
    ก. วิธีการส่งผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ข. วิธีการส่งวิทยุโทรทัศน์
    ค. วิธีการส่งผ่านระบบดาวเทียม ง. วิธีการส่งผ่านระบบโทรเลข

24. Benjamin Franklin ใช้วิธีการสื่อสารรูปแบบใด เพื่อระดมทุนจากฝรั่งเศสมาสนับสนุนสงครามประกาศอิสรภาพ
    ก. แบบขอความคิดเห็น ข. แบบโฆษณาชวนเชื่อ
    ค. แบบโน้มน้าวใจ ง. แบบนำเสนอข้อเท็จจริง

25. ข้อใดที่ “ขบวนการนักกวาดล้างระบบทาสแห่งสหรัฐอเมริกา” ไม่ได้ใช้เป็นวิธีการประชาสัมพันธ์
    ก. ต่อต้านการค้าและผลิตภัณฑ์ที่มาจากแรงงานทาส
    ข. เผยแพร่สิ่งพิมพ์โฆษณาที่คัดค้านระบบนิยมทาส
    ค. รวบรวมเงินบริจาคจากต่างประเทศเพื่อช่วยเหลือทาสเป็นอิสระ
    ง. รวบรวมลายเซ็นของพลเมืองซึ่งแสดงความคิดเห็นให้เลิกทาสมากที่สุด

26. บุคคลใดที่ได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งการประชาสัมพันธ์สมัยใหม่”
    ก. Edward L. Bernays ข. Ivy Lee
    ค. Thomas J. Lipton ง. William Penn

27. หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลอังกฤษ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็น 3 ฝ่าย ข้อใดมิใช่ฝ่ายที่จัดตั้งขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. ฝ่ายข่าวกรอง
ข. ฝ่ายเผยแพร่สอบถาม
ค. ฝ่ายวิเคราะห์ข่าวสาร
ง. ฝ่ายสื่อมวลชนสัมพันธ์

28. สมัยสุโขทัย สิ่งที่แสดงถึงหลักฐานการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนที่สุดในสมัยนี้ คือข้อใด
ก. การจารึกข้อความลงบนแผ่นศิลา
ข. การจารึกพระไตรปิฎกลงบนใบลาน
ค. การเผาเทียนเล่นไฟ
ง. จิตกรรมฝาผนัง

29. สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นสมัยที่อาณาจักรไทยได้รับอิทธิพลทางด้านนิติศาสตร์ การปกครอง ศิลปะการก่อสร้าง ตลอดจนพิธีพราหมณ์ มาจากประเทศใด
ก. ขอม
ข. จีน
ค. มอญ
ง. อินเดีย

30. สมัยกรุงธนบุรี เป็นยุคที่มีการใช้โฆษณาเผยแพร่และการโน้มน้าวชักจูงอย่างสูง เพื่อจุดประสงค์ด้านใด
ก. ด้านการปกครองและการทหาร
ข. ด้านการรวบรวมกำลังประชาชน
ค. ด้านเศรษฐกิจและการเมือง
ง. ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

31. หนังสือพิมพ์ข่าวภาษาไทย ที่ชื่อว่า “Bangkok Recorder” เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลใด
ก. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
ข. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ค. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

32. ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าให้ตั้งโรงพิมพ์หลวงขึ้นในพระราชวัง มีชื่อว่าอย่างไร
ก. โรงพิมพ์การอักษร
ข. โรงพิมพ์อักษรการกิจ
ค. โรงอักษรเจริญทัศน์
ง. โรงอักษรพิมพ์การ

33. หนังสือราชกิจจานุเบกษา (The Royal Gazette) นับเป็นวารสารประชาสัมพันธ์ของทางราชการฉบับแรกและตีพิมพ์ถึงปัจจุบัน เริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใด
ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ค. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
ง. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

34. กิจการด้านวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของการประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2473 เกิดขึ้นในสมัย พระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใด
    ก. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ข. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
    ค. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

35. กิจการด้านวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งถือเป็นสื่อที่ทรงอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน เกิดขึ้นในสมัยพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใด
    ก. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ข. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
    ค. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ง. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

36. “กองโฆษณาการ” ซึ่งเป็นหน่วยงานประชาสัมพันธ์แห่งแรกของประเทศไทย ตั้งขึ้นในสมัยพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใด
    ก. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ข. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
    ค. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ง. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

37. กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งถือเป็นหน่วยงานของรัฐบาลในการประชาสัมพันธ์ สังกัดอยู่หน่วยงานใด
    ก. กระทรวงมหาดไทย ข. กระทรวงวัฒนธรรม
    ค. สำนักนายกรัฐมนตรี ง. สำนักงานข้าราชการพลเรือน

38. กองโฆษณาการ ปัจจุบันได้รับการยกฐานะเป็นหน่วยงานใดในปัจจุบัน
    ก. กรมโฆษณาการ ข. กรมประชาสัมพันธ์
    ค. กรมวิเทศสหการ ง. กรมวิเทศสัมพันธ์

39. การใช้สื่อสมัยใหม่ในรูปเว็บไซต์และอิเล็คทรอนิกส์เมล์ทางระบบอินเทอร์เน็ต เกิดขึ้นตั้งแต่ สมัยใด
    ก. ศตวรรษที่ 19 ข. ต้นคริสตศตวรรษที่ 19
    ค. ปลายคริสตศตวรรษที่ 20 ง. ศตวรรษที่ 20

40. ข้อใดคือความหมายของคำว่าประชามติ
    ก. การแสดงออกถึงความคิดเห็นร่วมกันโดยของสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ หรือโดยกลุ่มประชาชนที่มีต่อประเด็นหรือปัญหาโต้แย้งที่มีความสัมพันธ์ร่วมกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข. การแสดงออกถึงความเชื่อที่ยึดถือร่วมกัน โดยสมาชิกของกลุ่มหรือโดยกลุ่มประชาชนที่มีต่อประเด็นหรือปัญหาโต้แย้งที่มีความสัมคัญร่วมกัน

ค. รูปแบบการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยสมาชิกของกลุ่มหรือโดยกลุ่มประชาชนที่มีต่อประเด็นหรือปัญหาโต้แย้งที่มีความผูกพันร่วมกัน

ง. รูปแบบการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยสมาชิกของกลุ่มหรือโดยกลุ่มประชาชนที่มีต่อประเด็นหรือปัญหาโต้แย้งที่มีความผูกพันร่วมกัน

41. การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลายาวนาน ถือว่าเป็นหน้าที่ของคนกลุ่มใด

ก. กลุ่มปฐมภูมิ ข. กลุ่มทุติยภูมิ

ค. กลุ่มไตรภูมิ ง. กลุ่มเบญจภูมิ

42. คำว่า “ทัศนคติ” ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือข้อใด

ก. ความทรงจำ กับความคิด ข. ความทรงจำ กับความฝังใจ

ค. ความคิดเห็น กับความเชื่อ ง. ความคิดเห็น กับ ความคิดต่าง

43. กรณีศึกษาที่ว่า “ประชาชนผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชน ซึ่งไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในท้องถิ่นของตนเองเลย” ถือว่าประชาชนมีทัศนคติประเภทใดต่อเรื่องสถานที่ตั้งของโรงงาน

ก. ทัศนคติทางบวก ข. ทัศนคติทางลบ

ค. ทัศนคตินิ่งเฉย ง. ทัศนคติทางรับ

44. เมื่อทัศนคติได้รวมตัวกันอยู่ในโครงสร้างของระบบค่านิยมแล้ว ทำให้ทัศนคติมีลักษณะเช่นใด

ก. ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงได้เล็กน้อย ข. ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงได้บางส่วน

ค. ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงได้ ง. ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก

45. การเกิดเหตุการณ์มีสารพิษรั่วไหลออกมาระหว่างสภาวการณ์น้ำท่วมนิคมอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้นิคมดังกล่าว ทำให้ประชาชนเกิดอาการช็อคและหมดสติทั้งครอบครัว ถือว่าเป็นการก่อให้เกิดทัศนคติต่อนิคมอุตสาหกรรมในลักษณะเช่นใด

ก. ทัศนคติทางบวก ข. ทัศนคติทางลบ

ค. ทัศนคตินิ่งเฉย ง. ทัศนคติทางรับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

46. การที่ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน รวมตัวกันออกมาช่วยเหลือกันผลิตกระสอบทรายเพื่อป้องกันน้ำท่วมกรุงเทพ ถือว่าเป็นการสร้างความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างทัศนคติด้านใด
    ก. ทัศนคติเชิงรุก
    ข. ทัศนคติเชิงรับ
    ค. ทัศนคติเชิงบวก
    ง. ทัศนคติเป็นกลาง

47. วิธีการก่อให้เกิดทัศนคติในการประชาสัมพันธ์นั้น ต้องใช้วิธีการใด
    ก. การนำเสนอเหตุการณ์ที่เป็นความจริงให้ประชาชนทราบและยอมรับทัศนคติเชิงรุกเพิ่มขึ้น
    ข. การนำเสนอแต่เหตุการณ์ที่ไม่เป็นความจริงให้ประชาชนทราบและยอมรับทัศนคติด้านบวกเพิ่มขึ้น
    ค. การนำเสนอเหตุการณ์ที่เป็นความจริงให้ประชาชนทราบและยอมรับทัศนคติด้านบวกเพิ่มขึ้น
    ง. การนำเสนอเหตุการณ์ที่ไม่เป็นความจริงให้ประชาชนทราบและยอมรับทัศนคติเชิงรับเพิ่มขึ้น

48. การสำรวจประชามติ มีความหมายถึงข้อใด
    ก. การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องของส่วนรวม
    ข. การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องของส่วนบุคคลภายในครอบครัว
    ค. การตรวจสอบมติของกลุ่มเป้าหมายในประเทศเฉพาะกลุ่มที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
    ง. การตรวจสอบมติของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

49. กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างผิวเผิน ส่งผลให้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นของกลุ่มมีน้อยในการมองปัญหาร่วมกัน เกิดขึ้นในสถานการณ์การแก้ไขปัญหาใด
    ก. ผู้มีอิทธิพลรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม
    ข. ผู้มีอิทธิพลรวมกลุ่มกันเพื่อซื้อสินค้ามากักตุน
    ค. ผู้บริโภคซื้อสินค้าในราคาสูงและไร้คุณภาพ
    ง. ผู้บริโภคซื้อสินค้าในราคายุติธรรมและมีคุณภาพดี

50. กลุ่มผู้ประท้วงได้ตั้งเวทีเพื่อปราศรัยโจมตีการทำงาน ของหน่วยงานที่ได้อนุมัติให้มีการก่อสร้างอาคารโรงไฟฟ้า ก๊าซธรรมชาติ ขนาด 114 เมกะวัตต์ ซึ่งก่อสร้างที่บริเวณ ต.คลองนครเนื่องเขต อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อป้องกันการก่อให้เกิดผลในข้อใด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. มลพิษทางน้ำ
ข. มลพิษทางลม
ค. มลพิษทางเสียง
ง. มลพิษทางอากาศ

51. ชาวบ้านจาก อ.ท่าศาลา และ อ.หัวไทร ทั้งนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ นักธุรกิจ แพทย์ พยาบาล และประชาชนทั่วไป รวมตัวกัน ณ ที่ว่าการอำเภอท่าศาลา เพื่อแสดงจุดยืนว่าทำไมพวกเขาจึงไม่ต้องการโรงไฟฟ้าถ่านหินเพื่อการผลิตไฟฟ้าใหม่ ถือว่าเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของกลุ่มประชาชนลักษณะนี้เรียกว่าอย่างไร
ก. พลังประชาชน
ข. พลังประชาพิจารณ์
ค. ศาลาประชาคม
ง. ประชามติ

52. ข้อใดแสดงถึงความหมายของภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์
ก. ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของคนเรา ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กรสถาบันภาพในใจดังกล่าวมาจากประสบการณ์ซับซ้อนและประสบการณ์ทางบวกของตนเอง
ข. ภาพที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของคนเรา ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กร สถาบันภาพในใจดังกล่าวมาจากประสบการณ์ร่วมและประสบการณ์ทางอ้อมของตนเอง
ค. ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจ ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กร สถาบัน ภาพในใจดังกล่าวมาจากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ทางอ้อมของตนเอง
ง. ภาพที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของคนเรา ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กร สถาบันภาพในใจดังกล่าวมาจากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ทางอ้อมของตนเอง

52. ในข้อใดที่ไม่ได้แสดงถึงความหมายเดียวกันกับคำว่า “ภาพลักษณ์”
ก. จินตภาพ
ข. ภาพพจน์
ค. ภาพในใจเกิดจากความรู้สึก
ง. อัตลักษณ์

53. ลักษณะของภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยส่วนใดบ้าง
ก. เป็นสิ่งที่เป็นความจริงและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
ข. มีความน่าเชื่อถือและเข้าใจได้ยาก
ค. เป็นสิ่งที่ถูกจำลองขึ้นและมีความหมายหลายแง่มุม
ง. เป็นสิ่งที่อยู่นิ่งและทำให้เกิดการยอมรับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

54. ข้อใดเป็นประเภทของภาพลักษณ์เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมในการประชาสัมพันธ์
    ก. ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ข. ภาพลักษณ์ตรายี่ห้อ
    ค. ภาพลักษณ์ของสถาบันหรือองค์การ ง. ภาพลักษณ์ของบุคคล

55. ความสำคัญของภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์ที่ดีนั้น หน่วยงานต้องปฏิบัติตนในลักษณะข้อใด
    ก. สร้างภาพลักษณ์เชิงบวก ให้เกิดขึ้นในจิตใจของพนักงานเพื่อผลทางด้านความรับผิดชอบองค์กร
    ข. สร้างภาพลักษณ์เชิงบวก ให้เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนเพื่อผลทางด้านความรับผิดชอบองค์กร
    ค. สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้เกิดขึ้นในจิตใจของพนักงานเพื่อผลทางด้านความประทับใจ
    ง. สร้างภาพลักษณ์ที่แท้จริง ให้เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนเพื่อผลทางด้านความประทับใจ

56. ข้อใดคือขั้นตอนของกระบวนการการเกิดภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์
    ก. เหตุการณ์ ช่องทางการการสื่อสาร องค์ประกอบเฉพาะบุคคลและการรับรู้
    ข. เหตุการณ์ ช่องทางการติดต่อ องค์ประกอบเฉพาะกลุ่มและความประทับใจ
    ค. สิ่งแวดล้อม ช่องทางการสื่อสาร องค์ประกอบเฉพาะบุคคลและการรับรู้
    ง. สิ่งแวดล้อม ช่องทางการติดต่อ องค์ประกอบเฉพาะกลุ่มและความประทับใจ

57. ข้อใดถือเป็นกระบวนการเกิดภาพลักษณ์
    ก. บุคคล → องค์กร → ทัศนคติ → การกระทำ
    ข. หน่วยงาน → บุคคล → ภาพลักษณ์ → ประชาชน
    ค. บุคคล → การกระทำ → ทัศนคติ → ประชาชน
    ง. หน่วยงาน → บุคคล → ภาพลักษณ์ → การกระทำ

58. ข้อใดไม่ได้ถือว่าเป็นบทบาทของภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์
    ก. การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์การ
    ข. ป้องกันภาพลักษณ์ไม่ดีงามขององค์การ
    ค. รักษาภาพลักษณ์ที่ดีให้คงอยู่
    ง. แก้ไขสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นภาพลักษณ์ที่ดี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

59. ข้อใดไม่ถือว่าเป็นหลักสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงาน
    ก. คิดหัวข้อต่างๆ เพื่อใช้ในการสร้างภาพลักษณ์
    ข. ค้นหาจุดดี จุดอ่อนแห่งภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
    ค. วางแผนและกำหนดเป้าหมายของภาพลักษณ์
    ง. อาศัยเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ช่วยดำเนินงานสร้างภาพลักษณ์

60. การสร้างภาพลักษณ์เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดได้บ้าง
    ก. ประชาสัมพันธ์ข่าวสารองค์กรทุกรูปแบบอย่างสม่ำเสมอ
    ข. ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหากระตุ้นจิตสำนึกและเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม
    ค. ทำการปกปิดข่าวสารข้อมูลที่องค์การกระทำผิดพลาดต่อบุคลากร
    ง. สนับสนุนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในชุมชนใกล้เคียง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำเฉลยแบบทดสอบ

1) เฉลย ก	21) เฉลย ข	41) เฉลย ก
2) เฉลย ข	22) เฉลย ค	42) เฉลย ง
3) เฉลย ค	23) เฉลย ง	43) เฉลย ค
4) เฉลย ก	24) เฉลย ค	44) เฉลย ง
5) เฉลย ก	25) เฉลย ค	45) เฉลย ข
6) เฉลย ง	26) เฉลย ข	46) เฉลย ค
7) เฉลย ง	27) เฉลย ค	47) เฉลย ค
8) เฉลย ก	28) เฉลย ก	48) เฉลย ง
9) เฉลย ข	29) เฉลย ก	49) เฉลย ง
10) เฉลย ง	30) เฉลย ข	50) เฉลย ง
11) เฉลย ข	31) เฉลย ก	51) เฉลย ง
12) เฉลย ก	32) เฉลย ง	52) เฉลย ง
13) เฉลย ข	33) เฉลย ง	53) เฉลย ค
14) เฉลย ก	34) เฉลย ง	54) เฉลย ค
15) เฉลย ค	35) เฉลย ง	55) เฉลย ง
16) เฉลย ข	36) เฉลย ค	56) เฉลย ค
17) เฉลย ง	37) เฉลย ค	57) เฉลย ค
18) เฉลย ก	38) เฉลย ข	58) เฉลย ข
19) เฉลย ค	39) เฉลย ค	59) เฉลย ค
20) เฉลย ค	40) เฉลย ข	60) เฉลย ข

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ฉ

แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึกนึกคิด ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. แบบวัดนี้เป็นแบบสถานการณ์ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
3. ขอให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามตามสถานการณ์นั้น ๆ จากตัวเลือกที่กำหนดให้ โดยพิจารณาว่าคำตอบข้อใดตรงกับความรู้สึกหรือความคิดของนักศึกษามากที่สุด

คำสั่ง ให้นักศึกษาเลือกคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดของนักศึกษามากที่สุดแล้วจึงทำเครื่องหมาย X ลงตรงตัวเลือกที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นมากที่สุดแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมชุดนี้

1. สังคมไทยในปัจจุบัน วัยรุ่นหญิงแต่งกายโดยสวมกางเกงขาสั้น และสวมเสื้อผ้าแนบเนื้อ นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใดมากที่สุด
   ก. ประเพณีไทยถือว่าเป็นการแต่งกายที่ไม่เหมาะสม
   ข. กลัวว่าประชาชนทั่วไปจะรับไม่ได้เรื่องการแต่งกาย
   ค. วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่สนใจว่าใครจะคิดอย่างไรอยู่แล้ว
   ง. มีความรู้สึกพอใจที่ได้แต่งกายแบบนี้
   จ. รู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนแต่งกายแบบนี้

2. สมศรีเมื่อมีการนัดหมายกับเพื่อน ๆ มักจะมีพฤติกรรมการมาไม่ตรงเวลาเสมอ จนเป็นที่ทราบกันถ้วนหน้าในหมู่เพื่อนฝูง นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใด
   ก. ต้องพยายามมาให้ทันเวลาเพราะเพื่อนตำหนิได้
   ข. ทุกคนควรต้องพยายามมาให้ตรงเวลา เพราะเป็นมารยาทสังคม
   ค. แสดงว่าสมศรีไม่มีวินัยเรื่องการตรงต่อเวลา
   ง. การมาให้ตรงเวลานั้นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากมีปัจจัยอื่น ๆ มาเกี่ยวข้อง
   จ. คนตรงต่อเวลาเป็นที่ยอมรับของสังคม

3. ธนินธร เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานของตนอยู่เสมอ และมีวิธีการทำงานที่เป็นระบบสอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้ นักศึกษารู้สึกอย่างไรกับการทำงานของธนินธร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. ฉันคงต้องทำตัวแบบธนินธรบ้าง แล้วคนอื่น ๆ จะได้ชื่นชม
ข. คนทั่วไปคงจะมีความเห็นว่าธนินธรมีความรับผิดชอบสูงมาก
ค. การทำงานตามแผนเป็นสิ่งที่ดีไม่ต้องมีใครมาตักเตือน
ง. เพื่อน ๆ จะศรัทธาเรามากถ้าเราทำงานอย่างเป็นระบบแบบธนินธร
จ. รู้สึกประทับใจนิสัยและอยากปฏิบัติตนตามแบบของธนินธร

4. วัยรุ่นปัจจุบันมีแฟชันของสีผมและทรงผมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งถือว่าเป็นการไม่สุภาพในการเข้าสังคม นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใด
ก. วัยรุ่นมีความพึงพอใจกับแฟชันสีผมและทรงผมมีให้เลือกมากมาย
ข. ถ้าต้องทำงานในหน่วยงานราชการ วัยรุ่นทำผมให้เหมาะสมกับการทำงาน
ค. คนทั่วไปไม่ยอมรับในลักษณะการจัดแต่งทรงผมและสีผมตามแฟชัน
ง. การจัดแต่งทรงผมและสีผมตามแฟชันไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย
จ. เป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่นที่รักอิสระและความทันสมัยในชีวิตของตนเอง

5. วัยรุ่นปัจจุบันนี้ ให้เวลาส่วนใหญ่กับการดูหนัง ฟังเพลงและเล่นเกม โดยไม่สนใจที่จะทำการบ้านและทบทวนวิชาเรียนในแต่ละวัน นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับเหตุการณ์ดังกล่าว
ก. เยาวชนประเภทนี้ ไม่สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้
ข. วัยรุ่นควรแบ่งเวลาในการเรียนและการพักผ่อนให้เหมาะสม
ค. วัยรุ่นส่วนใหญ่สนใจที่จะหาความสุขใส่ตัวไปวัน ๆ
ง. เป็นเรื่องปกติของเยาวชนปัจจุบัน แม้แต่พ่อแม่ก็ไม่สามารถตักเตือนบุตรหลานได้
จ. ถ้าหากมีเพื่อนที่ดีคอยให้คำแนะนำ ก็สามารถทำให้วัยรุ่นสนใจศึกษาเล่าเรียนเพิ่มขึ้น

6. วิชาการเขียนและการรายงานข่าว อาจารย์และนักศึกษามีข้อตกลงกันว่า จะไม่สวมกางเกงยีนส์เข้าชั้นเรียน เพราะไม่สุภาพ นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใดมากที่สุด
ก. ภูมิใจทุกครั้งที่ได้สวมเครื่องแบบนักศึกษาอย่างถูกต้อง
ข. ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตกลงร่วมกับอาจารย์บอกอย่างเคร่งครัด
ค. เป็นนักศึกษาควรแต่งกายให้ถูกระเบียบของสถาบัน
ง. ต้องคอยตักเตือนเพื่อน ๆ ให้ปฏิบัติตามข้อตกลงนี้
จ. กลัวถูกสั่งพักการเรียนถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบร่วมกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. อาจารย์ยุทธพิชัย มักจะมอบหมายงานให้นักศึกษามาช่วยงานผลิตหนังสือพิมพ์หรือจุลสารของมหาวิทยาลัยเสมอ ๆ ซึ่งวรนุชเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นประจำ นักศึกษารู้สึกอย่างไรกับงานที่อาจารย์มอบหมาย
   ก. ยินดีมากที่เห็นเพื่อน ๆ ไปช่วยงานอาจารย์แต่สำหรับฉันไม่สะดวกจริง ๆ
   ข. ฉันรู้สึกความภาคภูมิใจมากที่ทุกครั้งได้มีโอกาสช่วยเหลืองานกิจกรรมของมหาวิทยาลัย
   ค. ฉันเป็นอีกคนหนึ่งที่จะรับอาสาไปช่วยงานกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเสมอ
   ง. นักศึกษาทุกคนควรปฏิบัติเช่นเดียวกับวรนุช
   จ. ถ้าอาจารย์สั่งงานพวกเราก็คงต้องไปร่วมกิจกรรม

8. สหภูมิและเพื่อนมักมีการนัดพบปะสังสรรค์ที่ร้านอาหาร อีกทั้งดื่มเครื่องดื่มและของมึนเมาแล้วส่งเสียงดังรบกวนผู้ที่มารับประทานอาหารคนอื่น จากเหตุการณ์ดังกล่าวนักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไร
   ก. เป็นการกระทำที่ไม่สมควรอย่างยิ่งในสังคม
   ข. ฉันไม่เคยทำพฤติกรรมอย่างนี้เลย เกรงใจคนรอบข้าง
   ค. ไม่เข้าใจว่าทำไมสหภูมิ ถึงแสดงพฤติกรรมละเมิดสิทธิผู้อื่นเป็นประจำ
   ง. เพื่อน ๆ ต้องคอยตักเตือนสหภูมิเสมอ ไม่ให้แสดงพฤติกรรมดังกล่าว
   จ. อาจจะมีเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทกับโต๊ะข้างเคียงที่ไม่พอใจพฤติกรรมเช่นนี้

9. สำลีมักจะทำการบ้านและทบทวนบทเรียนจนดึกดื่น เป็นประจำ แต่เธอจะพยายามมาเข้าเรียนวิชาต่าง ๆ ให้ทันอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ขาดเรียน นักศึกษามีความรู้สึกตรงกับข้อใดมากที่สุด
   ก. สำลีคงต้องพยายามมาเรียนทุกวิชามิฉะนั้นจะไม่มีสิทธิ์สอบ
   ข. น่าสงสารสำลีงานเยอะมากจนไม่ได้พักผ่อน
   ค. เป็นตัวอย่างที่ดีมาก เพื่อน ๆ ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
   ง. เป็นนักศึกษาก็ต้องมาเข้าเรียนเป็นประจำ
   จ. คนเก่ง ๆ เขาก็ปฏิบัติอย่างนี้อยู่แล้ว

10. สมชาติเป็นหัวหน้างานที่รักความยุติธรรม ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนตักตวง หาผลประโยชน์ใส่ตัวหรือพรรคพวกเพื่อนพ้องของตน นักศึกษารู้สึกใกล้เคียงกับคำตอบข้อใดมากที่สุด
   ก. ฉันจะประพฤติเช่นเดียวกับสมชาติเพราะฉันชอบความถูกต้อง
   ข. หัวหน้างานแบบนี้หาได้ยากมากในสังคมปัจจุบัน
   ค. สังคมสมัยนี้นึกถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ง. เป็นโชคดีของพนักงานที่ได้ทำงานกับหัวหน้างานอย่างสมชาติ

จ. สมชาติเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะรับตำแหน่งเป็นหัวหน้างาน

11. นพพรขยันทำมาหาเลี้ยงครอบครัวด้วยความขยันหมั่นเพียร และมีความอุตสาหพยายามในการทำงาน จนครอบครัวมีความสุข นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของนพพร

ก. นพพรเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดีมาก สมควรได้รับการยกย่อง

ข. ถ้าฉันมีสภาพเหมือนนพพร ฉันจะปฏิบัติเช่นเดียวกัน

ค. บุคคลอย่างนพพร หาได้ยากในสังคมปัจจุบัน

ง. ครอบครัวของนพพรมีความภาคภูมิใจมากในการกระทำของนพพร

จ. ขอเป็นกำลังใจให้นพพรช่วยเหลือครอบครัวต่อไป

12. สมศรีไปร่วมพิธีมงคลสมรสของแสงดาว โดยสวมกางเกงยีนส์และเสื้อยืดไปร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานมองสมศรีแล้วหันกลับมาซุบซิบกันในกลุ่ม นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใดมากที่สุด

ก. คนส่วนใหญ่ชอบแต่งกายตามความชอบของตนเองอยู่แล้ว

ข. เพื่อนฝูงควรห้ามสมศรีไม่ให้แต่งกายแบบนี้มางานมงคล

ค. บางทีสมศรีอาจมีเหตุผลในการแต่งกายแบบนี้มางานมงคล

ง. ทุกคนต้องแต่งกายให้ถูกกาละเทศะและเหมาะสมกับงาน

จ. สมศรีต้องมีวิจารณญาณของตนเอง

13. ลุงชัยเป็นเกษตรกรที่ชักชวนเพื่อนบ้าน โดยอาศัยวิธีการฟื้นฟูดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยการใช้หญ้าแห้งคลุมดิน เพื่อให้หญ้าเป็นปุ๋ยของพืช อีกทั้งทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดีขึ้น เรียกกันว่า “การห่มดิน” นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใดมากที่สุด

ก. เกษตรกรทั่วไปก็มีวิธีการอื่น ๆ ที่ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว

ข. ลุงชัยเป็นจิตอาสาวิชาการที่น่ายกย่องเป็นอย่างสูง

ค. เกษตรกรควรนำวิธีการของลุงชัยมาใช้ในเรือกสวนไร่นาของตน

ง. ขอขอบคุณลุงชัยที่บอกวิธีการบำรุงดินให้แก่เกษตรกรคนอื่นด้วย

จ. คนที่มีจิตอาสาวิชาการเหมือนลุงชัย หาได้ยากในสังคมปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

14. สมชายเลือกหาขนมปังและนมในร้านสะดวกซื้อ แล้วเดินเข้าแซงคิวบุคคลอื่น ซึ่งยืนเข้าคิวอยู่ก่อน ไปจ่ายเงินหน้าตาเฉย ข้อใดตรงกับความคิดของนักศึกษามากที่สุด
    ก. สมชายไม่ควรทำเช่นนี้
    ข. ฉันจะไม่ทำอย่างสมชายอย่างแน่นอนเพราะละอายใจมาก
    ค. ทุกคนควรรู้ระเบียบการเข้าคิวและปฏิบัติตาม
    ง. คนส่วนใหญ่ควรปฏิบัติตามระเบียบโดยวิธีการเข้าคิวเสมอ
    จ. เพื่อน ๆ ต้องเตือนสมชายอย่ากระทำเช่นนั้นอีก

15. สมหญิงกลับหอพักนักศึกษาหญิง หลังเวลากำหนดเข้าหอพักเป็นประจำ โดยให้เหตุผลว่าทำรายงานและทบทวนวิชาเรียนกับเพื่อน ๆ คำตอบในข้อใดตรงกับความคิดของนักศึกษามากที่สุด
    ก. สมหญิงควรจะย้ายหอพักไปอยู่กับเพื่อน
    ข. สมหญิงต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพัก
    ค. ฉันไม่เคยทำอย่างนี้เลย เพราะกลัวผู้ดูแลหอพักจะตำหนิ
    ง. ผู้ดูแลหอพักควรตักเตือนหรือคาดโทษสมหญิง
    จ. นักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติตามระเบียบของหอพักอยู่แล้ว

16. นพพรและเพื่อนชอบดื่มเหล้า เล่นดนตรี ร้องเพลงเสียงดังบนดาดฟ้าของหอพักนักศึกษาชาย นักศึกษารู้สึกอย่างไรกับนพพรและเพื่อน
    ก. การกระทำดังกล่าว ก่อให้เกิดความรำคาญแก่เพื่อนร่วมหอพักเป็นอย่างมาก
    ข. ฉันภูมิใจในตัวเองที่ไม่เคยคิดจะทำเช่นนี้ เพราะเป็นการรบกวนผู้อื่น
    ค. ถือว่าเป็นสิทธิ์ของผู้พักอาศัยเช่นกันที่จะทำกิจกรรมใดๆก็ได้
    ง. พวกเขาไม่ควรประพฤติเช่นนี้ เพราะเป็นกฎระเบียบของหอพัก
    จ. ไม่น่าจะมีปัญหาเนื่องจากอยู่ชั้นดาดฟ้าแล้ว ไม่ได้อยู่หน้าห้องพักของบุคคลอื่น

17. ศิริโชคมีนิสัยใจร้อน จนทำให้เกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นเป็นประจำ โดยไม่สามารถควบคุมตนเองได้ นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใดมากที่สุด
    ก. เพื่อนสนิทควรให้ความตักเตือนศิริโชคไม่ให้ใจร้อนเช่นนี้
    ข. ศิริโชคอาจถูกทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บได้
    ค. ฉันไม่มีพฤติกรรมอย่างศิริโชคแน่นอน
    ง. ศิริโชคเป็นบุคคลที่น่าตำหนิอย่างมาก
    จ. ศิริโชคต้องควบคุมอารมณ์ของตนเองให้ได้ เพื่อไม่ใช้บุคคลอื่นเดือดร้อน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

18. ศิริอรทำงานอยู่ที่บริษัทผลิตรายการสารคดีออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ศิริอรเป็นบุคคลที่ทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบเสมอ จนเป็นที่ไว้วางใจของหัวหน้างาน นักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกับคำตอบข้อใดมากที่สุด
    ก. ขึ้นอยู่กับนิสัยการทำงานของแต่ละบุคคล จะให้เหมือนศิริอรก็คงเป็นไปไม่ได้
    ข. บริษัทจะเจริญก้าวหน้า ถ้าพนักงานทุกคนปฏิบัติงานเหมือนอย่างศิริอร
    ค. ศิริอรถือว่าเป็นพนักงานที่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานดีมาก
    ง. ถ้าศิริอรไม่รับผิดชอบงาน หัวหน้างานอาจพิจารณาให้ศิริอรถูกออกจากงานได้
    จ. บริษัทนี้น่าภาคภูมิใจที่มพนักงานเหมือนศิริอร

19. สมชาติเป็นพนักงานขายโทรศัพท์มือถือที่บริษัทแห่งหนึ่ง สมชาติมาทำงานก่อนเวลาทำการและกลับหลังเวลาเลิกงานเป็นประจำ เหมือนกับเป็นงานของสมชาติเอง คำตอบข้อใดตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
    ก. คนที่มีความรู้สึกรักงานเสมือนเป็นงานของตนเอง ถือว่าเป็นบุคคลที่ควรได้รับกายกย่อง
    ข. พนักงานในบริษัททุกคนควรนำพฤติกรรมของสมชาติเป็นตัวอย่าง
    ค. ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติอย่างสมชาติเพราะแต่ละคนมีภารกิจแตกต่างกัน
    ง. บริษัทจะเจริญก้าวหน้าถ้าพนักงานทุกคนปฏิบัติอย่างสมชาติ
    จ. ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติอย่างสมชาติ เพียงแต่มาทำงานให้ตรงเวลาและเลิกงานตามเวลากก็พอ

20. วีระเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยอยู่ในบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง ทำงานเป็นระบบการกำหนดเวลาที่หมุนเวียนกันไป โดยมีผู้จัดการเป็นผู้วางระบบเวลาทำงานให้ทุกคน วีระปฏิบัติงานโดยมาทำงานไม่ตรงเวลาเป็นประจำ ทำให้หัวหน้างานต้องตักเตือนวีระอยู่เสมอ นักศึกษามีความรู้สึกอย่างไรกับการทำงานของวีระ
    ก. สมัยนี้งานหายากต้องทำงานให้ตรงเวลาไว้ก่อน
    ข. บริษัทไม่มั่นคงเนื่องจากมีพนักงานทำงานไม่ตรงเวลา
    ค. วีระมีโอกาสถูกพิจารณาให้ออกจากงานได้ หากประพฤติตนแบบนี้
    ง. วีระต้องอาจถูกให้ออกจากงานอย่างแน่นอน ถ้ายังปฏิบัติพฤติกรรมแบบนี้
    จ. พนักงานที่ดีควรปฏิบัติงานตามกฎอย่างเคร่งครัด

21. จ่าแม้นเป็นตำรวจจราจรที่ให้ความสะดวกในการเดินทางสัญจรของประชาชนอย่างดีเยี่ยม ตรวจจับผู้กระทำผิดกฎจราจรอย่างตรงไปตรงมาและเป็นธรรมเสมอ นักศึกษารู้สึกใกล้เคียงกับข้อใดมากที่สุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. ดีใจมากที่มีตำรวจที่ดูแลประชาชนเป็นอย่างดีเหมือนจ่าแม้น
ข. ถ้าจ่าแม้นไม่ปฏิบัติแบบนี้ ประชาชนก็จะตำหนิได้
ค. อยากให้ตำรวจจราจรทุกคนปฏิบัติเช่นเดียวกับจ่าแม้น
ง. เป็นหน้าที่ที่ตำรวจที่ดีควรกระทำเช่นนี้
จ. ผู้บังคับบัญชาควรให้ความดีความชอบแก่จ่าแม้น

22. กานดาไปช่วยบรรจุถุงยังชีพเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยทุกวัน โดยไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย มีจิตใจต้องการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใดมากที่สุด
ก. ประชาชนชาวไทยปัจจุบันนี้มีจิตใจเอื้ออารีและคิดช่วยเหลือส่วนรวมอยู่แล้ว
ข. ฉันอยากช่วยเหลือส่วนรวมบ้าง ถ้ามีโอกาส
ค. บางครั้งมีความรับผิดชอบหลายด้าน ไม่สามารถแบ่งเวลามาร่วมกิจกรรมได้
ง. ทุกคนที่มีเวลาและโอกาสควรเข้าร่วมทำประโยชน์เพื่อสังคมเช่นนี้
จ. กานดาเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะ มองเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

23. สมปองเป็นเกษตรกรตัวอย่างซึ่งประสบความสำเร็จในเรื่องการทำไร่นาสวนผสม สมปองเปิดโอกาสให้ผู้สนใจมาศึกษาดูงานในสวนของเขาตลอดเวลา สมปองให้ความรู้โดยไม่ปิดบัง ด้วยความปรารถนาให้ทุกคนนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้ด้วยความเต็มใจ นักศึกษารู้สึกใกล้เคียงกับคำตอบข้อใดมากที่สุด
ก. เกษตรกรส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้มีวิธีการแบ่งปันความรู้ของตนแก่ผู้อื่นอย่าง เช่นสมปอง
ข. สมปองเป็นบุคคลที่มีวิถีการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายและพอเพียง
ค. อยากปลูกฝังเกษตรกรคนอื่นที่มีความรู้ความสามารถให้ปฏิบัติเช่นสมปองด้วย
ง. ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าถ้ามีเกษตรกรอย่างสมปองจำนวนมาก
จ. เราควรมีความภาคภูมิใจมากที่ในประเทศมีเกษตรกรอย่างสมปอง

24. ช่วงปิดภาคฤดูร้อน คณิตเข้าร่วมกิจกรรมการออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชนของมหาวิทยาลัยไปช่วยชาวบ้านสร้างบ้าน สร้างฝายกั้นน้ำและงานอื่น ๆ ที่ชาวบ้านต้องการให้นักศึกษาช่วยเหลือ นักศึกษาคิดอย่างไรกับเหตุการณ์ดังกล่าว
ก. อาจารย์คงจะขอร้องคณิตให้ไปร่วมกิจกรรมนี้ คณิตจึงเข้าร่วมกิจกรรม
ข. คณิตมีความคิดถูกต้องที่เข้าร่วมกิจกรรมการออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน
ค. ฉันกำลังจะไปกับคณิตและชวนเพื่อน ๆ ไปหลายคน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ง. งานอาสาพัฒนาเป็นงานที่เหนื่อยมาก ไม่น่าไปร่วมโครงการ

จ. ฉันภาคภูมิใจมากที่ได้ทำประโยชน์เช่นเดียวกับคณิต

25. เกสรร่วมไปกับมูลนิธิการกุศลช่วยแจกถุงยังชีพแก่ผู้ประสบอุทกภัย ในแหล่งทุรกันดารด้วยความลำบาก แต่จิตใจเปี่ยมไปด้วยความสุขที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ นักศึกษามีความรู้สึกใกล้เคียงกับ ข้อใดมากที่สุด

ก. ถ้าฉันมีเวลาว่างจะหาโอกาสไปช่วยงานนี้เช่นกัน

ข. งานนี้เหนื่อยมากแต่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ค. เกสรปฏิบัติดีสมควรแก่การยกย่อง

ง. เราต้องชวนเพื่อนให้ไปช่วยงานแบบนี้กันมาก ๆ

จ. คนที่ทุ่มเทแรงกายและแรงใจอย่างเกสรหาได้ยากมากในสังคมยุคนี้

26. ดาวเป็นพยาบาลทำงานอยู่ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง เธอให้การต้อนรับแนะนำบริการให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยและญาติอย่างดียิ่ง จนเป็นที่ประทับใจของทุกคน นักศึกษามีความรู้สึกใกล้เคียงกับข้อใดมากที่สุด

ก. ดาวทำหน้าที่ได้ถูกต้องดีมาก

ข. โรงพยาบาลแห่งนั้นคงดีใจมากที่มีพยาบาลที่ดีเยี่ยมอย่างดาว

ค. พยาบาลที่ดีก็ควรปฏิบัติเช่นนี้อยู่แล้ว

ง. ฉันอยากให้พยาบาลทุกคนปฏิบัติงานเหมือนดาว

จ. ดาวเป็นพยาบาลที่ควรแก่การยกย่อง

27. สมพรเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เธอสละเวลาไปเยี่ยมเยียนชาวบ้าน บริการวัดความดัน ช่างน้ำหนัก ตรวจวัดน้ำตาลในเลือด และให้ความรู้ทางด้านสุขภาพแก่ชาวบ้านเป็นประจำ คำตอบในข้อใดตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด

ก. ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะเสียสละมาช่วยเหลือสังคมเช่นนี้

ข. คนอย่างสมพรหาได้ยากในสังคม

ค. อยากให้คนในสังคมนำแบบอย่างมาใช้ด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม

ง. สังคมจะเข้มแข็งและอบอุ่นถ้ามีคนอย่างสมพร

จ. ถือว่าเป็นอานิสงค์ด้านการเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

28. สมภพได้สมัครเป็นสมาชิกชมรมบำเพ็ญประโยชน์ของมหาวิทยาลัย และชวนเพื่อน ๆ ไปสมัครเป็นสมาชิกด้วย ถ้านักศึกษาเป็นเพื่อนของสมภพ นักศึกษาจะมีความคิดเห็นอย่างไร
    ก. น่าจะลองไปสมัครเป็นสมาชิกบ้าง เพื่อจะได้ช่วยเหลือผู้อื่น
    ข. ไม่น่าสมัครเป็นสมาชิกเนื่องจากมีจำนวนมากแล้ว
    ค. ขอคิดดูก่อน ถ้าเพื่อน ๆ คนอื่นไปสมัครจำนวนมากแล้วก็จะไปสมัครด้วย
    ง. ไปแน่นอนและยังจะสมัครเป็นสมาชิกชมรมอื่น ๆ อีกด้วย
    จ. คงจะไปสมัครเนื่องจากสมภพบอกว่าเป็นสมาชิกแล้วดี

29. สัญจร มักพูดบ่ายเบี่ยงที่จะร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนเสมอ เมื่อว่าจะไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม คำตอบข้อใดใกล้เคียงความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
    ก. พวกเราทุกคนควรเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์ให้กับสังคมเช่นนี้
    ข. สัญจรเป็นคนจริงใจ เมื่อไม่ชอบก็ไม่ทำ
    ค. การพัฒนาชุมชนถือเป็นงานที่เสียสละควรให้ความร่วมมือ
    ง. ถ้าเพื่อน ๆ ไปกันเป็นจำนวนมาก สัญจรก็ควรไปร่วมกิจกรรมด้วย
    จ. ขอคิดพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่ฉันจะสมัครเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากมีความจำเป็นทางครอบครัว

30. นักศึกษาร่วมกิจกรรมเชิญชวนให้ประชาชนทั่วไปร่วมบริจาคโลหิตเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยให้นักศึกษาจัดเป็นโครงการพิเศษเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจให้ประชาชนมาร่วมโครงการดังกล่าว อาทิ ประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไร
    ก. เต็มใจอย่างยิ่งที่จะบริจาคโลหิตเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย
    ข. ต้องถามเพื่อน ๆ ก่อนว่าจะไปบริจาคโลหิตด้วยกันหรือไม่
    ค. กำลังจะชวนเพื่อน ๆ เป็นจำนวนมากไปบริจาคโลหิตด้วยกัน
    ง. มีความภาคภูมิใจที่จะได้มีโอกาสบริจาคโลหิตในครั้งนี้
    จ. ถ้าเพื่อน ๆ ไปบริจาคโลหิตกันมาก ๆ ก็จะไปบริจาคโลหิตด้วย

31. นักศึกษาได้รับมอบหมายให้จัดทำ (โครงการประชารวมใจ คืนความสดใสให้คลองบางวัง) บางวังเป็นคลองที่อยู่ใกล้มหาวิทยาลัยประชาชนแถบนั้นใดใช้สอยและทำมาหากินกับคลองนี้ตลอดเวลา นักศึกษารู้สึกอย่างไรกับงานที่ได้รับมอบหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. งานนี้เป็นงานที่น่าภูมิใจมากยินดีร่วมทำ
ข. คงต้องเป็นภาระระยะยาวที่ต้องรับผิดชอบ
ค. ฉันจะไปร่วมกิจกรรมด้วยถ้าเพื่อนไปกันมาก ๆ
ง. พวกเราทุกคนควรเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม
จ. ฉันรู้สึกเต็มใจทำโครงการใด ๆ ก็ตาม เพื่อพัฒนาชุมชน

32. สานนท์เป็นกรรมการหมู่บ้านได้ชักชวนคนในหมู่บ้านมาช่วยกันฟื้นฟูถนน สวนหย่อมและสถานที่ต่าง ๆ ในหมู่บ้านหลังน้ำลด เพื่อความอยู่สุขของคนในหมู่บ้าน นักศึกษาคิดอย่างไรกับเหตุการณ์นี้
ก. สานนท์เป็นผู้นำที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
ข. ชาวบ้านคงดีใจและให้ความร่วมมือแน่นอน
ค. ชาวบ้านทุกคนต้องช่วยฟื้นฟูเพื่อความสะอาดและสวยงามของหมู่บ้านที่ตนอาศัย
ง. ถ้าฉันอยู่หมู่บ้านนี้ ก็จะไปช่วยด้วย
จ. กรรมการหมู่บ้านก็ต้องปฏิบัติเช่นนี้อยู่แล้วเป็นเรื่องธรรมดา

33. นายสัญญา เป็นนักสื่อสารมวลชนได้ทำหน้าที่ดูแลสังคม ด้วยวิธีการนำสิ่งของที่มีผู้บริจาคไปให้แก่ผู้ประสบอุทกภัยกระจายไปยังสถานที่ต่าง ๆ ด้วยความยากลำบาก แต่กระทำไปด้วยความเต็มใจ นักศึกษามีความรู้สึกอย่างไรกับกระทำลักษณะนี้
ก. เห็นใจและร่วมเป็นกำลังใจให้กับนายสัญญาและทีมงาน
ข. ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่สื่อมวลชนต้องปฏิบัติตามหน้าที่
ค. ถ้ามีโอกาสฉันก็จะเข้าร่วมกิจกรรมด้วย
ง. ประเทศชาติต้องการบุคคลที่มีน้ำใจเช่นนี้
จ. ให้การยอมรับและนิยมชมชอบกับการกระทำในครั้งนี้

34. สุรางค์เป็นอาจารย์คณะคหกรรมศาสตร์ มีการจัดโครงการอบรมเรื่องการทำขนมไทยเพื่อสุขภาพ เป็นการสร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชนใกล้เคียงมหาวิทยาลัย นักศึกษารู้สึกอย่างไรต่ออาจารย์สุรางค์
ก. อาจารย์สุรางค์เป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อชุมชน
ข. เป็นหน้าที่ที่อาจารย์สุรางค์ควรปฏิบัติอยู่แล้ว
ค. เป็นความสมัครใจส่วนบุคคลของอาจารย์สุรางค์
ง. ควรนำแบบอย่างของอาจารย์สุรางค์มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือชุมชน
จ. ฉันอยากทำเหมือนกับอาจารย์สุรางค์บ้าง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

35. สมศรีเป็นพนักงานประชาสัมพันธ์ของบริษัทแห่งหนึ่ง เธอมีความรักและผูกพัน กับงานที่รับผิดชอบเป็นอย่างสูง ทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถและไม่นำทรัพย์สินของบริษัทไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว คำตอบข้อใดใกล้เคียงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
    ก. เป็นหน้าที่โดยตรงของพนักงานที่ต้องรักษาทรัพย์สินของบริษัท
    ข. บริษัทคงมีบทลงโทษของบริษัทรุนแรงมากเรื่องการใช้นำทรัพย์สินของบริษัทไปใช้ส่วนตัว สมศรีจึงไม่กล้าทำผิดเพราะเพราะกลัวถูกออกจากงาน
    ค. ฉันรู้สึกชื่นชมกับการปฏิบัติงานของสมศรีเป็นอย่างยิ่ง
    ง. เราควรยึดถือสมศรีเป็นต้นแบบในการทำงาน
    จ. ทุกบริษัทต้องการพนักงานที่มีลักษณะเช่นเดียวกับสมศรี

36. สุชัยเป็นแกนนำชาวบ้านคัดค้านการสร้างโรงไฟฟ้าริมทะเลในเขตตำบลที่สุชัยอาศัยอยู่ เพราะจะทำลายระบบนิเวศทะเลแถบนั้นให้สูญเสียไป อันเป็นอุปสรรค์ในการทำมาหากินของชาวบ้าน คำตอบใดใกล้เคียงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
    ก. สุชัยเป็นบุคคลที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
    ข. เป็นเรื่องที่น่ายินดีที่มีคนอย่างสุชัยอยู่ในสังคมนี้
    ค. เราควรเอาแบบอย่างสุชัยในด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม
    ง. ฉันจะช่วยสุชัยคัดค้านเช่นกัน
    จ. ถ้าสุชัยไม่ทำชาวบ้านคนอื่นก็ต้องทำเพราะการทำมาหากินจะลำบาก

37. สมจิตเป็นนายกอบจ. ตอนน้ำท่วมจังหวัดของเขา เขาช่วยบริหารจัดการน้ำไม่ให้ท่วมพื้นที่ที่เขารับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ ทั้งกลางวันและกลางคืนด้วยความเหน็ดเหนื่อยจนวาระสุดท้ายต้องยอมแพ้ นักศึกษาคิดอย่างไรกับเหตุการณ์นี้
    ก. สมจิตเป็นตัวอย่างที่ดีเยี่ยมของการรับผิดชอบต่อสังคม
    ข. ประชาชนขอบคุณ ซาบซึ้งในน้ำใจ และการกระทำของสมจิตเป็นอย่างยิ่ง
    ค. แม้น้ำจะท่วมทั้งจังหวัดแต่ประชาชนก็เข้าใจและเห็นใจสมจิตอย่างแน่นอน
    ง. ผู้เป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่ดีก็ต้องปฏิบัติเช่นนี้เป็นเรื่องปกติ
    จ. ในการเลือกตั้งอบจ.ครั้งหน้า ประชาชนคงต้องเลือกสมจิตแน่นอน

38. (แรงงานน้ำท่วมถูกลอยแพ ลูกจ้างถูกเบี้ยวค่าจ้าง) เหตุการณ์เกิดขึ้นในบริษัทแห่งหนึ่งที่ถูกน้ำท่วม แล้วบริษัทปิดกิจการไป ชูศรีเป็นหัวหน้าคนงานได้ยื่นฟ้องศาลเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่เหล่าผู้ใช้แรงงาน คำตอบข้อใดใกล้เคียงกับความคิดของนักศึกษามากที่สุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. บริษัทสมควรจะถูกฟ้อง
ข. ชูศรีเป็นหัวหน้าที่ช่วยเหลือส่วนรวมดีเยี่ยม
ค. ผู้ใช้แรงงานทุกคนต้องสนับสนุนชูศรีให้เต็มที่
ง. ลูกน้องชูศรีคงภูมิใจมากที่มีหัวหน้าที่ดีอย่างชูศรี
จ. น่าเห็นใจผู้ใช้แรงงานที่ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้

39. หลังน้ำลดทางหอการค้าไทย ธนาคารพานิชย์และหน่วยงานเอกชนหลายแห่งได้ร่วมมือกันฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยการทำโครงการช่วยเหลือผู้ประกอบการทำธุรกิจขนาดย่อม (SME) ข้อใดใกล้เคียงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
ก. น่าภูมิใจที่หน่วยงานเอกชน มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมเช่นนี้
ข. บริษัทต่างๆ คงหวังผลประโยชน์ในการจัดโครงการดังกล่าวขึ้นมา
ค. อยากให้สถาบันการเงินของรัฐจัดทำโครงการดังกล่าวนี้บ้าง
ง. ถ้าทุกหน่วยงานในสังคมช่วยกันอย่างนี้ประเทศของเราสามารถฟื้นตัวได้อย่างแน่นอน
จ. รัฐบาลน่าคิดจัดทำโครงการนี้ได้ก่อนเอกชนด้วยซ้ำไป

40. บริษัทของสุชาติผลิตรายการสารคดีเพื่อการศึกษา สุชาติจึงมีวิธีการปลูกฝังพนักงานทุกคนให้เล็งเห็นความสำคัญในการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรต่อบริษัทนี้
ก. ทุกบริษัทควรต้องมีความตระหนักถึงเรื่องนี้อย่างเคร่งครัด
ข. บริษัทของสุชาติคงคำนึงถึงการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอันดับแรก
ค. บริษัทนี้น่าจะสามารถให้ความรู้แก่ชุมชนอย่างภาคภูมิใจ
ง. ถ้าหากรายการไม่ทำอย่างนี้ ประชาชนคงไม่รับชมแน่นอน
จ. ถ้าบริษัทนี้ไม่ผลิตรายการแบบนี้ บริษัทอื่นก็ทำอย่างนี้อยู่แล้ว

41. สมชายเป็นสถาปนิก แต่ชอบผลิตผลงานแอนิเมชันเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยนำเสนออย่างแพร่หลายผ่านทางเครือข่ายสังคม และมีผู้ติดตามผลงานเสมอ นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไร
ก. การผลิตงานสามารถสื่อความหมายก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดีและน่าสนใจมาก
ข. ถ้าเป็นพวกเรา ก็สามารถผลิตชิ้นงานได้เช่นกัน
ค. เป็นตัวอย่างที่ดีมาก ๆ สำหรับผู้ผลิตสื่อแอนิเมชันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ง. ถือว่าสมชายมีจิตสาธารณะในการส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
จ. คงจะมีหน่วยงานคอยให้การสนับสนุนและแนะนำอย่างแน่นอน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

42. ในการผลิตผลงานเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนนั้นต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่สามารถสะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นการช่วยเหลือชุมชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการต้องมีความตระหนักอยู่เสมอว่าต้องไม่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในชุมชน นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรต่อทีมงานนี้
    ก. ทีมงานควรค้นหาประวัติและความเป็นมาดั่งเดิมของชุมชนเบื้องต้น
    ข. ทีมงานต้องทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ก่อนนำเสนอเนื้อหาออกอากาศ
    ค. ทีมงานต้องมีการสำรวจปัญหาหรือความต้องการของชุมชนเบื้องต้น
    ง. ทีมงานควรให้ความสำคัญกับประชาชนทุกกลุ่มในชุมชนและให้ความเสมอภาคในการให้ข้อมูลรอบด้าน
    จ. ทีมงานไม่ควรคิดเองว่าต้องการนำเสนอมุมมองชุมชนในด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

43. สมโภชน์เปิดบริษัทรับจัดงานนอกสถานที่ ถ้าเป็นงานเพื่อการกุศลแล้ว สมโภชน์จะรับงานดังกล่าว โดยไม่คิดค่าตอบแทน นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรต่อทีมงานนี้
    ก. ฉันคงมีความภาคภูมิใจมาก ถ้าได้ทำงานบริษัทแห่งนี้
    ข. บริษัทที่มีหลักการเช่นนี้ ต้องมีความตั้งใจจริงสูง
    ค. สมโภชน์มีอุดมการณ์ในการสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง
    ง. ทุกบริษัทควรยึดมั่นหลักการในลักษณะเดียวกับบริษัทนี้
    จ. การปฏิบัติงานที่มีความมุ่งมั่นย่อมเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

44. สมหญิงเป็นบุคคลที่เลื่อมใสในพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นวัดที่อยู่ใกล้บ้านหรือไกลจากสถานที่อาศัย ถ้าสมหญิงมีเวลาและโอกาส สมหญิงอาสาช่วยงานบุญของวัดเป็นประจำ ด้วยความยินดีและไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของสมหญิง
    ก. สมหญิงเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดียิ่งคนหนึ่ง
    ข. ฉันก็อยากจะปฏิบัติเช่นนี้เหมือนกัน ถ้ามีเงินและโอกาส
    ค. ฉันขออนุโมทนาบุญร่วมกับสมหญิงด้วย
    ง. ถ้ามีบุคคลแบบสมหญิงมาก ๆ พุทธศาสนาเจริญอย่างแน่นอน
    จ. เราต้องช่วยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อน ๆ มาร่วมกิจกรรมทางศาสนาแบบสมหญิง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

45. เชษฐาเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างและประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นอย่างดี ในแต่ละปีเชษฐาจะมีจัดทำโครงการซ่อมแซมและสร้างบ้านเรือนเพื่อช่วยเหลือคนยากจนในชนบท โดยไม่คิดค่าจ้างและถือว่าเป็นการกุศล ข้อใดใกล้เคียงความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
    ก. ในสถานการณ์ปัจจุบันคนอย่างเชษฐาหาได้ยากในสังคม
    ข. เชษฐาเป็นผู้มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือคนยากจนในชนบท
    ค. ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้รับเหมาที่ดีก็ต้องคิดทำโครงการดี ๆ อย่างนี้เช่นกัน
    ง. เชษฐาเป็นบุคคลที่ผู้รับเหมาก่อสร้างคนอื่น ๆ ควรนำมาเป็นตัวอย่าง
    จ. ควรแบบอย่างเชษฐาในการช่วยเหลือสังคมส่วนรวม

46. ประชาเป็นพนักงานขับรถแท็กซี่ที่เก็บกระเป๋าสตางค์ของชาวต่างประเทศได้ แล้วนำไปมอบให้กับตำรวจ เพื่อส่งคืนเจ้าของต่อไป คำตอบข้อใดใกล้เคียงความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
    ก. ควรภูมิใจที่มีพนักงานขับรถแท็กซี่ดี ๆ อย่างประชา
    ข. ประเทศชาติจะมีชื่อเสียง ถ้ามีบุคคลอย่างประชา
    ค. ประชาเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตดีมาก
    ง. ควรให้การยอมรับและชื่นชมกับการกระทำของประชา
    จ. คนอย่างประชา หาได้ยากในสังคมปัจจุบัน

47. ทุกเช้าของวันอาทิตย์จะมีประชาชนจำนวนมาก มาช่วยกันทำความสะอาดบริเวณพุทธมณฑลด้วยความเคารพรักเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา จนลานพระประธานพุทธมณฑลสะอาดเอี่ยมเรียบร้อย นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำดังกล่าว
    ก. การทำความสะอาดพุทธมณฑลถือเป็นอุบายธรรมเพื่อชำระล้างจิตใจผู้ปฏิบัติให้ใสสะอาด
    ข. ผู้มาร่วมทำความสะอาดต้องการสร้างภาพลักษณ์ว่าตนเองเป็นผู้พิทักษ์วรพุทธศาสนา
    ค. ฉันจะไปช่วยทำความสะอาดด้วยทุกครั้ง ถ้ามีเพื่อนๆ ไปร่วมกิจกรรมด้วย
    ง. น่าจะเป็นเรื่องปกติที่มีประชาชนมาช่วยทำความสะอาดเป็นประจำอยู่แล้ว
    จ. ทางหน่วยราชการมีการเกณฑ์บุคลากรแต่ละหน่วยงานมาร่วมมือกันทำความสะอาดลานพระประธาน

48. มีหน่วยงานหนึ่งจัด (โครงการคิดดี ทำดีตามรอยพ่อหลวง) โครงการนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาทุกระดับชั้น ทุกแห่งทั่วประเทศ สมัครเข้าร่วมกิจกรรม แสดงผลงานแต่ละกลุ่มในหลากหลายแนวความคิด ล้วนแต่เป็นผลงานที่น่าสนใจทั้งสิ้น นักศึกษามีความคิดเห็นตรงกับข้อใดมากที่สุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ก. เป็นโครงการที่จุดประกายให้เด็กและเยาวชนได้ใช้ความคิดกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
ข. เด็กและเยาวชนปัจจุบันโชคดีอย่างมากที่มีช่องทางในการคิดสร้างสรรค์ผลงาน
ค. ถือว่าเป็นโครงการที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีอยู่แล้ว
ง. เป็นการปฏิบัติตามพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงของพระเจ้าอยู่หัว
จ. ไม่ทราบว่าจะจัดโครงการทำไม สูญเสียงบประมาณแผ่นดิน

49. วิชัยเป็นชาวบ้านอาศัยอยู่ในตำบลหนึ่ง เขามีหน้าที่ต้องทำงานหลายด้านเพื่อให้เกิดโครงการพัฒนาสังคมขึ้นมา เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มหลายคนอ้างว่า ไม่มีเวลาเพราะต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ นักศึกษามีความรู้สึกตรงกับข้อใด
ก. ไม่ควรบังคับผู้ที่ไม่สมัครใจก็ไม่ควรมาทำงานเช่นนี้
ข. ถือว่าเป็นหน้าที่ส่วนรวมที่ต้องมีความรับผิดชอบงานร่วมกัน
ค. ต้องพยายามบอกเพื่อนๆ ให้มารับผิดชอบงานร่วมกัน
ง. รอจนเพื่อนๆ มีเวลาว่างแล้วจึงทำงานพร้อมกัน
จ. เป็นธรรมดาที่ทุกคนต้องรับผิดชอบเรื่องของครอบครัวตนเองก่อน

50. สมยศชักชวนชาวบ้านช่วยกันทำฝายกั้นน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ตลอดปี นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของสมยศ
ก. เป็นความโชคดีของชาวบ้านที่มีเพื่อนบ้านอย่างสมยศ
ข. ถ้ามีคนอย่างสมยศมาก ๆ จะทำให้หมู่บ้านพัฒนาอย่างยั่งยืน
ค. เพื่อนบ้านควรมีพฤติกรรมที่ช่วยเหลือสังคมส่วนรวมอย่างสมยศ
ง. สมยศเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ดีเยี่ยม
จ. ชาวบ้านแหล่งอื่นควรนำแนวคิดของสมยศมาใช้กับหมู่บ้านของตน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำเฉลยแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

1) เฉลย ก
2) เฉลย ข
3) เฉลย ค
4) เฉลย ง
5) เฉลย ข
6) เฉลย ก
7) เฉลย ข
8) เฉลย ก
9) เฉลย ค
10) เฉลย จ
11) เฉลย ก
12) เฉลย ง
13) เฉลย ข
14) เฉลย ข
15) เฉลย ข
16) เฉลย ข
17) เฉลย จ
18) เฉลย ค
19) เฉลย ก
20) เฉลย ก
21) เฉลย ค
22) เฉลย จ
23) เฉลย ข
24) เฉลย จ
25) เฉลย ง
26) เฉลย ก
27) เฉลย จ
28) เฉลย ง
29) เฉลย ก
30) เฉลย ก
31) เฉลย จ
32) เฉลย ก
33) เฉลย ก
34) เฉลย ง
35) เฉลย ค
36) เฉลย ก
37) เฉลย ก
38) เฉลย ข
39) เฉลย ก
40) เฉลย ก
41) เฉลย ง
42) เฉลย ง
43) เฉลย ค
44) เฉลย ก
45) เฉลย ข
46) เฉลย ค
47) เฉลย ก
48) เฉลย ก
49) เฉลย ข
50) เฉลย ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ช

แบบสอบถามความพึงพอใจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถามความพึงพอใจจากการเรียนรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เรื่อง การประชาสัมพันธ์

.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. ชั้นปีที่ _____สาขาวิชา_____ คณะ_____

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเรื่องการประชาสัมพันธ์

หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความน่าสนใจในบทเรียน					
2. ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในบทเรียน					
3. ความสอดคล้องของภาพ อักษร สีกับเนื้อหา					
4. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย					
5. ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน					
6. ความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน					
7. ความถูกต้องในการลำดับเนื้อหาในบทเรียน					
8. รูปแบบของบทเรียนผ่านเครือข่ายสังคม					
9. การออกแบบหน้าจอบทเรียนผ่านเครือข่ายสังคม					
10. รูปแบบการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผ่านบทเรียน					
11. รูปแบบและวิธีการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผ่านเครือข่ายสังคม					

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
12. วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผ่านเครือข่ายสังคม					
13. นักศึกษาสามารถนำความรู้ในบทเรียนไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง					
14. นักศึกษาคิดว่ารูปแบบการสอนในบทเรียนทำให้มีความรู้มากขึ้น					
15. นักศึกษามีความพึงพอใจในรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบ ต่อสังคมเรื่องการประชาสัมพันธ์					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

……

……

ลงชื่อ……นักศึกษา

เลขที่ ……

กลุ่มเรียน……..

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ซ

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) KR-20

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 6 การหาค่าความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ/คน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	56	57	58	59	60	X_i	X_i^2
1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	29	841
2	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	36	1296
3	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	37	1369
4	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	39	1521
5	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	42	1764
6	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	42	1764
7	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	44	1936
8	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	46	2116
9	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	47	2209
10	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	47	2209
11	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	48	2304
12	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	49	2401
13	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	49	2401
14	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	49	2401
15	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	50	2500
16	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	50	2500
17	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	50	2500
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	50	2500
19	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	52	2704
20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	52	2704
21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	53	2809
22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	54	2916
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	55	3025
24	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	56	3136
25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	57	3249
26	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	57	3249
27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	57	3249
รวม	20	20	21	20	21	19	17	18	20	21	20	19	21	21	20	1297	63573
p_i	.74	.74	.78	.74	.78	.70	.63	.67	.74	.78	.74	.70	.78	.78	.74		
q_i	.26	.26	.22	.26	.22	.30	.37	.33	.26	.22	.26	.30	.22	.22	.26		
p_i*q_i	.19	.19	.17	.19	.17	.21	.23	.22	.19	.17	.19	.21	.17	.17	.19	9.09	

จากตารางผนวกที่ 6 สามารถคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลรวมคะแนนทุกคน ($\sum x_i$) เท่ากับ 1297

ผลรวมคะแนนกำลังสองของทุกคน ($\sum x_i^2$) เท่ากับ 63573

จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ (k) 60 ข้อ

ผลรวมของผลคูณสัดส่วนคนตอบถูกกับคนตอบผิด ($\sum p_i * q_i$) เท่ากับ 9.09

หาความแปรปรวนของคะแนนรวมแต่ละคน $s_t^2 = \frac{\sum x_i^2}{n} - (\frac{\sum x_i}{n})^2$

$$s_t^2 = 47.00$$

KR-20 $r = \left(\frac{k}{k-1}\right)\left[1 - \frac{\sum p_i q_i}{s_t^2}\right] = \left(\frac{60}{60-1}\right)\left[1 - \frac{9.09}{47.00}\right] = 0.82$

จากการคำนวณ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.82 แสดงว่าแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีและสามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 7 การหาความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อ/คน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	46	47	48	49	50	x_i	x_i^2
1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	19	361
2	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	29	841
3	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	34	1156
4	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	34	1156
5	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	41	1681
6	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	42	1764
7	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	43	1849
8	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	44	1936
9	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	44	1936
10	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	45	2025
11	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	45	2025
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	45	2025
13	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	45	2025
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	46	2116
15	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	46	2116
16	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	46	2116
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	46	2116
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	46	2116
19	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	46	2116
20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	46	2116
21	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	47	2209
22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	47	2209
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	47	2209
24	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	47	2209
25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	47	2209
26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	48	2304
27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	49	2401
รวม	20	21	25	24	21	24	21	22	21	22	22	24	21	23	26	116 4	5134 2
p_i	.74	.78	.93	.89	.78	.89	.78	.81	.78	.81	.81	.89	.78	.85	.96		
q_i	.26	.22	.07	.11	.22	.11	.22	.19	.22	.19	.19	.11	.22	.15	.04		
p_i*q_i	.19	.17	.07	.10	.17	.10	.17	.15	.17	.15	.15	.10	.17	.13	.04	5.79	

จากตารางผนวกที่ 7 สามารถคำนวณค่าความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลรวมคะแนนทุกคน ($\sum x_i$) เท่ากับ 1164

ผลรวมคะแนนกำลังสองของทุกคน ($\sum x^2_i$) เท่ากับ 51342

จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ (k) 50 ข้อ

ผลรวมของผลคูณสัดส่วนคนตอบถูกกับคนตอบผิด ($\sum p_i * q_i$) เท่ากับ 5.79

หาความแปรปรวนของคะแนนรวมแต่ละคน $s_t^2 = \frac{\sum x_t^2}{n} - (\frac{\sum x_t}{n})^2$

$s_t^2 = 42.99$

KR-20 $r = \left(\frac{k}{k-1}\right)\left[1 - \frac{\sum p_t q_t}{s_t^2}\right] = \left(\frac{50}{50-1}\right)\left[1 - \frac{5.79}{42.99}\right] = 0.88$

จากการคำนวณ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88 แสดงว่า แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีและสามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 8 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อ/คน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	x_i
1	4	4	3	4	3	3	4	3	3	4	4	4	3	3	3	52
2	4	4	4	4	3	3	3	3	3	4	4	3	4	3	3	52
3	3	3	4	3	3	3	4	4	4	3	4	5	4	3	3	53
4	5	4	4	3	3	4	3	3	4	3	3	4	3	5	3	54
5	4	4	5	4	4	4	4	3	4	3	3	3	3	5	3	56
6	5	4	4	5	4	4	5	4	3	4	3	3	3	3	4	58
7	3	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5	3	4	3	3	60
8	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	5	4	4	3	3	63
9	5	4	4	5	4	5	4	5	4	4	5	4	4	5	3	65
10	5	5	4	5	5	4	4	4	4	4	5	4	4	5	4	66
11	4	4	5	4	4	5	4	5	5	4	4	5	4	4	5	66
12	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	5	4	5	4	66
13	4	5	4	4	4	5	4	4	5	5	5	4	5	4	5	67
14	5	4	4	5	4	5	5	4	5	4	4	4	5	4	5	67
15	4	4	5	5	5	4	4	5	4	4	4	5	5	4	5	67
16	5	4	5	4	4	5	4	4	5	5	5	4	5	4	4	67
17	4	5	5	4	4	4	5	4	5	5	4	4	5	4	5	67
18	4	4	5	4	5	4	4	5	4	5	5	5	4	4	5	67
19	5	4	5	4	5	4	5	4	5	5	5	4	5	4	4	68
20	5	5	5	4	5	5	4	5	5	4	4	4	4	4	5	68
21	4	4	5	4	4	5	4	4	5	5	4	5	5	5	5	68
22	4	5	5	5	4	4	5	4	4	5	5	4	5	4	5	68
23	4	5	4	4	5	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	68
24	5	4	5	5	4	4	4	4	5	5	4	5	5	5	4	68
25	4	5	4	5	5	5	4	5	4	5	5	4	5	4	5	69
26	4	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	69
27	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	70
รวม	117	118	119	116	113	116	113	114	117	116	119	112	116	111	112	**32.40**
S^2_i	.37	.31	.32	.36	.45	.43	.30	.47	.44	.43	.46	.42	.50	.54	.72	**6.52**

การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α-Coefficient Cronbach)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถามมีจำนวน (k) 15 ข้อ

ความแปรปรวนรวมของแต่ละข้อ ($\sum S^2_i$) เท่ากับ 6.52

ความแปรปรวนทั้งฉบับ (S^2_t) เท่ากับ 32.40

ดังนั้น ความเชื่อมั่นของสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของครอนบาค โดยใช้สูตร

$$r = \frac{k}{k-1}\left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right]$$

$$r = \frac{15}{15-1}\left[1 - \frac{6.52}{32.40}\right] = 0.86$$

จากการคำนวณ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86 แสดงว่า แบบสอบถามวัดความพึงพอใจฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูงอยู่ในระดับดีและสามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ฌ

การหาค่าอำนาจจำแนก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 9 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

n = 7 คิดจาก 25% ของจำนวนนักศึกษา 27 คน

ข้อที่	จำนวนคนกลุ่มต่ำตอบถูก n = 7	จำนวนคนกลุ่มสูงตอบถูก n = 7	อำนาจจำแนก	แปลผล
1	2	7	0.71	ใช้ได้
2	3	7	0.57	ใช้ได้
3	3	7	0.57	ใช้ได้
4	2	7	0.71	ใช้ได้
5	2	6	0.57	ใช้ได้
6	3	7	0.57	ใช้ได้
7	3	7	0.57	ใช้ได้
8	4	7	0.43	ใช้ได้
9	3	7	0.57	ใช้ได้
10	5	7	0.29	ใช้ได้
11	5	7	0.29	ใช้ได้
12	1	7	0.86	ใช้ได้
13	4	7	0.43	ใช้ได้
14	4	7	0.43	ใช้ได้
15	5	7	0.29	ใช้ได้
16	3	7	0.57	ใช้ได้
17	4	6	0.29	ใช้ได้
18	4	6	0.29	ใช้ได้
19	3	7	0.57	ใช้ได้
20	2	6	0.57	ใช้ได้
21	3	7	0.57	ใช้ได้
22	4	7	0.43	ใช้ได้
23	5	7	0.29	ใช้ได้
24	3	5	0.29	ใช้ได้
25	4	6	0.29	ใช้ได้
26	4	6	0.29	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

n = 7 คิดจาก 25% ของจำนวนนักศึกษา 27 คน

ข้อที่	จำนวนคนกลุ่มต่ำตอบถูก n = 7	จำนวนคนกลุ่มสูงตอบถูก n = 7	อำนาจจำแนก	แปลผล
27	3	5	0.29	ใช้ได้
28	4	7	0.43	ใช้ได้
29	4	7	0.43	ใช้ได้
30	2	6	0.57	ใช้ได้
31	3	7	0.57	ใช้ได้
32	4	6	0.29	ใช้ได้
33	4	7	0.43	ใช้ได้
34	3	7	0.57	ใช้ได้
35	5	7	0.29	ใช้ได้
36	3	7	0.57	ใช้ได้
37	5	7	0.29	ใช้ได้
38	5	7	0.29	ใช้ได้
39	3	7	0.57	ใช้ได้
40	3	7	0.57	ใช้ได้
41	3	7	0.57	ใช้ได้
42	3	7	0.57	ใช้ได้
43	4	7	0.43	ใช้ได้
44	3	7	0.57	ใช้ได้
45	4	7	0.43	ใช้ได้
46	3	7	0.57	ใช้ได้
47	4	6	0.29	ใช้ได้
48	3	7	0.57	ใช้ได้
49	3	7	0.57	ใช้ได้
50	3	7	0.57	ใช้ได้
51	3	7	0.57	ใช้ได้
52	3	7	0.57	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

n = 7 คิดจาก 25% ของจำนวนนักศึกษา 27 คน

ข้อที่	จำนวนคนกลุ่มต่ำตอบถูก n = 7	จำนวนคนกลุ่มสูงตอบถูก n = 7	อำนาจจำแนก	แปลผล
53	4	6	0.29	ใช้ได้
54	5	7	0.29	ใช้ได้
55	5	7	0.29	ใช้ได้
56	4	7	0.43	ใช้ได้
57	3	6	0.43	ใช้ได้
58	3	7	0.57	ใช้ได้
59	3	7	0.57	ใช้ได้
60	3	7	0.57	ใช้ได้

การแปลผลของค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถจำแนกได้ถ้าอำนาจจำแนก มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ข้อสอบสามารถนำมาใช้ได้

ตารางผนวกที่ 10 การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(n = 27)

ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ความยากง่าย	แปลผล	ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ความยากง่าย	แปลผล
1	20	0.74	ใช้ได้	31	20	0.74	ใช้ได้
2	20	0.74	ใช้ได้	32	20	0.74	ใช้ได้
3	21	0.78	ใช้ได้	33	19	0.70	ใช้ได้
4	20	0.74	ใช้ได้	34	19	0.70	ใช้ได้
5	21	0.78	ใช้ได้	35	21	0.78	ใช้ได้
6	19	0.70	ใช้ได้	36	20	0.74	ใช้ได้
7	17	0.63	ใช้ได้	37	21	0.78	ใช้ได้
8	18	0.67	ใช้ได้	38	19	0.70	ใช้ได้
9	20	0.74	ใช้ได้	39	20	0.74	ใช้ได้
10	21	0.78	ใช้ได้	40	21	0.78	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 10 (ต่อ)

(n = 27)

ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ความยากง่าย	แปลผล	ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ความยากง่าย	แปลผล
11	20	0.74	ใช้ได้	41	20	0.74	ใช้ได้
12	19	0.70	ใช้ได้	42	20	0.74	ใช้ได้
13	20	0.74	ใช้ได้	43	20	0.74	ใช้ได้
14	17	0.63	ใช้ได้	44	21	0.78	ใช้ได้
15	20	0.74	ใช้ได้	45	19	0.70	ใช้ได้
16	19	0.70	ใช้ได้	46	21	0.78	ใช้ได้
17	17	0.70	ใช้ได้	47	20	0.74	ใช้ได้
18	20	0.74	ใช้ได้	48	19	0.70	ใช้ได้
19	19	0.70	ใช้ได้	49	21	0.78	ใช้ได้
20	17	0.63	ใช้ได้	50	20	0.74	ใช้ได้
21	20	0.74	ใช้ได้	51	19	0.70	ใช้ได้
22	21	0.78	ใช้ได้	52	19	0.70	ใช้ได้
23	21	0.78	ใช้ได้	53	20	0.74	ใช้ได้
24	18	0.67	ใช้ได้	54	20	0.74	ใช้ได้
25	19	0.70	ใช้ได้	55	21	0.78	ใช้ได้
26	21	0.78	ใช้ได้	56	20	0.74	ใช้ได้
27	21	0.78	ใช้ได้	57	19	0.70	ใช้ได้
28	21	0.78	ใช้ได้	58	21	0.78	ใช้ได้
29	20	0.74	ใช้ได้	59	21	0.78	ใช้ได้
30	20	0.74	ใช้ได้	60	20	0.74	ใช้ได้

การแปลผล ความยากง่าย ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 ข้อสอบสามารถนำมาใช้ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 11 การหาค่าความยากง่ายของแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

(n = 27)

ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ความยากง่าย	แปลผล	ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ความยากง่าย	แปลผล
1	20	0.74	ใช้ได้	26	21	0.78	ใช้ได้
2	21	0.78	ใช้ได้	27	20	0.74	ใช้ได้
3	20	0.74	ใช้ได้	28	19	0.70	ใช้ได้
4	21	0.78	ใช้ได้	29	20	0.74	ใช้ได้
5	21	0.78	ใช้ได้	30	21	0.78	ใช้ได้
6	19	0.70	ใช้ได้	31	21	0.78	ใช้ได้
7	21	0.78	ใช้ได้	32	21	0.78	ใช้ได้
8	20	0.74	ใช้ได้	33	20	0.74	ใช้ได้
9	19	0.70	ใช้ได้	34	21	0.78	ใช้ได้
10	21	0.78	ใช้ได้	35	21	0.78	ใช้ได้
11	21	0.78	ใช้ได้	36	20	0.74	ใช้ได้
12	21	0.78	ใช้ได้	37	21	0.78	ใช้ได้
13	19	0.70	ใช้ได้	38	21	0.78	ใช้ได้
14	17	0.63	ใช้ได้	39	20	0.74	ใช้ได้
15	20	0.74	ใช้ได้	40	21	0.78	ใช้ได้
16	21	0.78	ใช้ได้	41	21	0.78	ใช้ได้
17	20	0.74	ใช้ได้	42	21	0.78	ใช้ได้
18	19	0.70	ใช้ได้	43	21	0.78	ใช้ได้
19	20	0.74	ใช้ได้	44	21	0.78	ใช้ได้
20	21	0.78	ใช้ได้	45	20	0.74	ใช้ได้
21	21	0.78	ใช้ได้	46	21	0.78	ใช้ได้
22	21	0.78	ใช้ได้	47	21	0.78	ใช้ได้
23	19	0.70	ใช้ได้	48	21	0.78	ใช้ได้
24	21	0.78	ใช้ได้	49	21	0.78	ใช้ได้
25	21	0.78	ใช้ได้	50	20	0.74	ใช้ได้

การแปลผล ความยากง่าย ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.63 ถึง 0.78 ข้อสอบสามารถนำมาใช้ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ญ

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 12 แสดงค่าการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเครือข่ายสังคมที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

(n = 27)

นิสิตคนที่	แบบทดสอบระหว่างเรียน คะแนนรวม 5 หน่วยการเรียน 50 คะแนน (E_1)	แบบทดสอบหลังเรียน คะแนนรวม 60 คะแนน (E_2)
1	44	53
2	45	56
3	46	51
4	43	53
5	42	51
6	44	50
7	43	52
8	46	54
9	45	52
10	44	53
11	47	53
12	41	52
13	46	53
14	40	51
15	45	53
16	44	55
17	42	53
18	46	52
19	45	56
20	41	51
21	47	51
22	45	51
23	46	53
24	45	52

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 12 (ต่อ)

(n = 27)

นิสิตคนที่	แบบทดสอบระหว่างเรียน คะแนนรวม 5 หน่วยการเรียน 50 คะแนน (E_1)	แบบทดสอบหลังเรียน คะแนนรวม 60 คะแนน (E_2)
25	44	52
26	48	50
27	41	53
$\sum X$	1195	1416
$\bar{X}$	44.26	52.44
ประสิทธิภาพ E_1/E_2	88.52	87.41

$$E_1 = \frac{\left[\frac{\sum X}{n}\right]}{A} \times 100 = \frac{44.26}{50} \times 100 = 88.52$$

$$E_2 = \frac{\left[\frac{\sum F}{n}\right]}{B} \times 100 = \frac{52.44}{60} \times 100 = 87.41$$

ดังนั้น E_1/E_2 เท่ากับ 88.52/87.41

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ฎ

ผลการวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แยกตามกลุ่มควบคุมและทดลอง

Report

กลุ่ม		SRก่อนเรียน	SRหลังเรียน	คะแนนสอบก่อนเรียน	คะแนนสอบหลังเรียน
ทดลอง	Mean	31.29	40.52	29.26	40.39
	N	31	31	31	31
	Std. Deviation	3.653	2.755	4.058	2.825
ควบคุม	Mean	29.23	38.40	31.13	41.67
	N	30	30	30	30
	Std. Deviation	3.319	4.215	5.469	5.013
Total	Mean	30.28	39.48	30.18	41.02
	N	61	61	61	61
	Std. Deviation	3.615	3.677	4.856	4.068

เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มทดลองหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ Paired t-test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	SRก่อนเรียน	31.29	31	3.653	.656
	SRหลังเรียน	40.52	31	2.755	.495

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	SRก่อนเรียน - SRหลังเรียน	-9.23	2.591	.465	-10.18	-8.28	-19.824	30	.000

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มควบคุมหลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้สถิติ Paired t-test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	SRก่อนเรียน	29.23	30	3.319	.606
	SRหลังเรียน	38.40	30	4.215	.770

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	SRก่อนเรียน - SRหลังเรียน	-9.17	1.802	.329	-9.84	-8.49	-27.863	29	.000

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนเรียนและคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ t-test independent

Group Statistics

	กลุ่ม	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
SRก่อนเรียน	ทดลอง	31	31.29	3.653	.656
	ควบคุม	30	29.23	3.319	.606
SRหลังเรียน	ทดลอง	31	40.52	2.755	.495
	ควบคุม	30	38.40	4.215	.770
คะแนนสอบก่อนเรียน	ทดลอง	31	29.26	4.058	.729
	ควบคุม	30	31.13	5.469	.999
คะแนนสอบหลังเรียน	ทดลอง	31	40.39	2.825	.507
	ควบคุม	30	41.67	5.013	.915

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
SRก่อนเรียน	Equal variances assumed	.370	.545	2.300	59	.025
	Equal variances not assumed			2.303	58.770	.025
SRหลังเรียน	Equal variances assumed	5.777	.019	2.328	59	.023
	Equal variances not assumed			2.313	49.724	.025
คะแนนสอบก่อนเรียน	Equal variances assumed	6.075	.017	-1.524	59	.133
	Equal variances not assumed			-1.517	53.460	.135
คะแนนสอบหลังเรียน	Equal variances assumed	14.789	.000	-1.233	59	.222
	Equal variances not assumed			-1.223	45.416	.228

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียน ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรร่วม (ANCOVA)

Univariate Analysis of Variance

Between-Subjects Factors

		Value Label	N
กลุ่ม	1	ทดลอง	31
	2	ควบคุม	30

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SRหลังเรียน

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	541.400(a)	2	270.700	58.191	.000
Intercept	172.793	1	172.793	37.144	.000
PRETSR	473.129	1	473.129	101.705	.000
GROUP	**2.813**	**1**	**2.813**	**.605**	**.440**
Error	**269.813**	**58**	**4.652**		
Total	95868.000	61			
Corrected Total	811.213	60			

a R Squared = .667 (Adjusted R Squared = .656)

เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ paired t-test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	คะแนนสอบก่อนเรียน	29.26	31	4.058	.729
	คะแนนสอบหลังเรียน	40.39	31	2.825	.507

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Paired Samples Test

		Paired Differences					T	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	คะแนนสอบก่อนเรียน - คะแนนสอบหลังเรียน	-11.13	2.930	.526	-12.20	-10.05	-21.151	30	.000

เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ paired t-test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	คะแนนสอบก่อนเรียน	31.13	30	5.469	.999
	คะแนนสอบหลังเรียน	41.67	30	5.013	.915

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	คะแนนสอบก่อนเรียน - คะแนนสอบหลังเรียน	-10.53	1.717	.313	-11.17	-9.89	-33.607	29	.000

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มทดลอง จำนวน 31 คน

Correlations

		คะแนนสอบหลังเรียน	SRหลังเรียน
คะแนนสอบหลังเรียน	Pearson Correlation	1	.492(**)
	Sig. (2-tailed)	.	.005
	N	31	31
SRหลังเรียน	Pearson Correlation	.492(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.005	.
	N	31	31

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาว เอกญา แววภักดี
วัน เดือน ปี ที่เกิด	21 กุมภาพันธ์ 2517
สถานที่เกิด	จังหวัดตรัง
ประวัติการศึกษา	- พ.ศ. 2539 นิเทศศาสตรบัณฑิต (นศ.บ) สาขาการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ - พ.ศ. 2542 นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นศ.ม) สาขาการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2543 ถึงปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผลงานดีเด่นและ/ หรือรางวัลทางวิชาการ	ผลิตตำรา เรื่อง “เทคนิคการเป็นผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการทางวิทยุโทรทัศน์” ผลิตสื่อการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมรายวิชา “หลักการประชาสัมพันธ์” ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ทุนการศึกษาที่ได้รับ	ทุนการศึกษาระดับปริญญาเอก ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์